Es de la libª del Collº de la Compª de Jhs de Santiago

De Iustificatione Sive de Gra Iustificante Disputationes Scholastica

Proœmium

Ea est int. Gram, seu iustitia, et iustificatio differa, qdilla sit gra gratis dei seu iusti faciens hac de ipsa effectus gratis iusti, vel transitus ille quo homo denon iusto ad iustu mutatur, non tn est dicenda omnis iustificatio ut ipsa ac illo transitu vel mutatione progressa loquendo Excerceatur, ut patet in humanitate Xpi domini, in Deigara ingratis Parentibus atq in Angelis qui omnes sine vero transitu, seu rigida mutatione in 1° Existe momento iustificati sunt. Atq post peccatu Adami omnis purus homo, si Deigaram Excipias; nunqm sanctificatur, quam q vere transitu de vno ad alium statu, et quidq non solu de statu negativo, sive de non iustitia, sed de statu privativo, sive de iniustitia Dei inimicitia, idio in Christ. Ies. 6. qua est Iustificatio impii Cap. 4. hic ea describitur. Trans latio ab eo statu in quo homo nascitur filius primi Ada in statu gra Et adoptionis filiorum Dei p secundu Adam Iesum Christu Salvatorem nrm.

Hæc igitr iustificatio erit nrary diuq. subiecta: Lego differunt Theologi, vel ex Magistro in 1° dist. 17, vel ex dicto hom. L2. q. 113, vel scripturæ ordine singulari, ut contra hæreticos Eminentiss. Bellarminus tom. 3. cto. 3. et int Catholicos P. Eximius Franciscus Suarez integro tom. 3. de gra, necnon accurata perspicuitate P. Lapalda tom. 2. de ente supernaali præcipue dict. ult. et Cardinalis de Lugo multis in disputationibus tom. de Pœnitentia Sparsis

Disputatio Prima

Utrum gra habitualis distinguatur ab habitu Caritatis?

Nomine gra seu iustitia habitualis significatur donum illud Increatæ et perfectis, quo perseverante habitualiter seu quasi habitus Deddit nos Sanctos, iustos deo gratos, eius amicos, filios adoptivos et Caros, atq ita nata Divina participes, utpote cum radice exi gentia et dignitate eum honestissime amandi omniq cultu prosequendi, ignumq etna beatitudine videndi et diligendi, habitu vero Caritatis seu Caritatem habitualem vocamus dum illud qdest principium

Super

super naale quo Elevamur ad producendos, produciimusq; super-
naales alios Caritati Theologica, nempe amorq; Dei Supera omnia
propter eius infinitq; bonitatq;. De his igitr duobus donis antiqua
& celebri controversia disputat, An distincta Vel identificata sint.

Pro dis-
tincte Primus omnia pugnavit D. Thomas q. 110 art. 3 & Cajetan
Divus Bonaventura omnesq; Thomiste, nemon Doctorum
omnia lib. 6. de Gratia cap 12 quem nostri communit imitantur
et post Rija al. sect 4. pro identitate q pugnarunt omnes Scote
D. Thom. ut Mag. Sententiarij Alexander Abertus et alij deinde
Scotus Durandus Nominales quos sequunt Scotistæ et Gabr. mro
Velarm. Corinde Vernal Sarja et alij plures. At negq; pro identitate
neq; pro distincte pugnandi effect stendit D. Vasq; d. 109 cap. 3. existimans
neutrq; posse vllq; habere sed in authorate Doctorum fundamentq; &
utranq; ipse problematice defendit.

Scotus Prima defatigq; Fra & Charitas sunt idem realiter habitus.

nº 1 Conclq; ista Omnes multi probant arguto Vulgari aliis materijs communi nempe non sunt distincte entitatq; sine necessitate. Sed nulla necessitas est distinguendi ergo Charitatq; et non sunt distincte Catory quidquid sit de minore propone, modus hic arguendi mihi ingratissimus et falacissimus est, et Authores qui illo satis videnter in una aqua maa etiamsi non observarunt esse medium aliquid inter affirmatq; et negatq; distinctionis vel identitatis, nempe Scotum asserens nullum omnino nobis ex affirmanda vel negande distinctionis aut identitatis fundamentq; sive nullumq; esse gravis vel imgravis stellarij adhuc problematice defendendo.

2 Ex ratio a priori qua congruis modus arguendi & Vulgaris axiomatis abusus impugnantur ergo sit Axioma sequens principia aque apta et indifferens ad Veritatis et falsitatis inductionis omnino est inepta ad inferendq; Veritatq; et tale est Vulgare illud axioma non sunt multiplicanda et in ordine ad rem identitatq; et ipsum omnino ineptum est, cum Maior sit manifesta minor etiam est aliqua ng axioma vel regula, qua utimur vel uteremur, etiq; quando decisimur apte aque est ad falsitatq; ac ad Veritatq; docendq; at illo axio

mate

ornate vteremur etiq ado illo faleremur: gone enim nobis ignorantibus enimq presentq distinguit a suis gdis, vel grq distinguit a Charitate, ut in q. de solo fabro suggenitr tanguq possibile atq ita etiq modo fortasse vlingit & tn clamas illo tuo axiomate non sunt multiplicanda entia sine necessitate ea tua regula ipsa ignite omnino falax ebz nec veritati quq falsitati vicinior. Indeq prodit ad non affirmanda multiplicitatez non d ad ipsq negandaq nec ad affirmandaq identitatez multiplicitatis enim sine aliqua necessitate confundam affirmare quq licet, satisq igitr est ignorantiq identitatis & distinctionis fatear, quq identitatez infirmo adeo fundam asserere. Si ea aliunde probari non possit

* sicut in aqualibus nonibus Deus est absoluta diuinitas quiescentiq nullq requirit ? in augmentiq solum sufficiat ad non affirmandaq gdis bilitatez talis rei, non vero ad illq negandaq, seu ad affirmandaq gdis bilitatez talis rei. ut in n gen: videmus de hilary satis si tat

Secundo Scotus et alij probant q. 2i gra non esset Charitatis habitus, ea s habaret permodu alicuis dam naq respectu habitus: at hoc falsu est aliquo deficiente gra deficerent omnes habitus sugnaales sicut deficient naq nra deficiente omnes essent qde q. Verq neq hoc argutu identitatis convincit: nihil enim prohibet utq gra dicatr naq, aut quasi naq donoru, quq a cetera disting untr exigunt. Primo q nomine naq in presenti solum intelligimus radicq habitualq caterorq sugnaaliq donoru, at gratia vltificata q Charitate non omnino esset ea radix omniq donoru esse distinctoru, quq si dicatr distingui a Charitate. 2.o q ad eam naq exigit qualitatez quq illa deficiente. perseverant ut color vel vivitas aurici corrupti manet in igne genito. 3.o q fides exigat deficiente gra perseverare fortasse ob solq inseri cordiq Dei bonum ex vera naq ut munior fert opinio quarto q gra non est ita stricte naq habitus a de distinctoru, sicut substantia nra naliq accidentiq, non enim est ea sustentans, sed pure exigens.

4 Tercio aliqui

Pro q Vernal sic nrq probant Deus in Xpo certissime datr gra habitualis: at in dato mirabili ipsa est Charitas; satisq enim infinite sanctificatr Xpi humanitas q invocatq Vbi sanctitatq q. necessitat probatio quodq profecit: 1.o a negotiq remittit ad provinciq omnino longq a presenti instituto alioq obligatrq ad examinandas erroneasq mille vanes, quibus habitualis gra in Xpo naria dicitr: dicq. nos d. S. de festionibus Xpi sat. 2.. 2.q Authores istius argumenti videntur mihi circuly omittere quq in hoc titu probant gra & Charitatis identitatez, quia gra existit in Chro: in illo autq de Chri perfectionibus titu probanti exista gra habitualis in Xpo, q ea identitatq habet q Charitate, naria aqualitasq existente

5 Omissis igitur ijs Aliis probationibus non leuibus arguimus Charitatem gerit gerunte grā, sed non periret, nisi illa identificarentr & identificantr. Ea est legitima. Maior est Doctrina firmissima apud Theologos. Videriis potest in P. Suarez lib. 11. Cap. 3. n°. 9. Vagotte colligitr ex tribus Sct. 6. Cap. 7. probo min. Charitas habitualis non minus maria vel utilis est ad Conversionem (saltz extra Sacramtm factz) quz fides & spes habitualis, illamq; habitus, nesq; magis meretr peccator privatz Charitatis distincta ā gra Santificante quz privatz fidei & spei habitualiz. Sed fidei & spei habitus non pereunt p omnia peccata mortalia, ut fatentr omnes Theologi tanquz certz; Egleriis definitz arbitrantr saltz circa habitz fidei in Trid. Ses. 6. Cap. 15. & Can. 28 de quo videri potest Suarez lib. 11. Cap. 7. a n°. 9: nemon circa spem Cap. 9. a n°. 45. at P. Stipalda d. 128. Sct. 5. p. nullaet ratio aut necessitas ob quz periret Charitatis habitus, si ag gra pereunte non identificaretr.

Sctio 2ª argumenta Oraria.

6 Arguitr. 1°. 2ª Sctz & rony nrz: habitus moralis infusi vel supernaales ut temperantia, iustitia prudentia & alij deficiunt, incipiunt intenduntr, deficiente incipiente & crescente gra habituali: & tñ illi habitus non dicuntr ee identificati cu ea gra: q quamvis Charitatis habitus deficiat &c. Hoc argutu tanquz fortissimz adversarijs fundamtz instantiz sagientes Pelt timuerunt. Cateri illitre gr. id averunt timore vbi non erat timor. Rugondemus enim alios illoru moralis habitus nonee necessarios ad Conversionem nrz: hoc autz necessitas est ratio communis ob quz habitus fidei & spei perseverare in peccatore dicuntr, q si habitus fidei & spei q distinctz ā gra pereunte, perseverare possunt & q producunt actus nre Conversioni maxime perseverant. Sic etiz Charitatis habitus quatenus distinctus ā gra perseverare potest & quatenus operationi necessaria productivus, perseverare debet, omitto modo investigare existz habitus infusos moralis, quz negat Sctus Pz Scot, sed Verum, & Vera ēā affirat: omitto etiz incertu esse licet probabilius & Verum eos habitus deficere, deficiente gra, ut fatetr P. Suarez lib. 11. cap. 3. n°. 10 tamtsi Stipalda disp. 128 n°. 45 maiorz stendat Certitudinem.

7 Arguitr 2°
habitus Charitatis fortassis est gra Santificans ut non nulli opinantr.

Etiz

si distinguatr ā grā habituali, atq ita non sit in incongruibilis ē cum
quolibet mortali q illa vatis ex defectu Charitatis defumpta, nullq
ex grā identitatis probat. Respondeo, si semel Charitas esset ipse sanctificans ex ipsa foret radix, & quasi nāa habitus superaddita ab illa distinctus quoru ste plena dignitas ēet; quapropt ēet etiā grā habitualis: alias
sic igitr pure talis omino foret superflua & quidq non ut cumq, sed essentialit, atq ita repugnans, ut sēpe seq. videbimus. Accedit opinionē illā de Charitatis habitu ā grā distincto, & simul sanctificativo
gaueri admodū placuisse.

Tertio habitus Charitatis etiā si dicatr, in
sanctificare effectē, ordinat tm̄ homine, ut iste deū amet sup omnia q̄libet peccato mortali debet deficere etiā si ā grā sanctificante distinguatr. Patet cōa, nemo q̄ infidelitate peccamus, nimis credentes deo, quā mīj discursibus, & extruitr habitus fidei qui ordinat nos
ad credendū plus deo, quā omnibus argutijs & rationibus mīs & quovis peccato mortali dicit, ut plus amet creatura quā deū: igitr de cōa debet habitus qui ordinat ad plus amandū deū, quā aliud q̄libet. Nec
obstat de cōa discatr negando ans, nqm videbimus sēpe proximā hominis sanctificari ēt habitualit & intrē ordinatā ēē ad amandū deum
sup omnia.

9 4°. Actus penitentia supnaalis est nanus ut peccator redeat
ad deū sed tm̄ habitus illius penitentia non remanet in peccatore
quamvis remanere posset, utpote ā grā distinctus: & quamvis ad hoc
Charitatis nanus sit ut peccator reconciliet & desistat in habitu
qui in peccatore non remanet non probatr ēē indistinctus ā gratiā
Dist. maiorē ad hoc penitentia stricte seu specialis, nego: generalis seu
equivalentis, qualis ab sē & multis ā Charitate elicit posset, Concedo,

10 Quinto
sēpe grā & Charitas vsurpantr in scriptura tanquā numeri facientes
vt 1ª Corynth. 13. Grā domini nri Jesu Christi & Charitas dei.
& duo illa dona distinguntr. dist° ans 1°; q̄ad nomina Nego: q̄ad
res ipsas, Subdistingo grā habituali, nego; actuali Nego. dist° 2°. grā
habituali & Charitas actuali, Nego: grā & Charitas habituales,
nego. dist° 3°. grā creata & Charitas increata q̄ deus est deus nos amat

Iccdo; gra Creata qua grati Amabiles deo sumus, et charitas Creata qua nos dilectores dei sumus Simpstenty illaz amare, nego.

Scdo 3a impossibilis est gra & Charitatis distinctio.

11 Hac 2a huius disp. assertio prioz maxime Cōfortari sic comprobat. Omnis Charitatis habitus est gra habitualis Santificans g° omnis gra habitualis est obiz habitus Charitatis. Cōa 1m repugnat gra habitualis qua essalit Sit Superflua nihil enim postrz est intra Superfluz, Siquidz omne ens essalit est bonu atq ita Veniens, at si omnis Charitatis habitus est gra Santificans, iz gra habitualis ab illo distincta est essalit Superflua: by q nihil ipsa praestare potest et q non praestet Charitatis habitus Santificativus ab illa Requisitus & distinctus, ut satis liquet, by q habitus Charitatis non indigeret alia gra, nec postularet, Si ipse foret gra quz ad modu finis intellectus foret anima, ipsa non exigeret alia quz anima ab anima intellectus distinctu; qua propt quavis anima ab omnibus diceretr essentialit Superflua, atq ita repugnans g° si omnis Charitas est gra omnis etiz gra est Charitas.

12 Iam ars sic probo 1o qualitas quz est participatio divina nāa in rone Santitatis, nempe radicis honestatis totius moru, nequit non esse Santitas participata Seu Creata: Sed talis est Charitatis habitus; by q est radix amoris nri erga Deum, tinentis gleng iustitia & honestatz moralz operandi: by q tota honestas Dei increata desilit in amando hz bonitatz propt ipsz: by q habitus Charitatis exigit Caterorz Virtutz habitus, ut sibi inferiorz Vel intrumenta ad exequendz inclinationz hz, serviendi Sit in omnibus deo.

13 Secundo Charitas habitualis tanta debet esse in genere iustitia & Santitatis habitualis quanta est Charitas actualis in genere iustitia & Santitatis actualis; cuius Sit illa est causa in ordine hyndali adequata. Sed Charitas actualis est perfectissima iustitia & Santitas actualis, qua nulla maior possibilis est. g° Charitas habitualis est omnis perfectissima in nobis iustitia & Santitas

ha

habituali.

14 Tertio homo p charitatz habitualz in primis est habitualit amans Deu ut amicu, siue gnanent ordinatus adiqd amandu: exigit enim tanqm p̃z intrz & sufficientz Deu amare honeste & in etnum; atqz ita postulat principia qb Deu ty honeste ty beate amet. Deinde exigit ut ametr a deo amore sociali, municativo & fruitivo bonoru ipsius Dei: nz charitas habitualis est principium elicitivu affectuu qb Deus & Voluntas humana ponitur: postulatque pro ipsis affectibus eliciendis, seu dirigendis fidei & luminij gloria habitus, qb in hac & in alia vita Deus amandus & fruendus graciosatr; atqz ita etiz ut ipsius arcana nobis omunicent: est igitr charitas forma, qua summus amicij, Baredus & filij Dei, atqz ita etiz sanctj

15 Istatr

Istius discursus reicita Vulgarj apud plurs adversarios principiorz primi & proximi distinctione, fruitr ingnz ex omnibus dictis qz facile contra eg distinctz dirigunt. Deinde q ea Voluntaria omnino est, non minus ac istra principia postquatuor tederentr preterea q illa, ut summus operatus ee potest principijs substantialj & accidentalj distinguendis q & substa apud sotos mistas dicitr non esse immediate operativa, & apud alios plurs esse adequatè: at grã non minus est accidens qz charitas. tandz q repugnat ut homo grã sanctificantz habens indigeat alio & proximiori principio ad producendu amorz Dei; siquidz quicthum producturus est, iz habet supernaturalitatz progriz sanctorz filiorz & amicorz; atqz ita requisitz amori sanctissimo filiali, tamitthum exarcenti: repugnat autz requiri aliud principiu ex qbe causa qdo nullaest formalitas vel effectus in effectu qz illz requirat, repugnat igitr ea principiorz distio.

Sectio Quarta solutione Contrarid.

16 Prima: omnis grã qua res sibi tuit in suo esse adante virtutem quaest potens operari in illo genere, q prius est esse, in ordine ad ie quam

in

in ordine ad aliud Sed gra est qua homo constituitur in esse divino participato sive supernaali; et Charitas est Virtus quaeque gratum est in genere supernaali operari. 2° Una potest et debet accipior et diversa a alia, nego Maior quae certe in sensu reali admittenda non est, sed ut Summus Pontifex aut potius imaginat nra qd patet 1° in Deo cuius nra est omnino actus

per omnipotentiam constituit Deus esse deificum Virtus Verbi divini generativa si Vulgata adverti. Sententia credamus Divinae productivi 2° in Patre cuius personale constitutivum personalitas est relatio genitoris Verbi divini: 3° ipso exercitivi generandi. 3° in nra creata et inducente ac producente quae constituit in esse Virtutes a se distinctas sibi debitas. 4° in ipsa nra nra per immanate distinguatur ab aqua influente in omnes actiones Vitales ut tenet nra aqua nostrates communis et vera. Praeterea dist candy Maior, est ante Virtutes sumpta ut constituit in esse operari: sic Paternitas secundo genitori constituit 3 reduplicative nempe ut ipsum a suis dispositionibus Filium personam in ratione Patris prout in ratione proximi potentis, dado: Nec enim Charitas etiam distinguitur in ratione exercitivi generandi, etiam in ratione quia non adaequate a Virtute productiva amoris sumpta specificative, producente spiritualitatem sibi debitam 3 gra Virtute est qua efficit, nego.

Secunda. Charitas habitualis non debet esse ante fidem habitualem in Viatoribus, nec ante lumen Gle in comprehensoribus: Virtus enim seu potentia amandi non debet esse ante Virtutem Vel potentiam intelligendi sicut nec amor ante intellectionem. Sed gra habitualis est ante fidem habitualem in Via et ante lumen Gle in Patria 3 gra habitualis non est Charitatis habitus.

Resp nego Maiorem negue probatio ipsi posita qdque vincit sed fallit similitudine Supernaalium et naalium. 2° 3 in naalibus nunquam datur actus Vitalis sine nra Vivente. Secus in supernaalibus ut patet in creatore Credente et operante sine gra habituali. 2° 3 in naalibus vita nunquam praecedit nec seu in supernaalibus. 3° in naalibus salus et adversarios Virtus intelligendi potior est Virtute amandi cuius oppositum in supernaalibus stringit: melior est enim Charitas quae fides. 4° in naalibus nonest magis observabilis intus sine nra quae Voluntas: oppositum autem cernimus in supernaalibus. Ergo inst est nostra distinctio. Illud etiam admittere possumus ut in naalibus Virtus diligendi non sit ante Virtutem cognoscendi: secus 2° in supernaalibus. nec id difficile est 3 quia habitus Charitatis praecedit lumen Gle

ordine temporis; imo etiã nãa suppont omnẽ Eximiã habituum sibi ꝟgruentiũ dispositionẽ. tꝫ q̃ habitus fidei ordine causalitatis seu nãa reperitur in nobis post habitũ ꝑa affectionis ad credendum tꝫ q̃ Charitas ad suũ actus negꝫ fide negꝫ lumine indiget, saltꝫ ꝑ determinata.

Tertia. nãa Divina ultroneitas ã suis attributis act participabilis in ordine supnaali ã creatura: idpatet 1º exemplo ordinis naalis. 2º paritate religionis prædicatorij ut Beatitudinis Vocationis & aliorũ. 3º possibilis est qualitas supnaalis, quæ sit tantũ sanctitatis ꝙa non Charitatis habitus. Distingo dnm: ut grauis ꝙa comparationẽ ad subm naale creatũ. Deus quidẽ, transeat anꝫ ultroneitas per comparationẽ ad qualitatẽ supnaalẽ & infusam seu Virtutes, nego suppositũ; ea enim non est realiter distinguibilis ab omni opere quod proxime operandis, atꝫ ita requiritur ex nobis fundamentũ ut rone distinguamus Divinũ nec tamen quæ radicis Charitatis duæ actuales apta proxime Divina cuiusꝫ Charitatis.

Disputatio Secunda de Statu

aquo per Justificationẽ transferimur. Sive, in quo peccatum habituale consistat?

Peccatũ habituale dicitur Status ille aquo actuũ postquã actuale seu actus peccandi transiuit permanentiã maculati, & peccatores dicamur, quorũ ꝙ3 est æquali satisfactione. Dei misericordis remissione emundamur. Et nã ꝙ est ille Status caue maculæ quæ peccatis præteritis relinquit & quia ipsis moraliter perseverare dicitur seu iniquus dominat homini dignꝫ odio non minus quã simodo physice existeret; maxima est hominũ de ꝑcto hominibus facunda controversia, habetꝫ tanquã testis noster Thomas Cardo nec non alijs multis penetrandis Scholasticis ac moralibus difficultatibus opportuna lux. Quidã 1º opinio peccatũ habituale in habitu Vitioso ponit. 2ª in qualitate animi morbida; 3ª in actibus pravis desertio 4ª in natu pœna. 5ª in privatiõe grãe: 6ª tandẽ in carentia debitorum & sufficientis retractationis, quarũ tres priores singulares admodũ sunt posteriores vero satis communes. omnes igitur breuiꝫ percurramus

Sectio Prima an Status peccati habituale in habitu Vitioso?

1 Negant omnes dd. Gregorij Ariminensis, moventes satis efficaciter 1°. q. habitus vitiosi remanent in homine etiam iustificato & a peccatis habitualibus emundato: & quidem sapientiore, quam in peccatore habituali. 2°. q. quilibet turpis habitus adquisitus diminui potest & delet & diuturno actuum similium omissione imo etiam omnino auferri: & in peccati habitualis macula integra per seruari. 3°. q. habitus auaritiæ 1°. tollitur a habitu turpis prodigalitatis: tollitur etiam per actus naturales liberalitatis. Actus enim habituales auaritiæ maculam animæ non tollitur a habitu prodigalitatis neq. per actus naturales liberalitatis, immo neceſe & fugere naturales primum ipsum erat mortale, per nullus actus non supernaturalis haberi potuit in specie liberalitatis, sed requiritur vel gratuita Dei donatio, vt talis actus attritionis fiat, siue erat duntaxat veniale ad quod necessaria est actus satisfactorius ineludat dolorem aliquem auaritiæ, & propositum non incidendi in eam. 4. peccatum habituale non obstat habitui vitiosi.

2 Argues. Sanctitas habitualis dicit in habitu maximam virtutis nempe Charitatis vt hanc diximus & habitus culpabitualis debet dicere in habitu alicuius vitij. nego cons. 1°. q. homo sanctus est etiam si nihil operabilis fuerit vt patet in paruulis baptizatis at nemo est peccator, nisi turpiter fuerit operatus. Vnde ad sanctitatem iustitiæ requiritur habitus intimus permanens & infusus; ad immunitatem 1°. a macula sufficit q. homo peccauerit & non satisfecerit, neq. remissionem obtinuerit. 2°. q. principium habituale sanctæ operationis est aliquis habitus sanctus, naturæ vero tota insufficiens &c. At principium adæquatum turpis operationis est natura nostra, vt pote sufficientissima peccandi: quamuis q. sanctitas sit aliquis habitus honestus, non propterea macula peccati debet esse aliquis habitus huiusmodi.

Sect. 7.
An peccatum habituale sit qualitas naturæ rationalis morbida?

3 Sententia negatiua theologis in communi aduersus nonnullos Recentiores.

quibus præire videtur Magister dist. 33. Existimantes Ex peccato actuali remanere in nobis fœdum quamdam et dissormem qualitatem, qua homo sordidus est, nec non morbo animæ laborans, quo ipse Deo ingratus et displicens est, nec non operibus sanctitatis et beatitudinis minus apta, atque graviter, seu leviter impedita.

4 Ingeniosa ista Cogitatio non facile cum efficacia impugnatur, ea autem impugnari solet. 1°. quia peccatum pura Omissionis non potest producere qualitatem positivam, Vt pote pura Carentia. Cæterus objicitur, tum quia Sententiæ Patronus negabit puram omissionem turpem, Vt plerique magna cum probabilitate negant. tum quia ipse affirmabit, eam qualitatem morbidam produci, non quidem ab omissione, sed ab homine per Omissionem determinato, tanquam per Conditionem requisitam. tum denique non improbabiliter asseretur, qualitatem morbidam non indigere Causa propria producente, Vt pote essentialiter malam, et nulla etiam physica bonitate præditam.

5 1°. Impugnari solet quia licet illa qualitas non resultaret, adhuc homo, qui peccavit, esset reus peccatorum ante legitimam retractationem. vel Condemnationem. Hæc tamen impugnatio inefficax est; Adversarius enim Vt suam protegat sententiam, assumptum, Sive antecedens impune negabit, Contendendo scilicet peccatum sine illa intrinseca fœditate non esse intrinsecum peccatori? Vbi bet esse, et Tridentinum nominatim de peccato originali parvuli inesse vere affirmat, Idque a fortiori de peccatis adultorum personalibus asserendum esse videtur.

6 Verum ea qualitas efficaciter sic reijci potest. Omnis qualitas morbida talis est, quatenus eius Existentia ladit animam quoad operationes vitæ moralis, seu honestæ: At nulla qualitas ex peccato relicta sic potest ladere animam, ergo nulla qualitas ex peccato relicta morbida est. Consequentia est legitima; major manifesta, tum Exemplo infirmitatis Corporalis, qua certe nulla omnino esset, si nullas Corporis, aut in Corpore Exercendas operationes laderet, seu eas impediendo, seu contra naturam efformem deturbando. Tum Exemplo infirmitatis physicæ animæ Vt doloris, vel tristitiæ, aut habitus Dispositionis ad dolorem, vel tristitiam inclinantis, atque ita animum nostrum quoad repugnantes sibi operationes inficientis. Tum apriori, nam homo, quilibet bene

se habet post peccatum actuale, ac ante ipsum in ordine ad opera vitæ spiritualis, seu honesta, nec mortuus, nec infirmus spiritualiter est: nullo igitur laborat morbo, nec qualitate mortifera inficitur.

7 Minorem

sic probo: Nulla qualitas potest ladere animam quoad operationes nostras, nisi vel quia trahit principium malarum, vel quia tollit principium bonarum: Existentibus enim eiusdem principijs sola libertas nostra facere potest, vt operationes non sint vniformes, vt omnibus est manifestum. At nulla qualitas potest trahere principium, quo operationes sunt magis malæ, quam si nullum peccatum præcessisset, vt est indubitatum: Nec potest tollere principium requisitum bonarum operationum; nam principia earum sunt 9 decretum Diuinum, gratia auxiliatiua, et etiam gratia Sanctificans, vt opera sint meritoria; Decretum autem decreto tantum Contrario impeditur: gratia auxiliatiua etiam decreto negante illam, aut pura eius priuatione tollitur; Sæpissime enim peccatori idem Diuinus Concursus præstat est, et eadem, aut etiam maior gratia auxiliatiua confert, quam innocenti, gratia vero Sanctificans nec semper amittitur, vt in peccatis venialibus, atque etiam in mortalibus secundis; nec degeneratur, aut degenerari debet per qualitatem positiuam, sed vel per priuationem, vt modo ex culpa lethali contingit, vel per negationem, vt si a Deo pro suo dominio impediretur, tolleretur me? Hæc enim omnibus qualitatibus est Communis, vt perire possint per suum Contradictorium: Imo quinque, Crisi forte accensum, et dissensum; amorem et odium (quigere velis) possunt formaliter destrui per suum Contrarium, sed tantum radicaliter, quatenus ipsum affert priuationem qualitatis ab ipsa qualitate Contraria seiungabilem. g. etta.

8 Obijcies 1. Calor 10
destruitur afrigore saltem ratione priuationis inductæ ab eodem frigore saltem ratione priuationis inductæ ab eodem frigore: ergo etiam qualitas Sanitatis vel Sanctitatis destrui potest a qualitate Morbida saltem ratione priuationis ejs ipsa resultantis. Retorqueo argumentum: Calor destrui potest a priuatione sua existente, et inducta ~~a qualitate morbida~~ indagenter afrigore: ergo etiam Sanitas spiritualis animæ destrui potest a priuatione sua existente, et inducta (vel respondent) a qualitate morbida. Retorqueo 1.°

Vt calor destruatur, sufficit frigus actuale inducens illius privationem, et quamuis frigus postea cesset, non propterea redit calor: Id enim sape naturaliter contingit in his, quæ natura sua non sunt valde calida recedente causa, qua frigus præternaturale conseruabat, ergo vt destruatur gratiâ iustificans, qualitas actualis morbida, nempe culpa actualis, sufficit, et non requiritur alia permanens, et habitualis: sicut vt destruatur sup, sage requiritur actio, seu motus separans subiectum lucidum ab agente luminoso, vel interponens corpus opacum, corrumpens ue ipsum luminosum: At postea priuatio lucis perseuerat sine alia actione, motu, vel qualitate pene tenebrarum existente.

9 Obijcies 1°: Infirmitas culpa habituali non tollitur nisi per qualitatem sanantem: ergo qualitas sanitas sanctitatis habitualis non tollitur nisi per qualitatem morbificantem. Inpri mis retorqueo dilemma; Infirmitas culpa habitualis ita tollitur per gratiã habitualis qualitatem, vt si ita a Deo destrueretur, non rediret illa infirmitas: ergo sanitas habitualis ita tollitur per qualitatem morbificam, vt licet ita postea efficeret, non rediret illa sanitas: Sam igitur modo esset priuatus sanitate, atque ita constitutus in peccato habituali sine existentiã qualitatis morbidæ, vt nos intendimus. Deinde, admisso antecedenti, distinguo consequens: per qualitatem morbificantem, qua consistat in ipsa peccati actualis qualitate, concedo: qua consistat in alia qualitate relicta a peccato actuali, nego.

Sect. 3.

An peccatum habituale consistat in testimonio male conscientiæ, seu in priuatione testimonij boni.

10 R. Antonius Perez ingenio et sapientia illustris disp. 2. de Iustificatione malitiam peccati habitualis personalis affirmat esse impuritatem conscientiæ, idest tacturam, priuationem ue liberam, et culpabilem testimonij bonæ conscientiæ non dum reparatam. Ea autem conscientia impuritas duplex ue potest; 1° positiua, nempe ipsum testimonium male conscientiæ saltem vt debitum existere ratione priuationis testimonij opposita: 2° priuatiua, vt 2 declarat formalis priuatio boni testimonij; et quidem sententia ista vtroq; modo, sine vtroque testimonij, et mali generis, positiuo scilicet et priuatiuo, aque usurpari poterat. Sed quia Author ille peccatum habituale (ei cui charitas actualis, et omne gratiæ naturæ malum) in priuatione

formaliter Consistere arbitrantur; ideo non expugnare contra solam privationem boni testimonij, vt tamen ipsa etiam contra malum, seu eius dignitatem et debitum disputabimus.

Impugnatur igitur 1. ea sententia:

11 Tribatis bona Conscientia suppone peccatum habituale constitutum, ergo non constituit illud: Probo ant, in primis quia ipsa bona Conscientia non constituit, sed suppone sanctitatem, et honestatem habitualem Ideo enim homo vere iudicat, et potest iudicare, se esse temperantem quia temperans est. non vero temperans est, quia iudicat, seu iudicare potest se esse temperantem. Iterum: sicut ea praecisse quod homo habeat gratiam sanctificantem, et sanctus, et quidem ante omne iudicium, quo illam gratiam affirmat; sic ea praecisis quod peccato suo privatus sit ea gratia, et inimicus, et inimicus Dei habitualiter; ergo hoc ipsum iustitia et macula non constituitur privatione iudicij testificantis gratiam, seu honestatem, sed privatione ipsius gratiae, seu honestatis; aliquin etiam privatio lucis vel Calorii consistere diceretur in privatione visus. Tandem quia hoc est commune bonis et malis, atque omnibus, quae habent tanquam obiecta, praecipue vero motiua, seu determinatiua nostrorum conatuum, et affectuum, vt nec per istos, 13
nec per ignorum carentias constituantur, sed potius antecedenter suppo-
nantur, quippe nemo est sanus, quia sanum se iudicat, nec aegro-
tus quia censet se aegrotare, aut quia non censet se esse sanum, sed
potius quia febri laboramus. ideo patimur necessitatem iudicandi
aegritudinem, et impossibilitatem, seu privationem testimonij affir- 14
mantis sanitatem.

12 2. Potest Deus etiam remisso peccato, homi-
nem privare testimonio bonae Conscientiae; ergo peccatum habituale
non consistit in privatione illius testimonij. Probo ant; 1°. nam
homo etiam post remissum peccatum dignus est aliqua poena
potali: nulla autem ut repugnantia, vt Deus hominem puniat pri-
vando eo testimonio, relinquendo quae cum ignorantia remissionis, ima
gine vero cum homo longe acerrimos poenas dare soleat, praecipue
in Purgatorio, quin potius expectemus, pluribus etiam iu-
stificatis eam ignorantiam contingere, imo et errorem, quo valde
anxiantur, atque sic pro peccatis suis patiuntur, et satisfa-
ciunt. Iterum, nemo scit, vtrum sit dignus amore, etiam quando 15

virgia Dignus est: Sed potius homo iustus non raro Credit, se iniu
tum esse, quod in peccatis venialibus frequentius euenire solet. Dein
de ajse, qui peccator est, punitur falso bona Conscientiæ testimonio,
vt contigit Episcopo Sardicensi Apocalipsis 3°. dicenti: Diues sum, et
locupletatus, et nullius egeo. Ipsi autem verius regonebatur, Cæcus
es, quia tu es miser, et miserabilis, et pauper, et nudus. Denique
Animæ purgatorij & torqueri poterant privatione Scientiæ agnoscendis
earu Statu, ideo Iuturus de facto distingere aliqdo sommiavit Casus ho
peribilitas à nemine haberuy est negata. & torquentur testim°. peccata
præterita monstrante Scientiaq; mordendo habentq; in suy ialtem seu
privativu culpabilis testimonij boni Scientiæ non dij regaratq; siquidem
videnteq; se privari fine suy naali atq; testim°. Scientiæ morsuy, seu
torturaq; impediente.

Sectio 4ª An peccatum habituale consistat in reatu pœnæ?

13 Affirmant Scholus & Sui, nec non Okam Gabriel Arimolus & Durandus: Consentq; peccatu habituale consistere in obligat & dignitat. qua homo ex divina Voluntate propt peccatu præteritu destinatur ad Pœnu & eius debitor denoatur dignusq; per manet.

14 Hac tn ra diserenda est. 1° q°. in modo loquendi videtur venire cu ppone 56. Michaelij Baio in bulla Pij V. damnata qua huiusmodi erat in peccatore transeunte actu nihil remanet nisi reatus sive obligatio ad pœnu. Sed a Scholy Communy catholicos remanere peccatu habituale q° peccatu habituale glus est reatus sive obligatio ad pœnu. Equidy difficile est Baio & illoru dis locutionu reale discrimen adhiberi. Catony non progrederea eos, utpote ubiq; maxime catholicos, notare Volumus. ipsius de reatu pœna tanquocunq; Sed qualu nos infra explicabimus, facile intelligendi veniunt.

15 Secundo ea opinio diminute admody explicat

nas peccati habitualis, in primis Enim homo sapeliber ab
a macula peccati & tñ obligatr, deputatr q3 ad Paenas, ut
patet, ty in animabus purgatorij, quae sine macula peccatorum sunt:
ty in damnatis, quorum peccata, quoad culpa macula remissa puni-
untr, sive paena tanty temporalis, ut ipse Scotus, necnon d Thom.
cu Sta Immuni ceñent sive ehiz dna ut alij arbitrantr ut in pu-
ery pactizibi qq Sta macula originalis ablata est & tñ ad plures
illius peccati paenas, ut ad discordiz sensuum Vone, ad fomitem
peccati ad tot Vita huius aerumnas, nec non ad mortz destinantr
tñ in illis qui Vone sacram pñitentia suscipiunt culpary absо-
lutionz & tñ obtinent paena temporalis debitz q3 opera satisfactoria
& q3 indulgentias remittendy. Deinde q Sta ehiz dtingit, ut aliquis
habeat peccata habituale, & non sit deputatus ad paenas, nempe damna-
tas sing peccant, & tñ ob illa peccata quz Vere talia sunt, ita habi-
tualit maculant ad paenas aternas non destinantr. imo minime re-
pugnabat, ut ante culpz veniale remissa aliquis satisfaciatr. quz-
vis id de facto dtingere Immunis Sta neget. de quo videri potest S. Conc
inz. d. 10. de pñit. dub. 5.

26 Verbo q nulla culpa est Deo authore, aut
Volente seu v paena & eius deputatio. Unde Scotus incoent ex
hoc Cap. d. Thom. sz impugnatr illius ratiz ad hominz inde efficaciter im-
petrandus est. ijsius autz argumba praeoccupata sunt & quatenus in-
quirunt quanz sit alia gra. praet divinz Voluntatz seu deputationz
passivz & Voluntate Veraltantz ex nra Sta Dissolventur.

Sectio Quinta An peccatz
habituale dsistat in privatione Gratiz?

27 Affirmant d Thom. 1.2. q 86 art. 1. & 2. & ipse tomistz
necnon Vlarm. Valentia Sarja & Plures alij: asserunt sit peccatum
habituale esse maculz existentz in privat seu defectu nitoris Vel pul-
chritudinis Animz propt recessu Voluntarij a lumine rationis seu divina legis.
Quia tñ sit ille nitor Animz ejusve privatio culpa habitualis utz ita quidam
sit ea privatio non satis inter eius Auctores conuenit: Thomistz enim Immutter
opi-

manet eam pulchritudinẽ esse grã habitualẽ absq; macula esse illius privatã in peccato mortali: in Veniali autẽ aliqua fervor seu charitatis motus quo grã habitualis pulchritudo maxime decorata, et veniale peccatũ conuulatur & quasi pulvere suffuso abscondit. Alij vo intelligunt Animã habitualẽ esse privatã omnimoda grã Sanctificantis seu nitoris faciẽtis animã Deo gratã & hoc quidẽ in peccato mortali ng circa Veniale à priori hoc dicentur. alij tandẽ ee Privatã omni cõni ad lumen Divinũ. Sed ng scimus sit hoc lumen, nemo nonet peritus.

8 Hæc certe sibi non foret mihi explicatu difficilis, si cuiq; Authorũ admitterent peccata deleri posse, sed q; Venialia deleri à grã seu remissionẽ Extrã, cuius ea sunt privationes ipsa peccata. Caterũ q; illi pro causa peccati habitualis statuit defendenda Voluntatis imporibilitatẽ grã extrinsecã. Supponunt, locumtenẽs in gratiã de grã tantũ intrã, qua privare peccatũ dicitur, ideo gratiam extrã mihi displicet, & tõ suppositio fradita falsa est, ut disp. seq. Dabit

9 Secundo. q; ea peccatũ definitio non quadrat peccatis Mortalibus (& multo minus Venialibus) quæ in pura nãa Existerent: cũ non privarent grã aliqua intrã utpote hinc imporibili, seu minime ei à innocentibus habenda. Nec valet cõ aliquorũ Solutio affirmantiũ in eo statu fore grã signaalẽ nariq; quadeq; peccata condonãt. Non inquã valet tũ q; illud esset de illius statu dubium: tũ q; restituere ad statũ naalẽ antea habitũ nequit nonesse intrã & quo ad hoc naale, imo ei extrã ullo modo, hinibil sit in Creatura q; illi Restitutioni resistat. ut in disp. de remissione peccatorũ in pura nãa dabit. at in ea restituto subito peccati remissio: q; ea sine aliquo signaali posset fieri.

20 Nec similiter valet secunda aliorũ Solutio affirmantiũ, saltẽ nariq; fore grã naalẽ: ng cum ipsi loquantur de grã intrã remissiva talis loquuntur, quippe in disp. nuper citata probabimus, eã grã esse omnino chymericã. Si autẽ aliquis de grã ei extrã loqui vellet ex hac. ideo non est ãnobis impugnandus: cũ in ipsa illius grã nãa nulla ãnobis cã Explicet.

Dubio

21 nequadrat ea definitio peccatis Venialibus ei in hoc statu dimissis

hæ enim non privant aliqua intrinseca gra, Vel dono Supernaali antea habito, ut certum est. Nec charitas privant gra alia, quæ habenda erat & quæ ipsa culpa actualis impedierit. In primis q̃ sæpe operatio opposita indifferens duntaxat foret, Vel pura omissio, Vel saltem actus bonestus q̃ esse naalis, imo caliqdo nãa mra debitus, qui propterea nec in se effet aliqua gra actualis subsequens, Vel aliqd Supernaale; nec induceret Supernaalem gram. Deinde q̃ macula peccati maior est, quæ privatio bonitatis: aliquin non esset maior malitia quæ bonitas privata, nam q̃ duntaxat habet esse Deformitatis esse tenentur alicuius boni etiã duntaxat habet esse malitiæ illius privativæ, Hæc eodem regulanda

22 Tandem

q̃ aliquis nunquam remitteretur culpa venialis, nec satisfactio q̃ illa posset: si enim semel quis mentiendo amisit lucrum gratiæ quæ ex veracitate Vel emendacii odio susceptura erat illi certum quæ remanebit: quippe duntaxat sumimus, hæc dicimus de mendacio, cum gra sanctificante, quæ susciperemus etiã simulq̃ ea ipsa præcessisset mendacium imo id ipsum dici debet circa remissionem factam in Sacramento, hoc enim (saltem si Pœnitentia requiratur) gra aut maior aut certe non minor affert accedentibus sine peccato veniali, quam ante ipsum quo q̃ pœnitentia Sacramenti prodest ad ferendam gram 2æ dispositionis mensuræ illis, qui detestantur & affectant peccata dimittantur existimata, ut dixi 2. de Pœnitentia tradidi: qd certe negari à nemine potest saltem loquendo de Pœnitentia, aut 2æ vere unius Sacramenti, aut 2æ unius speciei qdo alia realia peccata simul 2æ falso existimatis affectamur.

23 Quod nemo hactenus ausus è dicere, hominis satisfacienti, aut suscipienti remissionem pro culpis venialibus affectæ eam gram, quæ lucraturus erat, si culpas illas actibus bonestis impedivisset: sicut nec etiã, dum remittuntur nobis peccata mortalia, retinemus gram quæ habituri essemus si non peccavissemus, sed illæ tantum, quæ ante peccatum absolute habuimus. Non q̃ consistit peccatum habituale in privatione Græ, quæ quis de novo susceptura esset, si non peccasset.

24 Quod si aliquis istis argutiis victus recurrere velit ad bonitatem seu gram

gra existentz in actu Satisfactorio, qui post peccatz Superest, ita aut eius, privatio dicatur mundaciz habituale, quatenus duraz non curemus & propt mundaciz actuale indigemus Satisfactione, seu Bonitate illud retractante. Illeq; dicz impugnandus est. 1° quia chz post remissz peccatz sive mortale sive Veniale indigemus pluribus operibus satisfactoriis in hac Vita, sive illiz enim nunquz Satis pati hic possumus, atq; Saltz indigemus pluribus in hac Vel in alia Vita crutiatibus tolerandis. & quidz cz honestate patientia Amoris & Dei licet non satisfactoria & ctz privatio illarz sive satisfactionz, sive satispassionz non est culpa habitualis, aut eiz servatio. & neq; privatio aliarz Satisfactionz. Praterea q̃ bene posset Deus post plenz culpz Satisfactionz aut remissionz postulare ãnobis loco pene temporalis aliquas actiones honestaz ut peccatorz detestationes, sine aut anteipsas haberemus Carentiz & indigentiz carz & culpa habitualis non debit in privatã seu indigentia actus Satisfactorij. in privat actus satisfactorij

25 Ung privatis Vel sumitr quasi actiui pro grã aut causa privante & faciente ne sitat in homine nisi ille aut gra: in quo sensu coincidit hac sña cz praedenti, quz in schola impugnant Thomista: transacto enim actu peccati sola divina Voluntas gratuat hominz gra, destinatq; ad illz pang. Auctis q̃ divina Voluntas quatenus privat aliquo bono nonest maior Vel minor, nisi quatenus maiori Vel minori bono privat: & in peccatz habituale, sic peccat maius aut minori gra nitur privaverit. Vel sumitr ea privatio quasi passive pro gra sic privata & absente; sive ut alij carentiaz formaliter Explicare videntr, pro absentia & privat quasi intra subiecto in quo gra existere debebat. & in hoc sensu privatio requit esse peccatum habituale; non solz quidz q̃ illa est a deo punitive peccatorem, seu q̃ ipsz peccatz: sed praecipue q̃ hoc specie multiplex & inaequalis est & multitudine & disparitatz peccatorz actualiz, seu q̃ privatio gra, ea sic requit ee diversa aut Saltz maior in eodz omnino subiecto, nisi quatenus est privatio diversa aut maioris formz in ipso subto. Videatr P. Vaz. in praesenti

*pro Voluntate divina privante illa gra.

† pro ipsa privat& carentia a Deo

Sabbatho Sexta an constat peccatz habituale, in peccato actuali praeterito non retractato & non condonato.

26 Affirmant frequentissime Nri Theologi, ut D. Eximij d. 6. de peccatis & disp. 11. de panitentia sect. 1. & Vasqz disp. 189 cap. 5. Lugo disp. 7. de panitentia sect. 5. & Rigalda sect. 23. Nempe actuale peccatz, sicut ebiz Meritz & quivis alijs humanis, ut Votis, Juramentis, donatio. ac Venditio etiz postquz physice preterijt, moraliter perseverare dicitr in ordine ad aliquos effectus, ut odij divinj, dum agta retractatione vel efficaci remissione, non revocetr aut irritetr. Moraliter autz alijs humanis perseverare dicuntr, quatenus inducitr ex illis ide effectus, qui induci posset, si modo physice existerent: a principio enj sua dignitate movent ad odij vel amorz sui, quo Ste eos Deus prosequeretr ebiz postquz exister amiserunt. In peccatis sed etta pra maculans, ipsumq peccatz habituale est alijs turpis praterituq; licet ut modo maculet & habitualiter deturpet, requirit ex pte subti ut importet intrinsece in effectu formali & decreto peccatorij abs Macula Carentia retractationis sufficientis & donationis divinae. Sicut ex pte hominis, seu ejus proclivitas vel (ut opportunior utar expsa) divina Voluntas hominis servans, requirit ex pte hominis ut ipse a peccato praterito detergetr; & hi talis divina Voluntas nihil est macula, nihil pars pra maculantis, ut vehementer ac dilgent observat D. Vasqz, sed tantz est conditio requisita, ut pra macula nempe culpa antecedens, qua Via mala & malignans est, homini inficiat alijs deturpet.

27 Hoc sed reliquis expeditior, & in loquendi modo loqe decentior est, igitq sui explicatione alijs tam concordi ex doctorij quibus alicuius Magistri verba non citarunt, ne cui magna sibi deferat veritatis & authoritatis momenta. Incaigitr non tam aliqd improbamus, quz desideramus: Superest nimirq explicandu quinq sit illa retractationis & condonationis Carentia, quz peccatz praterita moraliter perseverat, & in quo sit illa condonatio, quae sanq sufficit, & saepiq loco retractationis subrogatr, quz peccatz extingi dicitr. est nempe donatio quoad quinq culpz? nonquidz quoad quinq ut sape vidimus: sed quoad culpz. At declarare culpa habitualz per Carentiz donationis culpz, videtr circulus negatorius: Rogamus enim quid illa culpa, quz donatr? Furtum non donare culpz, nonest velle ut exitat gana, ut certz est: nihil e velle

peccatz actuale praterijt moraliter perseverans

ut steterit Culpa actualis: ita enim Dei sanctitati repugnat: neque est velle ut homo est velle, ut existat Culpa habitualis, aliquin ea per se ipsa quæritur ad se ipsam finiretur.

Neque valet aliquorum recentiorum asserentium, non donationem esse Carentiæ Divinæ Voluntatis tractandi peccatores, ac si ipsi non peccassent. 1° a animas purgatorij non tractat Deus ac si nunquam peccavissent, & in eorum peccata remissa sunt. 2° a damnatos singulis momentis peccantes tractare diceret, ac si talia peccata non admittierent: non enim nova culpa adjungit; & in eorum peccata non remittit, aut culpas illas delet. 3° a dicitur ehic circuliter, facilesq; aggeritur falsa interrogatione nobis familiari, an sit illa tractationis privatio, sit quoad pœnam vel quoad culpam? ob has igitur difficultates nos nostram aliquam sententiam, quis eandem seu dicit seu magis explicate tradere decernimus.

Sectio Septima aliqua
Peccati habitualis opportuna definitione.

Primavit: Peccatum habituale est actus malus præteritus, neque bonitate ultima, nec ullius supplemento reparatus. reparatur autem actus malus et omne peccatum bonitate sive satisfactoria, sive sanctificante (per modum actus vel habitus) & in defectum bonitatis fit reparatio per voluntatem extram Dei, sicut remittere possumus creditum; quo igitur nullo ex his modis facta est reparatio dicitur asseverare habitualiter seu mortaliter peccatum, posuimus autem in definitione ly bonitate ultima, tum ad tantum malitiam peccati quia ex se vel ultima est, vel saltem nullo certo tempore finienda, non extingui nisi a bonitate ex se eterna qualis est quivis actus noster bonestus, utpote ex se in ultimum moralis durans æqualis est gra sanctificans. Cum ad excludendum a purgatorio culpas habituales; reparatio enim quæ ibi deficit & gratia adhibetur non distat in bonitate aliqua & multo minus ultima: ea enim gratia recepta actualis aut habitualis nobis bonestas, nec in eternum durare debet.

Secunda. Peccatum habituale est peccatum actuale præteritum ex quo retinet homo carentiam & indigentiam gra alicuius, in instanti vix omnino differibili. Nempe si homo peccavit actualiter, indiget gra sive intra sive extra ordinante illius ad vitam ultimam, quod quopacto hujusmodi peccatum inguranda a nunc est carentia gratiæ actualis, modo actualis et supernaturalis.

quidq; gra gesset in altrum etiq Cathegorematice negari. Si Vero peccavit Venialiter indiget etiq Vel satisfacere Vel Voluntate Divina de amittere sim satisfact. finiri nri professionis: Itaq; autq eo gra Dei, q. Et Culpa Venialis non faciat hominy digny ut nunquq posset finiri ultimi ipsi debatur; faciet hominy digny, ut in nullo debito tempore debeat reddi; atq ita Syncategorematica infinitate posset differri; quippe Deus potest magis et magis tardare de Culpa Venialy in conferendo satisfactionis dony Vel eius supplementy qd remissionis Culpa appellamus.

31 Tertia. Actus malus gratuitus ex se privans aliqua Dei amicitia. Sicut autq peccatu aliud est mortale aliud Veniale, sic duplex est privatio Una mortalis, omnis Dei amicitiam destruens absolutamq inimicitiq introducens: altera Venialis, aliqus gradu, fervoris, aut pertinacis amicitia tollens, et aliqus irq inducens; non quidq a gra Sanctificans, seu amicitia gra Secundq aliqus sua entitatis gradu detrahat (sic enim minime stingit) sed imprimis q. illo peccato meruit homo, ut Deus nolit tot et tanta auxilia conferre quippe amet, et donis Supnaalibus augeatr. Deinde q. sic homo minus bene operando tenetatr est a Deo, ut minor gra Sanctificativa sequatur, qua utalioquin futura privatr, tantq q. homo ipsis operibus boni Culpa Venialy sequentibus, fortassis non meretr tantq gra et Glam quantq meruisset si innocens, aut liber a Culpa Veniali fuisset: Sic Aut Enim ex Patrum nostratibus familiaris ex maiori gra cresceri meritq a. exigua gra statuitr; ita ex maiori nocentia ipsis crescere posset quia ex aliqua innocentia statuitr, sed de hoc alibi latius.

32 Quarta. Precedenti valde affinis est: peccatu actuale graveritq privans aliqua caritate bene operandi. Ng peccato mortali Vel amissionis Charitatq sine qua nihil nobis prodesse et nihil dignitatis Valoris habet; Vel amittoremus in gura naa Naalq, seu amicitiq seu innocentiq, sine qua etiq nihil distinctus esset, ut Deo placeret et premio Vitae eternae cumularetr: peccato autq Veniali abundantiq auxiliorq in utrogq statu amittit peccatr.

33 Ultima. peccatu graveritq actuale tranq divinq indignationis. Hae facile ex prioribus colligitr. indignationis autq Vocamus affectu illi, qui prout peccatu facit, ut patiamur debitamentq in amicitia Divina, seu quo ipse Deus paratus est adprivandos

Vandy nos aliqua fuegra, & qua privat Seu detrimento Conectitor
qui detrimenty dina possessionis finis: qto enim magis peccamus, tan
to magis moremur, minorz habere pro bta dilitate beatitudinis:
quippe gra Santificans quo nobis ideo non advenit, q Venialiter
peccavimus, postea in satisfat vel remissione non Vltaurabr. imo
nec in donatione peccati Mortalis, necessarius erat, ut gra antiqua
simul dilapidata, postea nobis restituatur; sicut ea restitutio certissi-
me dingat, sive q remissioni maalior & veluti cius appendix, sive dig-
taxat q Divina Benignitas ita providere voluit.

Est autz indignatio
duplex gravis & levis: dicitr gravis, indignatio amicitiz dissolvens
seu, inimicitiz afferens. levis v, qua privat eterno amicitia augmento
aliquin postea habendo: seu, voluntas, propter cuius actualis privans
amicitiz augmento. Scimus quidz amicitia Status, quo omnia bona
amici placent amico tanquz Obiecta aperpetua ipsorum possessio-
nis & communicatz. Inimicitia autz appellamus, Status illius in quo
bona ipsa non sunt digna finis possessionis & communicationis so-
cialis. Deque plura disp. sequenti.

Scholio 6. infertr Concordia
trium Doctorum Sententiarum inter se & cum
Nostra Explicatione.

Observo 1° ut scholastica ipsa verba veniat qua suam sticam
& omnino fugiat impugnationes à nobis factas, donarig possit
explicationibus, quas scite proxima attulimus necessarias ad, ut
non omnis deputatio ad pena sit peccati habitualis ipsum qz,
scilicet tanty qui ex divina indignat statuitr sive ex dignitate
existentis in peccato praterito tanquz ratione seu motivo propter q ea in-
dignatio tratr adversus hominz, nolendo sit & impediendo, ut ipse educatr
ad prisina gra seu amicitiz, capacitatz & bonestas operandi, nulla
malitia depressa acquiat. Qua propter plures scholastici doctores
non quidz de pana aut deputat, sed de privativa dignita-
te, qua moraliter in aliqua sanctitatis privatae & indigentia
affecerat, statuente sic, aut fundante divina Voluntate

eam ipsis indigentiæ propter peccata, qui propterea dicuntur & merito dicere debent, homines post culpæ remissæ iam non esse, sed tantus ante remissionem fuisse divinus clandi pœnas quas gehenna dat vel in hac vita vel in purgatorio. Puras damnatus, si peccatis in inferno dimissis divinus novas pœnas sit (qd nec omnes affirmant, nec facile credi videtur) ob præterito peccandi actu perseverat reatus ad culpæ habitualis obtinendæ, sufficiens, nempe dignitas pœnarum quæ adeo liberaliter donantur perseverans ratione voluntatis divinæ nolentis præbere damnatis ex sanctitate bonitatis, aut amicitiam qua ipsis indigent, & qua ea peccata reparentur & dimittantur.

Observa 2

36 Si schola stat nomen maculæ aut peccati habitualis ob eam non quidem reatui pœnæ ex culpa præterita resultanti, sed ipsi culpæ præteritæ imminenti seu subsequenti illius reatus, ex omnino divinæ ex societatis stat: siquidem reatus est deputatio ad pœnam (salte illis qua aliqua indignationis vel inimicitiæ suppone aut obtinet) non donabis est vel nolitio donandi certæ pœnæ qui vindicta est & indignationi respondet, atqui non tantus pura pœnæ vel nolitio puniendi ex ira culpæ: ultra, autem evidens est deputatio ad pœnam atqui ista reatus scholicus.

Inferunt igitur scholi

37 contra sta duntaxat pœnæ reatus obligans, atqui sola nominibus & negotiis viris importunis facile scholi contra dicendis suscipiet, si dimittit nominis distributæ culpæ habitualis ipsis actualis reatu affectus appellet; reatus vero ipsis, non culpæ habitualis, sed culpæ actualis, sive pœnæ, sive moralis perseverantis habitualis observationis sive habitualis culpæ obligationis & plementis esse dicat.

Observa 3. Hominibus ita dum facile

38 cum aliis contra regia censuras: nec salte expiato mortali macula habitualis non remanet, nisi peccator in hac providentia habeat privationis gra sanctificantis: qua propter nolitio infundendi gra est carentia, sin nolitio donandi culpæ: nolitio autem vel

carentia

carentia infusionis grā propt peccatu grauitu est priuatio (vel alia vel gradus ipsius grā) in hac salte prouidentia peccatu mortale habituale non minus potest diu peccatu actuale grauitu grā habituali priuare, quu trāsq non donationis, siue indignationis, aut reatu grand. Qua propt licet locutio Hominis Vitanda sit ne sibi inducat ut dicat Schoticam dixi nomen culpe, sed dei detestabili voluntati Diuina aut ei rei quu effectiue applicetur: vbi tria in ipsa actē rei inspecta unde ipsi tribuat fundamentū, quae includit schotica aut suarestica

Deinde nec difficile est eadē sententiarū recordia pro culpis mortalibus in alia prouidentia seruata naā omittendis: nq peccato habituali incurreret priuatio grā quatenus homo peccando detraheret priuationis detractationis & donandi, quā pro omni statu aliqua grā sunt &c explicationes in mīs definitis scilt proxima data. tandē nec pro culpis venialibus in tota prouidentia impossibile est illa recordia videmus enī in citatis definitis quo pacto culpa venialis aliqua dei grā amicitia & dignitate privemur

Solvitur Nona obiectio

& solvitur celebris difficultas.

Ea quidē licet ā DD. omnibus pro Hominibus grā priuate fidenter admodū obiiciatur omnibus tū est omnino & abominabilis solvenda. Ipsa autē ita habet: Ultima detractio hominis mali seu diffra mali ā bono, non potest vbi formaliter & immediate q̄ diuinū predicatū, nihil enim prabet effectiue grauitu detractionis oppositū sua essentia; atq̄ ita q̄ est summe bonū nequit esse determinatio gratiae, scilt diffra mali ā bono: alioquin etiā albedo posset ee ultima ratio vbi tuendi nigrū, vel non albū: & similiter si tantum dilectibile quale est omne diuinū potest vltō determinare ut quis sit dignus odio, etiā ipsa detestatio posset denominare odio habitu: quo nihil absurdius ee videtur. Sed nolitio odiandi, seu indignatio Diuina est predicatū diuinū q̄ ea nolitio

seu indignatio requiri esse ultima determinatio & diffra hominis 43
mali & detestabilis à bono & diligibili. At id quod inter duos quos
aliquo peccaverunt distrat unus in ordine mali & peccatorij atq;
differt à bono & amabili, est peccatum habituale prout importat
aliqd distinctum ab actuali praterito, nec in praterito actuali con-
venient malus & bonus, ut Judas & S. Petrus & peccatum ha-
bituale ut tale atq;ut à pure actuali distinctum non importat
nolitionem donationis, vel indignationem divinam.

41 Hoc arguto verborum & apprehensionibus fatigat eos, qui non satis perspecta habent
diaz peccati habitualis. Dantes non nulli respondere tentarunt 44
peccatum habituale adaquate omnino & ex omni ex igsius concreti
seu effectus formalis peccatorij & mali intra distinctiva, nihil aliud esse
quz ipsum peccatum actuale praterito; & carentiam donationis, sive nolitionem remittendi peccatum reperiri extra totum essam & integram
constitutionem peccati habitualis, & ipsius peccatorij ut talis: esseq;
eam carentiam, seu nolitionem divinam remissionis esse additionem extra;
sine qua tñ, etsi existat tota constitutio ipsius peccati habitualis, 45
hoc minime existit in divo Petro, quia deficit extrinseca conditio de-
nominandi, nempe carentia conditionis, et existit in Juda, quia circa eum
datur ea extrinseca conditio.

42 Hac tamen extrinsecorum connotatorum doc-
trina, et inde vbique falsa, et gravissima difficultate obruenda inutilis mihi
videtur: falsa scilicet, quia si semel aliquid ponit efficere, quin efficiat
aliquid intrinsecum ipsius, iam poterit efficere ipsa res, seu denominatio, aut
effectus formalis, existentia, et constitutio, quin efficiat ipsa, siquidem
nulla res ab omnibus suis intrinsecis effective exurgatis, etiam inadequate
distinguitur. quo negato, vel alterno principio prompta aperitur via impu-
gne asserendi, posse hominem destrui, etiam si perseverent eius materia,
forma, unio, et subsistentia, posseq; unum hominum esse potius album, et
sapientem qua alius, quamvis uterque habeat sibi unitam albedinem, et
sapientiam cum omnibus, quibus unus constituitur et est albus et
sapiens.

nota intempo-
sendendo tra-
tiva utpriorisi
poter. vabsoluta
discrimen, ge bole
petat omnia sua
distributive existere
sensu illa. Unde
pariter distinctio
boy nontenere.

43 Rursus, circa eadem doctrinam tria obseruare obuiter iuuat. 1um cum regula nec a P. Suarez, nec ab aliis Vtriusq; cultus, aut Gabriele, forsan etiam Thomistis, qui vulgo allegari solent, propugnari: tantum enim ipsi docuerunt Relationem Prominentie, seu praestantie effectus formalem, extra quam merito affirmant, saepe requiri Conditiones ipsi Denominationi, seu effectui formali amantis, vg. Peccatoris, peccantis, praedestinantis, albi, et relati intrinsecas: Vt iam alij ante me notauerunt; atque in Magno Suarez supra citato videri potest, nec non circa actuum Dei liberorum Denominationes in disp. 30. Metaph. Sect. 9. N. 46.

44 Secundum est, nullum omnino adduci posse exemplum pro illa Connotatorum assertione ad explicandum siue peccatum habituale, siue actuale, siue decreta Dei libera, siue quodvis aliud in Philosophia aut Theologia Constitutionis genus, in quo scilicet exemplo euidenter non sit, et vigeat ipsissima et formalis omnium Connotatorum difficultas: atque ita nullum exemplum asseri potest, quod petitionem principij non contineat, et in quo eadem omnino dubitandi, et negandi ratio non sit.

45 3um est Relationem praedicamentalem posse cum transcendentali per illam doctrinam confundi, aut potius nullam praedicamentalem remanere: transcendentalis enim est, quae adaequate identificatur cum subiecto relato, atque ita illi essentialis est: sicut praedicamentalis est contingens et accidentalis subiecto, cui adaequate non est eadem. Cum igitur relatio peccatoris, et habitualiter inimici Dei dicatur identificata iuxta Connotantes cum peccato praeterito actuali: et relatio Dei volentis producere Mundum, aut reprobare diuinum de trum asseratur identificata omnino cum substantia, aut volitione Dei necessaria, non possunt non illa relationes dici transcendentales, et dum praedicamentales dicuntur, aut supponuntur, difficultati cum ipsamet difficultatis medulla respondetur, et circulus committitur, qua propter peccatum, quod semel optitit, habet essentialiter et indefectibiliter referre hominem, vt inimicum, ad Deum: sic a relatio adaequate identificatur cum ipso peccato praeterito in ratione talis eam indefectibili; et similiter diuina substantia essentialiter habere, referri ad Mundum tanquam amatum, imo ad diuum Petrum, vt reprobatum, si relatio et Denominatio Dei amantis

Si identificaretur secundo omnia ad quid dicit ordinem de ordinato vnde Socinj item.

et reprobantis nihil aliud intrinsece sit, quam ygia substantia seu essentialis Dei voliti.

46 Nec discrimen inter Vtramq; relationem debet arari posse ideo, quod Predicamentalis habeat ex se aliqua connotata, qua sint, aut dicantur constitutiua denominatiua, vel logica et intentionalia, ac secundum nostras explicationes: sua uero transcendentalis: Manifestum enimest etiam transcendentalem habere illa extrema ac connotata, seu constitutiua (si ita loqui placeat) denominantia, seu intentionalia, et secundum dicti; debet enim omnis relatio respicere, aut connotare terminum, in ordine ad quem definienda sit, etiam si transcendentalis sit, Vt constat in Paternitate diuina respiciente filium, in omnipotentia connotante possibilia; in Creatura relata ad Deum in actione ad terminum, in materia ad formam, in vnione ad extrema, et mille alijs. Maxime 48

47 Nec etiam sufficit vulgaris constantinus solutio, nempe ideo non existere constitutionem denominatiuam, seu denominationem peccati habitualis. Nec. etiamsi existentibus constitutiuis omnibus intrinsecis, quia non existit constituens denominatiuum, seu logicum et secundum nostras explicationes, connotatum extremum. 1.° quia vbi vtis ratio supra de constitutiuis facta, nempe nomodo existit, quid quid entitatiue Metaphisice, seu inse methaphisice est peccatum habituale Dicti Petri, sequit non existere physice, seu metaphisice, de entitatiue ipsum peccatum habituale, atque ita vere et proprie ille maculatus est. etiam si constitutiua eius peccati, qua dicuntur denominantia, vel logica, supponantur non existere, aut etiam si non immerito, et contra reale fundamentum eam appellationem dicto Petro dare nolimus. 1.° quia vbi dantur omnia physica, moralia, aut metaphisica, et entitatiua, et essentialia que alicuius concreti, vel compositi, vel realis denominationis, etiam necesse est, vt dentur omnes requisite condationes extrinseca, seu ygia appellentur connotata necessaria, siue denominantia, siue intentionalia, et secundum nostras definitiones constituentia. Ergo nihil etiam extrinsece deficit vt existat ygia rei, vel denominationis, vel concreti constitutiua

aut Compositio, que omnino identificatur cum suis phisicis, et entitatiuis Constitutiuis, maxime uero cum hac intrinseca, seu phisica Constitutiua collectiue sumpta referantur ad connotata eadem extrinseca seu constitutiua denominantia, aut intentionalia, que respiciuntur ad ipso constitutu, vt pote cum suis intrinsecis genitus identificata.

Colligimus 1.°

48 firmam esse regulam nostris theologis familiarem, nempe omne id solum illud esse intrinseca alicuius Constitutiuum, quo Efficiente, licet religua omnia per possibile. vel impossibile Existere Suppona[n]tur, Efficit ipsum constitutum: Cuque regula fundatur in adducta ratione, scilicet quod res nihil aliud sit, quam omnia sua predicata, aut Constitutiua: Eque gluta disp. 6. de Voluntate Dei, sect. 1. Inde etiam colligimus peccatum habituale Constitui inadequate per indignationem, aut presentem gratie priuationem: siquidem ista Efficiente Efficit peccatum habituale, licet religua omnia peccantis, et modo Existere adhuc existant, vt satis in S. Petro constat.

habeoq[ue] haben indentoationibus reddituis, ut liquet in deriuata creatura quo significato deficiunt tenere remanere existibili in rone creature

Sed quamuis ea Doctrina vera Suppo[n]eretur, presenti tamen difficultati omnino inutilis est, Difficultas enim argumenti erat, quo pacto, quod in se est summe bonum, possit esse Vltima Exterminatiua, et differentia mali a bono: Causa autem Exterminans, vt Iudas potius quam Petrus sit malus, est diuina Voluntas indignata aduersus Iudam, ipsum gratia priuando, seu irremissum eius peccatum relinquendo: quod vero sit Exterminatio potius extrinseca, quam intrinseca, discrimen omnino materiale est; nam sicut contra bonitatem diuinam aggressus determinare extra ad peccatu actuale attingit intra ultimo ipsius seu formaliter in rone talis detrare, sic etiq[ue] aggressus erit aduersus infinitatem bonitatis extra, ac intra detrare vel ipsius peccatu habituale in rone talis. Omnia q.° respondere debemus.

49

Cohiandu Caz vere ibi debent

50 Act. arguere quod priuatiue gra recurrebant, maxime vbi sine gratia bilior fert opinio diuina Voluntas sine aliqua entitatiua malignante

nante Dnō sui impressa privet no ingenere causa fralis extrē. grā
intro luc, et alijs frij qui sine strario Dnō dilectum, aut impedirent
imo licet ea privatio diatr de carentia qui intra dicta status
a decreto divino, adhuc non minus est sta eius bonitatis affective
detrare et genere differ int malu Dnī, qui fralis, ut satis
ex se stat et exēplo malitia, seu peccati actualis mgr adductis
facile probari posset.

§1 Sic et alijs solubionibus ptermissis. Vō Voluntas divina qui in se bona est et diligibilis posset nobis ee mala, et detestabilis nos efficere offendo pteritis, quabemus sic privat nos aliquo bono, quo indigemus, sic ecā affectus quo nos Deus odio habet, ipse amatr a se. amabilissi est. sic Voluntas qua nos Deus punit et qui propterea nobis est fugienda, ipsi deo est complacentia, et qui de gaudij species a se iuste procurata. sic Voluntas divina alicuius destructiva, deo optima, ipsi tn destructio pessima est.
Vā a priori sic, q aliqua moralis habitualitas alterius mali, est summe immediatissima pena, seu ipsey odij divini cuius ille gre dicemus fuit.
Sempre verdade at pena vra odium dilectus consistere possunt in aliquo bono ipsius dei punientis et detestantis, et q ipsi punito malu penale sic ~~et q ipsi punito malu penale sit~~, atq sic ea culpe sp elementu seu proprius fructus.

§2 Rursus ex dicti responsi vā ea aperta est, q dō Vō coalescens ex diversis pribus non habet omnia prata realia vnī partis cuiusvis, nec pars quevis illius capax est alicuius partis nec inf se, nec actō distinguerentr. sicut homo Vō intrē ex anima et corpore, atq sensitivus et vitalis est, non tn corpus est sensitivus aut vitale, sic ex pte effectus status nā humana et Vbo divino est atq passibilis et finitus vnī tanti nā humanā et Creator et infinitus vnī tanti Verbi divini, sic modo peccatu habituale odio habetr a deo, habitualitas tā nempe odij divini non odio habetr. multu sit refert, ne dilabamur in errores, inquovis iterū distinguere illud q talis est ab illo. quo tale aliquatenus destruitur, nempe actus seu fructus mentale

tale, ab obliquo fundamentali, quippe in secreto homo predestinatus reperitur aliqd decus infinitus exhibitivum accidentale, primius potest, ipse tu homo qui predestinatur, nec decus nec infinitus decus sibi accidentalis est, sicubi in homine sanctificato datur aliqd, qd sit accidens & supernaale, ipse v° nec accidens nec qd supernaale est hi decus, qui intra est tota prima persona Sanctissima Patris Trina, producit realit filium, Deus v° naa.

Disputatio Verbalis. An possit Deus per Voluntatem Extrinsecam no tis formalit donare peccata?

Initia celebri admodum controversia negativa Sententia tuentur Thomista, nec dissentire videtur D. Thom. q. 113. art. 2. cor. imitatur Exmus Vasquez disp. 206. P. Valentia disp. d. q. 5. punto 4 dub. ult°. Mirazius disp. 10. Erize. Sarza et alii passim RR. affirmativa v° sq pugnant D. Bonab. Alexis Schibus et Suis Scotus Okam et nominalibus: Durrus Durandus et Multi Veteribus. Praterea Thomistis Tradus, Ferrara, Ledesma. Soto, Medina & Tymel mirum ipse tam varia dicere ait. Quos referunt & illustrant Magnus Suarez lib. 7 de gra Cap. 22. Cardinalis de Lugo disp. 7. de pœnitentia sect. 9. Stipalda disp. ult. sect. 21. & Caterini Theologi frequentissime qq. Unos subscribimus.

Sectio Prima Possibilis est Deo donatio Extra.

Primus huius sa fundamus sumi solet ab humana condonatio Exemplo, qua Extrinseca est seu nihil reale apud offensor donatarius imprimit: Divina autem Voluntas ni videtur primus potens, quia humana ad remittendy ofe offensas. Caterum Exemplis, huius alio Ex Cap. Roborete, efficax mihi ni videtur. primo q. chi homo ut Tragalis modo Deo non indiget ha[illegible] q. ni Deus q. creatura in ordine ad quid est Deus, ut ei recte deducatur possibilis q. est creatura.

Seu Idonatæ ipsi offensori intra, imo nec̃ eam imprimere potest:
Secus v° de Deo condonante offensas Valtz graves sentiendum
est: nec̃ ullus Theologus Idonatę intra præsenti providentia ne-
gare potest. Secundo q̃ Homo remittendo offensa tanty Credi-
tori exigendi Satisfactionę, non tñ offensor denominat aut
facit bonum Deo tñ non Malę, Secus v° Deus ex nostris
Culpis Idonatę; atq̃ ita difficilius est, ut sine intra ut ibi dicta 4
Seu bonitate remittatur offensa Divina, quę humana. 3°
q̃ Et homo mutetur de non Idonato in Idonatę, aliqua videtur
requiri Mutatio: hæc autę in remissionibus humanis existit
extrinsecę penes Idonante, ut potę mutabilę; Secus v° in Divinis,
quę ex Peccatore averso Divina Voluntas immutabilis est, qua propter earum mutatio
tatur, hoc est ne Deus mu- solus videtur ea posse intra penes Idonatarios, Equidę ex hac ratione
tari, dicitur ille habere bi, in quo dicitur habere. ponsio atq̃ ex tñ 2ª sit præcipua adversantibus, et negativa ad
fundamentę. quorum ipsi vel regulatur vel temperetur non posse
mus pro nra sententia intra probanda arguere ab humana
Domabili Explo.

2 Secundę fundamentę tradit solet Caritate
Idonabilis panarum tum Et panas remittere post sua Voluntate 5
Extra, nolente panas a peccatoribus sumere q̃ sic ex tñ remittere
valet Culpas nolendo ex tra peccatores viarsi. at hoc ex tñ arguty
suspecty et inefficax mihi est in primis enim panę sensus, ut
magny dolorę de facto ex tñ sæpe remittit Deus sua Voluntate
Extra; Culpę 3° Salty Mortalty sine intra ut ibi efficacis dono 6
de facto non Extinguit.

3 Deinde nulla ex tñ ea congrua merito Vi-
delicet, q̃ pœna consistens in tra positiva q̃ hujus negationis
pura tolli potest: negatio autę tra ad hoc pendentis ex tra ipsa
Dei Voluntas nullam eam tram, producere, seu servare. Vel
proprie Ens sensu tali ea negatio realiq̃ noneat, sedens
tionis. Unde sine tra realis hominis intra potest tolli, vel 7
impedirii pœna positiva at Culpa habi realiq̃ non existit

in

Vtliquebit intra Sabiose 7ª §. 28

in aliqua grā positiva mihi existente q̄ qua tolli possit iustitia dei ingrā nos
sed in grā privativa, nempe in privatā alicuius doni intrinseci subiecti in iustis
vtpote sanctificantis in peccato mortali: privatio autem nat. Divina gratia,
illa non videtur tolli posse nisi p grā positivā cuius est aliqd positivū e.
privatio. Paritas q̄ca nulla non vrget.

Quarto. etiā reddere
huic suae postremae solutioni ō primum fundamentum adductum
ex Augustino ea venit q̄ sit deus donando soli gratiam, non facit de
nolo hominis bonum aut non malum sed tantum non patientis dolorem negatur quae definitur
quem patiebatur, aut modo passurus erat sicut ō donando culpam aliqd substitutivum sufficiens
Vnde sicut homo ā patiente in non patientem mutari non potest sed definitur aliqd positivum
nisi per non gratiendi carentiam; sic ā malo in non malum negatur substitutivum cui q̄ malitia
mutari nisi per malitiam habitualem carentia; carentia autem habitualis seu habitualis
malitia habitualis videtur esse sola bonitas intrinseca ponens eam peccati actualis praeterito
malitia; sicut carentia ignorantiae habitualis est sola sapientia hominem intrinsecus sed etiā
tia illi oppositae. in indignum divina
gratia extra deficientem illa
gratia substitutum definitur
quin necesse sit definiri
Quarto fundamentum sumunt nonnulli RR ab aliquam gratiam bonitatem
Exemplo peccatorum Angelorum lapsorum et reprobatorum nempe in illo iterato hominis intrinsecum.
Creationis casu peccatum non revivisceret aliaquin peccata semel sinceta resurgerent in hominem itemque peccante Natalitē q̄ diuturnum manere
vt sine ulla gratia intrinseca: non enim Deus Angelo recreato eā dare
teneretur.

In primis transeat hoc discursus obtentu quaestionis importunus: tum q̄a non agimus de peccati delentis de novo subtrahendis, sed tantum de vera remissione et theologico sabore quo
alicuius grā seu intrinseci seu extrinseci in subiecto reservato tum q̄a in
eo casu cessat difficultas adversum donatum et tum deinceps so-
lita scilicet in novo ipsa enim reprobitio est sufficiens mutatio
quae Angelum dicebatur transire et non donato in donatum.

Deinde
negamus ant: nisi enim Deus sua gratia vel intrinseca vel
extrinseca, reddatur impeditus culpa habitualis existens Angeli

iterq̃ dimitarebꝰ: Sit remissio modo est absoluta diuinarum
q̃z quidq̃ veritatꝫ authorate probare promptꝫ est. Rone vero
difficile, vt videri potest apud Rijalda d. 91. sect. 3. & 4:
quacumq̃ tñ aut nulla sit, quæ diuina misericordiꝫ ratio, factꝫ
tñ firmiter dogmaticꝫ est, at gravia peccatorꝰ regredientiꝫ casu, mul-
tum relaborati vel vanæ momenta habemus, imo ratio
in diuarsiꝫ inclinat, q̃ homo peccando mortaliter indignationem
diuinq̃, tq̃ annihilativq̃ tq̃ aversivq̃ seu inimicitia: quamvis igitur
Deus inimicetur annihilabꝫ, non cogitur ad non resumendꝫ inimi-
citiꝫ sicut nec ē pꝰ, sed veluti variatis sua indignationꝰ mis
affectibus potest iuꝫ suꝫ exercere.

8 Melius igitur probari potest 2º
Extra odonatio absolute pura nãa in quo remissio intra re
pugnaret, ut videbimus disp. 5. sec. 2º a remissione peccatorum
venialium facta intra sacramꝰ q̃z ehiq̃ primq̃ gratiq̃ fieri
non potest, ut stabit disp. 6. in præsenti autꝫ triplici rone
a priori, iq̃ vincitur.

Sectio Secunda

Duæ a priori probationes afferuntur.

9 Prima sumitur ab statu hominij antepeccatꝫ nempe
homo ante peccatꝫ velerat in sola pacꝫ q̃ Deo vel in
amicitiã extra vel ehiq̃ intra? Si in sola pacꝫ adhuc
retineri potest q̃ voluntatꝫ extrq̃ Dei sicut enim q̃z volun-
tatꝫ Dei q̃z servabat q̃ homine quatenus mala ñ inferebat
aut bella agebat siq̃ctica eam pacꝫ servare potest: si in amici-
tia extra? adhuc ehiq̃ retineri potest homo per aliq̃ extrq̃: nonenim
est difficilius pacta q̃z antea ut voluntas divina denominet
Dei amicꝫ: si tandꝫ in amicitiã intra? certꝫ quidquid certꝫ est
est adhuc formaliter seu physice talꝫ non posse hominꝫ retineri

potest

potest tñ equivalenter & moraliter sequo amice disputatur q.d Si Deus extra eleveret hominē ad opera supernaalia aut velit propter illa aferre gloria glam (sive absolute semper q. homo operatur sive conditionaliter semper si operetur) iam agit q. homine tanquā cum amico grabet q. ipsi eadē hereditatis emolumenta per voluntatē extra que per intrā gram herrit at nomine donatis nihil aliud significamus nisi restitutionē ad gratiam ante offensā statū. q.d.

Secunda autē accipitur ā restitutione peccati habituali. Quippe ipsum vel restituitur preceptū sine dispensationem pena ut arbitrantur Scholastici: quo casu de possibilitate condonationis extra dubitari non potest: Deus enim sua voluntate potest non deputare hominē ad penā vel non inclinare, ut pro tali tempore homo propter peccatū patiatur. Vel restituitur privatē grā ut asserunt Thomistæ qua restituta ebrietas relinquitur locus condonationi extra, sive privatio illa immutatur in reatum, quatenus ea carentia qua rone peccati durabat in esse veret rone ipsius, aut dureti indignantis: sive q.ca grā intrinseca privatio transire potest in amicitiā extrā, atq. ita gratiam equivalentē habituali in officio faciendi de inimico amicū, ut probat precedenti possibile extendimus, & disp. sequenti firmabimus.

Vel tandē restituitur per carentiā condonationis Ut cum nris Theologis disp. proxima explicuimus: unica certe constitutione qua ebrietas priorē complebitur, ita facilis erit extra Deo nabilē q. non Deo nare peccatorē ob irasci & indignari adversus ipsum: hoc autē disponere potest Deus vel quatenus in habet affectū quo homo bonis careat & malis puniebatur ob peccatū & eorū eundo inclinante ad tollendā propter ipsum communicationem amicorū propriā: Vel q. amat hominē cum constituendo in statu illo, quo opera supernaalia deducant immanate, sive ab eo intra sanctitatē habituali ad beatitudinē &.

12 Intra rōnes qȝ præcedentes Hȝād sumitr ā possibilitate novæ denotationis Tertiæ nova intra eam per se postulantis ꝙd patet 1° ab Explo auxilij seu Elevatis extra, qȝ nri Theologi: vbiȝ posibiliȝ defendunt. Deinde Explo speciei improprie qȝ extriȝ esse ē per divinȝ Voluntatȝ opleri vel supleri posse nemo negat. Rursus ab illis decretis quæ sine intra Mutatione in denominando Adaptando subtȝ certo temporī affiguntr, ut decretum illud, Si Rex gerentiat hoc tempore tetrȝ Scytes debastabit Syriam usqȝ ad Numatiaȝ; qđ certe vel Supponebat vel donabat facultatȝ percutiendi Sub dict. decernebat Victoriȝ sine aliqua in ipso rege mutatione tandȝ q̄ pro signo priorī ante qȝ Deus producat gram aut aliȝ qualitatȝ in homine, ille dicitr alis se habere extrē ac antea nempe debilitatus est. ꝙ Voluntatȝ Dei, ad habendȝ grām pro posteriorī. Similit etiȝ ipse extrē est potens operari per decretȝ Divinȝ præparans omniȝ Caterȝ Deijs plura in sequentibuȝ.

Sectio 3ª arguta

Contraria Eorum Solutiones.

13 Primȝ Remissio peccatorȝ est temporalis; utpote supponens ipsorȝ Exitȝ. ꝙ sequit esse Dei Voluntas æterna. Distingo ans: Physice & active nego ans: moraliē & passive, seu objective, nego. Sic aut enim alter decreto potest in tempore donare Petrȝ carentē grā ob vitȝ vel vltȝ finȝ atq; etiȝ elevatis extrē ad operandȝ sufficientibus sic potest extra ē in tempore ipsum triplicī denotatione donare, primo qt ille careat grā ob causȝ ā peccato diversaȝ, vel qd non careat propt peccatȝ: 2° qd aptus sit ad sequendȝ sui operibuȝ etiȝ sine intra Sanitatis habitu vitȝ æternæ. 3°. qd etiȝ destinatus sit ut sequatur tanqȝ hæres Xti, si ille in hoc instanti decedat, etiȝ si ea post motȝ aliquantulȝ differatr, vel si diuiȝ graviter non peccaverit; hæ autȝ satis superqȝ sunt ut hoc subsit dictū. alter decreto donata esse ipse dogmy decretȝ non inimicȝ, ob qȝ amicȝ atq; ob qȝ hæresȝ: nullȝ autȝ inimicȝ

16 micȝ

micus nullus amicus & nullus hæres Dei ꝺ̃ norvat peccati mortalis
maculꝫ, eaꝫ gradibus diuersis delet. 2ꝫ qꝺ homo qui antea non
erat ꝺ̃donabilis sit modo ꝺ̃donabilis est aliqua mutatio: Sed non est
mutatio Exptꝫ Dei: ꝫ Exptꝫ ejusmodi hominis. ꝺ̃ist. Maiorꝫ, physica
vel moralis, concedo: gratiæ physica nego. qualis autꝫ mutatio
moralis sit, satis nuper & scꝺ proxima ꝺ̃stinctione, infraꝫ ꝺ̃cta
bit.

Tertiꝫ amor Dei efficax vel nobis affert aliqꝺ bonꝫ vel
auffert aliqꝺ malꝫ: Sed amor ꝺ̃donabilis est efficax: ꝫ vel
affert bonꝫ, vel auffert malꝫ. At si bonꝫ affert, ꝫ causat intrꝫ
bonitatꝫ, Si v° auffert malꝫ, similiter illa causat ut deputetur
malitiꝫ ꝫ &c. ꝺ̃t. Maiorꝫ, moralis aut physicæ, concedo: phy
sicæ semper, nego. Similiter ꝺ̃cimus, causari bonitatꝫ moralis
aut physica intrꝫ, non tñ semꝫ physicæ.

Quartꝫ. qui malus erat genus
intrꝫ, qꝺ ille errabat vel ignorabat nequit fieri non malus misi gratiꝫ sapi
entiꝫ ꝫ qui malus erat genus voluntatꝫ nequit fieri non malus misi per
intrꝫ bonitatꝫ. Arguitꝫ nimis probat qꝺ intrꝫ sit non malus sive non
errans (de errore enim modo loquimur) vel per habitꝫ sapientiæ seu na-
talem, seu supernaꝺ, vel per quemvis alium sapientiæ errori ꝺ̃trarium: ꝫ Volun-
tas quæ mala erat per intemperantiꝫ, aut desperatꝫ potarit fieri non
mala aut eliꝫ bona, vel per habitꝫ temperantiæ aut spei, seu naturale seu su-
pernaꝺ; vel per quemvis alium temperantiæ, aut spei ꝺ̃trarium. quæ ꝺ̃ manifeste absurda falsaꝫ sunt. Deinde instatur arguitꝫ, qꝺ ille qui erra
vit, exuit errorꝫ habitualꝫ eo gratiæ qꝺ in ipso non maneat ha
bitꝫ erroris: ꝫ qui peccaverat exuit culpꝫ habitualꝫ eo gratiæ
qꝺ in maneat habitꝫ peccati, qꝺ certe falsum est ut ꝺ̃ p. pro-
xima vidimus. Sandꝫ Sti Petrus quo: Lex sua extra voluntatem
sine ulla sapientia nobis intra potest tollere errorꝫ habitualꝫ des-
truendo scꝺ habitꝫ erroris: ꝫ eliꝫ culpꝫ tollere potest sine intra
Sanctitatꝫ: qꝺ nos intendimus.

Hæc de errore, qꝺ autꝫ de ignorantia
dicebatur importunꝫ est qꝺ ignorantia vel sumitur gratiæ, nempe
pro

carentia ~~nego~~ privativa sapientia Dei ea quidē: sape dicendū potest per negationē, quatenus eā non indigemus sapientia opposita, aut illā habere non debemus: quo falso argutus manifeste inadversarios retorquetur. Vel sumitur minus propriē, nempe pro omni carentia sapientia alicuius: sic quo scripsi nil minus est, quam dea ignorantia per solā sapientiā tolli possit, at peccati habituale necesse semper carentia grā intrinsecē ut in puerā nāa & in peccato veniali per sacramēta vel remissio maxime actualis, nequaquam carentia solius grā intrā, sed intrā & extrā collective usurpata, atq; ita per quæ libet exilij gris destruitur. Demū, omnis sapientia naturalis est grā intrā, grā autē & amicitia abstrahit ab intrā & extrā (ut iam supra dictū, & magis infra patebit) aliōquin neq; grā vel amicitia humana posset esse extra. imo. nec amicitia illa qua Deus liberat ā malis pœna, neq; fabor quo homines prædestinat, aut protegit ā multis malis, & tentationibus, aut peccatis extrinsecus foret: quæ omnia sunt apertē falsa.

17 Quinto. Meritū habituale non potest impedirī aut tolli per voluntatē Dei extrā, sed tantū per frā culpæ intrinsecē: neq; demeritū habituale nisi per frā sanctitatis intrāsecutī, quæ is prompte patitur instantiam: quippe meritum habituale non potest tolli nisi per fram nobis intrā & liberam, culpæ videlicet, ut arguunt adversarij: & neq; demeritū habituale potest tolli nisi per frā intrā nobis liberā, malaeste Deq; & sequens gessimus.

18 Deinde nego ans, ly q̄ meritum actuale potest non transire in habituale, quatenus Deus transacto labore nihil propt illum præmium vult: ly q̄ meritū actuale præteritū q̄ acceptatū Dei facto est habituale per alijd tempus, deinceps potest deficere, si Deus ulterius nolit illud acceptare seu remunerare: non enim negare possunt adversarij, Deū habere potestatem denudandi pro suo libito hominē grā intrā. Unde argutus multo labore extra eos retorquetur. Tandē permissa antiadversa

non

non valet: q̃uia meritu x̃ aduersarius est ogni bono non retractabile retractare autē pertinet ad ipsu merentē, cuius est posse peccare: at demeritu est ogni modu non donabile; donare autē pertinet ad Deu offensu, cuius est gr̃a indulgentia dedere, uirilis seu cedere. Secun. q̃uis proprium meritū residet in merente aduersus remunerantē tanquā eius debitore: sui u propriu demeritū residet in offenso, in iudice aut Vindice cui debet cedere uirū q̃ habet aduersus offensore tanquā debitore.

Sectio Quarta q̃nam sit bonum donabile extrinsecū?

Ex hoc etiā capite celebre & difficile dubiū aduersus donabilitatē extrā arguitur: summa autē cuius difficultatis ita proponi potest. Bonū voluntatis donatricis vel est aliqd ablatū vel aliquid positū seu producendū: omnis enim voluntas Dei efficax, habet aliquod bonū extra se vel auferendū vel producendū. Sed bonū donatricis voluntatis non est aliqd ablatū seu auferendū ex peccato habituali: deberet enim diuina voluntas neqũ differre potest praeteritum peccatum actuale, ut est videlicet: neqũ carentia donationis; ita q̃ ea voluntas ānobis dicatur esse ipsa formalis donatio tollere carentiā donationis nihil aliud esse potest quā ponere eandē donationē rogatā propter arguens, q̃d sit donatio possita, si non sit aliqua antea rogata, aut gra in nobis per illā voluntatē producta; ita q̃ iam donatio explicaretur hoc modo, fra seu actus, tollens suā carentiā: vel istomodo actus ponens aut obtinens ablatā & carentiā, qui actu explicandi ac definiendi modi negatiui & priuatiui sunt, non minus esset iste, amor est actus tollens carentiā amoris, seu amor est actus ponens carentiā suæ carentiæ, vel nobilitatis amandi: aut iste, luxet fra distinguens carentiā suiq̃ & obtinens voluntatis donatricis esse esse aliqd positū absq̃ distinctū. nulla igitur possibilis est in deo voluntas donatiua, quæ non producat in ipso peccatore intrā aliquam donationē seu gr̃am ex peccato oppositā.

Hæc difficultas omnis ex-

cæci nata & adulta quæstionē excitauit prolixas ex in varias

Obj. vrias RR dicunt, quorq non nullis difficultatibj pondere praesidio Violent & obscure loquuntur, ut eorq assertiones, licet falsa non essent, neq probanda neq argutij improbanda sint, aliqua autq videri possunt apud Lugo disp. 7. de Euch. s. 9. numer. Regalda d. vlt sect. 23.

21 Quarto q Secundorq Probabiliorq Reticendo non sunt. 13 attulit idq Rigal. n. 343. dicenq, Voluntatq extra actualiter Idonabricq, asse illud decretq, quo Deus Statuit, ita diuinaq se gerere cq peccatore ac si ipse nunquq peccasset. Ad quq Explicatq obtq Idonatorq Extra erit modoq ille agendi seu tractandi, quo Deus servat circa eos qui nunquq peccaverunt qq Ac Deus infinite peccatj nullq Malq infligit, nullj bonoq spoliat, nullq satisfactq exigit.

22 Alterq hac Sta improbatr 1°. q a Deus cq animabus purgatorij actq obligatoribus post solutq Culpq remissionq non ita se gerit, ac si nunquq peccavissent, 2° quia difficile explicatur est quo alio modo se haberet Deus cq damnatj bonq peccatorq qui pertinacissime omittunt ac se haberet si ea non omittrent & tm illa peccata quoad Culpq remissionq non dicuntr manuq suq amittere. 3° q a cq illi qui non peccaverunt Deus in omnj providentia se habet tanquq cq amicis 4° ij. Saltq pura Idonatio non admixta amicitia repugnat. Et tm ille Author cq Sta omnj negat, 4° q a Deus non indiget circumlocutionibus, vel Exemplis ad habenda sua decreta: 5° non est necesse recurrere ad modq, quo ipse se haberet si homo non peccasset.

23 Secundq Responsionq in hoc nro Ignatio Jesuit ingenio & Genio permobilj Magistor extram Idonationq ea before illustranq: tollitio ira, indignationis aut displicentiae qd peccatorq, ita eam deponens. ausi integra satisfactio Extitisset. Unde infert, obtq Idonatorq Extra efficiam iram seu indignationq, nq illud ipsum qd tollitr impedit aut deponitr per actq nolitionis est ejusq obtq.

24 Atq quamvis hac explicatio

plicatio omnino Expeditissima sit adhuc tñ difficultatem
Satis vitare non videtr, ea enim plus iusto abundat & defi-
cit. Nego enim an ea ssa possit Explicare quo pacto Deus se
haberet aut quę iram deponeret, si integrē esset pro peccato Satis
factu, neanē si posset; q ea additionalis suppositio & imitationis vel
similitudinis speciē omnino superelliit non minus ac suę fluc-
tue ad Explican dū obiectū per nāę gradationēs, ista. Volo
itaque habere tū Petro ipsyus amare sicut sufficacē orationē
nes pro eius felicitate fierent, aut si exhiberentr integra mi-
vita. Sinon posset: q Explicatio omnino defectuosa ab, utpote re
currens ad inexplicabilē regulā communē, & ab quę arte eadē
difficultatis vi militare segregabitr. Nunqm dixerit ea explī-
catio, q exhiberi satisfactionē, nisi ea acceptetr a deo, non sufficiat ad
remissionē urget q & egredit difficultatē, nempe quę obtr extra
se haberet illa efficax voluntas acceptatrix: esset ne aliquid ab-
latū, vel aliquid productū? Primū, nisi alia vel magis explicetur,
negatorie peccat: secundū v extrā donatū impugnat.

Nos responsionē.

5. quę segue precipue, in disp. q de voluntate Dei sect 3. dicimus
suppōimus modū tendendi voluntatis formalis donatricis sic descriptā
posse. nolo ab hoc instanti exercere indignationē ex peccatore, quatenus sit
indignatio equomodo exercetr dicimus disp. proxima sect 7. vel
hanc expressionē, quamvis homo peccatrix, ab hoc instanti nullum au-
xilium, nullum meritū & nullum tandū etiam gravius ēo peccatū negabo.
imo siplacuat aliquatenus amicitia vel humanitatis extra speciem
quo ab hoc homine) Volo ex homine qui peccaverat exercere
amicitia. quo autē pacto Deus amicitia sine gratia habituali exer-
ceat loco citato indicavi & disputabo segnenti videbimus.

Unde obiectū

26 donatus extra gratiam ipsyus hominis qui amatr multiplex ex ea
in primis indignatio extraria tanquę deposita, sic impedita

Sive ipsa Scibabcat & respiciatr in actu signato ut obtr reflexe per
donationz nolitz, Sive tantz in actu Exercito tanguz fra Deu
actus condonaci & dignationi oppositus: non tñ indignatio est de
finienda, pura carentia, seu nolitio donacis; (mitteretr extra circulus
Sed per seipsam & in ordine ad sua obiecta sine vllo donacis
nomine definiri debet, ut disp. 2. sect. 7. definivimus; Vel
hoc modo, Voluntas negandi propt peccatz media adsint nrz.
nempe auxilia & merita. Deinde obtr donacis est ipsis peccatz
prateritz tanguz despectz, Sive tempbum per illg. nursus & obtr
tale tempus Seu duratio hominis, nec non eius opus bonz presens
q̃d Vel Supponitr Vel designatr à Decreto donativo tanguz ter-
minatio Vel ditio, ne ipsis per obtr dnitatz in denominan do
atqs adaptando subtr diffundatr. est tandz obtr vita aeterna
futura tanguz trus amoris donativi; Sive quatenus propter
peccatz postea non est impediendus ut in pura donatr Sive ctis
amatus & postea extiturus salvz sub ditione perseverantiz ut
in donatr non pura.

27 Sam ad arguta q̃d sup̃ adversus non obiicitr bene
distingo Maiorz: creatz Vel increatz facio, creatz praecise nego. di-
stinguo min. non est ens aliqd ablatz, increatum, nego; Creatz, facio:
Vel sub dito, physice, facio; moraliter, nego: Itaq; alia de obtr, &
alia de obtro seu effectu ablato Vel producto loquendum est:
omne ens decretz habet obtr distinctz & creatum existere, non
tñ q̃d re ipsa sit effectus Vel trus impeditus Vel productus a bipso
decreto, Satis enim est si obtr increatum oppositum, nempe adversus
decretz quoad donatz impediatr ut Itaq; tz explis sect. 2. dictis,
tz super indicatis quz certe omnia tz manifeste possibilia sint
Sive appellentr donativa Sive non) monstrant perspicue non
esse necessz vt omnis Divina Voluntas efficax in suo genere
sit directe operatr in aliqd non solz a bipsa distinctz, sed etiz pro-
ducendz Vel destruendz.

Sectio quinta

Acutum argutum obiicit, Vbi an non sola offensa, sed etiam macula labari possit per extram Dei Voluntatem?

Istam difficultatz Exim. P. lib. 7 Theol. cap. 23. casu novissime singulari Solertia auxit P. Aldente, qua Vnica, ipse licet firmo iudicio graditus, tandz sz quotalibi docuerat retractavit Sic a. non obliciens. peccatu mortale, non habet vnz quin debitu, aut soluens offensa, sed etiz macula aut iniqui tatis Vel exorbitantia a regula vonis ex ultimo fine: & per assionz Vel donationz extrz Dei non possit remitti. ans & cozz scotij probat, extra etiz de coa scotim a nobis enervabitur.

Ans quidz probat 1° q omni macula, ut maxime de corpore patet, poa cognoscitiva obiecta causat displicentiz Gaversionz, etiz si maculatus ñ debeat satisfactionz, neq; alijs offendat & macula spiritualis Vcto intellectus (ut divino) proprita, displicentiz causat, Velmenter etiz praecindendo a debito satisfactionis Vel panarz. 2° si per impossibile Deus peccaret mentiendo Vz malus ect non ex debitor, aut offensor alicuius. 3° si per impole Deus non existeret, & homo etiz Vnicus existeret, adhuc pribilis force ipsz peccaret (ut supra) sua odisset iniquus, malus, & maculatus, atq; ad finz suz maledictionis esset, & tñ tunc nullu satisfactionis, vel etiz pena debitu incurreret. 4° qui peccat sine Dei offensa maculatus est, & tamen satisfacere non debet.

Distingo ans peccatu mortale actuale dico, habituale subdistz habet vnz macula seu iniquitatis, ut imbibita

actu fruali existentij partij ac precipue in peccato actuali præterito & partij in odio, seu displicentia Divina præsenti seu proxime exercita, dicto: existentij in aliquo alio subsequi peccato præteritum tante displicentiæ Divinæ, nego.

31 Ad 23 probatæ dicimus cõ implicare in his, q. Deus non aliter displiceat circa peccatores post vsq; quaternes, vel vult negare media requisita ad finem vel ipsi fini; illa autē voluntas est punitiva, quare repugnat displicentia, quo non sit penalis. Ad 23, & 33 dicimus solū esse vtiles ut falsa cū veris miscentur, ut de omni suppositæ hypothesi late scripsi in Tractatu de Scientia Dei, & Veritate. accedit duas esse suppositiones multas etiā in propriis terminis contineri implicationes. qualis enim deiceret Deus peccatum, q. nullū nexisteret? Rursus, quinq; fingitur hominis finis, si Deus non est & tandē quo ordinatio ad finem si nullus est superior qui hominē suo fine aut felicitate privare possit? At si obstinatam illa alicui valde placeant ipse negligeat Deū peccando, & hominē sine Deo peccando fore malos actualiter, in habitualiter nempe ipsi cui ipse peccando iniquus non tñ postea essent. Ad 4am rsp. eum qui sine Dei cognit. peccat, vel debent satisfacere, saltē improprie adhibendo sit retractatio sui peccati objectione dei cognē habitā, vel ut P. Suarez affirmat, illi non aliter esse maculatā nisi quatenus est panæ temporalis debitor: utrumq; autē Deus donare sua voluntate potest, nimirū sine satisfactione illa finē hominī concedendo, ordinando q; illū etiā in hac vita ad etiā illius possessionē, atq; cū sensus pœnæ minime sumendo.

32 Veniamus ad gravissimū entimema. Ad 1ū cog. eam vt probat author ille 1ū, macula proxime debito dānata non importat carentiā donorū interiorū ex pacto divini creditoris, sed obliquitatē intrinsecā mortis, nec non deviationē & improportionē cū fine, quæ se tenent ex parte peccatoris. Quæ macula tollatur, nativa est retributio mortis intrinseca nunquam formitas cū regula, & proportio cū fine, qualis in gra sanctificante reperitur.

Secundo peccatu est fundamtū dignitas & caa meritoria
inimicitiæ ac displicentiæ Divinæ, illud tolli non potest, nisi
per carentiā ipsius fundamenti sive ptis qui præcat essū formalē
oppositū nempe esse dignū placentiā Divinā, at ea dignitas, seu ra-
tio displicentiæ & ipsa placentiā tolli non potest sicut nec oppositam
soni est enim placentia posterior q° & 3°. nulla alia facilitas aut
divinantia ex regulis vel nāa vel artis & ex fine auferri per extra
alicuius voluntatē sed per intra pulchritudinē & dissonantiā oppositā
& negativa. 4°. nemo qui intrē pulcher erat, potest ee non pulchere,
sive non bonus ex extra Dei voluntate: & nemo qui erat turpis potest
fieri non turpis seu non malus ex voluntate Dei extra.

Ad obiecta ne-
gata caa, sic adprobationi vemus. ad 1m dist° ans, maculā, ut
actualis, ncdo. ut habitualis, nego: reduplicando enim sup habi-
tualitatē tanquā sup proprius subto, ipsa est physice peccatori ex-
trinseca & tenens se exte Dei creditoris, ut disp. proxima diximus.
Ad 2m dist° ctis ans peccatu actuale, ncdo; habituale ut tale, nego: hic
enim non est fundamentū inimicitiæ vel displicentiæ, sed est aggre-
gatum coalescens ex peccato actuali præterito, qd fuit fundamen-
tū dignitas & caa meritoria inimicitiæ, atq; ex ipsa inimicitia pro-
senti, qui existit in deo, & in actuali peccato fundatur propria veritate
adsunt in obiectis & diabolis humanis perspicua exempla. Ad 3.m
dist° ans facilitas actualis, ncdo: pure habitualis, nego: unde difor-
mitas faciei vel edificii, seu divinantia macula non tollitur per
voluntatē extra, q ea semper est actualis: at difformitas rebellio-
nis vel inimicitiæ habitualis & extra est ata ita gamos extrinseca
tam in divinis, quā in humanis auferri potest sicut ctis excommuni-
catio, irregularitas, degradatio, exheredatio, et alia nostra ignominia.

Ad 4m dictō ans,
qui intrē pulcher erat physice ncdo; moraliter tanto, nego: negamus
ctm coq, q divina voluntas propria extra decentia est pulchros
& bonos efficere, qui turpes & malos: habemus q promptū instantiā
in Deo habet gra habitualis, qua ctis sine meritis nris faciat de
non pulchro pulchros, non bonū in sua potestate habet aliquis mā-

habituale nobis intrę quia ex se ēt nobis non probocabus faciat denon turpi turgem: ꝯ ehiz licet Voluntate Sua faciat pulchros, ñ propterea facere poterit dissormes.

36 Clubus sic dicentis ꝯcludimus peccatu habituale Vona macula noneste magis indelebile ab extra Dei Voluntate, qua Vone offenta, q̄ bono, non alit ast maculabus, nisi quatenus deordinatus ast ā suo fine; sicut enim qui fine tenet, nequit non esse beatus, ita qui eo privatur est infelix miseretelamnabus. Unde etiz qui tenet Media Idcuentia & sufficientia ad fine, bonus est, & qui illis privatur est malus, at Deus Sua Voluntate facit, ut bono qui ex Divina iustitia Vindicativa carebat mediis ad fine, sive deordinatus erat ad ipsum, ei Ex Divina misericordia habeat media, sive sit ordinatus deinceps ad sequendu fine, modis sit sui indicativ ipsa ratio macula deleri potest formalit ꝯ divina Voluntatu. Unde quamvis de facto in nris peccatis occurrant ratio offensę & ratio macula quoad summu. Ichabent tamen ratio specialis & ratio generalis illa offalit transcendens, ut dix. 4. dein carnat. sect. 4. scripsi non propterea sunt extrē indelebilia.

Disputatio Quarta, Appendix

Ad duas precedentes: an Ille homo ideo remaneat maculatus, quia odio habetur a Deo, vel potius e contra?

Ista disp. proximis accingimus, tu q̄ insedigne & sequentibus utilis, tu maxime, ut omnino domentur reveller tyrannoqs apprehensiones, qq. Ingenia capita sudare solent, atqs sagē tamen fidelissimis veritatis magistris obediunt.

Sectio Prima. Causa & ratio a priori macula ex peccato relicta est odium Divinum, et non e contra.

Conclusio 1ª Sit Explico. homo non ideo 1 ª adhuc habetur
q. ipse est habitualis, seu post primi culpa maculatus, seu q. est privatus
Sanctitate vel aptitudine & proportione amicitia Divina, seu interius
aliqua macula post peccatu actuale remanenti & incompossibili cum
Sanctitate & amicitia Dei: Sed postius homo, qui peccavit ideo mo-
do sic maculatus est, & sordibus peccati preteriti inficitur, q. adversus ipsu
Deus voluntarie odiu primu ob culpa preteritu exercet. Hae con-
clusio adeo certa est, ut straniu non dubitu Erronea vel saltu evi-
dens falsu & temerariu appellare.

Ratio 1ª Sit q. quicunq. sit macu-
la incompossibilis cu Sanctitate vel amicitia, illa quidu post primu pec-
catum potest libere impediri vel tolli a Deo, ideo servare, seu non tol-
lere, quia Deus vult eu servare, seu non vult tollere. At illa nobilis
tollendi eam maculu seu remittendi peccatu est 1ª post culpa
preteritu odiu 1ª peccatoris, q. odiu Divinu est ratio a priori macule
quu homo peccando meruit, & traxit, servatis modo tamen oppositis
1ª cu excellentia Sanctitatis vel proportione & congruentia obstantis
& apti determinare amoru Divina amicitia.

Roboratur amplius. Deus quo-
tiesq. culpa non donat, cu efficacit saltu non vult condonare, imo sapien-
simu, neq. sufficiente, aut ulla rone, siquidu neq. libertatu hominis re lin-
quit, ut salutifere divertatur, atq. reconcilietur cu ipso ut manifestu
est, tu in damnatis, tu etiu in multis viatoribus, quos deus in pena
peccati primi privat memoria, iudicio, advertentia, aut etiu vita, ideoq.
Deus iure optimo cu omnibus peccatoribus facere potuit, atq. etiu de
facto retractationes aliquas, sive reales sive imaginales attentat,
& a primiva stu, ipsam quoq. theologica contritione suscipere potuit
q. ea ratio oblitu expeccati preteriti macula, supposito illo,
non tollitur vel non lavatur, est q. Deus ita decernit & ita adversus
peccatoru viaretur.

Secunda ratio. nulla causa meritoria habet vim
influendi in effectu suu, sive suppliciu, sive premiu, nisi mediante
causae, & voluntate gumentis vel remunerandis, sed peccatum
actuale mortale est ea meritoria privatiu gre sanctificantis,

aliorq.

alioruꝫ donoꝝ, saltꝫ ut perseverantiꝫ, postquꝫ ipsꝫ preterꝫ, ꝯ peccatꝫ actuale nequit influere in illꝫ privationꝫ, nisi mediantibꝫ cognitione & Voluntate gunientiꝫ, sᵈa privatio grᵃ & doꝝ est in hac saltꝫ providentia, Vel macula fralis habitualis, sicut ipsa grᵃ & doꝝ professio est habitualis qualitudo, Vel illius macula gaꝫ Vel conditio, vel ꝯplementꝫ ut nullus catholicus dubitat, & macula peccatoriꝫ nequit causari, & relinqui à peccato actuali, nisi mediante Voluntate Divini gunitrice ut caa illius immata, at talis Voluntaꝫ indultiva illiuꝫ privatiꝫ maculantiꝫ est odij ꝑ peccatoꝝ, sicut Voluntaꝫ iustitiæ interne productiva est Veruꝫ amoꝝ, & caa seu talis à priori productiva istiuꝫ illiuꝫ macule expeccato actuali relictæ & ꝫ sanctitatiꝫ ac amicitia decore gignantiꝫ est odij divinꝫ, & hoc ab illa macula oriri non potest.

Sctio Scunda Solunnr̃ arguta?

Obijcies 1º: Deuꝫ ideo amat D. Petruꝫ q̃ ipse sanctitate habituali gratiæ est, sive q̃ ille inse sanctiꝫ ingratiꝫ est in actu, & uidas ideo ingratiꝫ actualiter & odio habitiuꝫ est q̃ malus & horꝝ pius est. dist. ans ideo amat amore 1º, nempe iustificativo, aut Vocativo, nego; amore 2º sive glorificativo, aut ehiꝫ sanctitatiꝫ conservativo dcdo, & similit distingo sequens, odio primo seu privativo iustificationiꝫ, nego; odio secundo sive privativo gloriæ, dcdo: Vnde retorqueꝫ argutꝫ in obijcientꝫ, quippe negare nemo potest Petruꝫ ideo esse ꝫ q̃ a deo amatꝫ Voluntate illa quꝫ est Vera sanctitatiꝫ caa, quamvis ipsa sit fundamᵗᵘꝫ & dignitaꝫ alteriuꝫ amoriꝫ Volentiꝫ sit Glam; atqꝫ insuper ipsa glã potest esse fundamᵗᵘꝫ Vltrobiuꝫ alioruꝫ amoruꝫ ꝓferentiꝫ alia beneficia sic igitur privatio grãe nascens ab odio divino irascente ꝓ peccatoꝝ propꝫ peccatꝫ preteritꝫ, potest ac dignitaꝫ alteriuꝫ odij, nimiruꝫ auderentiꝫ glã. Quo ehiꝫ patto in civilibꝫ homo qui principij odio seu decreto proditionꝫ plectente privat nobilitate posteaqꝫ sic factꝫ ignobilis gluteꝫ Vel eius de principij Vel alioruꝫ conciviuꝫ patitur stemptyꝫ & aversionꝫ meretur: monita ehiꝫ quꝫ semel

* Volitio placet deo

Reiqub.

Resp. Statuto Vibi facta est passim postea Vitigendibe.

Obicies
2° homo pro priori antegpq odio habeatr est dignus odio omnis
Quia dignitas ob principiq affectus Cuius est dignitas, sed omne
principiq coexistit illi Cuius est principiq: g° pro priori ante odium
datr dignitas eius, Sed hac dignitas non est peccatu actuale: hoc
Quia ig preterit: g° est aliqd medium int peccatu actuale & odiu.
Tibi maiorq est dignus intentionalit, Concedo: entitative & realit,
nego; nempe. ee dignus est peccare modo homo non peccat, ed cog-
noscitr peccasse & fuisse dignus, nec non modo esse capax odij
dignitas nimirq existens in peccato actuali non intlligit in odio nisi
media cognitione, atq ita sat est, si coexistat cognito, atq ideo pro
priori Deus odio praexistat ut de omnibus meritis & multis certaq
Theologia docet.

Obicies 3°. & replicabis. Aliqua ratio datr cbjectam
Deus odit ppbius Vnus qpq alterq, alioquin odiq esset irrale, dumq
amando fieret acceptor personaru. Sed ea ratio nequit consistere
in eo qd Vnus peccavit. Supponimusq enim utrumq peccasse. g° erubit
in aliqua macula, qua modo Vnus est dignus odio & alius non est. hoc
arguit patefacit latentq perversaq apprehensionq, qua homines co
nantr inquirere sperantq invenire aliqua illius dijcriminis causa,
qua divina Voluntas qpq omnq praecedat. Cq tñ Voluntas divina
sit omnis gratiaru Caa, & Vniversa Theologia Cq Augustino di-
cat Cur hunc trahat & illu non trahat nolli velle diiudicare,
Sirion vis errare: & Cq Paulo ad Rom. 9. Concludat. g° cuius Vult
miserebr, & quq Vult indurat.

Iam distinguo maiorq odio 1°. & amore
1°, nego: odio 2°. & amore 2°, Concedo: nempe utorq peccatore mu-
rutis ne Deo in aliqq reconciliarebr: at sola Voluntate divina
factq est illud discrimen, quin sit aliqua Caa Egarativa exptc.
hominq. imo ebiq ad amorq negq absoluta: Tamen v° suppositia
in tanta privatione gra & in tanto gre dono Dei primare
ebiq

istꝫ grꝫ & illꝫ privatꝫ, seu Vni negare Glꝫ dbnꝫ & altori concedere; Sicut ehiꝫ qd privatio Gle in Iuda & ipsa Gla in Petro semel Existens, turbet in atnꝫ, ex illorꝫ dignitatibꝫ tanquam ex Causis Vel Sufficientibus Vel Igrnis, nascitur. Negꝫ odij irrealis est, siquidꝫ habet Causa absolutꝫ & Odijnꝫ in peccato qd inidas commissit, negꝫ est Deus personarꝫ acceptor, utpote Supremus omnꝫ Dominus, cuius profecto est Vel Idonare Vel exigere penas pro suo libito x delictorꝫ mensurꝫ, qd etiꝫ intbominꝫ homistissime stingit: Inde nullus est personarꝫ acceptioni locus Vbi qd datur Vel negatur, ad grꝫ & nad debitꝫ spectat: est enꝫ acceptio pſonarꝫ Vitij distributiuꝫ iniustitia opponitꝫ iuditanꝫ in persona Iditionꝫ nihil facientꝫ ad Cag propſ qua debet bonꝫ Iferri, ut observant omnes Theologi ꝫ D. Thom. 2a. 2æ. q. 63 ar. 1.

Disp. Quinta An omnis peccatorum Remissio sit ehám Iustificatio, Vel amicitia, filiatio, & hæreditas Dei?

Sectio Prima

Omnis peccatorum Remissio, ehám si extra Iit, est translatio ad Statꝫ amicꝫ Filij, & hæredis Dei.

1 Præmissa conclusione, ego authores allegare non gestiam: neminꝫ, by q remissionis extrinsecæ defensores nobꝫ adversari videntur, quamvis gtuꝫ suggerentes, quꝫ probantes: by q questionꝫ illicet satis difficilꝫ utilꝫ ast Explorate dignꝫ, nullusq; quꝫ ego viderim examinavit. Diximus q pura Idonationꝫ nunqꝫ non admixta cum amicitia, filiat & hæreditate Divina, ganitus esse ehymerica.

2 Probatr 1o. omnis Idonatio peccatorꝫ ꝫ Culpꝫ, etiꝫ ut distincta a remissione pœnæ positiva, seu peccatorꝫ affligentis est quædꝫ gra, indulgentia

aut

aut beneficij Speciej, qui digny est nostrary orationy obtyz gratitudinis motivy: ut omnibus esse patet. Sed nulla peccatory 2z Culpz Idonabia foret nrary orationy digna, si esset pura remissio, nempe si non esset translatio ad statu Vel iustitie, Vel amicitie haereditatisq; Divine. q° nulla peccatory Idonabia 2z Culpz remissiva, ita pura tahi est, ut non sit ebig translatio ad aliquy Statu iustitiq; seu amicitiq; & haereditatz Divinq. Min. q; Deuj nihil omnino interesset peccatorij, nullumq; pereiperet ipse Motivy, dy negaret Deuj ei finy ultimy ob motivy distinctz ā peccato, si tñ illy negaret, ut in combinatione illa pura Dtinq eret, Si enim bona, seu finij, seu mediorij ad amicitiq Substantia negentz, negari esse maxij damnij q° Deo aliunde Volente Omen propt' peccatu negentz ut patet notissimis & exemplis tq moralibus & phisicis, quia Theologicis promptis erat difficile. Rursus Si quis post opera bona gtz adeo bna esset, quq vij non propt' illa, Sed q° Deo aliunde ita placeret, amicus certe non deberet esse inexhibendis greribus Deuj q3 stulte solicitaret ut vellet illam ob merita offerre: quale enim emolumentu maxij inde sperarij poterat? q° ebig ē dn°, si gla amittenda esset, nemo, nisi insipiens, rogaret, ut ea propt' peccata nij Missa non amitteretur.

Secundo. nullus est possibilis status medius inter omnes amicitias Inimicitias Dei. q° nulla est possibilis pura peccatory remissio. Cta est evidens. V ant. non est possibilis status in quo homo careat proportione ordinata ad q3 possit mediorum & finis sui salte naalis, sine peccato merente illa Carentiq. In primis q° a Omnes Rg Inimicitq habij dynamq & bono Deo conceptionem ipse non potest q tbtz eternitatz aliquj sine Culpa panis seuissy cruciare; esset Enim aperta crudelitas, imo ebig feritas, ng ut disputat & de gradu est Sct 4. monstrarij, irae cerebr non solu ultra causz quod progrij crudelis est crudelitas nimirij ab liberalitas in punindo.) Sed ebig sine causa, q° est ferarij proprietas feritatisq; defoo. q° multo minus potest Deuj sine causa Vel sine peccato hominj infinitum ebig non ordinare: faceret Enim illum longe miseriorij, quj si dolorij aliquj Rg capitis q° potuij cruciaret. q° homo dy ā peccato liber est potuij

&

ordinatus diuit ad 2egundy finz Suy, siquidz necessitatz habet
eum 2equendi, si vlz in illo habitu terminet, aut si ita generet. at
hoc est, & hoc appellamur ee amici & hæredy Dei, q̃ omnis qui liber
est ā peccato natus est amicus & hæres Dei.

4 Quinde q̃ egressisse quod
homo carcat peccato per se ipsum est proportionatus ad finz Suz ipse
enim per se non minus capax est in creaturis agnoscendi &
inde amandi naturaliter Deum ac est capax q̃ grā ex Visendi ipse &
amandi; vel non minus ac est potens proportionatus & dignus
ut se ipsum agnoscat & amet, atq̃ ut sol illuminet, ignis calefa-
ciat, vnum q̃q̃ enim naturaliter & intrē destinatus est, ad suum finem
sive ad suum bonum naturale & parandum. q̃ qui sine peccato habituali
est neguit non esse proportionatus atq̃ destinatus ad suum finem:
est igitur amicus & hæres Dei.

5 Tertio, inde pro dcla sic arguo: omnis
qui suscepit peccati sui remissionem, ita se habet in eo pro quo Sus-
cipit donationem ac si non peccasset: ut Extra, atq̃ Exaliatus remissi-
onem Exhibet Vtat: q̃ omnis qui suscipit donatus quoad culpam,
ita se habet quo ad istum ac si eam non admisisset: at si eam non admisisset,
fuisset amicus Dei, quippe nec esset inimicus, ut patet; negz in statu me-
dio, hunc enim impossibile ee videmus: q̃ est amicus & hæres. Sic
mate. quicunq̃ sua culpa est non amicus & hæres Dei, at impossi-
ut ā culpa liberetur, nisi desinente culpa illa ig non sit impedimentum
amicitiæ & hæreditatis q̃ ig nullus aliud sit possibile impedi-
mentum, necesse est, ut omnis qui donatur liber igitur ā culpa, sit
atq̃ iam amicus & hæres.

6 Quarto. hac duntaxat via & solutione
habet celebris illa difficultas ā donatis extra ecclesiam sumpta
& d. 3. s. 4. propria, quippe si voluntas extra donatrix habeat
pro obstaculo ā se impedito Deum indignatum & diuinum, ut ibidem evici-
mus, repugnat ut ea indignatio regnet vel impediat nisi per
accidens q̃d amicitiam instituat, hæreditatem ve destituat, repugnat
enim ut aliquid accidens sit obstaculum ita deputatum vel impeditum ab
alio ut ab ipso non intendatur saltem additionaliter aliqua creatura.

Fol

Creatura Carentia qua ut Additionalis Extitura opponatur ꝙ illo decreto impedito. qd patet ty ab aliory decretory Exitij: ty q. nullum decretu in se & vrē sui Capax est ut terminet nolitionē seu intentionalē impeditionē Divinę voluntatis omnino bonę: ty præcipuē q. repugnat decretu nisi Vel inclinans ad exitu Vel declinans ab Exitu Creaturę; deus enim non habet decreta, ut se præcise amet, sed ut Creaturas amet Vel nolit, libertatē q. exerceat circa eas Vel ponendas Vel impediendas, sive absolutē sive Additionalit. Ut decretu indignans impediatur, necesse est ut decretu illius impeditivę tendat esse ad impediendū effectum decreti indignantis.

At illa effectus
est Carentia mediorū & finis: ꝙ nisi illa Carentia ab aliquo decreto misericordię impediatur Saltē ut futura sub conditione peccati præteriti, non potest impediri illa Voluntas indignatis, sed Carentia mediorū & finis nequit impediri nisi ꝙ Voluntatē mediorū & finis, qui Hæreditatē Amicitię instituit ꝙ indignatio nequit impediri nisi ꝙ hæreditatē Amicitię. confirmatur. finis noster est vltimus, qd indignatio Divina Saltē Additionalit tollit; ꝙ ipse finis noster est vltimus, qd divina Donatio Saltē Additionalit ponit. Patet cōa, ng illi effectus sunt oppositi tanquā odij Amor: ꝙ bonū qd tollitur ꝙ vnū, ponitur per alterū.

Quinto. decretu Donativu Vel præscindat a peccato præterito, Vel tratu ad illud, ut præscindere nequit, ty q. omnis Remissio refertur ad culpā, Vel debiti speciē, quę remittitur: ty q. est Vera & stricta misericordia atq. ita est Voluntas Subleuandi aliq. malū expeccato Velicty, ty q. Deus, qui certe potest exercere affectu positivu respicientis peccatū, si illud non respiceret haberet se pure omissive, qd repugnare ty dnum. Pont. Suppono. ꝙ decretu Donativu terminatur intrē ad peccatū. Sed nequit ad illud trahi, nisi quatenus ita se habet, Volo, quę vis peccasti, ut finis Negnaris: quisque sit tanta Deus ita se haberet, quę vis peccasti non tibi extra causa negabo Glā, ig re vera negaret extra causa, sive propter peccatū; Sequit ꝙ tale decretu repugnat

indeo

sine peccato preterito. necesse est 2° ad Idonandu, ut Deus non obstante peccato, decernat Actus Divinalis Gratiæ.

Ultimo. Deus 9
non dicitur remittere culpas quas damnati Inferni, maxime 2° cum ipse in hac providentia nullu peccatu mortale remittat, nisi omnia parit Idonea. Ad non ob aliq Rone dici potest Deus eas culpas non remittere, nisi q° damnati non fiunt Dei amici, aut filij, paneq Enim tam nullas solvunt ob illa peccata ac si ea non admitterent: 2° Unicus remittendi peccata modus est amicitia et acceptatio Divina. Dicitur: in purgatorio atq; indulgijs privilegio non remittuntur peccata quoad culpas et multo minus mortalia: at non ob aliq Rone, nisi q amittitur Hereditas Divina ibi minime augetur: q° &c

Sectio Secunda Omnis
intra peccatorum remissio est positiva iustificatio.

Istam assertionem potius supponere, quæ firmare 10
Videntur Theologi eatn efficacit est probanda propt non nullos, qui omnia dubitant, omnia disputant, atq; Identi argutoris, Dequalicunq Responsione, omnia negant Vel affirmant. Illa autq probatur 1° Exprecedenti assertione: Omnis enim extra intra, que extra sua affert amicitiq et Hereditatq Dei est Vera Sanctitas positiva iustificatio, ut omnibus est Evidens: Sed omnis intra remissionis extra affert Extra sua amicitiq et Hereditatq Dei, ut satis proxime Vidimus. q° omnis intra remissionis extra est Vera positiva iustificatio. 2° nulla forma intra potest ee remissiva peccati nisi quatenus opponitur alicui privationi Expeccato proberito relicta in peccatore, Sed extra intra remittens Sti sanctitati privationi opponi potest: nulla enim alia excogitabilis est intra privatio in peccatore q extra intra remittens debet

effe

esse fra positiva opposita privationi sanctitatis. eaq; ipsa est sanctitas positiva. 3° probamus.

3° probamus Principio vnali, 2° ~~probamus~~, multis aliis materijs peridoneo, Nempe: Repugnat fra positiva seu sanctitativa, que destruat aliq; istius effectu; fralis depellat vel impediat in subto cui è intra, nisi quatenus dat esse fralis positivus oppositi. Sed esse fralis positivus oppositi peccato est ea sanctis amicis, filijs aut hæredibus Dei: ergo repugnat fra positiva intra, que destruat peccata, nisi det esse fralis sanctis amicis aut hæredibus Dei. Cõa est optima nuñ esse nota: omne enim positivum q̃ macula peccati impedit aut depellit a tergo q̃ ex adiecto esse positivo, nec non puritas ab esse sanctitas, rempe in solis est intuitiva carentia. Sed etiã puritas affectus bonitatis, seu portio q̃ regula rectis, ab actibus q̃ summo bono. Malitia. a. pluralitate fra positiva & privativa non differunt quatenus vna depellat vel impediat dotrig entitas non depellat: vtraq; enim habet depellere; nigredine vq; non sola eius carentia excludit, sed etiã albedo; & huntaxat differunt quatenus privativa depellit ponendo esse positivum dotrarium; positiva ponendo illud ponendo. Vnde esse fralis nil aliud è nisi fra vt immunicata subto cui: & repugnat, vt fra positiva sit in subto cui, quin præstet esse fralis positivus, & si fra positiva est opposita alberi, nequit non immunicare effectus positivus oppositi.

Quarto, vt præd esse deficiat aliqua fra non est maria alia dotraria positiva; sufficit enim divina voluntas suspendens daresse in illa qua cessare debet: nonenq; Deus indiget albedine vel absentia vt destruat nigredine vel dissensus & fra positiva q̃ alberg destruit non habet huntaxat destruere vnq dotrig, sed ponere aliud positivus dotrarium. præterea repugnat fra, que tanto prædicat esse sua primarium q̃ remouet aliq; a nulla q̃ non remouet: vt patet by abinductione omnium fratrum, quæ sine disputatione prohibig admittuntur, albedo enim, sapientia vel sanctitas dat sua effectus formaliter, sive præcesserit nigredo ignorantia vel culpa q̃ depellat, sive non præcesserit, tq q̃ remoueret esse negativus qui propterea deum

daresse

in fra positiva Cuius primarius & absolutus effectus est ponere: secundarius & sive additionalis est removere, nempe si aliquid quidat qd removeri possit. Pugnat igitur fra remissiva quę nihil aliud praestet nisi removere peccatu. Denique si ea fra possibilis foret, duo opposita extrema tanta explicari & exiri ab posset, ut ibi dicens Donatus est qui non est peccator & peccator seu in peccato detributus ille qui non est Donatus: necesse est ut effectus positivus, in quo fundatur deputatio peccati, explicetur saltem absoluto Expositivo.

43 Dicis. in Corporibus Beatorum sunt qualitates quadam gloriosae ut impassibilitatis & immortalitatis dotes attritae nullum habent alium effectum nisi impedire passiones & alterationes optimo temperamento 45
stabiliat. & formis positibus venire potest impedire duntaxat effectus positivos. Pro maiori progressu & solutione Durandi Dalicor falsa esse; Illi enim existimant dictam impassibilitatis existere in denominatione extrinseca gratiosa adepta a beatorum statu & assumpta ex divina Voluntate non concurrendi cum agentibus ad alterandum temperamentum Beati. Est autem vera maior positio & falsa minor & omnium theologorum fama, quę in qualitate intra dotis illius existere docet; caeterum deus potentissimus in dominio qd Beatus habet supra suum Corpus nempe resistendi agentibus alterativis pro sua Voluntate vera naturali & efficaci ad servandam firmam debitam temperamenti dispositionem, adquem servativum influxum elevatur anima a divino decreto, ut aliquo tempore 46
affuere & Hom. Vel existit in qualitate infusa seu inhaerente supernaali Virtute in ipso Beati Corpore, quae est servativa qualitatis naalis & Unionis partium, atque ita efficienter impedivit omnem actionem alterativam Corporis extranei & partium separativam; ut tandem ipse D. Thomas docere videtur, docuerunt aperte Dicar. Capreol. & frequenter theologi, quos perspicue illustrat & Exam. tom. 2. in 3. pte d. 40 sect. 3. patet igitur datas illas impassibilitatis & immortalitatis 47
in nulla esse qualitate seu fra intra, quę praecipue, & multo minus prodesse, sit deputativa.

14 Replicabis: quaelibet numerari solet sive 2 qualitates: & in ipsa nulla habet esse vel officium nisi impedire

gedire Deus &c. In primis nego opacitatē ee aqualē tales, Sed ea est Carentia perspicuitatis, sicut tenebra sunt carentia lucis, atque dirigonii perspicuitas. Deinde opacitas potest fieri aqualitas, non q. sit una simplex ex alijs derivata sed q. ex illis componitur, adhuc ita primarijs cuius effectus est reddere subtus in tali proportione frigidū siccū & Dandū probabile e, opacitatē esse ajā frā substantiā partibus terreis vel admixtā velsimilē.

Sectio Decima Argumenta

If necessitatē amicitiæ pro remissione peccatorum.

Primus int. homines sæpe inimicos remissione stinguntur sine amicitia vel institut vel redintegrat. etiā potest contingere int. Deū & homine. Nego ea, tū q. ebrē int. homines contingunt amicitiæ sine filiat. & hæreditate secus v. int. Deū & homine tū q. homo potest ee non miser, aut etiā felix sine amicitia humana; secus v. sine divina; remissio autē gratiæ, ut homo qui miser erat & male habebat, ig. neq. miser sit neq. male habeat. tū q. int. homines datur medius inter amicitiā & inimicitiā, ob eorū scit vel ignorantiā vel oblivionē vel independentiā; at homo nec incognitus neq. oblivione obscuratus neq. independens a Deo esse potest.

Deinde figuratis seu paritatis sic retorqueo: int. homines sæpe remissiones inimicorū contingere non possunt, nisi redintegrata amicitia, ut int. Patrem & filiū, alias q. personas, quarū magna vel nāa vel institutiū diuinctio facit, ut nullus sit medius inter amicitiā & inimicitiā: sed longe imo infinite maior est necessitudo int. Deū & hominē & huius remissio ab illo dari non potest nisi q. amicitia renovatis

Secundus

Deus potest homini etiā remisso cuius peccato amicabilare, sicut potuerat ante omnē ipsius culpam & etiā post culpā ig. remissā potest negare amicitiā suā. Ergo; & quia minus damnū est carere sola amicitia Dei, quā existra; siquidē sine existra nullū bonum

habere potest secus v° sine Dei amicitia. Secundo q° ille,
qui non existit non est amicus Dei, ig & post remissionē esset
non minus amicitia quē existēs.

18 Distinguo o. Deo gruens, ex supp
existēs peccatorū nego, non facta ea suppō, deodē. Vtaq; neg
remissio, neq; amicitia q se habet efficere, ut homo nun-
quē desinat esse. (licet in hac vita ea etiā perfectionem 21
amicitia divina habeat) sed tantū reddere fatuū eum, qui
amicus est, si ipse duret. Cuius propt decretū producendi homi-
nem est etiā voluntas destinans ipsum ad finē vitalē sub
ditione perseverantiæ & in existendo, & in non peccando gavit
& sicut cum illo Creationis decreto ponitur decretū annihila-
tionis, non q° decretū alterius afflictionis, non suppōnens culpā;
quamvis decretū ea afflictē torquens inferat minus damnū 22
quē decretū annihilans: ita cū eodē decreto hominis Creativo
componi nunquā potest decretū Negativum amicitiæ cohærendi:
talis licet minus nocere dicatur quē decretū eiusdē homi-
nis annihilativū.

19 Ratio etiā aperiri est q° peccati macula est
ignominia & indignitas quasi infinita, atq; ita misi magnē
excellentiæ opra alta dignitatē requirit peccator abilitā liberari
nempe per aliquā dignitatē quā & quodammodo sit infinita
atq; suprema: talis autē non est status alicuius medius inter ini-
mititiā & amicitiā, sed ipsa divina amicitia sublimitas neq;
hoc novū est siquidē apud nos etiā si quis Regē sum offendit,
a Rege non dicitur condonatus, atq; ab ignominia seu vilitate
liber quousq; aliqua dignitate donetur saltē v° illa, quā delicto
suo perdere meritus est.

20 Tertiō. Potest Deus pro sua voluntate
non restituere homini grām sanctificantē etiā si illius cul-
pam remittat & potest non dare amicitiā, etiā si rem ttat
culpā. Nego cōq; l° q° loco grē sanctificantis. Seu interna
subrogari potest amicitia extra; istius v° loco, nihil super-
est

Superest substituendu. 2° q. poterat Deus decernere, se talē
ablaturu grām ab homine etiam si ipse non peccet: hoc
autē de amicitia & hæreditate decernere non potest. Unde
grā intrinsece potest deficere independenter ā peccato, non tamen
amicitia & hæreditas: quia propter licet sine grā intrā possit
remitti peccatu, secus d° sine amicitia.

Replicabis. Qui amisit
21 grām intrinsece propter peccatu, donari potest sine grā intrinseca
q. qui amisit rone peccati grām extrinsece sive purgē amicitiam,
potuit etiā sine ista donari. Mala cōa, utpote āminori
ad maius: patetq. discrimen tū ex solutionibus nup datis,
tū ex supra adductis nrā deductionis probationibus.

Instabis
22 adhuc: qui amisit amicitiā intrinsece potest donari per ex-
trinsecā? ergo qui amisit amicitiā supernaale potest etiam
per solā naale amicitiā a macula peccati liberari. in
primis, licet deq. decederetur, tamen dē non impugnaret, nos
enim præcisis verbis asseruimus nariā ee in omni remissi
amicitiā & hæreditatē: qualis d° ea sit haltenus non
expressimus. Deinde cōa Mala est, q. licet amicitia intrinseca
sit supplementu aut dispensatio amicitiæ extrinsecæ, utpote in
ordine ad beatitudinē extrinsecā illi æquivalens non propterea
inferri potest amicitia supernaale sufficiēs ee per naale,
utpote longe pro fine ultimo inferiorē. tandē degener est fal-
sum, q. amicitia supernaalis in ordine ad finē supernaalem
sive divinā Dei Visionē ob solū peccatu deficere potest:
importat enim voluntatē referendi eā Vitā beatā saltē subor-
dinatione per severantiā. & impedimentu obstans regressui
amicitiæ super naalis, est duntaxat peccatu & ablatio pec-
cati nariō foret illius amicitiæ renovatio; alioquin homo
simul ee liber ā peccati macula & maculatus privative
divinā Dei Visionis propter peccatu inductā & hoc ipso ā poste-
riori

Sfatr in parvulis damnatis qui sic dicunto habere. Sua
finis Pāalis & hoc ronē peccati carent sine signaali
Vocantr in peccato debitati, inimici Dei & filij ire.

Disputatio Sexta

An omnes effectus gratiæ positivi in
Justificatione Impij postulent
Mariū gram intrinsecā?

Effectus gratiæ positivi de iustificatione Scholastici dicunt illi qui grat peccati deputionē quæ effectus negativus vocatr, excellentia aliqua asserunt, ut ea sanctus Deo gratus seu amabilem, dignus beatitudine, filius haredis & amicus Dei: de qua omnibus in presenti disputamus an proveniant & provenire dicant ā gra intrā nobis inhærente.

Sectio Prima An gra
qua Justificamur sit Creata & nobis
inhærens?

n. 1. Affirmant stantissime, & stanter ut hæreticum damnant omnes Theologi, nec Magri Sententiarij in 1. dist. 17. in cuius errore lapsus est demonstrat optime P. Vazq. disp. 203 Cap. Sequuntr Dd. Dom. Schotus & alios. Magr enim quicquid Charitati habitui Spiritus Sti identificari existimaverit, cum sit tanquā Charitas nobis diffundi & infundi dicuerit. non propterea omnem grā sanctificantē in Spiritu Sto subsistere iudicabit. Hinc minime vel nullā grā habitualē physice permanentē ā charitatis habitu distinctā agnoscit ut ego arbitror, & stat hæc extorta illa dist. 17. hoc ex aperto illius dicendi silentio qd pro identitate intelligendā, qua gratia Sanctitatis Creata habitualis nobis datur ā Charitate & Spiritu Sto distincta, non quidā enā aliquo habitu

habitu physico existentz, sed in actibus seu tritionis extra sacram
seu attritionis extra illud excercitis, & ex ipsis moralit gestca germa-
nentz; ut videri potest in 4° dist. 17 cap. 2. Vel quamvis igne habi-
tus Charitatis Creatz nobis inhaerentz negaverit, non propterea ha-
bitus ejus Sanctitatis nobis physice immanentz negasse censendus est,
cum ipsi isti Charitati & gratiae habitus & probabilis & munioris
fidei realit distinguntur: qua certe inter gratiae forma sanctificans
in parvulis baptizatis ipse nullus actus exercent, à Mag° negata
non fuisse censeri potest.

Verum sicut Mag ab illo errore liber
omnino est, sup° dicta tñ ejus doctrina Charitatis ha-
bitualis cum Spiritu S identificans, ātheologis omnibus etiam
improbatis & quamvis ipsa longe minore censura muleatur,
attamen P. Rigal. in exegesi de Cathera Mag. eum excusare conatus
asserendo sat improbabilis non esse, quod ille tantus potuerit, cha-
ritatis habitualis esse Spiritus S, non quidem quidditatiue sed per
quandam divinitatis formalis participationem & Venientis ex illo
unione Veritatis Sanctificantis, qua Charitas ā reliquis Virtutibus
differt: quin potius addere possumus, charitatis nrz ideo fortassis ā
Mag° appellari Spiritus sanctus, q ex isto ista sola Venit in nrm
actionem & Charitatis; est enim hoc Spiritus S insigne. Caeterum
ex Mag attente consideratis, quicumque eum excusare velint, ratio-
nem declarare mihi videbuntur.

Assertio nra, certe de fide est in
nobis esse donum gratiae iustificantis Creatae & accidentale, atq;
habitus moralis permanens & habitualis. Plurima huius
veritatis testimonia videri possunt apud Bellarm. lib. 2 de
Iust. P. Vazq disp. 202 & Piccardus lib. 1. cap. 16 nobis auct
Iustificat. Celebris Tridentini decret omnes no Valorys errores circa hoc
Iustificationis punctum comprehendens & vitandamnans Sess. 6 cap. 7. Unio
Unica talis causa iustificationis, iustitia Dei, qua ipse nos iustificat, qua Ut ab eo donati
renovamur Spiritu mentis nrae, & non modo reputamur, sed vere
iusti dicimur, iustitia in nobis recipiente.

Primo autem dicitur esse Unica
causa

grahi iustificasij, ad damnandos Bucerū & Lythij asserentes, duas esse causas seu iustitias. Vnā Scā impfectā & intrā, in nris virtutibus existentē, alterā perfectā & extrā, quę sit ipsa Christi iustitia & sanctitas nobis imputata; 2° definitur esse Cāa grahi iustitia Dei non qua ipse iustus est Scā qua nos iustos facit, ut veniciatr error Osiandri, qui ex luterani libris docuit formalē causā iustificacōis esse ipsā iustitiā, qua Deus in se iustus est. 3° dicitr iustitia nra, ea qua rectos habemur &, ut reputetr Luteranorū Error, qui iustitiā nrā tantū imputativā ee docet, causāq; iustitiā esse qua Xpus sanctus est, nobis favore divino applicatam, & a nobis per fidē in ipsū Xptū apprehensā, & qua dimissa peccata nra, non tā tollunter, quā tegunter. Vbi q° Calvinus licet Lutzro in pradicta iustitia Chri imputata Veniens, affirmavit nobis dōilla extrā iustitiā donari peccata, atq; peccatorū remissionem, non tn iustitiā aut sanctitatē donari, ideo ā Deiis dicimur, vere iusti, & iustitiā in nobis recipientes.

§ Iam vēs probemus argutis, quę ni dolum Sectarios damnent Nō Catholicos ecclia pro academicis disputationibus docent. Eā aut probamus 1°. Repugnat quę assentiūtr & sanctē per iustitiā & sanctitatē extrā Vel Dei, Vel Christi Domini nri: at certe Multi sunt Sancti & iusti, ut scriptura passim inculcat, & postulat Dei omnipotentis perfectio, nunqd ipse sanctificare homines possit, sicut ebrij beatificare magna & divina excellentia est, & homines iustos & sanctos per fidē intrā sunt. Probo maior. Iustus & sanctus est, qui est dignus beatitudine, quicūq Deo gratus ut obtā dignus amorij & terentis bona sui & alterius. Sugernaaliqat per iustitiā Xpi Vel Dei nemo est dignus beatitudine Vel amore ad beatitudinē ferente: nq antequā ea iustitia applicetr Vel imputetr. Homo non est iustus, aut ita nec dignus: postquā ea applicatur ei per ejus applicationē & imputationē formalē ut homo amatus a Deo in ordine ad beatitudinē Undeq illa imputationis non est dignus ut ametr aliquin per ipsū amorē foret dignus ejusdē amorij, qd manifeste repugnat, q omnis dignitas est ratio ā priori, & principij alicuj cuius est dignitas, ut patet. Exterminijs, & omnis dignitatum exemplijs, atq; scte confirmabitr.

Secundo probatr donu increatu & Creatu quo homo sit Vere
iustus & Sanctus minime repugnat & huic Scripturæ asserenti
passim docenti nos eo ipso Formaliter iustificari & Sanctificari,
precise est donu increatu & Creatu credere Hoc est bona, tu quia
impossibile est aliud mihi & Vobis increatu ac Vobis nobis &
Vobismet: tu quidem est modus maximus in omni Vero
genere ut Secessus fratis à fratis intris gradiantur aquibus
ipsi Venire possunt. Nisi stat exapprehensione tronu, sive
Deum Subsistentiarum minime sint se repugnantia sed
potius omnino Congruentia, ex qua Vel Veritia omnis Veru
possibilitas, sicut Exapprehensionu, seu Deum Veritate om-
nis impossibilitas Vnde est à nobis affirmandas argutis à
Vobis deductis agendu sit.

Obicies. Spiritus Sanctus datur nobis in iu-
stificatione, dicitur Venire ad Nos, at si ipse in sua propria persona
non Communicaretur nobis nullaten Ratio, ob quam postea Ille
quo Vita Trinitas dicatur ad nos Venire: ita ergo Creatura,
dicit alia quavis Creatura aque & indivisibiliter à tota Deitate
procedit, ut Communis & Dogmatica Theologia docet: Ergo.
Dist. mai. per aliquam spiritualem Sanctam proprietatem, seu maiorem ip-
sius personæ Communicatam, nego: per aliquam appropriatam nobis, falso
& fundamento in proprietate personali, seu Veritia Deum
Communicabili & illa, cadem. est enim iustitia nra essentialis donum
semper donu tatis à divina liberali Voluntate, sine ulla
prior Ergo & sine ullo nto Vestra. Iniqua Vero similitudine
habet & Spiritus Sanctus quia donu increatu est, utpote procedens per
Voluntatem Dei non solum eminenter liberam, sed etiam modo li-
berali ex Patre & Filio, tanquam ab Vnico Spiratore & principio,
pro habentibus Vel Patre & Filio distinctionem suas perso-
nales ante Spiritus Sancti productionem, ut latius explicui d. 8. de
Trin.

Sedr 3. Dist° minor, proprie, concedo; appropriate nego. ideo
Christus Joannis 14. de illo qui Deus diligit, atq; ita qui
illi ficatur predicabat, Pater meus diliget eum, et ad eum Veni-
emus, et mansionem apud eum faciemus. Vbi Exprimit duas
Tres personas, Patris et Christi, aut potius Christi Spiri-
tus sancti adventus.

2 Replicabis. si in die Pentecostes revera et
proprie non magis venit Spiritus sanctus, quia et Christus
dist° casu, non magis proprie proprietate adventus et mansio
in me et secundo effe vel substam acceptam dato casu mul-
tum enim persona eo modo aliquo venit, nisi solus Christus in
Christi humanitate, in qua residet gloriose a momento
in carnatus: proprietate personarum exire, sive quoad essus
acceptam, sub distingo quoad dependentiam effectum, seu
personarum influxus, dedo; quo ad specialem aliquam attributo-
rum seu appropriationis, nego. Negna distinctio sufficit ratio
mea.

9 Vltra Replicabis si nunc Pentecostes die in magis
venit, ad Mariam atq; discipulos spiritus S. quam antea
aut ubi modo aliquos libet ab ipso ut Deo sanctificatos. Negnam
autem videri ob absurda, alioquin nulla ob ratio celebrandi illa die
tanquam adventus Paracliti divini anniversaria. dist° casu non
magis visibiliter, nego: invisibiliter sub dist°, quoad specificam rationem
sanctificationis, dedo; quoad intensive seu gradualem, nec non ubi quo
ad integralem seu multa sanctificationis complementa, nego. Cuique in ce-
lebri illa die gratia spiritus sancti plura altissima dicuntur dona a-
nimis influxa sensibilibus et miraculosis signis manifestata esse,
tamen abunde communicata, non solum quoad intensionem formalem sanc-
tificantis, ratione habitus qui omnibus multificatis exhiberi so-
lent, sed ubi quoad alia praciosa dona quae gratis data ap-
dicuntur, ut meritum ab ecclesia dies illa in primo religiose celebrata

maxime vº q nos ab initio ad ho atq; ā tam ho cuplex celestium luminū thesauro q apostolos & Successores nrōs cū tanta hæreditatis sugestibus legatos habeamus.

Sectio Secunda

Vigetur difficultas & explicantur missio datio, & Adventus divinarum personarū ad nos per gram.

Dices insuper: Solus Spiritus Sctus missus est visibiliter in illa Penthecostes die, quippe Pater nequit dici missus a ipse nec producitur, nec suscipit Voluntatē Veniendi ab alia persona, & quamvis Filius Mitti possit a Patre, missus tamen in mundū, du Carnē humanā Suscepit, non tñ est missus ad Suos discipulos in illa die; Scd petitus cum abiérit misit Spiritū Sanctū ad illos ut testatur ipse Joannis 16, si enim non abiero Paracletus non veniet ad Vos, si autē abiero mittam eum ad Vos: q° cū Solus Spiritus Sctus missus est invisibiliter sive per grā & Caritatis dona ad Fratres discipulos: Solus igitur ipse Venit atq; Sanctificat, Non q° Sanctificet per totā Creatā, sed dumtaxat sui Immunē Trinitatis bonitatē opus, Sed per scriptum Immunicato & datū. Hac obiectio ipsa Materia grabitas & obscuritas nuncupationis nrī rudes potuerunt ut Dei adventus, datio & missio invisibiles Explicentur & Adventus Dei aut persona Divina dicitur, ipsa tamen de novo per gram existit in creatura Valli, dicimus aut de nobo existere quia trā modos Immunes, qq Deus Existit per essē presentiā & potentiam in omnibus Creaturis, habet alios peculiares & nobos, quoper Sanctitatē creaturā existit in ea, ut in Templo, datus q ipsi ut possideatur, tanquā Filio, Hæreditas ab Hærede & amicus ab amico. Unde q° Deus hoc modo est in homine

in quo antea nonerat, dicitur ad hominis Domine, sumpto hoc adventus nomine, & similitudine ad locale motus & adventum. Huic motus seu adventus Dei per sanctitatis admissionem descendentis, vocatur ejus datio seu donatio, qua ipse Deus nobis datur & communicatur.

Vocatur tandem

11 missio a persona Divina producente mittente ad nos productus, seu ita mittitur a producente, ut mox explicabitur. Theologi autem duplici distinguunt existendi modi missionis, alteram appellant visibilem, invisibilem alia: haec est novus modus, quo gratia existit persona divina ab alia procedens in creatura rationali: illa vero est novus modus quo visibiliter apparet persona divina producta ut existens per gratiam seu invisibilis missionis in creatura rationali.

12 Unde infero 1° quamlibet personam missam de ejus Veniente ad nos, non omnem Venientem esse missam: quia prout tres personae de Vera Veniunt ad nos habitando in nobis per gratiam tanquam amicus apud suum amicum & tanquam Pater ad filium qui eius dignitatis habet illum cognoscendi & amandi, atque per fruitionem possidendi, ut accurate explicat Doctor Eximius lib. 4. de Trin. cap. 5. Sed non omnis persona quae Venit ad nos & in nobis habitat, mittitur ad nos; nonnemo omnis producitur ab alia persona divina atque ita nec acquirit potestatis inclinatae, Voluntatis efficacis, aut exercitii veniendi ad nos, sed tantum persona Filii & persona Spiritus S.

13 Infero 2° omnem personam Venientem ad nos, esse in aliquo sensu nobis datam & in alio non datam, ut recte observat D. Thomas 1. q. 43. ar. 4. ergo licet Filius & Spiritus S. proprie dicatur proprissime autem Spiritus S., qui nimirum speciali titulo donum appellatur ab Patre nobis a seipso, quatenus liberalis, amicis suis, ut Virtus & filius & Spiritu S. Deus sua Voluntate seipsum communicat: quatenus vero dari, inquit Aug. Magis importat auctoritatis dantis respectum qui datur, sic non venit dari in divinis nisi personae quae

qua est ab alio Sicut nec mitti. Ita autz Auctoritas non
distat in aliquo imperio Vel Exilio Vnius personæ circa alias
utpote Animarum, et inæqualitatz intr personas arguentz, sed
in productæ, qua persona dans et mittens personæ datz ac mis-
sum ab ipso ideo ejusq; Veniendi potestatz et exercitij dat et
communicat.

Infero 3. Deus ut Deum sive 2s emissa prædicata
absoluta usurpatu, etiq; advenire ad nos q grz, nobisq; dari
a priore sensu dandi mo explicatu, nempe quatenus datio
est liberalis ipsius datoris passiva communicatio: at Deus ut Deus
absolute consideratus nequit mitti ad nos. Dubio divisimi
mi est, qua ut quis Veniat, non postulat alius aqua suscipiat
Veniendi pog Vel operatz, neq; ut quis detur postulat alius
Dantz alibi ab ipso dato, inpatet in tractatu Matrimoniali
et aliis donationibus at nemo mittitur a seipso sed ab alio, si-
cut neq; a se exire dicitur, Deus qui non habet alius aqua mitti
Vel quidquid suscipere possit, mitti proprie non Valet.

Infero 4o.

Nodiq, qua passim inter Diversos Patres et Theologos locutiones circa
quæstionem illa: an Sta persona qua non producitur ab alia dicenda sit
ab ea mitti? imo et quævis persona a seipsa. affirmant Eniq augustinus
lib. 2. de trin. cap. 5. et Ambros. lib. 1 de Spiritu S. cap. 3. necnon
Mag. et Bonab. in 1 dist. 15. negant v. Athanasius in d. Sophis
mas et cateri communiter. Ubi Sta loquuntur in sensu missionis propriæ:
Ubi vo in sensu minus proprio quatenus q̃lona mittens dicitur qua-
dam principium illius effectus secundum qua Creatur persona missa; om-
nis enim Divina q̃lona producit cum effectu.

Infero 5. non solum donatio
Creata dari nobis, sed etiq Motio Vere et proprie ipsas q̃lonas
Divinas Venire ad nos, dari, Salte filium et Spiritum Sanctum, ejusq;
mitti, qua assertio, adeo vera est, ut stante a theologis et Pp. assertæ

ut observat Magnus Suarez lib. 12. de Trin. Cap. 9. nº 3. cum D. Thom. 1. p. q. 43. ar. 3. Hæresis propositionis appellat. Errorem dicentis Spiritus Sti non dari, sed eius dona. Datio autem est, qª ut aliquis dicatur venire ad nos, donari & mitti non est necesse ut ipse intrinsece & ex se nobis uniatur, ut Viaticus per exemplum manna satis docuit, sed sufficit si ille inuocatus haberi à nobis modo quo ad nrã felicitatẽ propicius auxiliator nobis sit, & cuius virtute uti, ac bonitate frui, nunc non diuitias possideret, digni simus.

Infero 6, licet in die Pentecostes tres 47
divinæ personæ invisibiliter venerint ad discipulos: at visibiliter solus Spiritus Sti venit emissus est, atq; ob hanc causam Deus ut Spiritus Sanctus præcipue in illo festo celebraretur. Datio est qª externa ac sensibilis apparitio, sive signorum institutio, etq; si à tota Trinitate causata fuerit, non tn fuit destinata ad significandã mirã 33 personã, quã Deus hunc maximè manifestare voluit. Sicut ita Vox Spiritus Sti, aut aliqua Spiritus tertiæ personæ sensibilis species, ut pictura, vel sacra Columba effictus quidã, a tribus personis, non tn assumitur ad omnes eas significandas. Quo etiã fere modo solus Filius Divinus dicitur per incarnatã venisse visibiliter ad Christi humanitatẽ, quæ est aliquid sensibile illius, solus enim Verbum Caro factus est, atq; ita sensibile: At invisibiliter seu per grã iustificantem omnes personæ venerunt, & Spiritus Sti & sanguis Agni increati specialiter missus esse ad illã humanitatẽ dicitur. Quo etiã, quo suã Christum Dominum Columba apparuit, vel omnium personarum, vel solius Spiritus Sti adventus factus & visibiliter per quæ ille significabatur, vel plenitudo Divinitatis corporaliter, ut loquitur Apost. habitare in Xpo, seu dona ejus, vel hoc completissima donorum Spiritus Sti apud illum collectio.

Sabbato Feriã

An gra habitualis sit qualitas physice permanens. Vel operatio nostra moraliter perseverans?

Dubio dubitandi est, q^a si homo extra sacramentu iustificationis gravit gratia caritatis, iste licet physice cesset moraliter tñ, dz ipse peccato mortali n retractato perseverare dicitur atq; ideo iustificare potent: sive q^a ille ut plurimu opinantur per se trahit ad iustificationis: sive q^a alius ille caritatis ob sua excellentia vel gravitatis acceptate et elevate a Deo ad manu tollendu et amicitia referendu si autz homo intra sacramtz sanctificetur, in saltz ubi adultus est propria q^s dispositione baptismu vel penitentia suscipit videtur posse iustificari q^s aliqua voluntaria et frugnada operatz, ut attritionis, a deo pro illo munere exercendo elevatz vbi v parvulus in baptismo, atq; sine propria dispositione in dei filiu adoptatz, nullusq; videtur nariu habitus physicus, supposte occisis in illis qui ob ulis impedimentis eo uti non possunt.

Asserio 1^a qualitas physice permanens in omnibus iustificatis eos habitualit sanctificans adeo certe ab omnibus est credenda, ut sine ingenti temeritate negari non possit hoc asserte stat q^a omnes DD. in credendo gratia tangu in theologia scholastica quali principio derivat maxime q^s post concilia Tridentinu, q^d vel necessitate, vel occasione hereticos impugnandi, ex doctrina non obscure habitualit nominatis v^o in sess. 6. cap. 7. et Canon. 11. Siqui dixerit hominem iustificari vel sola imputata iustitia Christi, vel sola peccatorum remissione, exclusa gra et caritate, quæ in cordibus eorum per spm sanctu atq; illis inhæreat: anathema sit.

Assertio 2^a Ante

Tridentinu non erat fide Catholica certu, in omnibus iustificatis gra et alios virtutes habitus vigere, max^e v in parvulis

Vatis actᵃ nec aperty Scripturæ aut Dicti testimonij, neq; mani-
festy Patrū Doctrinę, neq; ecclesiastica traditio ostendit gratiam
physica vel habitu gra produci. Imo in Concilio Vienensi. Propo-
nitur in baptismo iustificatis, tanquę probabilior duntaxat Opi-
nio Doctorū dicti Scotus & Dd. hanc modernorū, affirmatę gra-
& habitus infusio; non ꝺ tanquę fidei aut rectę theologię dogma
decidit, ꝯ potius referatur doctorū aliquos asserūtes, Per virtutem
Baptismi parvulis quidę culpę remitti, sed gra non inferri. &
quamvis in adultis iustificatis videatur ibi supponi tanquę certa
gra intrā infusio: at nec tanquę fidei dogma docetur, neq; expri-
mitur quęnā sit ea adultorū gra, an actualis vel habitualis
21 Assertio
post Tridentinū Vnica ā theologis controvertitur, an cum gra physica
habitualis, quā vbiq; in omnibus iustificatis credit habeat con-
nexitudinē qua ad fidē Catholicā spectat. Neq; theologi con-
veniunt: negant enim eam fidei firmitatē secū, Canus,
Medina, Banez, Joannes Vincentius, Curiel, Stapletonius,
Cannonus & Salas. Affirmant Bellarmin., Valentia &
Suarez lib. 6 Cap. 3. Alij Plures quos illustrat Stipelda Sect.
2. Tit 1 Vasq. t. 2. d. 203. & torrez affirmant dejtam
in baptismi & pœnitentię Sacramentis iustificantē gam initio non
aliā gram cui iustificatio tribui possit. negant ꝺ dealijs, neq; ꝯ in iusti-
ficatio non habeatur nisi precedente charitatis actu, qui mixtae con-
trit. est gra iustificans non recepit tanta gra physica habitualis ne-
cessitas, ut ea tanquę fidei dogmata existat sit credenda. Cui autē pos-
22 sit nobis adhærendū sit non facile est decernere illud ꝺ in primis
certum est eum qui gram physicā habitualē negant non curare aperte ꝯ ec-
vino in gregorit illa qua ipse hæresiarcha damnatus se fuisse
ecclesia in tridentino sensit & damnationi restitit dicens, in-
ij Dicti canthidoto, satium ec Contendo Vtq; iustitia ptę inqui-
sitate sitam ec, vel habitu qui in nobis versetur.
23
Deinde si fuit est

int̃ præstantissimos Theologos media incidere via ego tandem aliquantulũ properabo ut existimem Veritati ibi non pertingere sy-
ræ firmitatis catholica fabricæ, in illis qui vel sacramentalis, vel extra sacramentalis propria præcunte dispositi iustificantur, sed tantũ in parvulis baptizatis. Vestio est q̃ in solis parvulis defici operatio, qua possit tanquã iustitia intrã, sive ex nata sua ut fortasse contritio, sive exhabore divino, ut attritio, assumi à Deo ad præbendum aliquo modo effectũ filiũ Sancti & filij adoptivi, tanquã iustitia intrinseca vel causa prævia iustificationis inhærens atq; à sanctitate qua Deus iustus est distincta. Ad quã sola Scriptura videtur q̃ dare in iustificatis aliqua iustitia quæ ipsis inhæreat, & quod unica prævia causa iustificationis est iustitia Dei, non qua ipse iustus est, sed qua nos iustos facit. ut Sup. Tridentina definiebat. Est in solis parvulis est in assignabilis iustitia quæ ipsis inhæreat & qua distincta sit à iustitia, qua Deus iustus est, vbi recurramus ad qrã habitualis qualitatẽ q̃ in illis solis deficit prima & sancta operatio, qua 1° physicè & postea moraliter inhæreo, nig; propterea aliqua cum iustitia à divina diversa. q̃ in solis baptizatis parvulis videtur habere fidei certitudinẽ assertio, qrã physicè permanentẽ affirmans. Inde satis patet ad rõnes dubitandi ꝛ.

Vltiõ Quæritur. An homo possit esse Iustus, seu Sanctus dignus & Deo gratus sine dono inhæo?

Sententia negativa dicimus cũ Magno Suarez lib. 7. Cap. 3, & Communi aliis Theologis ꝛa Scotj, Medinã, Capreolo Gamaco aliis. ea autẽ p̃t. 1° q̃ iustus seu Sanctus ille dicitur qui habet aliquid q̃ quod sit in actu 1° gratus Deo. (quod hîpenẽ agnoscibile dicimus) vel per quod est dignus ut à Deo ametur ut ex ipsa Scriptura & communi omniũ apprehentione constat

monstratq; Satis ex paritate peccatoris, qui iniustus esse ꝑ potest
niſi dignus sit odio Dei, dignusq; aliqua sui ipsius privatione
at ger Voluntatq Dei extq, & sine iustitia intra nemo est dignus
ut ametr a Deo: amabq quidq. n̄ brest amabilis nec meretr exigit
qc amorq g̃ nisi ꝺ̄ sanctus Est iustus.

25 Explico min. amor Vnus divinus
Vel reddit hominꝫ dignum eumdq amoris; et hoc agente implicat n̄ minus
quq ee Vadiq sui ipsius ut scil t. diceb amus & stat etiq q̄ aliusqui nullus
amor, nullumq bonitatis eet Animꝫ homo non haberet dignitatq, earuq
plenissima & infabilibilit merq Cyllo. Vel reddit duntaxat dignꝫ 23
beneficijs Laurandi Ex amore divino q̄ etiq Vegnat, nq ut sape dixi-
mus omnis dignitas & omne meritꝫ movet t̄ ꝺ̄ immediate
exigitq; Voluntatq donatoris: ideoq; dicebat Augustinus nemo
ꝑ test Salvari nisi Deo Volente: intuitiq; prudent: Vgandus est
& ut Velit. Vel reddit dignꝫ alterius & secundi amoris q̄ etiq est impos-
sibile nisi primus amor Caret in homine bonitatq intrq quq dignꝫ
sit amoris secundi & inde bonitatis ā 2̄ amore Causandꝫ: trq aliusqui
de facto etiq affirmus Sanctis & Dijs q̄ sanctitatis & dignitatq ex-
sistentes in Deo & in Xpto exq̄ Est oritr ut amemur a Deo: trq q̄
de facto in nobis homo eet dignus Suscipiendi ℔ grq etiq auxiliatricem,
Eiusdq Vere Sanctus & Cuius ante omne donꝫ intrinsecumque bonꝫ de
creti sive divinitivi sive intentivi, q̄ Deus habet ꝺ̄ dandi omnibus a- 29
dultis aliqua auxiliantq grq, cuius propterea ut dicta q̄ decentq determinatq
& executivꝫ dignus foret homo etiq q̄libet peccatis infectus.

26 Firmatr dis-
cursus & probatr 2̄ dcto. Si deus decernent sub ꝺ̄itone operis naalis
grq, Vel sub ꝺ̄itione precisissimi Terra Victorq ℔ homo naalit
operans, dignus esset grq, & operatricis terram, dignus eet Victoria,
Si semel asserat Divina Voluntas ad formalit dignificandꝫ Sufficien-
ens, at illud non nisi queat affirmari q̄ stat q̄ Voluntas Divina aut
iustitia nobis externa nequit nos dignificare. Certum Apost. nemo ꝺ̄ est
iustus & q̄do erat in peccato Letalis, & n̄ erat ꝑdestinatus, atq; ita etiq amatus, trq amore
decernente q̄q ꝑ temore sed ꝑ verendꝫ, trq amore ꝑferente multarum tempore auxi-
lia, q̄ nisi addit intrinsecam justitiam, homo iustus & sanctus non est

denuq ℔

Denig si sanctitas aliena aut Voluntas Dei posset nos formaliter sanctificare nulla fuisset necessitas ut Tridentinum damnaret sectarios asserentes, nos Dei aut Xpi iustitia iustificari, si enim per eam vere iusti esse possumus nulla urgebat necessitas definiendi intrinsecus iustos. Cur igitur Deiparæ detraxerint non tantum, nos esse iustos, sed etiam per iustitiam nobis inhærentem, patet manifeste ex Catholicis quæ hæreticis Immune Evidens id omnino ee iustificare est reuigere iustos intrinsecus sive non iustificare dixerunt iustos non suscigere.

Arguunt. de sanctus & dignus est Deo gratus esse at de Deo gratis potest Venire ab extra Voluntate, ng ee gratus esse dilectus seu amatus amicis forma est dilectio Vel amor. 2°. Dist° mal gratus in actu 1° sive de gratioso & obiectiue exigens dilectionis, concedo: in actu 2° sive in exercitio quo gratis amatus dicitur, nego & hoc non V° illud Venire potest a dilecto extra, tanquis a forma per se denominante.

Sectio Quinta An sine

Gra intrinseca sit possibilis amicitia, hæreditas, & filiatio adoptiva Dei?

Sententia affirmativa, quæ defendit D. Suarez lib. 7. cap. 3 citato, non semel in superioribus suppositimus modo quo ea probamus esse amicos, adoptatos & hæredes, nec sub dicto omnia postulat fieri intrinsecus in amico & hærede, ut manifeste constat exemplis amicitiæ hæreditatis, atq adoptionis humanæ: neq ex dicto peculiari amicitia Vel hæreditatis theologica seu divina, satis enim est ad dictum huius amicitiæ & hæreditatis, qd homo quinquis peccaverit, & sit extra præservatus a peccato, destinatusq per divinam Voluntatem ad Vitam ætnam futuram sequendo, sive absolute, sive conditionaliter, nempe secundum præsentem iustitiam seu statum, sive sub conditione perseverantiæ finalis. imo etiam si homo peccaverit

sabi erit gra amicitia & hereditate instituenda, q̃ Deus
licet sanctitatis dñi non offerat, velit tñ, sive absolute sive sub
ditione non relabendi, ut illustrandis sequatur postea vitæ eternæ,
auctetiq augeat & mensura operis subsequentis eq divinæ destin-
nationis, non minus acsi gram intrinsecq haberet, qua sanctus
esset.

30 Ratio à priori est; q̃ in illis casibus homo se haberet alio,
ac adverso modo, qua nunc se habet peccator inimicus Dei, etiq
si predestinatus sit; hic enim nisi intrinsecè renovetur ex præsenti
statu, non sequetur vitæ dñi, ut aiunt Catholici est. q̃ homo 33
in illis casibus non esset inimicus Dei, exheres, aut ira filius.
Aliunde vero esset adaptatus, & extrinsecè aptus ad sequendas, imo
& augendas vitæ dñi non minus ac esset aptus intrinsecè de-
haberet ulteriis intrinsecè. At illud dumtaxat adaptationis &
acceptationis genus intendimus & asserimus nominibus ami-
citiæ, adoptionis & hereditatis; ut int' omnes disputatores in-
dubitatum est & stat exemplis remissionis peccatorum extrinsecæ, 34
amicitiæ filiationis q̃ adoptivæ & hereditatis humanæ q̃ Deo
possibile est, nos amicos filios & heredes sua gra extra formalem
constituere.

31 Dicimus: 1° omnes istam amicitiæ, adoptionis, & hereditatis
sunt effectus gratiæ secundariæ gra sanctificantis, q̃ hæc dicitis
posse existere sine illis: creditur enim gra infundi posse, etiq Deo
omnino nolente, ut homo vitæ dñi, aut alia dona assequatur.
Sed [illegible] est omnibus effectibus secundariis ut sicut gra potest
existere sine illis etiq ipsi facile gratiæ eq qua sit ut omnibus indifferenter
sicut primarij &c.

32 Objiciunt 1. 1° amicitia: sine mutua redamatione
vel actuali vel saltem habituali non reperitur amicitia: q̃ homo sine intrinseco
charitatis actualis vel habitualis dono nequit esse Dei amicus. in primis
hoc argueto tanto probabiliter necessitas charitatis actualis vel habitualis
non

non ℓ grā Sanctificantis, si vera sit 2 minor sua ipsis adversarij placens quę grā Sanctificans a Charitate distinguit. Deinde etiā ut hymn probatur, homines non fore active amicos Dei, sed passive tantum, nempe amatos & non amantes: et autē 3 tertio Vocabula & inutilis hominū proterva appellatione amicitiā negare: ita diximus loquerentur maluerint. tandē homo etiā active amicus dicetur Saltē quatenus non solū potens est ordinatiue modo ad portea Deū amandū, qđ sufficere Videbatur ut exemplo Parvuli in baptismo talis amicitiā habet, sed etiā suscipit auxilia qq̄ inclinent ad amandū Deum amatorē, si iste petitus averit Vel pro eo amicitia status requiratur.

33 2 ta filiationis actus hereditatis ita arguunt filiatio adoptiva est participatio nāe paternę: at sine dono grę habitualis intrinseco non participatur nāa Dei nempe ut est 2 genescendi & amandi cum radix. g.° in primis negari potest maior, ut patet adoptionis humanę exemplo est enim homo filius adoptivus hominis, ā quo nec nat, nec ullius similitudine participat physice aut intrinsece. deinde dist.° maior, est participatio formalis Vel equivalens, nego. formalis tantū, nego.

34 Tertio. Homo non est amicus filius aut hæres Dei pro illo signo priori quo terminat decretum dandi auxilia efficax etiā ad Visionem perficiendam, nec pro signo quo suscipit ab illo decreto auxilia. At pro illo signo amatur homo a Deo, & quidē (ut sæpe dictum) in ordine ad hereditatis actum efficacis intentum, & ad amicitiā requiritur intrinseca Sanctitas una Sua liberalis ā gratia elevata tali. dist.° maior: in hac providentia, quæ de facto est ultimo decreta Vitæ actus sine intra grā eaq̄ habituali præcedente, nego: in alia prov.ª possibili, nego. Quapropter Sicut decretum Dei non habitus lumine Gl.æ non elevat formaliter aut illuminat intellectum beati, sed tantum effective seu influendo; elevaret tri formaliter et illuminaret esse decretum absq̄ tali habitu currens ad Visionem producendam: Sic modo decretum non elevat per se, nec facit amicum aut hæredem licet grā intrā non elevaret nec ad amicitiā sic formaliter sumptum illud decretum, qđ loco grā currens tanquam habitus & caritatis extrinsecus ad producendā dilectionem, operibus nris

Supernaturalibus proberet aut Valorz meriti, aut Salte impetratiõ
ris efficaciz.

Disputatio Septima

An prat gram Sabitualem Actus Contritionis Sit forma Justificans nos?

Sectio Prima Ratio disputandi & extrema ss asseruntur atq; media Relegantur.

q. 1. Scriptura scilia & Patres de nihilo sequentibz qua de remissi, iustificati, strit & Charitate loquuntur: at sape remissionz ac iustificatz ex divina misericordia erga strit & Dei amantes excercita nasci vel indicant Veltestantes, ipsamq; effectz strit & ee dispositi & impetratz remissionis ac iustificationis admonent: indeq; orta est ha negans, strictionz ee sine iustificantz. Sape autz loquuntur de strit existentibz Deiz, ut de perfectissima iustitia ex appellantes ergz Sanctitatz ipsissimz ultimz Charitatz plenz Sanctitatz atq; eximiz ex Deo duntaxat orinde orta duxit opportuna ha qua sanctitatis strictz seu iustificandi sive & strit affert.

2 Prior & negativa Ham longe sequentibz defendit Theologi quory Princeps Veteres eory q; opinionz magnis ruinis dampnat Eximius lib. 1 cap. 8 & lib 8 ac validi sape sentiunt Eremita & maior nostratz pars quos it Eminet Lugo d. 2. de penitentia sect. 3 nis ad 2m probationz Valtiamatiz sententiz primus inter Exploratos Patronos & acerrime propugnat it & Vasquez tametsi ipse multos Veteres Eremita & nominatim allegat. l. 2. d. 203 & l. tom. in 3. pte disp. 2. dei n. 8 & 9, quibz addere

excercitij

iustificandi attritioni attribuunt, ait3 se in l. 2d. illud ꝛ probasse
qd tñ illi qui libros eꝛ posthumos in lucꝫ ediderunt, seu incuria, seu
odio impr̃denti cura nobis omittunt: Unde stat quꝫ tamen non
nulli Dominicani iactare solent non aussꝫ fuisse P. Augustinꝫ, Thomꝫ
sanctificandi pꝛ expressis verbis attritioni tribuere, ipsiꝫ imitati sunt
multi alii recentiꝛ P. Gaspar Hurtado Gemma, ꝫ eruditꝰ Herera
ipse d. 12.

Alii autꝫ ut diuersa tuerent testimonia, atꝫ ꝯciliã
medii inexcusabiles sat aptꝫ fundamẽti inuenirent mediam opinionẽ
excogitarunt quꝫ tñ breuiter tuitare atꝫ ab his nra irrisio eius
limine relegare oportet ne postea inretiatꝫ. Vel detineamur ꝯ
fundamus uberꝫ.

Igit̃ P. Torres asserit attritꝫ ex forma exercitii
Catholici nunquꝫ (in casu nisi ficare a ea proficiscitur ꝯgra habituali ut
ehꝫ opinantur Vazꝫ & generatim aqua profecta gratiam inuenit in officio
iustificandi ac remittendi. Hꝰ tñ illa facile repellitur, qꝫ non sibi facile
supponit Doctrinꝫ in hoc tota a nobis impugnandꝫ, scilꝫ ea ehꝫ attri-
tio fortuna aliquꝫ sibi sit ingenere cause efficientis dispositꝰ ꝯ pote
ꝯgra habitualꝫ sic ingenere causa dispositiua Vel malis absente
ibiꝫ gra: sicut ꝯgratia praebenti attritꝫ iustificando antecꝫ in alio
genere, sic attritio praebenti gratiꝫ iustificando antecꝫ in alio.

Secundo P.
Arriaga disp. 9 sect 3. docuit attritionẽ de se iustificantẽ, sed
non nisi dependentẽ a fabore & acceptatẽ Dei: quo ehꝫ modo arbitra-
tur ipse gratiꝫ habitualꝫ esse suꝫ iustificatricẽ, at ipse ehꝫ Deus citra atꝫa
disp. nra Veligator. ꝫ primis nisi gratia habitualis non ex fabore divino sed
Vel assalit Vel natalis habet iustificare ut suo loco infra probabimus, o
supponunt in hac controuersia utriusꝫ partis disputatores. Rursus qꝫ P.
attritio est sua iustificans, quamuis indigeat fabore Dei, similit. attritio
dici posset sua iustificans, quatenus illa ehꝫ fabor Dei in sacramento iusꝫ
ficatꝫ nrꝫ affert, nisi in aliquo obstat, qd attritioni nadiungitur fabor
remissionis nisi in ipso sacramẽto, quo ex attritio ipsa plerunꝫ nexabit.

non ingrū obstat, siquidē Deus etiā de dilectione habuerit, idē qđ de attritō potuit, atq; de attritō: idē qđ de dilectā, non tñ propterea attritio est fra iustificans: q° nequ modo dilectio iustificat ut fra ingrū.

6 Preterea Vel homo dilectus est gratia dignus ut sit Dei amicus Vel non est ita dignus si primus, ergo negat ut sit peccator Vel inimicus, siquidē nullus dignus amicitia & habitudine Dei excogitari simul indignus, aut peccator & inimicus. Si 2ū q° re ipsa, nihil aliud habet dilectio, quā ea morali dispositō & impetratā iustificationis; qđ certe, nisi nova Voce institut non sufficit ut appellet fra, si autē ita libeat appellare. P. Suarez & Affeldā non habebunt in quo de re ipsa cū hoc authore discrepare possint aut velint.

7 Quinā dilectio Vel independens, Vel dependens ā gra habituali ad quā disponit, dicit acceptari ad amicitiā & alias Benedictas: Si independens, asserto quidē erit omnino voluntaria, atq; ut videtur manifestē falsa, siquidē Deus in hac providentia voluit ut dilectio disponeret ad gram habitualē, unde medio fundamto dicit valet acceptata q decreto ā gra praeindens, ad quā ut fra dilectio disponit seu quā Deus ut fra acceptat. Si dependenter, Ergo inihilo distinguitur ā gratia disponit, ut omnibus ipsa bona ā gratia benedictione distat.

8 Dextio Card. Sforcia de Virtute pœnitā nō 224 censuit, attritionis & Charitatis actū non esse iustificatū fra ē in essentiā mexā cū gra habituali impiū iustificante ad quā ille actus infallibiliter intrinsecē disponit. ea q mexio fundari dicit in dilectionis dependentia a Fide essentiali cū Veritate affirmante iustificatā impiū sub ratione formalis dilectionis. Aliter ea dilectionis cū gra habituali essentialiter mexio videtur penitus Dynamica: nā dilectio non pendet essentialiter ā fide revelante iustificatā quā vel enim modo ultro adveniēte permittente omnē voluntatis actū ē absolutē passive dependentia intrinsecā ā cognitā ā gratia regulatā, adhuc tamen fides affirmans iustificatā ā dilectio adquirendā, non semper praesup-

ponit

Supponitr tanqz regula Otritionis directiva. Vt q ad amandu Deu sup omnia sufficit aut scientia salte infusa, aut fides Theologica monstrans Deu ee summe a nobis diligibile, etiq si adsit contritio fralis, non erat ad illa naria fides de iustificat Satis enim est scire vel credere, Deu ee dignissimu ob quu omnia mala ipsi otraria fugiantr sicut omnia bona cuius amicitie: Deinde q Otrito etiq grauiter incidente a iustificatione Reuelat Vogamus, an sit in sua natura cu peccato & inimicitia Dei incompossibilis, atq ordinata cu sanctitate & amicitia salte in actu 1o, sive amicitia dignitate, at huiqsmodi, non resp on det adversarius q casu in quo contritio aliqua specifice aut individualit accepta habeat grat omnu & generica Otritionis perfectio ptu dependere etiq intrinsece de ptu sui a fide illa impij iustificatis reuelante.

Inde ptus ostat illius stae importunitas q licet per Contritionu nemo defacto iustificetr vel impetret iustificatione grau, nisi precedente saltem actuali iustificatione etq Otritu sequenda, ut plures magnq Theologi ex Tridentino sess. 6. Cap. 6. intulerunt; ea tri fides non erat exnea rei ad contritionu naria, ut vidimus, sed tantu ex pte Divina requirit ad iustificationu, atq vita etiq ad Otritionu, qua tam strictu quinquetr iustificatio. Tandu q tanta Otritionis vnexio cu iustificat tam arcta foederis cu illa misericordia, qua Deus Otritione impiorum accepta vt dixim & ppu tantopere Sacre litere & Patres mendant, ut infra expendemus. Vnde Author iste neq vim fralis sanctificandi contritionis, difficilius implicatr argutis vt eg fieri solitu, ppter ipsos qui eandu affirmabit.

Quarto alij dicere tentarunt, contritionem remittere quidu peccata sed non iustificare peccatorem atq propterea babere per contritionem sanctitatem quandu negativa, si puritatem & libertatem a peccato, non vo positiva, seu iustitia, qua homo Deo gratus dignus beatitudine filius aut amicus sit. Caterum istorum facile refellitur 1o repugnat ora intra remittere peccatu quod non sit vera iustitia & sanctitas positiva, ut diximus S. sect. 2.

satis monstravi. Praterea q̃ stabij ille Medius int̃ peccatu & iustitiã in nris duntaxat apprehensionibus Theologicis scholasticis non v̊ in rebus ipsis inveniri potest ut dixi. S. sect. 2. Videmus Deniq̃ q̃ Divina misericordia quã Scriptura laudat ut circa Justitiã exercitã in viros peccatores Remiss. expressius nobis revelata q̃ Justitiã nec̃ sit remittens peccata est sed non minus indiget misericordia Dei pro Remiss. quã pro Sanctificat. in utroq̃ igitur sensu Scriptura dispositio & impetrabilis, vel propria sit diandaest

11 Quinto Cultus nobilis Rr Satis v̊ similiũ asserunt Justitiam esse sit̃ iustificativã in homine non habente peccatu mortale, secus v̊ in peccatore culpa latali praeoccupato. Justitia minime digna dicitur esse habendi amicitiã cũ Deo non v̊ auferendi inimicitiã ideoq̃ sufficienter Caritati actui ab homine nec̃ eius nec̃ unius, quorum cũ unius & Dei amicus si autẽ eliciatur a peccatore macula gravi antea infecto disponet ipsum ad impetrandã tanquã moralis & gratuitã dispositio ex liberali Dei misericordia iustificatiã gratiã amicitiã. Unde Justitia & hanc sũ est satis iustitia duntaxat positiva non v̊ negativa: quia dicit non incongrue poni videntur testimonia q̃ propugnari & impugnari solet satis Justitiae sanctitas; maxime v̊ cũ Scriptura & SS. insufficientiã seu indignitatẽ vitã Justitiae aut saepe aut semp in ordine ad peccatorũ remissionẽ, sive ad iustificatiã integralitã accepta, & quales de facto in nobis existit explicarunt.

12 Verum nec̃ ita illa admittenda est quippe non sit impossibile Deo ut aliqua sit positiva sit potest probare effectu satis positivi Justitia habeat parit ex se virtutẽ ac exigentiã probandi negativi: omnium enim satis eatenus prodesse depellit Justitia quatenus prohibet effectu satis ex se incompossibilis cũ illius effectu satis: Justitia igitur ubiq̃ & in omni subiecto habet vim depellendi peccatu, sic ex se est satis reddens subiectu sanctu.

13 Dices. a Omnes Theolog. Nam homo iustus qui peccatori sanctitatẽ meretur non potest, non peccatori potest q̃

Dico

Ctig Ctritionis vel alius Caritatis actus licet non sit sufficiens & dignus sanctificare peccatorz. dignus tñ erit sanctificare non peccatorz. Ita cõg de malo: 2ª sit transitus ā causa efficienti ad fratz: quigge licet calor ẽt minus potens, producere calorz circa rem subtz quz circa aliud. at semel intro ductus vel existens in subto sibi relicto non potest non parere effectz fratz calidi & carentis frigore Sic igitr ctig si peccatori cuius non sit dignus vel non possit acquirere sanctitatz, forma tñ, quz est sanctitas Ctritionis fratis, ubigz subiectz sum iustificabit. 2ª q Supponitr in argumento, Ctritionz & gram habitualz ee fres sanctificantes extabore Dei extro qd Supª in Pe Gigal da impugnavi.

Replicabis: fragua homo meretr est omnis actus bonus; & tñ iste actus bonus peccatorz non reddit merentz scius vel non peccatorz: & ctig Caritatis actus peccatorz non reddit dignz, quamvis dignz reddat nõ peccatorz. Ergo & impugno cõg: tz q ab ista inferri posset de gra habituali, tz q meritz ctig valde praecise sumitr vel tollitr a dignitate vel indignitate persona operantis: & quidz ly sit veretz qdq morale posse habere plures fras: at esse sanctz & iustz sumitr dumtaxat ā perfectione & dignitate physica fre quz est iustitia, cuius propterea est non supponere iustos, sed facere; sicut ob eandz cõg Ctritio quemlibet aggue facit formaliter Ctritz & a peccato averstz.

Sectio Secunda Do-
ponitr nra Sententia negans Contritioni
Vim iustificandi permanentem,
& concedens Transeuntz.

Nostra igitr Sententia dicit, contritionz non ee iustitiaz, qua impius formaliter in perpetuum & habitualiter iustificatz, sed tan

tz

esse forma actualis & transeuntis iustificaçis, atq; temporalis et successiua iustitia. Homo sit Contritione disponit ad secundam iustificationem fram nam sua permanentia, nempe gram habitualem, quam ex Diuina misericordia ut Contritus semp impetrat: at homo ipse Contritus formaliter iustificatur, dum ipsam elicit: & dum physice durat eamq; satis intuetur, si ipsam obseruaret, quo tm cessat ab illa, desineret esse iustus, si Diuina Misericordia non substituisset gram seu Caritatem habitualem quam impetrauit Contritio. Idcoq; Contritio licet sit perfectissima forma per se actualis iustificans, siue quam diu exstitit & Contritus, et tm dispositio & impetratio iustificationis habitualis, illius sit quam iustus dicitur seruare. Chm quo actu non amat Deum, neq; detestatur peccata, neq; amittit illam, nisi grauiter Deum offendendo. Sit igitur Contritio in genere iustificationis actualis vera fra iustificans, at in genere iustificationis habitualis sit tantum dispositio & impetratio.

16 Explicatur 1°. aparitate in=

iustitia. Nempe iniustitia nostra duplex est. Actualis sit. dum peccamus, & habitualis, dum peccauimus & remissionem non habemus: sit autem noster actus turpis vera iniustitia formalis, qua sumus mali, impij, iniusti, deo ingrati, atq; inimicitia digni. q. d. quouis peccato mortali Deum ultimum finem creaturæ propter ipsum postponimus eoq; quo ante praeterlit ille turpis actus homo non est iniustus, saltem in hac prouidentia nisi remaneat in ipso intrinseca privatiua iustitia habitualis, siue privatio intrinseca iustitiæ. Sic igitur dicimus, iustitiam nram esse tm actualem, qua Deum propter seipsum omnibus Creaturis a nobis anteponimus, tm habitualem, qa videlicet intra Sanctificationis fram, qua post actum iustitia remanet in nobis, sicut & homo sanctus est impius & iniustus suo peccato actuali tanquam iniustitia fra, dum peccando Deum postponit; et tm a diuina gratia propter peccatum privationem iustitia habitualis permanentem eoq; ipsum peccatum disponit: ita homo sanctus est prius & iustus sua contritione qua Deum anteponit, tanquam fratri iustitia; et tm a Diuina Misericor

dia

cordia suscipit propt Xtm Sua iustitia habitualis infusionem ad
qua disponit Xtianu - in summa Sicut actus peccati informa
iniustificans Sive impium faciens, & in simul est dispositio adpriens
gra habitualis, sive ad iniustificati & impietatis emanentis: Sic
actus Charitatis est gra iustificans, sanctos q. faciens, & in simul
est impetratio ac dispositio ad infusionem gre habitualis seu iustifi-
catis permanentis.

Observandum autem est nomine iustitie & sanctitatis
actualis in presenti non intelligi quemlibet Virtutis actum,
Sicut nomine iustitie habitualis non quemlibet Virtutis habitu
significamus, non enim dicimus iustum aut sanctum eum qui tem-
perans, castus, fidelis, aut spes est, sed illum qui omnium Virtutum
honestatem habet omnes autem honestatem actualem vel habitualem in
solo Charitatis vel actu vel habitu reperiuntur ideoq. illum eminent
in sua quali honestate cunctarum Virtutum species: nimirum Charitas pati-
ens est benigna est, non emulatur, non agit perperam, non inflatur, non est am-
bitiosa, non querit quæ sua sunt, non irritatur — omnia credit, om-
nia sperat, omnia sustinet. 1. ad Corynth. 13: Gratia est q. Sicut
Deus omnium dilectorum bonitatem delectatur, sic propria Geometrica
illorum amorem diligit Theologicum & Dei amor: & Sicut ob eam diligentem
summam turpitudinem est Deum odisse, & summam felicitatem Dei Visi
in Patria amare, ita apud Viatores honestatis Verticem & medium
quidem est Deum quidem cognitum diligere & propt ipsum omnia diligenda di-
ligere & omnia delectanda delectari.

Inde 2° Sq Explicamus mi-
nimum iustitia actualis vel transeuntis nomine non significamus dum
taxat summum illum in genere Operandi honestatem perfectionem, ea. n.
indubitanter Charitatis actui Venit, & sine disputatione omnibus ipsi decedit:
sed dicimus illum peccatorum illo Xtianum actu ob insignem ipsius excellentiam, malitiam omnium honestatem continentem,
non minus quam habitum fieri formalem sanctum multum a peccato,
Deo gratum & amicum, vel amicitia dignum; ita quidem ut ipsum ac si-
milium

& dilectarijs effectibus grātibus & excellentijs gratuitandis homo negs̄ charitatis, aut grā habitu indigeat, negs̄ narius sit aliquis divina misericordia fabor, dy ditritio vel charitatis actus durat; sed in ipso 1° ditritionis instanti pro signo nāe posteriori infunditur grā & charitas habitualis ex divina veniginitate, quā ipsa contritio impetrat, nonq̄ praeco vcali temporis instanti aut veliquis ingy homo excecatr ditritionarius esset ad sanctificandy & ornandy illa grā aut charitatis habitus, Verū & q̄ postea futurus est narius qdo esset actus, & q̄ valde dnāle est ut dispositio proxima seu ultima disquatr forma sibi coexistentis; & q̄ habitus charitatis qui in 1° instanti ex effectibus ditritionis ut dispositis ad illū in 2° ac veliquis instantibus est proportionatus ditritionis principijs

19 explicatis

tertio & probatr sā nempe qui charitatis non habet nihil habere tatis̄ ita miser est, & peccator censendus est, id ita stringit quaravis alioquin veliquas omnes virtutes habeat aut exerceat ut longa & perspicua illatio valentione admonet Augst. 1. ad Corynth. 13. ita concludens: Si charitatis autē non habuero, nihil sum. — nihil mihi prodest. qui igitur charitatis nec actualis nec habitualis habet, quasi nihil esse, & nihil habere concedendus est. 2° qui actualis habet, etiq̄ si habitualis non possideret aut ab ea prescindendo (sicut e contra qui habitualis sine actuali possidet) omnia est & omnia ipsi prosunt, atq̄ ita iustus & sanctus est, ut Augstinus ibidē, & verbis sup̄ a nobis allegatis per charitatis eminentiā satis declarat.

Restat 3ª obiectio

difficultas cuius impugnatione sententia nostra confirmatur.

20 Sed dico videri incompossibilia illa duo, ditritione existente iustificari, & graterita non remanere iustum hominē: etenim amor urgente semel existens, perseverat habitualis & moralis narius, quousq̄ peccato mortali retractetr, denominatq̄ proprietate postea & semper amantem

amantz seu amatorz saltz interpretativz et aquivalenter ad illum amorem
vere Dei, quando existit iustificat per se et formaliter seu independenter
ab habitu; et etiam ut praeteritus et non retractatus vitio denominabit et
de se et independenter ab habitu, ut ista difficultas quo ad nostrum Dei
amicum et Videtur, salvatur, rejiciatur &c. Observare oportet quod segregativus
nimirum permanentia moralis alicuius fidei, nil aliud est, nisi ipsa physice deficiente existere physici alicuius effectus, atque adeo tantum
valuisse ex fide vel causa, dum existebat, ad ponendum effectum qui modo
durat, aut qui modo produci ab aliquo agente voluntario genitivum
valeret, si modo ipsa existeret. Multis autem modis sive veris sive
falsis videtur aliquis charitatis qui aquod non iustificans dicitur perseverare moraliter, et instar habitus praestare aliquem excellentiae, ita quod nulla adhuc in homine charitatis operatio. 1° ad amandum. 2° ad iustificandum. 3° ad faciendum amicum. 4° ad faciendum non inimicum, et non inimicum: neque video aliquos excogitabiles modos istius praesentis questioni opportunos: sam sic arguo, stritionis alicuius nullo exprobitis modis perseverat quod amittit suam physicam existentiam nisi per
severet in charitatis habitu, vel in aliquo divina liberalitatis favore; quia transacto stritionis actu, neque actuali, neque physica habituali
charitatis haberet, nihil modo effecit, nihil ei produxit aliquod ex charitate exercuisse, sanctius quam per ex tunc fuisse, nisi forte divina misericordia ipsi favere dignetur.

Probo minorem partitis ad singulos modos designatos: 1° cui non remanet contritio seu dilectio in ordine ad amandum. 1° quia implicat interminis, quod homo vere seu physice amet, quod vere non habet amorem: sicut quod sit adhuc aliquis vel sapiens, quod is neque sapientiae neque alicuius fidei observat; 2° quia neque aquod nos omnes dicitur amans, vel amator alterius, cognoscitur quod aliquod eum amaverit, et postea amorem non retractaverit, nisi supponatur re vera conservare aliquem inclinatum seu per modum habitus, seu per modum habitus, qui ad amandum inclinet et odio opposito retractatur; ideoque saepe ipsa temporis vel absentia diuturnitate remittuntur, deficiunt amicitiae. Imo quia

aliquis

Ctz dixi gosset Sagius aut fidelis ille qui aliqdo Sapuit, aut Deo
Credidit, modo autz nec alby nec habuitz Sapientiæ aut fidei habet: atq
Ctz qui hæresi Errori desperate perdidit habuitz spei Signaalz, ect ad-
hunc ingenere Sapphaali Horatij speranz; qd certe absurdissimz est.

22 Secundo

nec perseverat in ordine ad iustificandu. In primis q̃ut Sup̃ explicuimz,
non alit̃ alby Caritatis iustificat, niti Deuz Sup̃ omnia amando.
at Caritas ista actualis non perseverat in ordine ad amandu, ut su-
per Vidimuz: q̃ nec in ordine ad iustificandu. Preterea quia n magis
iustificat amor Dei in Via ex fide dirigens Eleu Regul alby quz beati-
ficat amor in patria Ex Visione procedens: at si ista deficeret, non
beatificaret, aut Videret homine beatu eo praecisse qd Extitisset: q̃ nec ille
iustificat praecisse q̃ Exiterit & Retractabus non sit. tantu q̃ ee
iuitz est habere aliquz frz intuz, nec Cuius homo dignuz sit ami-
citia aut beatitudine eterna ut d. proxima Expendi: at homo eo prae-
cise qd habuerit amorz & non Retractaverit, non habet frz intrinsecu
Sed tantu habuit: q̃ modo iustus non est Sed tantu fuit.

23 Tertio, nec̃ per-

manet Caritatis alby ad faciendu amicu, niti Deuz favore Sallz
Extrinseco stritione praeuitz. ad presentz amicitiz ordinare Vel acceptare
Velit. qd manifeste ostendent testimonia in Sctionibus Sequentibus
producenda: modo autz pro nro instituto probari potest cu primis ab
exemplo amicitiæ humanæ: nimiru si aliquis (maxime v̄ Sublimis, ut
Rex) amet te Etiz qdo te Videt nec amore, nec habitu amoris organillis
uis personis propensis, Sed tantu aliqdo te eius amantz fuisse, ille gra-
ali dubio Supra amicitia Legesq; Sup̃ depitz tibi faceret: mul-
to magis id ipsu de Deo Regu Rege Sentientiu est. Deinde, q̃ non
est dissonu, Sed Valde Sonne Patrioni, ut Deuz Soly diligentes se di-
ligat, nempe absolute, sub ditione, in perpetuu, pro tempore, iusto
modu quo a nobis ametur: altior enim & praeciosior est divinus amor,
quz cuibz nro presenti amori transeuntiz ille in perpetuu delectat:
imo illud ipsu presenti providentia instituitz ee Satis ex Sancto necessi-

tatem

necessitatis Charitatis & sine ista Religionis inanitatis & fatuitatis
ponderante audivimus Sup. q. quod Deus amaret ex aequo modo non
amaret non quidq debitis & malae effet, sed liberalitatis favor. Item
q. Deus ex debito tantis amat ex qui dignus est ut ametur ab illo: sed
qui Deus amavit & modo non amat, licet fuerit dignus modo tri
non est dignus, quique fuit & non est ultus ut niger Vidimus q.
Deus illis ex debito non amat.

Quarto tandis, nu perseverat contritio ad
faciendu non inimicis & non inimicis: q. nulla gra perseverat in or-
dine ad effectis Secundarijs & negativis, nisi perseveret in ordine ad pri-
marijs & positivis: Sicut Sapientia non perseverat tollendo ignorantis
seu faciendo non ignorantis, nisi modo quo perseverat faciendo Sa-
pientis. Sed contritio non perseverat ad faciendu inimicis & amicis ut vidi-
mus: q. nec ad faciendu non inimicis & non inimicis, patet igitur nullis
effectis contritionis ipsa cessante ponitur q. manere atq ideo nec illis moralit
perseverare.

Sed replicabit: actus malus praeteritus qui ponitur se est gra deber-
pans & inimicitias faciens permanet moralit in ordine ad inimicitias & Dei
inimicitias: q. actus bonus praeteritus, qui per se est gra inimicitias faciens, etiam
permanet moralit in ordine ad amicitias & amicitias Dei. nego & impugno
cog. 1°. Sic retorquendo actus malus licet sit gra inimicitias faciens negant
permanere moralit saltis in ordine ad inimicitias habitualis, nisi relin-
quat vera aliqua inimicitias seu privatis habitus inimicitias: q. nec actus
bonus per se sanctificans potest moralit permanere in ordine ad ini-
micitias habitualis, nisi relinquat vera aliqua inimicitias seu positivis inimicitias
habitis. 2°. Sic retorqueo: actus malus praeteritus non manet moraliter
eo praecise q. non retractetur sed quatenus tollit illius [illegible] ira divinam
terminat homo q. actus bonus praeteritus non permanet moralit qua-
tenus non retractatus sed ut transfatus divinis.

Unde stat per-
manentia pure habitualis, nempe praeteritionis operationis nostra

quinto q̄ retractationis carentia, etiq̄ si sæpe naturia sit ut detur permanentia moralis, seu actuali equivalens nunquā ēe sufficientem, sed requiri ex habituali permanentiā quæ simul virtualis sit quæ stet in aliquo rei quæ dicitur permanere effectu restat, in quo virtus aliqua causa prætenta obtineat aut substituatur, ut multis exemplis videmus & de intentione pro sacramentorum effectibus requisita munit observant Theologi.

27 Insurgens tñ actus graviter malus qui est fra iniquitia licet transeuntis, est dignitas sufficiens & plena, ꝺ quæ Deus permanenter odit homine, spoliatq̄ ꝺoni supernaalibus & actus bonus qui fra virtutis est licet tanto transeuntis, requirit non esse dignitas sufficiens & plena, ꝺ quæ Deus permanenter amet hominē aut etiq̄ cumulet ꝺonis supernaalibus. Quapropt̄ non indiget actus ille bonus misericordi fabore Dei, sed exigit ut sibi debitus amor illi ꝑmanent.

28 Resp̄ negāndo ēe nulla. 1° q̄ actus malus est iniquitia in genere duntaxat morali, nonne quatenus est libera difformitas ā rōne vel lege actus 2° charitatis est nitia in genere physico, sive ut præscindens ā libero & nario; non enim habet minor nitia & sanctitatis bonitatis amor Dei narius quæ liber aliquin nobior & sanctior esset charitatis actus in via quæ in patria, & magis ēet nos iustificans actus quæ habitus charitatis, seu quæ ipsa gra iustificans quæ habitualis appellamus. permanentia autē moralis actus moralis & non physicam trahit propria est, ut omnibus est notū, & ex discrimine, inter hās moralē & physicā ibiq̄ dictā; hæc enim influit in suos effectus per se ipsa; illa v̄ non nisi exigendo & merendo, ut alius velit influere in effectus: ideoq̄ physica existere debet, moralis v° non debet.

29 2.° q̄ si actus malus noneet dignitas sufficiens ex Deus supplendo foret in odio liberalis. vita crudelis at ex eoq̄ actus charitatis non sit dignitas per se illi ameri sufficiens nobis sequitur Deus suo fabore supplere dignitatis defectu, sive illis ēe circa obtritos

Venio.

benignus & misericordes, quales Scriptura & PP. nobis prædicant.

Instabis adhuc si postquam homo strictè iustificatus posset absq; nova culpa, sive per solam attritionis cessationem amittere iustificationem, & ipse qui iustus erat, fieret de novo iniustus & peccator absq; novo peccato. Hoc autem videtur absurdum, alioquin peccata antiqua semel remissa redirent. Quæ valde frigidum, atque Theologis incognitum esse censetur.

Nego recurrere nobis licet ad statum Medium inter iustitiam & iniustitiam: tum quia tametsi illa absolute possibilis sit non tamen qui medius sit inter amicitiam & inimicitiam ut dixi. put. 5 dicerem. tum quia supposito peccato oraterito, quo ante Contritionem homo erat iniustus ac inimicus si cessante charitate actu in aperet ille in efficatus & amicus, ubi inciperet esse iniustus & inimicus: siquidis propter illud peccatum careret charitatis habitu, quem vel habuerat ante peccatum vel habuisset si non peccasset; atque ita incipit ex Malebranchio, & Carere medio ad finem requisito & propterea nihil ex ut loquitur Apost.

Deo manifestè hoc arguente vinci peccata semel remissa posse revivisscere semel ingressum remissa. remissa. Veluti additionali, sive iustificatæ transeuntis & solas misericordia fieri ne revivisscant saltem ea quæ extra Sacramentum, sive per contritionem perfectam nobis remittuntur Theologi autem reditum istum non agnoscunt aut existentem secus & ut possibilem nego ipse durus videri debet, fundatum in illa originitate, qua peccator meretur odio haberi & nihil ergo differt tale tempore quo charitatem vel actualem vel habitualem non haberet atque adeo tempore quo charitatem vel habitualem non haberet atque adeo ubi ergo quæstionem definat habere charitatem incipiat odio haberi sive nullius valoris apud Deum esse, & quidem illud Sapientibus minus non erit quod homo dum incipit carere charitate incipit privari dignitate maxima & ultima ad filiationis perfectissimum & veluti substantiale, seu medio requisito ad finem sequendum sine quo fine infelix & veluti nihil in æternum erit incipit & odio haberi a Deo atque sit privata benitate tantopere maria, misericorde per extrinsecum divinæ amicitiæ favorem illa charitatis scriptura misericordiæ ignoscetur.

Sectio Quarta

Probatur ab Scriptura Sacra & Patribus,

Contritionem non esse formam, qua Salvi
germanent Justificati simus.

33 Statemus secundo nexum q extremum Speciei discrepantiæ explicuimus firmavimus q. nempe Charitas Justificadi permanentis ex Justificatæ transeunte in Contritæ possumus, nec ex ipsa Scripturæ extrema eisdem argutiis qq negans & affirmans sæpe disputare solent comprobanda sunt.

34 Communis igitur Dnorum Contritioni Vim Justificatricis opinio, sic ab Scriptura authorate differit. remissio & Justificatio quæ promittitur Contritis tanquæ novæ beneficiis, sive ut misericordia Benignitas & liberalitas sub Ratione Contritionis exercenda nequit ex effectu gratiæ gratuitæ effatur absq Contritione, aut ejusdem intuitu vel extrinsecæ rei nexus. At Remissio & Justificatio promittitur Contritis modo dicto, non est effectus gratiæ ejusdem Contritionis. Neq evident est legitima, nam per se & omnibus obnoxia; explicatq manifestis exemplis non enim est misericordia ac Benignitas Dei, qd calor mihi impressus, reddat me calidum, vel sigillatus frigiditatem, quæ extrinsecus ab sigillante & exigit, nec beneficium novum est, aut liberalitas laudanda, qd ex suggestione sapientiæ dictum, Homo sapiens & non ignorans sit, vel luridus & horrendus esse.

35 Hinc q quæ est tota difficultas probatur in primis ex illo Isaiæ 55. Derelinquat impius viam suam, & Vir iniquus cogitationes suas, & revertatur ad Dominum & miserebitur ejus, quoniam multus est ad ignoscendum. Item ex illo Jeremiæ 18. Si pœnitentiam egerit gens illa a malo, agam & ego pœnitentiam super malo qd cogitavi, ut faciam ei. Item ex Zach. 1. Revertimini ad me, dicit Dns, & revertar ad vos, q benignus & misericors est, patiens & multæ misericordiæ, & prætabilis super malitia. Dominus Deus noster. alia videri possunt in q. Suarez.

36 Prima hujus argumenti responsio vana tanta difficultatis nitit, asserendo in prædictis testimoniis de Contritæ perfectæ sed imperfectæ, nempe de attritione sermonem fieri

Hæc tm rerum ꝺño merito non multis sapientibus impossibilis visa est q̃ altrition nunqꝫ in Veteri lege Deo placuisse, propterea testimonia promissa est iustificabit, in lege nova, non vnaꝺ sed solum Deum sacerꝺotem promittit, sacrificia illa vltra ꝺiversio obiecta Deus peccatori iustificat infallibiliter ꝺando promissis non quiꝺ attritio sed perfecta ꝺolor exc.

Sed 2ꝺo intelligit prædicta testimonia, non de culpæ aut pœnæ ætna remissione, tñ q̃ vt observat Sforcia n° 219 in Deus illis locis, Convertimini ad me in toto corꝺe vro, in ieunio in planctu expresse, non per ferm. remissa de culpa remissa, quæ certe in momento fœ actus ita non requirit ieunium, fletus, aut planctus, qui tempore ꝺ successione fiunt. tñ q̃ reliqua Scripturæ loca, exigio salvo textu ad remissionem pœnæ temporalis, sine ulla violentia coartari possunt, tñ q̃ carnalis ille populus pœnam temporalem incommoda exhorrebat, aliam vero ꝺ vel immemor, vel rudis videbatur.

Hanc subtilem responsionem præviderat Magnus Suarez ego impugnat satis efficaciter, tñ q̃ incredibile ꝺximum est Deum ꝺ prophetam tam sollicitum fuisse in persuadenda peccatoribus perfecta conversione, seu ꝺvitione, illis ꝺivina proponendo misericordiæ circa id quoꝺ minus erat, nempe simplicis temporalis circa maius culpæ et pœnæ æternæ. tñ q̃ aliqua remissio promittebatur erat infallibilis ob allegata ꝺ similia testimonia, et non remissio pœnæ temporalis: ea enim non certa erat, nec semper ꝺabatur; quandoquiꝺ severe etiam post pœnitentiæ in hac vita castigabantur peccatores, vt Davi, Moises, Soror eius, et alii innumeri: tñ promittebatur pœna æterna culpæ remissio.

Tertio. quia procul ꝺubio regius Propheta peccatorum remissionem loquebatur ꝺo venia vitæ ꝺivina sic laudabat. Cor vtritum et humiliatum Deus non ꝺesprecis: at non ꝺespicere

Attrito est ipsis acceptare; & in sensu ipsorum Attritionis erat Deo liberis illam non acceptare, eamve despicere: Veniens & liberale est ipsis remissionis dono honestare. 4.° q quidquid de Uno aut altero testimonio, atq; dealiq. Verbis sentiatur, Patres tñ semper intellexerunt in aliquo aut multis Poenitentiae Beneficiis & misericordiis remissionis peccatorum: quippe negs alias unde in Veteri lege Viris saltz non adeo carnalibus infallibilitas iustificandi per Attritionis sequelam traderetur, negs aliter modo in ecclesia a conciliis improbata est, qd tam Vident colligere licet extra Sess.e 6. apud Trid. maxime v.° Cap. 5. ut indubiis revocari non possit.

40 Tertia Solutio respondet modos illos loquendi in allegatis testimoniis non de formalitate Attritionis, sed Contritionis & equivalenter Virtute negs Attritae promissorios, negs divinae misericordiae sequentes proponentes. Sed tantum vulgi captui sic accommodatos, ut ut peccatores trahantur & alliciantur ad poenitentiam & Attritionis ingressum divinae misericordiae excitentur, sive ipsis Attritionis antecedat, tanquam voluntas eundi Attritionis misericordiae productiva; sive subsequatur, ut novum post Attritionis beneficium: praescindat nimirum scriptura & modum ille loquendi abiitis theologicis & speculativis questionibus.

41 Sed extra 1.° q si semel licet scriptura Verba ad sensus improprios & aliquatenus equivalentes pro nutu firmandis opinionibus extrahere, nihil fere quamvis singulare & novum erit, q dicipsa scriptura satis probari non possit, nihilq erit quantumvis certi & immune qd in ipsa verborum proprietate naturaque eorum significata fundari apud scripturam valeat. 2.° q nativum erat, ut peccatores ad Attritos alliciantur qd Deus ipsis proponeret sua misericordia sua ipsius remissionis liberalitatis si ea Re vera non exerceat: quando quidem peccatores satis percipierent poenitentiae & Attritionis modum atque ad illa moverentur, si ipsis proponeretur ac revelaretur, Attritionis esse inhibitas sanctitatis, & ipsis peccatorum remissionis: ut quid 3.° nativum aut Utile fuit invitare ad Attritos ipsa & promissae misericordiae sequendi erga Contritos & exercendis proponente, significante, vel denotante, si nulla talis misericordiae extitura est?

42 At Tertio etiz si sola scriptura testimonia ea ulterius

ulteriorz misericordiz non vincerent, ipsz tn despicere vincerent ipsi probationes & sensus. pono Exempla: Heronimus in illud Michee
& qd dignu offerz Deo? & glorioz dicit. Nihil enz dignu est qd pro peccato
possit Deo offerri & nulla humilitas potest maculas celare delictorum.
Augst. in Enchirid. ca. 64. nu. Quamagnis Criminibus desperanda est
misericordia Dei agentibus penitentiz. Ambros. lib. 1. de Penitentia
Cap. 4. Expetat ergo versionz nrz ut reverta mur & ipsi ad nrz: expetat la-
chrymas ut postpundat pietatz suz. Chrisostomus hom. 80 ad populum
tua penitentia tanta negnit peccata delere, si sola fuerit penitentia
sine timenz: sed postquz penitentia misceat Dei misericordia, vide.

Impug
natis & arguti Responsionibus nr quis in illo nihil adversarius sed minima
propitia invenimus nulla solut indigemus. quippe asserimus Deu non tan-
tum in danda nobis Gratia misericordz & justificatorz ee, sed etiz ea cu-
mulando & ornando illo gra habitualis dono, qd infunditur ex Grationis in-
fusu & quidz in 1° instanti Grationis momentu, atqz perseveraturu immobi-
liter est sine ulla actionis periculo, si igitr justificatus postea libere a
militia Divina non dimicet & gravi dei offensa non possum det. nra
igitr ssa illis testimonijs nova Dei misericordia menlantibus & quidz
impugnabatr sed potius valde probatr.

Sedis eadem Veritas
Ex celebri Tridentini Doctrina confirmatur.

Autores qui universim Grationis vim fralz justificandi negabant
ab isto etiz loco sic disputare solent: Nulla forma dignitr aut pre-
parat ad effectu qui igia per se Gratet non enz calor est dispositio aut pre-
ratio ad Caliditu & nulla etiz fra suu effectu fralz impetrare dicitr,
& quidz impetratis est dispositio quida moralis sua bonitate merens
& Gratuitu Voluntatz liberz donatorij. Sed Gratio est dispositio preparatia
& impetratio justificandi ut diversis Verbis docet Trid. concilium sess. 6. Cap. 7.
& sess. 14 Cap. 4. & Gratio non est justificationis fra.

45 Alii existimant arguto aliqui t° respondent in concilio non de attritione perfecta, sed de generica, quæ à perfecta & imperfecta præcindit sermonem fieri, et q.a imperfecta, quæ vna species est dispositiua & præparatiua ad iustificatis ideo nomen seu officium illud disponendi, præparandi et impetrandi generi ipsi applicabat.

46 Sed responsio non quadrat, nq quidquid affirmatur de genere quoad q.d intentionem dicit Natur & usurpatio, affirmari debet de qualibet specie: Sed x.a Scotus de attritione in genere usurpata affirmat eã dispositiuã præparatiuã & impetratiuã iustificationis & ideo de qualibet attritionis specie: id igitur ehã perfecta attritioni conuenit. Dicunt, nihil qd est proprium alicui speciei affirmari potest de rone generica: non enim dicere possumus animal eã viuens rationale sed à datis responsionis proprium est attritionis impetrare iustificationem & illud, de attritione in genere affirmari non potest, at affirmatur à Concilio & q.a non est propria attritionis sed imperfectæ attritionis sed omni attritioni perfectæ & imperfectæ communia.

47 Secundo alii respondent, Scotus dum attritã, dispositiuã, præparatiuã, & impetrationem, iustificationis appellat egisse de tota imperfecta attritione, non de perfecta, nec de rone generali perfectæ ehã imperfectæ.

48 Hæc tm doctrina impugnatur t° quia Tridentini definitio mitila & reprehensibilis foret, admodu & minuta de iustificat doctrina vtpote nimiã dispositionem & præparationem infuscientes & generans. vbicunq; & præcipuã sine dispositionem, seu formam aggelicã & sufficientã nec non legimagis requisitã, quali est contritio perfecta. 2 x.a Tridentinus sess.a 14 Cap.4, fuit quoties tempore ad impetrandã Venię peccatorum attritionem Mosis narrat. Sed attritio quidem tempore fuit Mariæ ad impetrandã peccatorum Venię non est Contritio imperfecta, q.d attritio qui x.a Scotu impetrat peccatorum Venię non est imperfecta sed perfecta, aut saltę ad vtrãq; præcindens.

49 Alii propterea d° respondent, attritionem disponere & præparare ad iustificatis intra Sacramentum

ha

habendq ut omnibus est Certq & dctta iustificat, inquirunt Tridentini agebat eorum dcca quq extra Sacram tq Virtute Attritionis habetur. Ejtorq hac doctrina incredibilis Videtur ng Tridentinum in ipso sui sexti decimo affirat intentionis sua ee, exponere omnibus Christifidelibus Verq Sanam dq doctrinq iustificacois: Reddit autq illius intentionis rationq nempe, q erronea quq dq eo tempore de iustificat dctrina disseminata erat: quis autq non Videat errorq exortor ee etiq Circa iustificationum extra Sacram tentq Suscepti maxime v apud Hereticos illos qui panitentia Sacramentq negabant? q. d. scitis non mis turpi & sui ipsius oblivione, & officij Suscepti Itempta gestitlet doctrinq deprauata iustificacois restringere ad illq, quq intra Sacram tq habetur.

Nos q & nrq sq diximus, rnum dispositionis impetrantis iustitiq seu iustificatq optime cohrere in contritq tq Vone gra iustificantis Sive iustificacois Sumationis & permanentionis, consistentis sit tq in gra habituali & aliorq donorq influxu tq in perpetua Dei amicitia, ut sup dissentimus. neq doctrina ista exemplis caret: Attritio enim est Aversio ordinabilis ad Deu, est etiq Charitate & Unitq ad Deu; & tn disponit ad alia Aversionq ordinatq, Charitatq & Unitq, nempe habitualq seu existentq in ipso gra habitu. Unde Attritio in ffa & Roma et aliorq plurium est gra remittens peccata venialia, disponit tn ad gra quq etiq dicitur gra ipsorq remissiva saltq ut est talis individualis gra Dei ex tali fine data. Plurtus gra habitualis est vera permanens Sanctificatio, & tn ad alia permanentiora nempe beatificq disponit. Praterea in ipsa gra, et in quavis qualitate vnus gradus ad alia disponit, & Unus accidens ad aliud. Unde peccatq actuale est gra animq detrimentalis; ipsum tn disponit, tq ad alia peccata actualia, tq ad turpitudinq habitualq & perpetuq Dei inimicitiq. Maneat igitur Verbatq, Virtutq iustificatricq Attritionis actualq Tridentini testimonijs impugnari non posse, habitualq v efficacit reuiui.

Sectio Sexta

An impotentia Satisfaciendi pro peccato

Mortali proprio reiiciat a Contritione perfectionem Iustificandi?

§1 Affirant. Actus quis actus Charitatis vim iustificandi habens existens, atq; in presenti sit ab absurdo argumentum pura Creatura satisfacere posset pro mortali peccato proprio, & reipsa modo satisfaceret si charitatis actus esset & non tantum dispositio iustificans. At pura Creatura satisfacere non potest & sic modo non satisfacit pro suo peccato mortali ut ait Concilium certum est S.S. seu Theologorum dict. S. de incarnat. a nobis explicata ergo actus Charitatis non est & iustificans. Secunda dominori dubitari non potest: maiorq; autq; sic probant: Posset pura Creatura libere offerre Deo seu sponte facere opus, qd sua bonitate & excellentia sit per se sufficiens, imo & efficax ad placandu divinu iram quasq; & amicitia instaurandu & faceret quantus satis est ad tollendu Dei offensa sive ad satisfaciendu pro offensa & peccato.

§2 Instantia. Multi responderunt hominis satisfacere non posse q licet actus sit & iustificans, hoc tn non habet ex bonitate morali sua, nempe quia temere est opus boni libery, sed praecisse ex bonitate physica seu naturali quia quidq; retinet etiq; qdo sine libertate nascitur ab homine, utroq; quoq; sua dicebamus: Satis factio autq; sicut & meritu, cumq; ipsa species est in sua gratia nec est opus boni morale sive libery.

§3 Responsio tn non placet: q licet actus ut & physica, atq; a libertate nostra abstracta bonu peccato sit oppositu, & hominis iustificativa, ea tn ipsa ut ab homine libere exhibita & Deo oblata collocatur in genere satisfactionis: homo enim satisfactionu exhibet quidpiu ex pariu valoris ad placandu animu offensu sive ad debitu solvendu, libere facit detestatur, ex ipsa satisfactionis voce, & defone, ex exemplo Salvatoris & satisfactionis quu inde hominis praestari solent: ex satisfactionis accumulatissima quu homo Deu suu omnia diligendo, atq; propterea peccata venialia detestando sibi reconciliat, etiq; si actus illa & vere quidq; &

& discipulos eius sit tra peccatis venialibus & obligat trania: tr ex gravitate meriti q̃ arte magni est in xtō vbi ipsa q̃ libertate gratuite ā viatore. Caeterū si homo sibi irā diuinā removere & amicitiā redintegrare libere potest innumis omnino, actus vocalis tanta & necessitas xpi Redemptoris, ut ipse pro nobis satisfaceret siquidē ea satisfactionis seu operis seu voce minime indigeremus, si nos ipsi seu gratis seu aequivalenter satisfactionis exhibere possemus.

Quapropter

gravius & verius D. Vasq̃ respondet, hominē satisfacere pro suo mortali plene non posse etiā si contritio gratiā iustificet, q̃ auteā habeat & eliciat indiget auxilio supernaturali, quo carere peccando meruerat sive cuius privationis debitū incurrerat & quo debito ā se contrahebat prius absolvitur à Deo, quā ipse Deū amet & peccata detestetur & detestetur. Atque solutā diligenter impugnavi disp. 5. de incarn. sect. 4. dd Didacū Deū non solū donare peccatoribus debitū carendi auxiliis sufficientibus sive cum efficacia sive efficacia gratificantibus, sed etiā efficacibus: ideoq̃ ex ubi q̃ cap. xtō non solū est essentialis dono Dei, sed contingenter ob peccata praeterita & etiā divina donatio, atq̃ ita satisfactionis plenitudine non obtinet utpote liberalis remissionis participio & forte.

Caeterū q̃ hic Vasq̃ doctrina pluribus displicet & sanctis Patribus non nunquā ipsi etiā xtō negare videntur virtute omnino peccati remissiva sive non indigentē novo & posteriori divinā misericordis favore, ut sect. 3. vidimus praecipue S. in D. Hieronimo omnia nostrorum operum pro tollendo peccato dignitatē inficiante; ideo nos tandē asserimus propterea xtō non ex pleno peccati mortalis satisfactionis q̃ licet per se & formaliter omnino xtō tribuat non tribuat per se in perpetuum & immobiliter nobis omnia Haeredē Dei sed tantū adhuc affectu formalem ut per gratiā habitualē vel voluntatē divinā hominē herendē illādē potuit & praegarat dignū q̃ plura in praecedentibus diximus.

Actio Septima Caritatis

actum ee formam iustificantz dum ipse physice per se verat vone, et authorate probatr.

§6 In primis probo vone licet negativa, efficaci br opportuna nemge idio omnis da negat, detrimz, ee forme iustificantz q ea nequit seu adquirit remissionis misericordiz et iustificacois beneficiz a Scripturz et PP.: q illa disponit ac preparat ad iustificationz ipz q impetrare dicitr a Bridlintinz quo circa illius da authorez qo nantr integretari testimonia opposita qui sit Caritatis actui sanctitatz sanitatz, perfectissimamq iustitiz appellant, ut mox videbimus. at esse forme remissionis et iustificacois, atq simul ee meritz misericordiz peccata remittentis, nec non dispositionis iustificacois impetrativz optime poni possunt ut habes in hac disp. Vidimus. q nulla est ratio negandi Caritatis actui aut detrimenti ee iustificacois forme, dy ipse exibit; et nulla est necessitas interpretandi ea testimonia qui illz iustificandi excellentiz genuinis verbis significant.

§7 2° habitus Caritatis ait fra sanctificans q etiz actus Caritatis Antecedenti modo suppono ut potest in disp. probatz. Ez probo habitus iustificat q ait fra elevans ad actu Caritatis qui est finis illius habitus: q nequit habitus ee magis sanctificator quz actus. Frater, qui amicus est, q potest amare nequit etiz non ee amicus q amat.

§8. 3° qui habet omnz et plenissimz honestatz nequit non ee honestus omnino et plenissime, atq ita etiz iustus et sanctus. Sed qui habet actu Caritatis, habet omnz plenz honestatz et iustitiam ut sect 2. ex Apost. Explicuimus. q. 4°. Magna debilitas Dei omnipotentis videtr ut homo possit a se ipso ita turgere operari, ut formaliter gratie et non possit a Deo ex Sanctz operatz accipere aqua formaliter iustificetr.

§9 Quinto, actus qui quandiu existit praestat ab surdo distinguere ut

ut homo misere vivat, at per se iustificative quandiu existit. Sed talis est Charitatis abusus: q̃ est per se iustificativus. cõa siquet. maior stat, ng absurdissimu ee non posset, ut negetur illa qd non est rerum naiꝰ dubitu Sed requirit misericordiã ac liberalitatẽ. Minor aperte tradit Anselmus in Monologio Cap. 67. dicens. absurdissimũ e ut aliqua nãa Somꝰ amando illũ qui e summe bonꝰ & omnipotens Somꝰ miserꝰ vivat.

Sandꝰ Sti Pp. disserte modo amorꝰ Dei, modo dilectionꝰ, modo Charitatis alũ modo Charitatẽ Sanctitatẽ, iustitiam, atq; remissionꝰ appellant. & quidẽ nomine Charitatis plurimi Sacrorũ Cognomẽ alterius ipsꝰ significant ut ly Augustin. in presenti omnes observant ex S. Dionisio Cap. 4. de divinis nominibus dicente, Precedꝰ ponuntr a Sris Theologis Charitatis & amoris nomina ex divinis interpretationibꝰ q̃ Eulogiator Celebr Augustin. testimoniꝰ Cap. 42. denaa & gra Charitas Verissima, plenissima, perfectissimaq; iustitia e. & ttus. in Joanne sic dispositꝰ timoriꝰ & formꝰ amori tribuit timor mediamentꝰ, Charitas Sanctitas e, & ttus 76 in Joanne. Dilectio Sanctos discernit a Mundo. Ambrosius exponens illud Petri, Charitas operit Multitudinẽ peccatorũ. dat eꝰ rõnꝰ: q̃ per Charitatẽ delentur omne peccata. Cyrillus Alex. Cap. 10 adversus Anthrõpomorphitas. ait ipso Sancto Videmur. Dionis. citatus, Eli dilectio est principalis divina Mandata faciendi progressus Sacratissima Orientabilis operatio qua divinus in nobis status efficitr. Divinus autẽ status Sanctitas & iustitia est. Alia plura Videri possunt in Sto Thyrso de disp. 99. Sect 6. & 7.ã.

Dubium Sicut homo cessare potest ab amore Dei sic Deus potest amittere grã seu Charitatẽ habitualẽ ac nõ amante amore cessaret iustitia imo Se diceret peccatꝰ habituale, nisi Deus misericordiã Substituteret Vel intrinsece Charitatis & grã habitꝰ ut in Baptismo facit Delectꝰ sua amicitia. & odiato seu deficiente eo charitatis habitu, deficeret eiꝰ iustificatio & omnis vivificatio

primitivum peccatu nisi Deus remitteret illud misericorditer hoc autem videtur absurdum alioquin per Caritatis habitu non permanent et absolute sed transeunter et dispositionaliter sicut per actus peccata remittuntur. dicit 2° maior Deus potest auferre gra substituendo vel aliq, sive actualem sive habitualem, vel scabitudinem vel saltem amicitiam extra, nedo. ~~si substituendo aliqd~~ ex illis nego ~~nego~~ patet cq sive eius suppositu tempe misericordia tunc de natura, quippe cu gra habitualis ex sua nata sit in ditum permanens, si Deus illa destrueret nihil profine dmo obtinendo loco illius gra substituendo, ig extra et hominis dignitatem iracundiae, sicutq propterea crudelis, nec auctor peccati habitualis utpote supernaturalis et dotes nate resurgentis: nulla requiritur misericordia ad permanentiam remissionis, potuq habita gra ex sua nata insuscitabiliter cu peccati permanentia ex sua nata permanens in dtum. 2

Disp. 8. An aequalis distributionis actus nram afferat iustificationem?

Ingredienti disp. quae practica, difficilis, atmodu quae utilis e, praecindimus omnino a praecedenti controversia modo enim tanta examinamus an aequa distributa peccator iustificetur sive ipsa secum habeat solum dispositive, sive formaliter, sive media. 3

Sectio 1ª An Charitatis actus sine distributione afferat iustificationem?

Assertio 1ª illa quae in memoriam aut in advertentiam segrabit peccatum potest Deus Charitate, sive sua omnia amare; erga iustificari sine distributione. Haec e communis sta quae perspicue illustrat Eximius d. q. de Poen. s. 1. distinct autem duas gras: prior amoris Dei sui omnia cu oblivione omnium invidiarum peccatorum possibiliter ipsa providentia afferat. posterior 2° amoris illius cu iustificat nra distantia. 4

1° conclusio pria quando in actu contritionis peccatum

afferit. et

Cæquidē 1ª pars indubitata Videtur q̃ peccatorꝫ recordari, vel
circulgabilit non habere advertentiꝫ suorꝫ peccatorꝫ obtinere
potest & solet: atq; tunc potest habere ipsa peccatos habet
Dcrare cogitatꝫ & auxiliꝫ sufficiens amandi Deꝫ sup omnia:
Drenꝫ gendet grā auxiliatrix illuminans, inspirans & adiuvans
ad amor Dei ā peccatis præteritis vel aberꝫ memoria sabꝫ Ut est
ut deus ā nobis amari possit, q̃ ipse q̃ sola summe amabilis nobis
representetur q̃ aparet q̃ sua dulcia ad illu amor producendu con-
firmatꝫ q̃ tristia admodu & duru ecē, ut nra salutis remedia
penderet omino ā falaci & fragili peccatorꝫ memoria.

2ª asserti

pars adeo certa ē ut sibi ex fidei assent Cequid ergo opponitꝫ
Erroneꝫ sabꝫ, vel ominus gravit temerariꝫ appellatꝫ q̃ uniformꝫ
Doctorꝫ in re tanta sensꝫ Scriptura sacra & rōnis &c. Dnomen
dantꝫ ea amorꝫ & iustificatis Dnione aut gnere. 3. ego diligentes me
diligo & Joannis 14. qui diligit me diligetꝫ, & non 1. Joann. 4. omnis qui
diligit ex Deo natus ē: Vide D. Ber. epist. 170. Ysident dixit, nemo se amare
ri diffidat si q̃ amat, atq; in eundē scripturꝫ dirigunt q̃ in fine dignitꝫ
proxima allegabamus. Omnis igitur qui Deꝫ diligit iustificatur (sabꝫ ad pecca-
torꝫ nog non habet) etiꝫ si cætera omnia deficiant.

Negꝫ ratio efficax deficeratur:

Ille enim q̃ Deꝫ sup omnia amat non solꝫ perfectissima Dversione ad
Deꝫ Dvertitꝫ sed etiꝫ vult efficaciꝫ affectivē, ne sit, fuerit aut futurꝫ sit
aliq̃d in ipso, q̃ Deo non placeat, sive ut omnesq; Deo sit gratꝫ atq; ita sabꝫ
implicite & Virtualiter ac charitatiꝫ affectu etiꝫ vult ut nihil in eo sive gra
tiꝫ sive præteritꝫ sive futurꝫ Deo ingratꝫ & displicens sit. Vult q̃ gratiꝫ
& exarefie, ut omne Deo bonꝫ existat & extiterit, atq; virtualiter & implici
tē vult, ut nullꝫ Deo malꝫ sive peccatꝫ existat, aut extiterit: q̃ certe est
sabꝫ implicite & affectiꝫ proximū erga Deꝫ omnia eiꝫ bona formaliꝫ
fugere & detestari peccata q̃ Deo mala sunt.

Argnes: etiꝫ in Scriptura &c.

penitentia docetur ea editio sine q̃ non remittuntur peccata, ut Luca 13.

niri panitentiz egeritij, omnes simul peribitij: ☞ in trid. s. 14 Cap. 4. dicitr fuisse omni tempore nariu Attritionis motus ad obtinendz peccati ueniz. ☞ intrae prov. Vel nullus peccator amat Deu sup omnia, niri peccata sua detestando; vel amor Dei sine detestat. Attritione Vel gamitr peccatory introitus Mediz est ad Vequendz illoru Vemissionz.

5 Vec respondeti potest testim. illa tantu postulare Attritionz & panitentiz sive formalz & propriz sive Virtualz & improprz, qualis in habtu Charitatis Attinetr. s. q. Tridentinz immediate definierat ex Attritionz quz fuisse semper nariz docet hoc modo: Attritio, animi Dolor ac detestatio est de peccato commisso cz proposito non peccandi de Cetero: at dolor ac detestatio de peccato admisso est formalis & expressa Attritio ac panitentia hz igitr Vequiritr & omni tempore fuit Vequisita. 2da, ut sagrint observat P. Suarez, scripturz ex panitentiz quz exigit a nobis explicat nominibus Doloris, tristitiz, gemitus, amaroris & aliis similibus: qui certe de puro & Dei amore Veri ficari non possunt. 3to a Augustinus Cap. 5. de panitentia medicina sic peccatores admonet: Non satis est mores in melius mutare, sed oportet satisfacere cti Deo per panitentiz dolorz

6 Qua propt Vemq panitentiz formalz sive expressz detestationz & Attritionz peccatory nariz ee per se loquendo ad illoru Vemissionz per accidens tn suppleri per excessu Charitatis actz Vnz impedz ex oblivione Vel inadvertentia peccatory nolentis: exemplu sit baptismus qui licet nariu sit ctj necessitate medij ad iustitiz & Vitz dnz Vequendz, suppleri tn potest per Charitatis actu, quo certe Cathecumeni Vequisitissima habtr, quamvis ipsi nullu peccato personali gravi infelicissent, ut de Chrisostomo. Ambrosio, Athanasio, Martino & aliis ctj ante baptismu magnz Sanctitatis Hominibus Credere par est: et saltz dubitare non licet Vegeloco baptismi Sub Vogari in illis qui ctj personalit gravit. peccaverant Attritionz perfectz & tn Joannis 3. dicebat Dnus, niri quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu sto. non potest introire in Vegnu Dei. Simile exemplu habetr in sacrato panitentia qd certe nariz Mediu est ad peccatory Vemissionz, n tn de

terminate

determinate in re sive in se ipso habendis sed vel in re, vel in eius obto apud Vtrisq perfectis incluso.

Assertio 2a. qui habet peccatorij sui memoriam, potest elicere amor Dei sup omnia iustificantis ex ipsis etiq sine strali illorij dolore vel penitentia saltz qdo memoria tanta speculativa est, repraesentans minutis peccata ad ipsorij dolorij inexcitans. Ita sentiunt P. Suarez citatus. Hugo d. 5 de penit. s. 7. Averza q 3. de Penit. s. 8. Arriaga d. 7. de Penit. sect 1. et 2. Valentia munit. Nitant vi ipsi frequent, casu raro eventurij valde erij malle ebo, ut dij amicij ardent amamus dilligimus malis doleamus, et saltz detestemur eaqij per nras offensas Dei intulimus; maxime autz illa qus adhuc ipsius amicij diuplicentij terminant qij quidz rabio stricturi et sublimiori ure, quin Deo omnij amicissimo et nequissime offensa militare videtur.

2. et ij quos dictat peccatorij memoria si tm haec sit repraesentet peccata, ut detestandaqua mem dicitur ij qui ex pratica

Concio autz licet minus certa sit qua precedens, saltz tm efficacis ejusdem fundamij, quoad Vtrumq sui pti probari potest quippe etiq si homo habeat sui peccati memorij qdcst non habeat advertentij vel cogitatz doloris, ty qa peccata et eius detestatio sunt objecta non magis in se, qua in nrij cognitionibus praecindibilia, ty q posset Deus offerre auxilia excitantia ad amorz sui, et negare ad peccatorij dolorz. At amor Dei semel existens, etiq si solus adsit sufficit ad iustificatz ut in assertis proxima probavimus affirmatq declarat Augustinus lib. 2. de Trecenis, Peccata remittuntur charitate, qua si adsit omnia recte fiunt; si absit omnia frustra fiunt. igitur amor Dei etiq sine peccati dolore sufficit ad iustificandz cum qui sui peccati memor est.

Affirmatz, sicut navia Virtus penitentia ad remittenda peccata sicutiq navia est Sacramentum confessionis sic penitentij Sacramentz ad quam is quis habeat peccatorij memorij speculativz et non practicz in ordine ad Sacramtm, sive non repraesentantia peccata

ut

ut dñ̃ta igr̃ non indiget Sacram̃to pœnitentiæ q̃ltiꝫ quamvisq; habeat Memoriꝫ peccatoꝝ speculativꝫ, & non practicꝫ in ordine ad pœnitentiã Virtutiꝫ Sive ñ repræsentantiꝫ ea peccata ut detestanda non indigebit Virtute pœnitentiæ. Sicut igitr̃ Attritio perfecta sine dilec̃ in illo Casu sufficit, Sic etiꝫ Dei Sugomnia amor sine attrit̃ perfecta in nrõ Casu satis erit.

10 Assertio 3ª Si peccatoꝝ Memoria Sit practica, Sagæ Homo pure Charitatiꝫ actu Sive habiꝫ pœnit̃ formali iustificari poterit, Sagæ non poterit. haec dict̃ explicamus insignia Ornamodi clara magni Suarez Vbi de quory Sensu & Veritate aliqui dñ̃t, ut Lugo & Arriaga dubitarunt atq; disputarunt. Vbi sunt in illa d.ꝫ S.1. n.12. vbi ad inseparabilẽ amoriꝫ q̃ Dei & doloriꝫ peccatoꝝ meritum d. Exim. ait. necessariꝫ ẽ ut mem̃ peccatoꝝ practica Sit ideo ut occurrant tantũꝫ detestanda & delenda. quory explicationi & tñ assertioni probationi Suppono, 1º memoriꝫ peccatoꝝ tribuꝫ modiꝫ posse practicꝫ ẽ in ordine ad detestanda peccata eaq; q̃ talꝫ pœnitentiæ delenda. 1º repræsentando detestatiꝫ ut possibiliꝫ: 2º. ut obligantẽ seu detestationi gravꝫ obligatiꝫ: 3º ut narꝫ ad iustificatiꝫ habendꝫ.

3º tiꝫ q̃do mem̃ ãt practica, sit iñ ut gratia q̃ ad detestationẽ sed sola ut possibiliꝫ regressiuæ.

11 In 1º Sensu amor Dei Sugomnia habori potest Sine pœnit̃ talꝫ q̃ã peccatoꝝ omem̃ ñ practica quoad detestationẽ per Vim efficaciꝫ inexꝫ, sed tantũꝫ Sufficiẽt q; ipsa detestat̃: asserꝫ illa mem̃ potestatiꝫ libertatiꝫ iungendi detestatiꝫ q; amore, non 1º infallibilitatiꝫ necꝫ necessitatiꝫ, ut ex tribꝫ patet, atq; aliorꝫ mꝫ Voluntatiꝫ affectꝫ exactissimiꝫ exemplis probari potest. at amor ille Dei tiꝫ divinus ãpœnit̃ Sufficit ad iustificatiꝫ semiꝫ existens q; infallibiliter habebit ut hucꝫ vidimus atq; in hoc Casu certiꝫ ẽ debet, siquidꝫ homo dex Sug omnia amans, nec gravꝫ aliquꝫ pœnitentiæ habendæ legꝫ trangreditꝫ nec ñ temnit aliquꝫ eiusdꝫ pœnitentiæ necessitatem non enim q; Vel obligatiꝫ Vel necessitatẽ repræsentat illa mem̃. q; 1º in 1º mem̃ practica sensu amor Dei q; possibiliꝫ & Sufficiens ad iustificatiꝫ Sine dolore Vel gaud̃ est.

12 In 2º autꝫ mem̃ practica Sensu q; dño

(gravis obligans)

ganit. a iustificari ut ~~non~~ agnoscitur, aliqdo est possibilis amor sine ganit. a, aliqdo vita eius iustificans, aliqdo vo impossibilis, ut Valentia q. 3. de ganit. a pun. 2. Iugo et Arriaga affirant. Et quidq possibilis, qdo homo censet, esse obligatus ganit. a, vel tunc vel postea: si enim homo censet executus illius obligationis differri posse ad aliud tempus, vg. sessionis vel periculi mortis, bene poterit Deu sup omnia amare, et sin peccatoru ganitus non agere de illo vel dolere. Sicut etiã peccator agnoscens se ad sessionem peccatoru obligari, sape habet modo contritionis peccatoru perfectus, qui iustificatur. differt tn visite sessionis ad tempus in quo aliunde ge exequi obligetur, nempe vel precepto ecclesiastico semel in anno, vel precepto divino in periculo mortis et tempore quo Eucharistia sit sumenda: similit o potest homo amare Deu super omnia et ita iustificari, si agnoscat sue meritu agnoscung status ipsius non ee obligatus ad habendu status peccatoru contritionis illoru vel ganitentie.

4 etiqdo mem. a grat. regret detestatus gravit obligans dum modo ee hic primus natus in regret.

Sicut etiã

amor et contritionis sine novo peccato differre potest homo, sic habere modo potest amorem et contritionem differre amor autus vel non existit vel iustificans, in hac satus providentia nobis assert, ut in 1. et 2. assert. a diximus. Imum a gratia non obligans ad presentu detestatus requit prestare, ne quidem charitatis actus existat, vel nõ iustificet.

Sed fatr in nra Sta. asse

rente actus contritionis esse iustificantu deus ipse durat quippe nec est iustificans qua quarte peccata detestatur sed gratiosus esse quatenus Deu sup omnia amat et in ea amoris gratitudinis specie adest ut loquitur Aquin. plenitudo legis iustitia et honestatis spendus nec in hac providentia homo qui incipit esse iustus, fit inimicus amici per novu peccatu. sin hac gro a vel nõ existit ille Dei amor, vel ipse affert potest iustificatus affirmatr utru exemplo de Magdalena, de qua dixit Xpus Luca 7. Remittuntur ei peccata multa, quoniã dilexit multu. quamvis enim ipsa doluit ubi de peccatis Xpus tñ non dolori et amori simul, sed amori soli tribuit peccatoru remissionem.

Impossi-

bilis autu est ille amor, quando mem. a gratia monstrat obligatus

præsentz grauz q̃ detestandi obiz peccata: ng in eo casu (qui raro ꝑ
mitt̃ ꝑ ignorantiã) sibi obradiceret Voluntas Dei ommino præsentz
& simul sibi postponenz, nemge Volens Deo in omnibus placere,
& simul grauit̃ diligicenz. Locutus autz sum de obligat̃ tantz grauit̃:
ng legis trangressio non creditr esse cy alter Charitatis, neq̃ etiz cum
perfecta & frali Voritione incompossibilis: deguo alibi.

16 Stando in 2o sensu
q̃do ille mem[a] practica dictat, necessariz ẽ detestari peccata, ut
ea delecantz probabiliuz mihi videtr, non ẽ possibilz amoris & detes-
tationis diuisionz, si autz fieret ea diuisio amor obiz a detestat̃ diui-
sus tolleret peccata peccatorz q̃ iustificaret.

17 Prior huius resolutionis
pars ideo mihi probatr q[a] Deus sua omnia amans, negut non agere
quid q̃ agnoscit sibi possibile & Vegueritz, ut Deus in nihilo
circa ipsz saltz grauit̃ displiceat sive ut in omnibus Deo grat̃
ogortet ad amicitiã placeat, at Videns igzi amatori est, si ꝯgesse
in omnibus ut amicus, sive ad amicitiã necessariis Deo placere, si ger-
maneat in peccato mortali, seu inimicitia habituali; q̃ ng est amator
ille Deus sua omnia amare & simul non procurare efficaciit, ut ipse
in peccato mortali non permaneat. Sed censet, ut supponimus, sibi esse
necessariu detestari peccatu præteritz ne germaneat habitualit̃ in
illo: q̃ non potest non detestari tunc illud peccatu.

5o Si mem[a] peccatorum
sit practicabilis ita ut recipiat
necessitatz obligatiõis grẽ
præsentz grauz illa detesti
in hoc eventu impossibilis
amor dei obiz detestatõis
at̃q̃ adeo iustificatiõis illa-

18 Posteriõ autz pars
constat q̃, ut sæpe diximus, altera Charitatis vbiq̃ iustificat, sive
Vere seu sibi fabe favore in hac prov[a] deffo: q̃ si altera Charitatis exis-
teret ãformali ganit[a] diuisua, ipse afferret peccatoru remissiõz
simpliciit & diuisua ee potest, si Deus ad ganitentiã grã adiuvantẽ
vel concursu sui dare solit, at[a] in hac prov[a] grã excitantẽ cy adiuvante
semp iuncta, nunc impossibilis est ea amoris ãganit[a] diuisio q̃do per nrã
peccatoru memoriã ad ganitentiã etiz excitamur, eamq̃ nariz illoru remis-
sioni agnoscimus, ut in priori diuisionis gte dicebamus. 24

19 Sed obra priorz partis
Sub.

subtilis arguit. qui amat Deu sup omnia non tenetur velle cogitare
niti ad praferendu divinæ bonitati & voluntati in se ipsa omni
alteri bonitati & voluntati. Et ut divina bonitas ac voluntas ita præ-
ferantur, non est necesse, ut ipse amans velit Deo placere habitualiter, sed tan-
tu actualiter. Nemo non debet nario velle ut Deus. ehic ex suppositi
peccati non displiceat ad versus illu: ty q[uo]d Charitas ut ait Augst. non quæ sit
quæ sua sunt. quærere autu Dei amatore ut ipse, ehic supposita gravissima offensa,
Deo ingratus, non sit aut querere quæ sua sunt sed moda sua: ty q[uo] ex perfecta
q[uo] Dei Charitate, stans gaudet gaudiu circa ipu misericordiæ divinæ ac peccatoris,
& gaudent beati de ira & damnatoru, qua propter gaudet Charitas ehic de ira
divina & eundu amatoru exercita gaudere gaudet. igitur qui Deu sup omnia
amat non habet necessitate detestandi peccata, ehic si detestatio ut misericordiæ
Dei divina erga ipsu placentia nariæ de agnoscat. Nemo enim
ex amore alicuius finis imponit sibi necessitate amandi vel procurandi ea
media, quæ naria non sunt ad finu quidu ut amatu.

Dico distingo maiorem,
amato ehic ipso amante per istiu amoru, nego: non amato, nego. Nego ehic
minoru, ad cuius q[uo] probationem infringendam, dicimus, omne amatu amare
seipsu, licet se amet propter aliud motivu amatu: & quidu seipsu amare
non est ultra Charitatis perfectionem, imo & ipsam, ne amatus ipse ut ve-
rus & bonus amicus cultu atq[ue] ut talis habet velle, ut eum amans
bene se habeat Mutuam q[uo] communicatem perficiatur atq[ue] ita ut se ipsi ami-
co & propter amicu amet proprie ehic amoris Charitatis seu amicitiæ est,
ut velit mutuu communicatu, societatu & unionu, quæ certe amantis
sunt bona, licet non propter ipsu amantu sed propter amicu amatu: atq[ue]
in summa ut sibi q[uo] bona amico velit in quo satis amor Charitatis
à negligentia amore distinguitur. Sed de hoc alibi plura.

Sectio 2a An obligemur

de dolore peccatorum, quoties obligamur de pro-
curando iustificatu extra Sacramtu pœnitentiæ?

Hanc quæstionem P. Arriaga, ut ipse affirmat disp. 7. de Pœnit. s. 3. ty
disputavit, q[uo] religiosi Authores ex obligatione tanquam omnino ar-
tam

Suggonere Videntur dixi autz in ipso qqstionis titulo extra Sacram^tu penitentia q^d in illo certu penitens est non gravit obligari ad peccatu Dolorz, ut habetur ex praxi Ecclesie in Aduentino Sess. 4. Cap. 3. & 4. firmata ubi Contritionz sive dolorz et detestationz de peccato simpliciter exequi mag eius Sacramenti & Ipsi Exactibus penitentis, aperte docemur Unde homo sive iustificandus sit in hoc Sacram^to, sive iq aliunde iustificatus Suponatz gravit peccaret, si intenderet a peccatis absolvi & illis dolere nollet solo Charitatis actu Dentis; faceret enim irritu gram sed Susceptionz Sacram^ti huiusce Sacrilegus illegor foret, sicut de dicitur in quovis alio Sacram^to quicumq fraz adhibet vel procurat sine legitima Ministr maa.

22 Affero 2° qui in periculo Mortis obligatur gravit peccator ad detestanda sua peccata Saltim dolorz habendy etiz indigendent ab obligatione penitentia Sacram^ti quod sane fieri non posset, Et ob inopiz Sacerdotis vel inopz omni Confessionis. ab ista vel dissentire Videtur Pater Arriag. in quo mihi non parz Mirandus & 1° qd exercitio propositi penit ultra Mortz differri non posset: qd autz ipsa finalis Charitatis tanqz in Voto seu Vicaria Virtute Contineatz, non posset de in Cãa, ut illg differre liceat Sit multo minus eg omnino praetermittere ut exemplo Confessionis Sacerdotum qui vel in re vel in voto, aut ebz Contritionis tanti praecepti ut maria anbois exigunter nimis dubiz de posset.

23 2° Ergo qui, q^d peccator obligatur vitare malitiam divino in se exponere manifesto sua damnacionis periculo: at illi se exponeret, si peccatis non doleret: 3° tenetur dolere. Probo Min. quis per non actu certz, pure Charitatis actu in eo qui sciuit peccatu se mortis, sufficere ad iustificatz utcunqz probabile non sit, saltz in eo qui non solz peccata agnoscit sed pro Mortz detestat graz Excitantz habet. Aliqui enim, ut Velarm. Sotus & Suarez opinari Videntur, in illo casu Veniam nunqz dari Vere Charitatis actu: et quidz ipsis dari valde difficile est inter Theom. 3^a q. 87 ar. 1. Charitatis actui sufficientis iustificandi in casu oblivionis peccatorz tunc tantz tribuit qdo, post diligentz inquisitionz peccata memoriã non occurrunt: quis autz Mutuis audeat legitimz inquisitionis diligz?

24 Praeterea Sotus, qui etiz sequitur Velarm., tantz concedit probabiliz privilegium Cha-

Charitatis, qdo neq; peccata occurrunt, neq; peccator habet spacium vitæ sue Examinandi tandē Canus. Sotus Bonacina apud P. Vasq. 3.p.q.86. art. 2. dub. 1. etiā dixerunt, nunquā teneri in hac vita, ut qui habitū peccandi eiciat alioq; Charitatis sine qua nemo de facto iustificari: qq. præire videtur D. Thom. 3.p.q.84 ar.5. & q.86. ar. 2. quorū sēa etiā si nobis & omnibus opinionibus minime probetur aliqua tū timoris imitere potest moribundo, an ille ipse re vera Charitatis actū habuerit. Multis & incertitudinis gradibus in ultimo vitæ discrimine exponeret ille qui peccata sua dolore detestari & delere nollet.

Assertio 2a

probabile videtur neq; ministrū deputatū ad efficiendū Sacramentum, neq; eum qui Sacramē suscipit, teneri gravi saltē ad procurandā sui iustificationē & aliis peccatoris pœnitentiā, sed ipsi sufficere amorē Dei super omnia. Hæc conclusio, quā ego & plurimi alii tenent magna videtur inferri ex doctrina sēti præcedenti deducta; ipsaq; tenet casus qui extra Sacramē pœnitentiā suscipiendā, & extra mortis periculū occurrere possunt. Illius autē ratio est, q. omnis qui Deū super omnia amat, aut amare credit, etiā si nollit & nolit detestatis dolore magna ex probabilitate credit sēse iustificatū, sed neq; minister efficiens Sacramē neq; homo illud suscipiens tenetur gravi de formando plusquā vidimus probabile sui iustificationis q. & hoc ē legitima maior stat ex sēti proxima, minori suppono ut theologis omnem in actibus de scientia, & Sacramē. neq; oportet in re pure morali nos modo diutius immorari.

Sectio 3a An Contritio

Qua extra Sacramentū iustificamur possit esse

tam explicito iustitiæ, pœnitentiæ scriptæ,

obedientiæ, religionis vel gratitudinis,

quam Charitatis erga Deū?

Hæc est præcipua disputationis quæstio in qua et eius accurata re-

resolut maximus salutis nra negocius agitur. Suppono autz tribus modis
in genere Peccatis posse detestari homines sua peccata; Supremo scz infi-
mo & medio: supremus appello Attritionz omnino perfectz, qua peccata ex
motivo Charitatis g Dei odio habemus, nempe q Deo opposita sunt quz
super omnia amamus sm q ejus bonitatz & voluntatz omnibus prefe-
rimus. modus infimus e imperfecta ea contritio, quz habetur ex motivo Vel ti
moris inferni, Vel spei Glz, vel turpitudinis peccati ut nos inficientis. Me-
dij modi dicimus ea peccatorij Attritionz, quz neq ex charitate g Dei
summe amatz, neq ex perspicientia illa commodi Vnice nrij respicientis
Veluti Orare sensibilia Emolumenta sermentz, movetur; sed ex aliis Nos
bus media Veluti via incedentibus, nec omnino Dei Veleius honorz &
iura gratrimittentibus: ita v.o detestationes odeas Virtutes sant alias similes
Spectare dicuntur, quz Vocantur Justitia erga Deu stricta, panitentia
Chz stricta seu Specialis, obedientia Dei, religio & gratitudo g ejusdem
Dei. ex justitia quidz detestamur peccata, q sacrimus iuc divinus, seu
equalitatz ca Deo, quz observare boni nobis est: ex panitentia, Vel quia
pacem nrz ca Deo destruximus, quz servare boni nobis est, Vel q equa-
litatz justitia (quz a gloriosa panitentia Virtute non distinguitur.) cor-
rigimus: ex obedientia quatenus boni nobis erat Deo obedire: ex re-
ligione quatenus amamus Dei cultz ut nobis boni: ex gratitudine tan-
dem, q gratos esse ob beneficia suscepta boni & honesti nobis est

27 De ritis

g° hanc Virtutis actus similis motivis disputamus an ea Suffi-
ciant ut peccatori Attritio extra baptismi & panitentia sacramta
Sufficiant ex privilegio Divino ad justificandu peccatorem. Negant
plurimi scholastici adeoq tenacit ut P. Vasq, otiosq sententiam
erroneq indicaverit. At P. Suarez, quiez aliqdo veram
censuit licet postea tanty probabilij arbitratus disp. 4. de Penit. sect.
2. n. 13. acrz illa censura minime ferenda: et Hugo d. 5. n. 4. nonnulla
censura digna, nec improbabilij de opinatus, atq eandq probabilitatem
probavit Aversa q. 3. de panit. sect. 5. qq. lata & ingeniose ratio-
nat Arriaga disp. 6. de Penit. sect. 2. Negarunt autz, eamq
plurimi Brixiensis sententia fundamenta gravissima sunt.

Primy ab authorate Sacra Scriptura & Patrum: Vide Joan. 1. 3. ait. qui non diligit, manet in morte. & Paul. 1. ad Corinth 13. Sine Charitate nihil sum. Augustt. lib. de Vera & falsa Penit. Cap. 9 & 17. Sine amore nemo lingua grā inventt, neq; Venia assecutus est; reliqua apud Act citatos videri possunt. excepto V. que obvia videbatur aparitate Sacramti penitentia in quo etiq qui non diligit manet in Vita multis videbatur est egra Veniam inveniet; excepto ingua illa nihil prodesse videbat, q̃a, quia ā Sacram sumitur statu nobis exeūs instituit, & ad ejus Sensu atq; aliis testimonijs, Scims autq exceptio, quia extra Sacram tendit aliis ā Charitate Virtutibus iustificandi privilegijs neq; ea.

Secundy

ex Trid. Sess. 14. Cap. 4.. Contritio ca imperfecta quia vel exturpitudinis peccati videratt, vel ex Gehenna vel panarum metu omnit recipitt. quia vis sine Sacramto penitentia per se ad iustificatq perducere nequeat: tamen ad Dei grā in Sacramto penitentia impetrandā disponit. Attritio detestans peccatq exordium vitae, penitentia, obedientia, Religionis, vel gratitudinis recipitt exturpitudinis peccati videratione: et eorq ipsa peccati turpitudo esse iniustitiq, offensionis, inobedientiq, irreligionis, & ingratitudinis dura effecq, seu oppositas malitias illis Virtutibus, quas peccator respiciens amat, & ob quas peccata sua detestatr. Attritio ex illis motivis de se ipsa insufficiens est ad impetrandā nobis iustificationem extra penitentia Sacramentq.

Dixit ipsa Tridentina loco citato illi sola Attritioni, quia appellat Charitate perfecta tribuit reconciliationis vim Cy Deo ante Sacramtq. Sed Attritio, quia ex Charitatis motivo in habente non est Charitate perfecta & illi non est tribuenda peccatoris extra Sacramtq ad deo reconciliatio. Neq; responderi potest, eq Charitatq qua in Tridentini testimonio perficitr, reconciliatrix Attritio non esse actualq sed tantq habitualq, quidquam responderi prorsq potest cy q̃ Deus docebat, qualis sit ea Contritio, quia extra Sacramentq impetrat nobis iustificatq seu reconciliatq. Attritio autq ut perfecta Charitatis habitu, non impetrat iustificatq sed vel est ipsa formalis iustificatio, vel saltq ita supponit, & Varias hic sententias, circa id q̃ litatq & distinctq habitus Charitatis, & gra iustificantis) ea ergo

caritas perficiens Attritionẽ faciens utrita nos iustificet nonest
habitualis sed actualis tꝫ q̃a ẽtiã Attritio imperfecta ut Charitate habitu-
ali unita seu perfecta, iustificat nõ, Unde ridicula foret utriusꝫ
Attritionis à Concilio assignata diffra si nomine Charitatis gñicintꝫ
aut informantis Attritionẽ intelligeretur habitualis Charitas; dixisset
enim Concilium ex Attritione per ducere peccatorẽ sine Sacramẽto ad Recon-
ciliationis grã, qui sine Sacramẽto trahit eandẽ Reconciliationis grãm
tꝫ q̃a teste Concilio attritio distinguitur à Contrita perfecta ex motivis quibꝫ
ista concipiuntur, istꝫ q̃ diffrꝫ adducere magni & Unici, tyCommodierat
motivꝫ autẽ non regerit in Charitate habituali sed in actuali.

31 Quartꝫ fidei qui
per hanc unum excellit, non relinquitur nisi præcedat aliquis actus fidei, sicut
etiã spes qui per desperatiõẽ perditæ non recuperatur nisi diligente aliquo spei
actu. at Charitas excellit per q̃libet peccatꝫ mortale q̃a non recuperatur ma-
nente extra Sacramẽtꝫ privilegiꝫ nisi præcedente Charitatis actu.

32 Quintum
proprium amicitiæ est, ut ipsa de incipiat nisi q̃ amorꝫ amicitiã Enim mutuo
amore ꝙficitur sed q̃lo post peccatꝫ redintegratur amicitia cꝫ Deo, eaquasi de 36
novo incipiat q̃.

33 Ultimꝫ longe sublimior Virtus spei utpote Theologica quæ alia
quævis excurat Moralibus quales D. Antitia parit et alia de qꝫ disputamus.
Sed detestari peccata ex motivo spei, seu ipsa spem non sufficit ad Contritionẽ
iustificativã, ut ait Durandꝫ contrariunt omnes Theologi atq; post Tridentinũ
indubitabile Videtꝫ, siquidꝫ apud ipsum metus Gehennæ incitat ad insuffi-
cere extra Sacramẽtꝫ; metus autẽ ille & spes ipsa ad eandẽ Virtutẽ ꝓtinent; 37
quævis enim Virtus habet suum actum amare suum bonum speciale, ita fugere
malum oppositꝫ, qua ratiõe odia eorum qui Deo sunt mala & amor eorum quæ Deo
bona sunt ad eandẽ Charitatis Theologicæ Virtutẽ spectant; q̃ detestari
peccata ex motivo Justitiæ & cæterarum Virtutꝫ sine charitatis actu non
sufficit ad iustificationẽ.

34 Pro 28ª sca adsunt in primis ea scripturæ testimo-
nia pœnitentiã ut dispositionẽ requirentia simulq; sufficientia exigunt à pecca-
tore, ut remissio ipse consequatur: q̃ Ezechiel. 18 Si impius egerit pœnitentiã
ab omnibus peccatis suis, & custodierit omnia præcepta mea, vita vivet &
non morietur. Nemo incredibile duriusq; Videtꝫ, ut Deus pœnitentiã tanquam
sufficientẽ dispositionẽ posuerit, & non sufficiat ea pœnitentia, quæ propriè sua sin-
gulari

Ditione genit agg Matr ois, tz q Scripture Voa in significat naaliqua
tz fieri potest Vtrganda sunt: tz q facile & sine culpa fidelis talleretur obs
agentes genit tz quz Scriptura sonat & exigit.

Quorsus: Purus Ge-
2.o q iustitia aut genit etiz sine hominem obs intra
charitatis adiutoris dolet sugommia deprecatis ut sunt offensa Dei: quippe male Sacram. huius sub-
& diforme rei est homini offendere Deu ipsi tz homini pcio detestabilius quz stitere, q Tridentina
pena etiz diua. Sed ex omuni legendi & accipiendi modo ea Scripta quz super dixim tz sufficientes
omnia dolet de peccatis, quatenus sunt offensa Dei iniuria Dei, appellata Scripta tz etiz pura genit
ut Scripta distincta ab attritione. q.o Scripta quz ex iustitia aut q amt motivo peccata sub extra Sacram. sufficit, q Scripturz
omne malu detestatur, est quz Vulgo ex fidelis apprehensione ab attritione distinguit
probo minor quippe fidelis aut eory instructores curare non solent de suo dolore penitentiz ut defi-
cere gnee gnee charitas fraternitatis diuersione nempe q detestatio Scripturis propria sit assignat.
de peccato ut displicet Deo & in peccato ut peccasse offendit Deu, vel ut deo iniuriz:
hinc ad detestandum peccatu ut e malu opposita diuina Voluntati, & peccasse, ut e malu inde-
bitu Deo, Scripturz bonis debitis ipsi Deo. Scatr: Videtur enim difficilius fore peccatoru remediu
requisitu in lege Veteri, quz pare & Veniam diuina Credere: difficilius etiz quz rudis populus
indigebat, maxime & Scripturis & prophetis clamantibus ad Deum tanquz ad rem sonu & fa-
cile.

3.o Illi dicitur Habere Scripta iustificatricis qui sugommia detestatur peccata propter Deu
ad beatitudinem pertinentia motivo iustitiz genit vel obedientiz: dicimur enim propter aliquem eius
mala detestari, quo ea detestamur q aggonuntur bonis illius tz honori, iuri, obedientiz vel
Reverentiz nre alit loqui & sentire solemus & amore quo bona amicis nris amamus, & vicium
mala eory detestamur: nec tamen credibile Deu in Scriptura nam in beatis amori Dei & odij
peccati alius amor & aliud odium exigere a nobis, nisi eo. quo Verbum illius significari inter
homines solent aliquin Scripturz Doctrina in negocio omnium maximo tenuis & populo
ingeniibilis foret. q.o

Omnis Bextrid.o sup citato sic arguitur. attritio seu Scripta extra Sacram.
iustificans, munit recipit vel ex desiderata turpitudine peccati, vel ex metu Gehenna. at
Scripta ex motivo genit iustitiz, religionis, gratitudinis vel obedientiz, ingenuus est
satis recipit, ut est manifestu: dein. recipitur ex metu Gehenna, ut inchoativa, e. sumtoru illaru
Virtutu motiva videnti diversa a genis & earu metu; tandem nec ex desiderata turpitudine
peccati & talis locutionis ea Scripta habere g illa non est attritio, seu pro iustificat insufficiens.
probo min. ea turpitudo in illo dicto textu negatur esse quo pia malitia in specie, aliquin ipsa
etiz malitia qua detestatur charitas est ratio insufficiens ad Scriptionis iustificatricis termi-
nandu. ut q illa turpitudo ratio omnis turpitudinis Moralis: ideo g ad iustitiz & finem
Virtutis in spectat, ipse enim speciales voces in peccato respiciunt. & quidz ea malitia in
omni rimagis ad illas, quz ad charitatem attinere potest.

Hic utrinq disputatis. assero 1.o
etiz si prior & ois sit simplicis sit preferenda & ingrata pro fidelis communitate Scripta
secunda posterior & speculative seu pro disp. scholasticis & videtur probabilitate carere

1.° q̃ eius fundam.ta non sunt demonenda. 2.° q̃ p̃ruri sta argumenta in adeo efficacia sunt, ut ignorq; Viros aliquali labefactari non possint, ut ig attendimus.

39 Cuiqe ad 3m potest dici, in illis testimonijs fieri sermonq; de dilect.e & amore sive progno & theologo, sive minus progno & Vulgari x.a Scriptis stet & Cathq populi, atq; adeo tantum eius amoris, quo homines mutuo sine alio prat.e amoris honestatis modo amari solent, etiã si amator ea sibi honestatis quæ erat & straniq turpitudinis fugiat detestetq;. & sicut ab omnibus admittitur illius Regulæ exceptio in Sacramento penitentiæ, q̃ ea stat ex aliis testimonijs, hic videtur admittenda alia, quæ exceptio, seu potius explicatio venigna, q̃ ista in aliis etiã testimonijs proxime allegatis stat, seu stare videtur.

40 Ad 2m ig explicemus in 4. posteriq; sta fundam.to ea turpitudinis de ratione generica malitiæ moralis ut stranæ vel aliq; oggettis actus, etiã ut revelata a fide, qd ig dicig. 3.° Pegamus.te Sacram.to stet S. nostrii Regula malitiæ innati rone virtutis illæsi curant. Ad 3m dicito, vel charitatem in illo Arnd. tex. abstrahere a theologica & Vulgari: vel potius assignato genio esse theologo charitatis, ut certo & indubitato strictioris nisi beatificatricis per fectionis, non vi exclusæ ee alias inertes imo tacite velitas ee scholarum disputationibus ideoq; facilis charitatis assignando nulla dictione omnis alterius virtutis exclusiva illam unicæ ee docuit.

41 Ad 4.m damus instantiæ, q̃ etiã fides & spes actus requirunt ad omnis viæ diversionis intra Sacramentum nitamen charitatis actus & quamvis fidei & spei non recuperentur etiã extra Sacramentum nisi precedentibus suis actibus in propterea charitas indispensabiliter indigeri dicet suos actus ut ipsa recuperetur. Ad 5m habemus etiã instantiæ impenitentis Sacram.to. Dein arguitur probat duntaxat de amicitia ut incipiente & legem omnis regidissimæ, seu ipsi omnino innatæ & actus nata sua amicitiæ statuente, non tñ de amicitia incipiente ex fabore, aut saltem omnino exprivilegio de qua amicitia unice procedit disputatio, loquitq; benigna assertio.

42 Ad ultimum concessa modo illa sublimiori spei perfectæ admissaq; illa metus lucerna & spei gla æqualitate (quæ certe circa pauca damni vera est, at circa pauca sorsus omnino falsa) negamus paritatis seu dequentiæ arguti. q̃ ea tantum valet de actu innatæ iustificante; non vi exprivilegio: privilegium enim potest & solet accidi minori, denegari maiori. Sicut spei gla non involventi detestationem peccatorum negatur privilegium iustificandi intra Sacramentum, & accidit pura detestatio aut longe inferior sit extra Sacramentum etiã plures existimant actus charitatis puros, veletiã detestantis magnanimata existimata, vel non omnia vera committa, non

nonnullificare. Salte vbi adest peccatory memoria de doloz Inimicy Existany & ta
& omnes strictis perfecta qui illa Charitate mungy melior est, & sage remittit, pau-
cioraz Crimina detestany mistificat Extra sacramty.

Neqz in reuera dijcuntur istæ
Ignorantia caret: ng qui peccatz de spe Gle vel infernj timore praecille detestatur ma-
gis seipsy querit qng Deu magis proterea Vertitr ad se, qui ad Deu: at ille qui peccata
detestatur ex Virtute panitentiæ Cq, quatenus sit offendere Deu turpe & extraneum
est natæ rationali; ig nihil aliud sibi queruit sed ex pura offendendi Deu turpitudine,
vel honestate ipsi serviendi noverit, quin vel suppliciy fugiat vel premiy proaretatz
ita non tg mala sua qng Deu offendig abominatr. Vnde Peccator spe detestany peccata
Inimicy Vertitr ad Deu ex toto Corde suo, qui panitentia mistica vel Religione neqz
detestatr spe premii vel horrore supplicii peccatz sui? omne aliud malu sed detestabile
siquidz magis detestatr panz; quippe propter qd Vnumqz tale & Neu detestatr illud
propter se, sed propter illg qui impedit, vel panz qui infert: neqz detestatr peccatz ex intima
illius malitia, sed ex effectu quos timet vel sperat. quapropter si gratia vel supplicia ip
sorum peccatoribus destinata aut signy revelat Deus et salvandi eis non posset
peccata Virtute Spei vel timoris detestari quo circa ea Virtus non habet vim tam
perdetestandi & excludendi peccatz; imo nec omne, si de aliqd Inimicy fuisset
precedente revelat vel remissionis futurae vel nullius infligendi supplicij. Itaqz
spes & timor multz retardanti Equasi frigescunt in vigore resistentiæ peccatz com-
mittendis, & dolore de Inimicis, retardantr ingng ab illegitima alia terminis spe
& cognit Divinæ Misericordiæ patientiaqz benitatis; aqua tn gaudit, & tota
Virtutz sicut ergia Charitaz recalfit Excitantr ad odiz fugamqz peccatorum

Sectio 4ª & Probabilior alia benigna Ste explicatio.

Sitz afferris 2ª vera posterior & benigna sententia maiorz admne am-
plectenda non sit probabilitatis habebit si dicamus detestationem expraedictis Vir
tutibus orta, in hac providentia Cq aliqua Charitatis alba infallibile semper con-
jungi Vnde testimonijs & argutijs Straniis pro Inimicis & frigidioris ista sugge-
rentibus facilime satisqz abunde occurri poterit, siquidz peccator nunqz dicitr
justificari ex panit & vel Religione aut aliis similibus Virtutibus nisi per
amorem & dilectionem Dei seu justificationis impetrando Salvitatqz proterea sine
exceptione Inimicy regula amoris Vbiqz gestulanda & sine dilecto Dei omnes pecca-
tores damnandi sit

illud autz qd tribus modis intelligi potest 1º si detestationi pre-
dicta dicerentr sempersimungi actus perfecta Charitatis amantis efficacit Deu sup
omnia amabilia & detestabilia, ita ut si ille amor non praecedat Salte subse-

quatr

detestatz, atq; eo modo illa semper sit iustificativa infallibiliq; dispositio bonaq; pars probabile videtur, tq; a ipso experimur Sagenobis nobis ad charitatis perfectae actus illi detestationibus non adsuitere, tq; sicut experimur in nobis, paenitentiz, gratitudinis aut reliquorum etiz sentiremus perfectz charitatz ei connunqz semp, qd falsum est. accedit eq; nunctz nra difficultati decidendz inutilis esse si amor dolor; praecedat, tq; ille omnino ut ab alia virtute elicitus ad iustificat; impetrat: si vo subsequatur, tq; amor etiz solus iustificat, & detestatio seu dolor dicere & asserre peccatorq; remissionq; quamvis a charitate nullo modo procedat qd testimonijs Sagenobis adductis dissonq; videtur.

46 Secundo intelligi potest ea communitio, si dicat detestatio horribilis semp & antecedenter admixtio affectus charitatis imperfectus nempe simplex quidq; arguit divinq; bonitatq; & ejus voluntatz. Iplacentia: quo bonolentiq; amor inefficax, licet adhuc diminutus charitas quidq; est, ea charitatis habitu procedit, redditq; extrinsecus & subsequenter efficax in ordine ad fugienda peccata & prosequendq; divinq; amicitiq; efficacis eorq; detestationq; & hinc affectus admixtio maxime est, siquidq; virtutes illae, hinc disparatis, nunquq; abominantur peccata, nisi praecedente aliqua divinq; bonitatis cognitione; & simplices affectus boni illi quae bonitatis exigua vel nulla libertate resultant in nobis qua propter hic explicandi modus valde mihi probabilis est, & praecipue testimonio Triden. infra adducendo aestimanqz

47 Tertio tandq; satis probabiliter explicatur ea amoris & paenitentiae nunctio, si dicatur dolor elicitus a paenitentia, justitia, vel obedientia, semper etiq; aliquo modo nasci ex amore efficaci charitatis & Dei, licet non omnino perfecto q; minime ipse quivis vera charitas sit, Deq; supra omnia amat, sed valde & efficaciter diligit, cuiquidq; efficaciae, quae removeat omnia impedimenta & apponat omnia media naturalia ad amicitiq; istamq; omnibus emptis & rationis nunc urgentibus praeferat.

48 Quibus igitur affirmamus, quaeritq; dolorem perpetuq; & sufficientiq; illo rei illiusq; affectuq;. Utrumq; autq; comprobari potest illis testimonijs & omnibus qq. hinc amoq; Dei ad iustificationq; requiri, illinc vo sufficere paenitentiq; & doloroq; offensae, invidiae, ingratitudinis, iracundiae, vel inobedientiae nra ad remissionq; Dei ostendebamus: sicuti & amoris seu charitatis necessitas, & paenitentiae sufficientia patuerunt, siquidq; dolet peccator ex vero efficaci charitatis actu. Sicut amicus amicum vere amat, vereq; luget offensas, duq; luget ex

amore

amore praferente eius bona Gamicitiæ, non quidē omnibus bonis suis temporalibus: Stoicus Vel Varo, vel nunquā nisi apud fabulosas amicitiæ stigit) sed illi gracilis qui Ex offensa sibi cui reverunt, detestatur q̄ propterea Mala suo amico causata proponit deinceps non causare aut ehiā Vult nullis ipsius malis affligi.

Dicunt. ea coexistentia probatur q̄ Valde consonale est, ut peccator agnoscens saltē posse esse, se Deū offendisse habeat aliquem saltē simplicis complacentiæ, q̄ divinæ bonitatis amoris, ut suprā diximus: cum autē ipse sit eo affectu diligentius & electus, nec inveniat maiorē difficultatē in amando Deū suos suorū peccatorū bona quā indetestando ipsa peccata nequit non amare efficaciter Deū quidē determinatē Virtutis complacentiæ ad detestanda peccata q̄ quidē Vera ac naturalis erit saltē incipiens, quā probabiliorē existimo affirmante non posse affectū efficacē nasci Ex simplici complacentia nisi ille intrē tendat ad ipsius fotū.

Tandē: q̄ri: Repugnat affectus pœnitentiæ Vel obedientiæ Vē, qui ehiā non sit Verus amor Dei q̄ qui detestando peccatū q̄ in se malū est: ipsi peccatori offendere Deū, seu Deo non obedire, non detestetur ehiā ipsum peccatū q̄ malum Deo est, & contrarium eius Voluntati eū offendere? ehiā autē absolutē affirmandum videtur etiāsi offendere Deū, aut nobis malū præcisse q̄atenus nobis turpe & malum est Deū ac nobis offendere, seu ipsum offendi: at Deū ac nobis offendere sum, est fraliter ipsi malum ultra offensā: nullū enim malum aut enormitatis speciē ultra offensā in Deū refundere valet q̄ offensa Deī fraliter est nobis mala quatenus est ipsi Deo mala. Repugnat q̄. ut detestemur offensā quatenus nobis malū (præscindendo a gravi & premijs) & q̄ non detestemur illā ut Deo malam. at non detestamur offensā ut Deo malū, nisi Deū amantes: sicut non detestamur offensā ut nobis malū, nisi nos ipsos amantes. Nunquā igitur per eas Virtutes detestamur offensā nisi Deū efficaciter, iuxta Sugemnia, mandato. Hac modo alligisse sufficiat dicā, alibi opportunior erit decernendi occasio.

Nunc ad gratiam duo observamus: Primū est, detestatū peccatorū saltē a gratiis Virtutibus Vē, (Sigerium mortis exclusa) sufficere ut peccator, qui ex obligatione iustificatis procurat, nouū peccatū non incurrat, ehiā si excellentiorē Attritionē prætermittat, nempe q̄do Sacram.tā Vel Subceptureus, Vel offerturus est. = Secundū, nec intra Sacramentū alio certē ex sufficere quam gehennæ timorē, aut ehiā alio, sine aliquo saltē Dei amore detestativo affectu, ut opinio probabile non sit, quippe hoc affirmarunt D. Thomas 4. dist. 17. q. 3. art. 4 q.ta 2. & Valentia tom. 4. d. 7. q. 8. pun. 2.

atq; novissi. Car. Sforcia cap. 12. de Panit. qui tñ male probat ea allegat
& Enriq; lib. 1. de Panit. cap. 26. lit. K. Valoi graves Theolos ab isto
ibidē pro alia longe diversa doctrina citatos. At illud ignq; docuisse videtur
Gridem. sq. 6. cap. 6. describens Enim modu preparationis iustificationi
nariq; act. fidentes, Deu sibi propt Chrm propitiu fore, illiq; tamquā omniu
iustitiæ fontu diligere incipiunt, ac propterea moventur adversus peccata
odio

Disputatio Nona

An retractatio peccatorum sit effaliter

Maria ad remissionem peccatorum?

Loquimur de retractatione sive formaliter sive virtuali nempe de actu
pro qui Deu ex proprio peccatu praterito detestatur Deiq; Virtute stanko-
tia in obtu optatu honestu incompossibilis sit ad peccandu alteri. Supponi-
mus cui Ex disp. prox. retractationis satis de qua ordinaria controversia
Videtur remissioni nariq; &c: disputamus de rerum essentijs & de qua
Dei absoluta

Actio Prima

Non est effaliter necessaria Retractatio.

1 Hæc est communis sententia apud Dominicos communiq; apud Scho-
sticos atq; inter nostratos communissima ut videri in Dre Exim. lib. 7. de
gra cap. 21. Valentia tom. 4. disp. 7. q. 3. punc. 2. Vazq; d. 207 cap. 3.
Lugo disp. 7. de Panit. sect. 8. & Pigal. d. ultª sect. 24.

2 Probatr autē
adhominē & refutando præcipuē ac fere Omnes adversi fundamenta.
ideo ad ipsos dicitur effalit Requiri peccatis Retractio, q peccatu
actuale prateritu permanet habitualit in rone voluntarij, quam-
diu non retractatur, sicut Voluntas sacerdotis applicat sacru eucharistiæ
pro tali defuncto; atq; uta homo averius a Deo & conversus ad Cre-
aturā moralit perseverare nequeat. Sed hoc est falsu. q. Probo min
in primis q peccatu etiā post Retractationē Vel remanet in rē
Volu

Voluntarij. Vel non remanet? Si remanet, q̃ ꝫ̃ peraliquid a retractat diverius poterit & debebit tolli illud voluntariꝫ alioquin inauferibile atq̃ irremissibile omnino foret peccatꝫ. Sinon remanet: q̃ desinit per ipsꝫ retractationꝫ ee voluntariꝫ q̃ etiã desinit ee peccatꝫ; hoc enim essahit & formalit est actus voluntariꝫ & liber. Adversarij igitr fateri cogunt peccatꝫ habituale tolli per quamvis nrã retractationꝫ, liquidꝫ dicitr tolli q̃ ipsiꝫ abillo esse voluntariꝫ: idcoq̃ in solꝫ detrione perfecta, sed etiã imperfecta, & vbiq̃, imo pure naali, aut etiã levit turpi, quin gdtius gravit in alia specie formalit & sine alterius fabonj divini indigã deleri macula peccatꝫ qd affirmare nefas est.

Deinde q̃ tenemꝫ ab adversarijs dicto remanere voluntariꝫ, q̃ dũ homo non retractat peccatꝫ, censetr prudent ã reliquis illeamplexurꝫ ejusꝫ, si de eo interrogaretr: at hã futile & falsꝫ est. futile quidꝫ, nã qd homo modo approbaret suꝫ peccatꝫ, si de illo cogitaret aut interrogaretr, negavit esse ratis, ut modo dicatr peccator vel aquivalent peccanꝫ; sed tantꝫ ut dicentr peccator, seu dicatr sub detione peccaturꝫ vel qd peccaret: maxime q̃, nã etiã ille qui peccatꝫ retractavit & remissionꝫ accepit, sape approbaret illud, si tentaretr aut interrogaretr: non tñ propterea modo est in peccato habituali sed tantꝫ esset ipse homo simul iustificatꝫ, non tamẽ suo affectu vedit ad gratiã peccata, nã tñ propterea illa revivisgunt, aut sunt habituali itervꝫ voluntaria. falsꝫ autꝫ, nã q̃ homo sape retractat peccatꝫ, qd antea ñ retractaverat: imprudent igitr catꝫ temere, sepeq̃ falso reliqui homines iudicarent de illo qui habet remissꝫ peccatꝫ non retractavit, se illud approbaturꝫ si de ipso cogitaretr aut rogaretr, nã q̃ vnalit cognendo. homo neq̃ approbaturꝫ neq̃ reprobaturꝫ esset suꝫ peccatꝫ; sed incertis casibꝫ approbaturꝫ & in alijs reprobaturꝫ, iuxta qualitatꝫ & conditionꝫ libertatis & auxiliorꝫ.

2 probatr etiã ad hominꝫ: adversarij enim ideo affirmant, retractatꝫ esse omnino narizꝫ, q̃ sine illa quamvis tollatr ratio offensa & debiti pena, ut fiat etiã aliquid hominꝫ, non tñ ratio

ratio malitiæ difformitatis seu dissonantiæ vtra vnq, atq; vtriusq; detestabilitas Regulæ cæterorq; hominu & Angelorq. Sed hæc falsa sunt: q; & ista retractationis necessitas, cõa & maior liquent. q. min.

Principio q. nulla alia malitia nulla difformitas, nulla vtra vnq dissonantia remanet in nobis postq; peccatu transiit, nisi illius effectus in odio & ira Diuina vel existens vel fundatus ut disputat 6. sent. & dist. 4 monstraui: qua 26
grat. sola remanet, habitualibus peccati nempe offensio iraq; Diuina nec non pœna nostra à beatitudine æterna deviantis; quas certe & Iesus adorl. Deus sua voluntate ut Supremus Dominus & Iudex sine vlla à contentu vel retractatione peccatoris legendentia dignoscere & removere potest. Præterea q. homo reputat vitæ esse detestabilis seu fugi & vitari ab aliis hominibus, si à Deo neq; detestabilis, neq; vitandus sit: maximè vt aut saltz si Deã Amicus ab ipso q; amabilis, aut etiã amabilis & gratus sit. Quæ- 27
vis meritò homo ille posset ab aliis odio haberi, qd falsu est, non præterea ipse malus esset malitia peccati, nempe inegritudine retrahente à vita æterna, sed tantu ab bonoribus & tractibus humanis, qui & cæteris amicis furturis bona ab amico Dei tanquã hæreditas reputanda sunt. denig; q. alioquin retractatio quilibet peccati tolleret ab ipso vnq malitiã atq; ita deleret peccatu, ut sup. arguebamus, qd tñ affirmare nõ licet

Sectio Secunda

Argumenta vtraria eorum Responsiones.

6 Disputant aduersus nos Alber. M.us vterq; Soto, Cabarinus & Lorca apud Rigal. vbi sup. nec non Arnicus d. 32. s. 2. & Pauli RR. grauiq; P. Gonnitz quos in remissione peccatorq; venialium imitatur Meratius d. 9. de Pœnit. s. 8. 28

Arguunt q. 1°: Voluntas qua 7
fuit & non est retractata dicitur habitualiter permanere: q. voluntas mala &. hoc argutu satis nos sup. refutauimus; ipse tñ prolixe dolutz à nostris RR extorsit, q. obscuru hominu ambiguitatz præfert. Dicitur go.

ipsa

Vitatis circa dilectis gravis gracuito. Ad probatis 1° 2 nego aliqd absurdum
esse in ea substituta, utpote peraccidens proingente, ratione st praeceptabilis
dilectionis Extrinseci: nego etiq esse illi actui praetnaale qd igne semel supposito
gracuito oriatr ab alio principio, quq ab habitu suo influxo sicut enq in 1° instanti
actus disponens ad habitq 1° Existentis nonoritr ab isto habitu ut 1° Existente
sic in 2° instanti actus qd disponit ad habitq ut 2° existentq in casu illo gracuisti,
Pegnit oriri ab ipso habitu ut 2° Existente, sive observato

26 Ad 2 probatis nego,
actus illos graceptos non ee odigne meritorios quamvis gra illos praecedat
physici ut principiq in eos influens. Satis enim est si praecedat moralit quatenus
Ista ipsa qua modo Existit existebat in instanti temporis proximo antecedenti
huic observatis sui pro hoc Sequenti bus instantibus independentq ab operis
Xpi ut merito, sicut dependentq ut a Subit. hq auctrice qq ejus gra augeatr, &
homo possitat tentationi sagsuq gre destructivo degna difficultate inhtte
de merito satius dignitatis.

27 Ult° R. Dignal. nobis proista gra Conservationis,
in favore mutua int strictq Dgre prioritatis ut simpliciat possibilis, dic
magno ey ingenio argumentatr. Potest Deus praedinire, ut a nobis fiat actus
strictionis, non determinando Voluntatis decreti principiq sufficiale determinatum,
ineq influens, sed ipsius praecindendo a Charitatis habitu. Auxilio
extro Dgre actualis, at Deus praevidens illius strictionis Existq posset per aliud
decretq non solq determinare Charitatis habitq ut principiq, sed illum etiq
formare praemiq ejusdq strictionis, Velleq ut in executione illo habitq praeter
influxu ineq strictionis sui dignitativq Demeritorij, seu moralis impetrativq 2 possibilis est mutua int strictq Dgre habitq prioritas, qua strictio
antecedat moralit Dinordine intentivo habitq; habitus 2 physice Dinordine Executivo praecedat strictq Ca ut Evidenq demaioni non dignitatis:
Nisi aute nulla videtr praesentire repugnantq, Probatisq Exemplis hq Xpi
Merentis Maternitate Virgini Mariq, & nascentis Exeadq Virgine:
hq finis, ut gra detur, qua 1° intenditr qua Merito, & imponitr inexecutis
Dependenti a merito 2 hq ipsq, qui 1° intenderat 1°.

28 Nego 2 impugno
Nisi. 1°. q 2° Secutio habitus gre nonest homini libertas, rq ut
sch. 1. infine diximus, numo e liber ad Nequendy Non Nequendy illud
principiq pergd se vera Dinhompore Liberdotitutr: aliquin libertas
nra posset ee causa sui imo etiq impedimenty 2 q. strictio libera n est,
talis qd gravit inhomur procurare strictq justificatq ut ibidq Expendi

3ª q̃ sangre secutio, qua otio foret naria, etiã si dicatur predefiniri ex illa gratiæ agrinciãs detrahi, si gratia determinetur una involvens ex sanguine seu iustificatã praedeterminari ad obitũ ut gratia agricue exaltis, tã physica praedeterminacõe, tã visionis Beatæ, qua si daretur in gratia visionis praevisa, ut principio istius, destrueret quidã earũ otiosarũ libertatũ, qua suggonebatur. 4ª q̃ in casu nra libertatis Vindicatæ signo audimus à Deo, Vertimini ad me ego Vertar ad vos, excitamur ex iustificacõe promissa Zachariæ qd Vidicuũ Psalmi est, si vis orari signo tã Deus est per iustificatã versus ad nos cum essemus Iustificati. Sandi q̃ expla traria importuna sunt: nonnisi procedunt de principijs constituentibus immatã operandi seu merendi libertatem, in qua est unica difficultas.

Disputatio Undecima

An grã ex sua nãa habeat ee sanctificativã.

Prudenter observat Mag. Suarez lib. 7. cap. 4. nº 3. et 4 deberandã esse ita neminem illa qua de inceps disputaturi an sit habitualis grã possit de simul cum peccato mortali: sat time enim intelligi ita, grã ex nãa sua sanctificare tã in actu 1º quã in actu 2º. Subtã peccato mortali non impeditã actum esse tralã sanctã impeditivã q̃ omittens peccati cui grã vitã inhæsit aliquo fabore ad expellendã peccatã quo non indigeat ad sanctificandã instantem. inhærentis disp. de actu 1º. positive sanctificandi; in sect. 1º de 2º. posita in proximi ori defectu actu negativo, sive de efficacia expellendi peccatã dicemus.

Sectio Prima grã habet ex sua intra nãa non tantum ex institutõe Divina sanctificativam esse.

1 Doctrina ista Theologi Valde omnes est licet in diversis inclinaverint Sectis in 1. dist. 17. q. 2. et Duran. q. 1. nº 7. et 8. at fermimus observare Nominales apud P. Suarez lib. 7. cap. 1. nº 6. quos tripce in meliori sensu interpretatur nº 14. at ista, ut ego credo, tam citati Aa. qui P. Tominæ qui Ignorantiam tantæ honoratæ dignitatis sanctificandi grã dicerit, de solo actu 2º. sanctificandi sermonem faciebant, et in sectã disp. impugnandi veniunt.

Dicitur autã q̃ dicimus

2 magno usui futurum esse 1º. grã habitualis magis apta et proportionata esse ad iustificandã q̃ albedo, vel logica, vel aliud ejus voluntatis habitus aliud

ve

Ve accidens spirituale ut tristitia vel principijs inijs inclinans. & ad
ctt offendy: formaliter ḡ ḡra habitualis vel est Charitatis habitus, utnos
in 1ª disp. diximus ⁊ ita opportunior est, ad faciendy sanctos & amicos, quz
magnitudo alterius generis qualitatis: Vel est radix & quasi naa exigens cha-
ritatz ⁊ ita tendens, ad perfectissimu mitistie exercitiu ⁊ frequentiu esse
Exproprija naa ⁊ dicens trahier, quz logica Vel tristitia.

2º ss Trident. sess. 6. cap. 7.

Unica fralis cãa mitificandy est mitistia Dei non qua ipse mitus est, sed qua nos ⁊
Ad ca mitistia seu ḡra non esset Unica mitificandis causa, si ex se non haberet
intrinsece & specialem progressum, ut saltz accidente ulteriori dei favore nos mitificaret:
ita ḡ aliquis in ctis abitutis parvulis, aut quivis alius donu spirituale mitificans & spes,
posset equidem aggellari Causa fralis nre iustificandis, ita ḡ propria causa fralis
est, ut ipsa causet effectu fralz, quatenus Unite & communicatz subito tangens
affectio, quo in abstracto est aliquid ipsius ḡz communicatz habet in secreto. ⁊ vera
ḡra ex se & intrinsece habet aptitudine & exigentiam sanctificandi. Ita tñ ḡ ãpropriete
fralis tertij mitistia quaest in deo nequid dici ca fralis nre mitificandis: at in nostra
intrinseca ḡra ex se & intrinsece non est sanctitas vel ḡra sanctificandi, prout dubis
iustitia divina nempe mitissima dei voluntas formalis ipsa ḡra seu ca fralis
Extrinseca & Unica mitificandis.

3º Sic ḡra tanty extric. & ab instituta divina
esset sanctificativa, ea haberet alias intrinsecas additiones, qua alias effectu fralis prosta-
ret ut videtur Extrinseca status. At ea additio seu naa ḡra omnino inexplicabilis
est, & ãnemine haberi mihi intellecta ⁊. Ita tñ. sine ulla necessitate vel uti-
litate nobis à deo ⁊ forsitan qualitas ḡra intrinseca, si ipsa noneret suo genio sancti-
ficativa: quippe illa non sanctificaret ut ca exigens sanctificatz: neq; sanctifi-
caret ut signu sanctificandis; non enim est vel signum naale ut trahit ista
ctis fateor, vel signu ad placitu, & ãnullis significat sanctificatz nrz; & ⁊
supponeret alias cas fralis nre mitificandis, qd Synodus Tridentina damnabat, & ãa
id sine fundam^to dicuntur.

4º Sit ita ctr ipsissimus Bucerj, Alberti Pigij, &
Cameracen. Colonien. errores sess. 6. cap. 7. in his ij allegatis à trid.
damnatis asserens Ste ḡra nobis intrinseca non esse perfecta mitistia & imper-
fecta & inchoata ipsamet effici & haberi in nobis mitistia & mitistiis expti, vel
ĝ misericordia dei favoris, ut videre licet apud Bellarminu lib. 2. de mit. cap. 1. Si-
militer ḡra habitualis infundi & habere extra non solu ut sanctificet in actu 2º ⁊ go
floren. Catholici Concil. dicit. seq impugnandi) sed etiã ut sit mitificativa in actu
1º nulla certe differa saltz realis excogitari potest.

Ad qualitas ex sua naa sanctificativa, minime impossibilis est: ea igitur existentia admittenda. ans videtur
per te

essendy statuy chy ex d. 6. Sect. 4. vbi Sanctitaty dignitaty ee diximus dignitas autz in aliqua Excellentia ꝯsistit intra diuin. oey probatz, ty q testimonijs Sanctitatz Imundantibus intra qualitas intra ꝯsistis maxime ꝯgruit. ty q inconcussibile est oey negasse nobis qualitatz exse sanctificativz & elegisse aliq ex se mistificaoym̃ opportunz; Sicut inconcussibile est albedinz, qua de facto dealbatur nigredo, & Calorz quo mãa disponitur ad frãz ignis, aty habitus Sup̃nales qq̃ summus potentes vivere Sup̃naliter, nonnullos ex propria mãa expeditos efficibus frãs causae idoneas naturis subsistentes penitus extrancas & importunentes, ty q omnis qualitas possibilis & debita alicui statui & diuina ordinatione: gra autz intrã Sanctificativa nulli statui magis deberi potest, quz statui sanctoy & beatoy, praecipue vbi, in quo Deum habemus per quem Deus maxima & praeciosa nobis promissa donavit.

Sectio 2a Obiectionum & earum Solutionum.

7 Obicies 1o. Sacramta nova legis dicuntur esse causativa grae, & tn id non haberet ex dicta intra aut speciali q etiz ipsa gra posset dici sanctificativa licet praecise id habeat ex divina Sctra omnino institute illi minime debita. Nego cdz q Sacramta sanctificant tanty ingenere causae efficientis ut instrumenta Sit gra seu moralia seu physica: in illo autz genere optime aliqua res potest elevari a frãs seu institute extra, seu sup̃ ingenere causae finalis; alioquin Sicut albedo elevari posset ad producendum Calorz, aty charitatis eruitz qui non Visionz Dei; Sic etiz elevari posset ad obtinendum fructu Caliditatis amantis Cruitz, nec non Beatz.

8 Obicies 2o Implicabit. Si Deus noluisset nos mistificare nisi infundendo qualitatz ee non mistificativz, ig illa in sensu Morali seu aequivalenti diceretur finalis causa Unica mãa mistificandi: ergo si haberet non aliter ac si esset Unica & physica mistificandi fra, Deus nunquam instituere posset, homines nunquz amicos sui facere, nisi data illis ea qualitate: Consequens, Sicut baptismus nobis e Signum Sensibile Regenerationis parvulorum Si illa qualitas Angelis animabus a corpore in cognoscendo non pendentibus esset intrinsece mistificativa Signum in sensu Theologico Sicut baptismus dicitur a Triden. causa instrumentalis mistificandi q Deus per baptismum sua Voluntate tanty facit, ergo Sanctitatis habet ac si baptismus esset Vera & physica Sanctitatis instrumenty &c, ita qualitas aliqua intrinseca dici posset causa finalis Unica, quatenus Deus illam ponendo ita nostros animos faceret, ac si ipsa esset Vera mistica Amicitia.

9 Resp.

Casu quo ad amicitiz quz non esse impossibile eam esse intrinsecz esse posse diximus, nihil autz repugnat ut amicitia quz extrinsece, qualitate

qualitate intra tanqz signo adeqte designet & quasi alligetur. Atqz hinc
patet ut qd q intra qualitas essus fralis intrinsece constituta & causativa
fieri potest, quasi signum constituatur q extra voluntas signi ad plia significatio, ut in
lumine & doctrina gla, atq in omni vere genere status: neq fra nre amicitia
est aliqua nitria & sanctitas, veraq beatitudinis dignitas, quæ certe, nu modo
extra nobis est, neq dequa Dei absoluta talis ee potest, ut nuper & rege dixi-
mus.

3° difficilius obiicitur Character est unica caa fralis vel constituens vel
signans in baptismo servus, in confirmatione miles, & in ordine ministri Chri.
Solus enim iste interne & indelebiliter sigillat nos. Sed character illud non
habet ex intra sua qualitatis naa, vere ex divina institutione: quæ enim nexio
illius q xpto intra excogitari potest, sufficiens ad gratiæ representatæ
naaliter constituendas. q etiq gra habitualis potest esse unica caa fralis
vel constituens vel signans nos unitos & amicos Dei, quamvis illud habeat
ex sola institutione divina.

In primis nego maiorz (si sit secunda sit minor)
q fra significatis vel protestatis alicui signo ad plia venientis, non est reg.
ipsa significans sed voluntas institutoris, ut de vocibus, monetis, sacra-
mentis & aliis similibus dici solet in qq. Sit symbolum extrinsecum tam fra
quæ subtus appellatur: equidem ea institutoris voluntas nobis externis ma-
nifesta, inadequata saltz fra vocari debet. Quin. negari potest min.
q salas & lugo d. 6. de Sacram. sect. 3. existimantibus, characteres ee
signa naalia servitutis, militiæ & ministerii Chri, sicut virus est
signum naale gaudii, & gemitus doloris: neq implicare videtur qualitatem ex
propria naa destinata ad repsentandu cuiquiq ex propria naa
est nostr Dominus supremus imperator, summus q sacerdos.

Gandet

præmissis maiori & minori, quarum sit verdia vel dis cordia in parte
sed voces ipsetare videtur, ego nego cog q q esse indelebile signum Chri, aut
ehq sacramenti q ipsi nobis datur pertinet ad genus caa efficientis, causantis
sit speciei vel nove xpti dominici, ducis, & pontificis nri in angelo;
vel ad genus obi terminantis divinum visionum abq ita moventis ad volun-
tatis ferendi aliqd donum, hæc aut caalitatis seu officium exercitia satis
naaliter veniunt cadaq tantis adextra sibi propria naa id non postu-
tantibus, ut explis monstra, voces sacramenti & alium adstantium signorum, stat
atqa mistificans non est mistificatio signi duntaxat, neq caa efficiens, sed fralis
2q q Character qui propria naa talis sit, vel certe impossibilis vel possibilis? ni-

nullus arguitur inde fieri potest dª gratiæ non sua iustificativa quæ simpliciter non est. Si 2ª nullo fundamto seu authore negabitur existere actualis potius aboppositio anti, ad opositi negationis licet nobis argutiæ efficaciter retorquere.

Disputatio 12

Gratia habitualis Sanctificet in actu 2°
Sine ullo favore Dei Extrinseco?

In hoc etiæ præmio admonemus sermonem fieri de sanctificatione formaliter positiva: negamus q̃ aliquis peccatis non habebat vel eius remissionem aliunde accepit, dicimus gratia habitualis sibi unitæ habet, non solum dignum sed proportionatum, adaptatum vel intrinsecè ad divinæ amicitiæ & hæreditatis, ut dict. prox. Vidimus, sed etiæ gratuitum in actu 2°, amicum vel charum sit absq; indigeat ulteriori favoris illam gratiam acceptantis?

Sectio Prima

Præfertur Sententia affirmativa

Hæc videtur communis sia, licet obscure nec uno modo tradita, ut videri potest in Pº Suarez lib. 7. Cap. 4. nº 8 dª Scholæ Durandi & Lauræ aliorum initio dict. prox. nominatorum. tametsi discipuli Scoti nomine favoris & indebiti sæpe ingerendunt aliquid non est omnino rarum, sed per dei absolutam potentiam negabile in quo certe sensu præsens vita debuisse illis non adversatur. ea autæ probatur sic: ee in actu 2° Sanctus est ee à Deo amatus cum quo amabilis est, seu deo gratus & acceptatus ee ad vitam æternam illum qui dignus & intrinsecè acceptabilis est; atq; ita Sanctus ee in actu 2° est non gratiæ esse iustus, sed filius amicus & charus. Sed ut gratia præstet illos effectus gratus nullo indiget favore, vel decreto indebito. q° & Cqd est legitima. mai. ex tribus videtur nota. Sunt enim esse in actu 1° Sanctum est ee amabile seu dignum amoris & amicitiæ Dei Sic in actu 2° Sanctus est ille vel sanctificatus, qui ex sua dignitate amabilis & cuius dignitas acceptabilis. Nec video quid aliud excogitari possit post intrinsecam gratiæ dignitatem acceptabilitatem & amabilitatem, qd in Angelis & Beatis pertineat ad actum 2um, nisi actualis dignatio, seu hæreditatio, adoptionæ amor & amicitia Unde imperfectibiles sunt, qui primaginantur in gratia aptitudinem Sanctificandi, tanquam distinctam à Sanctificante illa, qua homo aliquin innocens, actu & absolute est dignus & proportionatus ut ametur à Deo: si enim homo est intrinsecè per gratiæ actum

agtus, non est ꝺditionalit agtus, atq; ita qui ꝓportionatus ꝯdigmus esse ꝓterit sub ꝺditione ⁊ quasi in altu ℓ scd absolute ⁊ actualit.

2 Sq minor sic

ꝓbo: amor quo nobilitantur Sancti, ⁊ quo amici ⁊ hæredes constituunt a Deo, non est amor prædestinativus ut patet in multis reprobis, qui sti ⁊ amici dei sunt: est q; amor ꝺditionalis vel dandi glam homini, ipse sanctitatz non perdiderit vel saltz dandi alias operat. ꝛꝛ supernaales, principaq; ipsis requisita qq Deus cognoscat ⁊ amet scd hic divinus amor non est indebitus vel favor ty q; aliquem ꝓsse homo ei ferre sanctus dignus q; fælicitate ⁊ mercis divino gratuita gra dona; ⁊ tm mingus dicqui ex fælicitatz scd medius progterea int' amicitia ⁊ inimicitia remanere, q; impossibile esse ꝓbari d. S. S. t: ty q; ita scz habere videtur gra in ordine ad finz supnaalz sicut naa ex ipsis in ordine ad naalz nonem est minus potens ⁊ actus homo q; nag gratuitus ad supnaalz ad vivendu supnaalit, qz est potens actus q; nag innata ad vivendu naalit ad homo innocens ob excellentiz suæ naæ eam indigens favoret, ut sup ꝺdit innocentia ꝺsequeretur aligꝺ finz ⁊ fælicitatz naalz, sine qua sit male se haberet, ⁊ non minus violentus ecc; quæsitum sine colore: ergo homo innocens ob excellentiz gra esset non indigens favore, ut aliqꝺ sub ꝺdit innocentia ꝓseverantiæ ꝺsequatur finz ⁊ fælicitatz supnaalz.

3 Ꝺtrar. nulla est gra physica qui indigeat favore, seu adiutorio indebito ut terminet secundu ⁊ amorz illum honoru, quoru ipsa radix est, ⁊ exprobria ꝺdit' dignitat. scd ita se habet gra mirificantis qualitat' ꝛu amoris hæreditantis, seu adoptantis hominz. ꝯ non indiget favore ultra amorz terminet ꝺa est legitima: min. probata d. antec: maior stat, ty induit' omnia formaru præcipue v. substantialiu, qua sola sunt vt radicis in ordine naali: ty ab exalto ipsius gra habitualis, ut radicis habitus supnaalis qq mirus occupletantis, ⁊ quoru ipsa radix ac velut innata ⁊ regina est, qui propterea nonnisi violent' existeret sine illis: ty a priori ex dicto gra radicantis, cuius nimiru est non posse naalit ac truncq; diformis, atq; a suis proprietatibus divinis: qꝺ si aliqꝺ ea aliqꝺ caret, ut aqua calida id tm non stingit sine violentia ⁊ obmaiorz alicuius extranei potentiæ ⁊ gra eadz instaurantis proprietatez atq; emanatis procurante.

4 Argues. esse deo gratus, ipsiusq; amicum excellentius est qui habere gra creata qualitatz: excedit enim amor divinus omnem bonitatz ⁊ dignitatz creatam: ꝯ ee sanctus in altu 2º, sive amicé amatu ee, est favor indebitus habenti gras mirificantes. Nec obstat de malo, in primis ng sapqua inferiora sunt postulant tanqua sibi debitas aliquas ꝓfectiones

maiores

ut in physicis maa 1ª disposita exigit suo ordine ptg se & dispositionibus meliorg: et in Theologicis lumen glē ipsa gloriam velinse sublimiorem vel nobis modiorg naaliter disposuit, deinde ng aliquin nulla esset gfalis creata cui aliquis Dei amor debeatur gdfalis ee nemo ignorat, siquidē nāa suas progressiones, & progressibus suis nag nec non beatitudini nrā multa atnitalis dona amor divinus ex debito decernit.

5 Respondeo

ctg ans ee falsa, seu aequivocat laborare ng licet amor divinus in se sua gfalis & honestate omnibus nris bonis longe sublimior sit, nobis tn non est vilior aut praeoffior quis sit gfalis & bonitas g illis donata. amicitia autē Dei quā grā habituali debetur nihil absolute affert, qd maius sit ipsa gra; quippe glā qui maior ee videtur, non quidē absolute sed additionate decernitur: unde quamvis decretum absolutum glē sit favor indebitus gre, additionale tn debitus & aequale ipsi gre esse gdam.

Sectio Secunda

An homo qualitatem grā habens aliunde

Salus divinitus X ā peccato liber, possit non esse sanctus, filius heres, & amicus Dei?

6 Sequimur de pōa Dei absoluta sic enim ut sagaciter observat D. Suarez lib. 7. cap. 1. n. 4. nāa essa illius qualitatis, qui gra habitualis appellatur intrinsice penetrabilis. sit 1ª assertio 1ª. repugnat omnino, ut homo ā peccato innocens vel aliunde iam liber habeat grā ultra sufficientis qualitatis, & qd ipse non sit simpliciter actualiter sanctus Deo proxime gratus, dignus beatitudine.

7 2ª assertio nulla est grā quae ad praebendum sine affectu gratiam primarius indigeat aliquo decreto divino ctg sibi debito, & distincto ā gre productivo seu eductivo: calor enim ignis reddit calidum subtō sibi proportionatum independenter ab omni decreto ulteriori vel indebito vel debito, licet ad reddendum non frigidum requirat decretum sibi debitum: gratia autem est, q effectus gratiae primarius est ipsa grā ut unita subtō. sed effectus gratiae primarius qualitatis grae est hominem ee dignum beatitudine, seu esse intrinsece aptum proportionatum & obiectum divini amoris, nihil enim ambigimus vel prius quae ee dignum excogitare possumus: & summe naturale est ut homo habens gram sit beatitudine dignus.

8 Ad hoc ipsum est sanctitas

Sanctus esse tum 9ª est amabile esse, amore amicitiæ Divinæ, hæc 9ª Sanctitas est puritas immaculata ab omni labe libera, ut ly Sancto Dionysius definiunt Theologi; quæ autem est dignus amicitiæ Divinæ requit non esse purus & sine labe illa, qui Vellet indignus amicitiæ Divinæ seu dignus Odio Dei: ly dentis 9ª operationis radix quæ ipsam honestatis ac dignitatis exigit, Sanctitas appellatur; dignitas autem divinæ amicitiæ requit non esse radix, ut potest ad placendum Deo destinata & ex se inclinans. 9 omnino repugnat, ut grã habitualis sit in homine innocente & qui ipse non sit dignus beatitudine, Sanctus Deo 3 gratus seu proxime placere potens.

Assertio 2ª

Quæ repugnantia affirmanda est in effectu fratris filii Abrahæ. De filio ea ratio assertionis probat, qui sit habens gratiam, particeps est Divinæ Naturæ ita spiritualis generatis seu procreatis in similitudine Naturæ Dei quæ sit est esse radicem, seu primum principium unde ipse Deus habere dicitur, recognoscere & amare: 9 omnino implicatorium est habere grã qualitatis & filius Dei non esse. De hærede vero aliqua hominis intentio est 9 & sit homo habens grã qualitatis ideo 3 filius adoptivus atq; ita ehg hæres Sanctus inastu 1º, communis dicitur posse exhæredari a Deo, atq; ita filius exheredatus appellari, ut sequitur P. Suarez, Cap. illo 1. 1º n. 9: unde vocatis dicor ita nascitur aliquem sit ille dicendus sit hæres absolutus cujus vocis usurpat 3 quidq; de actu 1º dubitare non licet, habetenus homo ille ehg vere ad hæreditatis seu bona patria: at de actu 2º. Sanctus erit homini illi hæredi non dicere, nec qui in regno germuli seu patris seu principis. alterius vel legitima potestatis voluntatis destinatæ aliqualiter ad hæreditatis bona vere hæreditario ipsi debita aliquo capessenda, ni 3 hæres, qui ex hæres appellari solet.

Vera ligra ab illa Dei ordinantis ad finem actus voluntate Creatoris inseparabilis ut probabile mihi est ex repugnantia statis Medii disp. 9. sect. 1. probata satis Collegi videtur ideo 3 in d. sect. 2 portunè & frequentius habitur ly inquovis ehg Viridissimo sensu & sine ullo quæstionis localis periculo dicere possumus repugnare grã in homine sine habitate ad ly idem 3 omnino significari dy homo dicitur Sanctus ac dy ipse hæres ehg inastu 2º. appellatur. eadem 3 propterea Ratio de amicitia mox firmanda omnino militabit.

Sitq 6ª assertio. probabile mihi est ly qui habet grã Sanctificantis esse summa 3 necessitate

non solu amicu Dei in actu 1°, nempe intrā amabilē & in sedigno amorē referentis ad beatitudinē, sed etiā in actu 2°. nimirū amatu acceptatu atq; ordinatu ad vitā eternā p amorē dilectionalē beatificativū, ita ut omnino repugnet hominē in eternū esse sanctū & mundū ac beatū. Itaq; modo sit qui ex repugnantia status mutui inter amicitiā & inimicitiā in actu 2° si brebitis pponi potest repugnat. ut inimicitiā non sit peior q̄ sola amicitiæ carentia ubi hæc possibilis est. Sed inimicitiā non est peior q̄ sola amicitiæ carentia, si ille qui inimicus non est non destinatus ad glām: q̄ omnis non inimicus summe mutuo destinatur ad glām. q̄ q̄ omnis sanctus, sive grā sanctificativā q̄ incertū habens si non inimicus regnat omnino ut innocens sanctus non destinetur ad glām. Itaq; cōa est manifesta. Maior & min. videntur p se nota. Explicata sunt d. 5. sect. 1.

12 Arguunt deus suo domino & suprema libertate gest frustrare velle dignitatis & exigentiæ ut patet tū in physicis q̄ in moralibus quamvis ignis homo ratione grā exigat ea bona q̄ sunt propria tri. esse amicus divina deitas potest deus illa bona chē dilectionali non amare. 2° frater: nulla creatura præstare potest mihi titulo præsentatiū vel modificatiū ut omnino nata altera existat: sed grā habitualis chē in eternū durans non est præsentatio seu cognitio neq; modificatio glē eternæ, ut questitat: q̄ requirit grā habitualis essentialiter esse annexa ipsi glē aliqdo futuræ chē si illa intēnū duret. Sic. arguit ans & confirmatiū maiorē falsitatis vitio redarguū in grā ipsa habituali, q̄ in tali implicat quis esse sanctus & dignus beatitudine & tñ simul tū miser & infelix esse. at est ille, qui nec sanctus nec dignus & autē chē qui peccator & indignus est esset autē atque infelix ac miser sic tōta eternitatis finis suo careret Unde arbitror grā habitualē & obtiū præsentatū essentialiē veram beatitudinis eternæ, utpote effigiem & fraū participationis divinæ nad eius effectissimā imaginē creatū atq; exornatā additione primæ divinæ glē nobis aliqdo referenda ut sapē p̄loquuntur.

Disp. 13. An grā habitualis possit ee in nobis simul cum peccato mortali?

Sectio 1ª Disputationis sensus sententiarum Varietas & iudicium nostrum.

1 Inter facundissima cuiusq; pugna de opposito grā q̄ peccato controversia, neq; eius status firmus neq; sententia satis clarē neq; voces constan

Distingo ans Vbi Retractatio sufficit ut Voluntas pristina non permaneat habitualit, Iccdo: Vbi non sufficit nego. Quia si Retractatio non sufficit, ig post illg perseverat Voluntas moralit seu habitualit, sicut ante Retractationg: Vnde Retractatio, neq; nria esse potest: qd autg Retractatio non sufficiat in mala Voluntate, ut ipsa desinat Voluntaria non sit, ig in 1° nro fundam^to manifeste videmus: illudq; spectat ad rem offensa, cuius remissio pendet a solo remittentis arbitrio: atq; tandg exemplo Vbi, Venditionis, aliorumque Contractuum liquido patet.

Arguunt 2° Voluntarius honestg nequit tolli nisi per Voluntarig Iturpg Retractationg; 3° Voluntarius turpe non potest tolli nisi per Voluntarig honestg Retractatg. in hoc arguto & ans esse falsg, & cog esse malg Videmus dsig. 3. s. 3. is arguto & nisi instg evidens discretionis hoc modo Voluntarius honestg nequit non tolli & quilibet turpis, saltg gratia, Retractatg & 3° Voluntarius turpe nequit n tolli & quamlibet honestg Retractationg. Nequeq autg omnibus e absurdg. Dein, Deus 1ª Voluntarius honestg neq malitig, neq inimicitig opponere potest; igce enim nemini malg facit, neq alicuius inimicus sine illius merito est: at 1ª Voluntarius turpe potest sine meritis nostris opponere sanctitatis bonitatg nobis influxg, aut amicitig sug: ergo utraq; sit impossibilis ex nra peccandi voluntate, inclinetq; ad amorg Dei peccatis delectationg utraq; ergo appellari potest Voluntaria Retractatio equivalenter talis Indulgentiæ ergo alia Antecedens arguto manifesta Solutio.

3° Rex

Licet donet genq subditi suamq; ergo offensionis non potest ei tollere culpa Malitig seu Malitig habitualg extra legg nata, sicut neq; in lege dispensare potest 2° similiter Deus &c. nego Conq. a nonnisi Principis. prestare ut illegi Statug seu integris & ad Vitg ergo, sit bonus ad illg: Deus 2° Dei Vnde retorquetur arguto, tanquam minus absurde probans, a subditus Principis humani ergo si retractet rebellionis sug nequit fieri a Principe bonus & sine culpa Existens: potest ten Deo, saltg illegi Retractat.

Quarto nequit Deus donare peccata dig ipsa absq; Mittitur 2° neq; Committig, dg non retractatg. pretermisso antis, de quo in hoc Statu opportunior

erit semp, nego Cog, qua actuale peccatu est actualit Voluntariu, qd propterea non Cessat nisi cessante actu, seu actualitate peccati: at peccatu habituale est habitualit Voluntariu, seu perseverans non in se sed in alio qd ideo satis Omnia Cessat cessante eius habitualitate, seu illo in quo perseverabat, hoc autē est ira divina, sive formalit sive infieri, aqua cessare potest Solius Dei arbitriu est.

11 Ex quo necessitate retractatis ad Venialium remissē sic arguitur. peccatu Veniale non opponitur gratiae justificanti: ergo non indiget aliqua de novo vel gratia illud retractante & tollente. De novo infra dicendu est, modo negamus Cog, qd per extrā donationē peccata Venialia deleri possunt.

Disputatio Decima

An contritio dicitur ad gratiam habitualem praedat ab ista gratia habituali?

Celebris ista controversia quae in hoc titulo examinari solet, omnibus aliis supernaturalibus communis est, eaedē fere dubitandi ratio militat an sit principium supernaturale influens simul cum anima adquirendos eos actus qui habitus vel adquirit, vel recuperat sit habitus fidei in eo qui ante infidelis erat, aut spei in illo qui desperat, vel desperando vel amittat cum habitu; aut charitatis in quovis peccatore qui mortaliter cadit seu fratis seu virtualis; disponit & preparat ad impetrandam seu primam gratiam seu recuperatis habitus charitatis. Cui quidem gratiae habitualis institutio ita realiter est habitus charitatis, quando alios actus ad vitam ejus quando inferens atq; modum quo supernaturalis in homine requisita ad vitalitatem charitatis, seu filiorum & amicorum actus exercendos non poterit dirigere ut charitatis habitus influat efficienter in actus ulterius dispositos ad gratiam justificantem, qd vita vel proxime vel remote non influat ebig in illis ultimis seu proximis sui dispositis qui in contritione perfecta extra sacramentum praecludubio existit. An autem hoc dirigat vel contingere possit, disputandum.

Sectio Prima

Contritio non procedit à gratia habituali ad quam disponit.

Hæc est sña nostrij Theologij Valde Imunis ay Dr Exim. lib. 8. de gra cap. 12: eaq ipsa schola placuit & cuius discipulus stans est: nec non Capreolo, Turrel. Montesino & nonnullis alijs Thomæ grata: Cuj Vident Docuit Dr Seraphicus & evidentius Angelicus 1a p. q. 62. ar. 2. ad 3. atq 1.2. q 109 art. 6. & q. 112. ar. 2. Pursus. 2.2. q. 24 art. 3. ad 2. nec in 3. p. q. 89. art. 1. ad 2. ut ipsius Thoj distinctealle-gatij expendit Ripal. d. 124. sect 8. Dr Reluctantr tñ Cardin. Cpost ipsos Imunis Veligni Thomistæ: nec in Dr Valentia tom. 2. d. 8. q. 5. punct. 6. Dr Vazq disp. 212. Torres. & alij.

Probari solet mia sña 1a repugnantia mutuæ prioritatis int Caas physicas seu quæ influxu præberet 2q entitati-vas earu existas, sive eiusdē sive diversi generis ipsæ Caæ sint. Arguitur quidem efficax est: at in adeo opertum & gravatis sequitur ad Philos tribunal appellat in quo adhuc sub iudice est an sit impossibilis earmutua in diverso genere Caæ entitativa prioritas?

Sed replicant & instaurant arguti aliqui nri Dd. hoc modo. Mutua prioritas entitativa repugnat & omnes Philos. in eodē genere Caæ. At si Contritio procederet à gra adquā disponit, mutua prioritas & causalitas int illas exerceretur in eodē Caliis genere, qa habitus gra vel Charitatis influeret ut Caa efficiens in actū, ut omnibus notū est, actus etiā effectivus influeret, utpote meritorius seu impetratorius qui ad Caā efficientē vulgo ferē: uere dicitur repugnat earmutua prioritas int gram & actū.

Arbitror tñ ista probandi vim parū aut nihil idoneā ex qrimus 2o Vocalis quæstio est an Caa meritoria ad efficientē Dei ad Maalē seu dispositivā Maa & subiecti pertinere debeat? Imo aliis certum est, nunc dicto genere Reipsa Caa meritoria à Caa Veneficelsive distingui. & tantū per analogiā seu Valde improprie eas Dei venire & mimes quidē qua int se veniunt Caa effectiva & Maalis, aut alia Maalis dispositiva. Etsi qd ad Veritatem instatiæ in malā sonare posset: Causa enim meritoria Dei impetrans,

Ohz ri moralit effivins aggMetr dVenit tñ cy finali differtz affficiens & religuis in rone Causandi etiz effectus eas, qui tempore praecedunt imo etiz qui sunt Causa saltz remotē igius Causa meritoria ut Pater in meritis xpi, qui meruit Patrib⁹ suis exitz, vitz, electionis eglesie &c. gg, ad Exitz igius Chori exequendz disponit & praparati sunt. g̃ otiz eadz Caa meritoria, quibus adefficientz reduci dicatr posset dVenire cy finali & differre ab efficienti & religuis in rone Causandi eius effectz, qui sit Caa adhuc immatē effectiva illius.

5 Cateru ijs in obstantibus arguitz ā mutua Causalitati repugnantia Specialiori seu dtractiori gra ita poni oportune petit implicatz, ut Contritio disponat ad Sparandz gram, quā nariō & ex se Supponit ig̃ Sparatz. Sed dtritio disponit ad Sparandz eam gram seu iustitiā ut omnes fatemur, & ipsa firmabitur, & Contritio non Supponit Nariō eam gram ig̃ Sparatz seu ut Caa praexistentz. Caa & minor sunt Explorate. maior p. g. in Corde Signo, in quo dtritio praecederet gra tanqz eius dispositio Supponeret praexistentz gram ritamqz Secuī intelligeretr: dtritio enim indisponit nisi ut Existens & omnia existens Supponit omnia principia sibi omnino Naria: hr autz implicatio seu inclusio unius prioritatis in alia, & ignoru mixtis atqz Specifis satis Vnicuiqz ingeneratibilis & invisa. extrinsecqz ārrebens & chymerica apparet. alioquin dici & dingere posset ut dStritio Angelica, aut ebig inexistendo Placentia eet dispositio, ut produceretr & existeret Angelus ipse: neuon hoc in obstante praecedentia intellectionis Creatē dispondentis ad Volitionē, hae praecederet eandz intellectz, ut Caa eg efficiens: imo etiz possibile foret ac proinde nariu ut Spiritus sanctus qui a Filio, ut a principio produc⁹ vo procedit, etiqz origine posterior, esset prior ipso filio in alia rone & velut ad genere nunqz tanqz dispositio qua Pr praparatr atqz adaptatr determinatr ad loquendz modo traali seu voluntario Patris dicendo, siue ad generandu filiu suu Via amoris produsti, ut dStritionis praecedentis. hr autz similia exempla satis ostendunt repugnantia mutuae prioritatis vel saltz vel praecipue int illas res, quaru vel utraqz vel una, alteru ex gratia ad ut Causa sui requirit.

6 2° ad 2dum. Sed obit praecedens probatio firmatz ā rone dispositionis moralis tunqz dStritio est moralis dispositio seu Caa moralis gra iustificandi, vel saltz ut infundatr nobis habitus gra physica permanentia iustificantis. Sed repugnat ut sit moralis dispositio & simul nascatr effective ab ipso gra iustificantis habitu g̃ dStritio ab isto minime gra-

dat

cedit. Cōa est legitima: maior, sicut omnissima apud Theologos etiã adversarios ita Veritissima est eamq; expresse asserunt etiã P. Vaz. Quam. Vir aliquin formalis sanctitatis Attritionis defensor d. 244 n. 30 & 41. ubi q; evident. probat P. Suarez, lib. 8 cap. 9 & quibus colligere potest ex textimonijs & rationibus à nobis adductis d. 7. s. 4. & 5.

Insuper q; eandem propositã firmamus in primis q. Si contritio nonet dispositio moralis ad gra nulla foret ratio Vel necessitas cur quis mungue nobis infundatur gra sine contritione: siquidẽ gra habitualis non habet determinatã aut connexionem cum amore Dei Vel Attritione producta in 1. instanti per ipsã gratã. Deinceps quia maior Vel minor gra nobis data à maiori Vel minori Attritionis motu, ut omnis fidelis sensus sibi ipsi facile habet ex mutua SS. doctrina dogmatice ostendit P. Suarez, sicut maioritas Attritionis disponit & præparat ad maiorem gratã, sic absolute Attritio est dispositio ratio, & causa moralis ut gra absolute detur. Denique q. nos iustificamur à Voluntaria Susceptione gratæ & Donorum ut loquitur Tridentinum Sess. 6. cap. 7. Suscipimus autem gratam Voluntate, disponimurq; ad illã Voluntatem: at non tantum disponimur remote, Nulla enim gra introducitur Vi dispositionis tantum remotæ, ut ex dictis patet: & disponimur proxime: sed proxima dispositio extra Sacramentum est tantum Attritio perfecta: hæc igitur est proxima gratæ suscipiendæ dispositio: & cum ipsa semper sit actus nobis liber & honestus atq; erga Deum obsequium, requirit non esse dispositio moralis æquale ad meritum seu impetratio gratæ, quippe Attritio semper nimia fuit ad impetrandam veniam peccatorum, ut Sess. 14 cap. 4. loquebatur Tridentinum.

Iam minor si probata dispositio moralis eo tendit ut æquamur aliquod aliud gratiæ quæ antecedam habentur. Principio q. est impetratio & Veluti oratio postulans maiora bona, quæ ipsa sit Vel supponat. Deinceps q. est meritum sive dignus sive Idignus alicui doni, cuius dicitur dispositio: de ratione autem meriti est exigere aliquod bonum, quo quis locupletior sit & melius se habens, quæ si detractæ existerent merita, atq; ita ubi omne illud quod ante merita requirit: melius se est merenti & remunerato simul esse, quæ præcisse meritum. Præterea q. ob illam meriti & impetrationis rationem iuxta mentem & Veteres Theologi dicitur principium meriti non cadere sub merito. principia, inquam, requisita & præcipue si ubi immediata, ut aiunt apud nos

omne requisitu ubiq; immutu ex dicitur: ob hanc autē vocē, nemo suis operibus, etiā ipse Deus, sua existēs, velimpetrare vel mereri potest vitā ex operibus requisitis: nemo etiā grā auxiliante impetrat vel meretur agere pro quo illa auxiliatrix nequit prodesse posset distinctio prioritatis & causalitatis qua adversarij influxu grē in suā dispositē protegere nituntur nullus enim catholicus nostræ operationis salutaris causalitatē moralē circa grā actualē admittere audebit.

9 Firmata q̄ penitentia & contritio est ea dispositio cui Deus gram iustificationis promisit: at videnda & queribile foret promissio, si gra esset eius q̄ penitentiæ & contritionis principium maxime & necessarium: utcēt videnda si promitteretur homini penitenti grā auxilians sub ditione penitentiæ diligenter ad illā grā: vel homini volanti facultas ad ipsū volatum, hoc est gaudio, si penitentia ageris, promitto tibi gram ad illā penitentiā: si volaveris dabo tibi alas. ꝯ

10 Nequit proficit q̄dquā responsio & distinctio qua S. Augustinus arguto occurrere conatur dicens minimū, multa liberi arbitrij, quia gratia ut ab efficiente procedit, posse esse dispositionē ex parte passi ad ipsā actū grā, non ut statim subito sed ut requisita, & ita non esse dispositionē ad inductā grā in anima ex parte efficientis sed ad recepta illius ex parte passi. Non inquā proficit: hæc q̄ doctrina est omnino impugnabilis & distincto istis vocibus stante, & tanto apparet ageris terminorum implicatio ut omnes quiq; experientur: in esse enim grē subito est in ictu recipi, aut saltē productionis tractū ad recepcionē grā quo semel inest subito, non indiget alia dispositione ut recipiatur in illo. hæc q̄ cadē dispositio, quæ requirit ex parte passi ad suscipiendā grā, requiritur ex parte agentis ad producendā & inducendā illā; nonquidē existens intrinsecē in ipso agente, vt Deo, hoc enim nemo somniavit, sed præexistens in passo antequā agens producat vel det grā atq; ita stricte existens in homine præviturē a Deo debet, atq; in dei scientia sic existere ut exigens omnem grā seu grā quā sub ditione illius dispositionis Deus promisit, ipsa dispositio moneret, Deus vē moveret ad infundendā nobis grā q̄ non stricte sumus.

11 Verbis adhuc probatur a celebri Augustini Gallicij R.P. discursu, distinguente & opponente duas causalitates

finis & meriti, sive int Caz, ut & causz, quia, nempe, eo ad dicamur
eligi à Deo ut simus Sancti, & sequuti misericordiz ut simus fideles
Pii PP & talia inferebant, g non q a simus Sancti, g non q eramus fideles
at Deus affert nobis grz habitualz, q dicimur ut sup ex vne dispositi-
oni. Vidimus g non ut antearemur: gra igitr illa nonest principiz
collatz ut influat in Contritionz.

Quarto. ex libertatis mz detrimento
efficacissimz dicitr arguty: illud autz à multis sic proponitr: omnia
principia libertatis dbitutiva debent ee indiffra & possibilia q operari
libera & eius omissione vt omnibus ex ipsa libertatis defnr evident
est, affirmant ehz predeterminatores qui propterea asserunt pre-
determinatz physicz non dbituere, sed suggenere & efficere libertatem,
neq spectare ad altz primz sed ad tz vel medijz. atqui gra iustificans
non est possibilis q omissione dtritionis in 1o sui instanti aliquin
posset componi q peccato mortali, q ex lege saltz divina requit n affectionis
quintz q omissione dtritionis, neq omissio affectat sive peccato ha-
bituali. g gra iustificans nonest principiz libertatis dtritionis, sive
istius effectiva.

Aliter hic arguendi modus inefficax & falax est:
minor q si accipiatr de impossibilitate intra negandae est: quippe
gra habitualis nonest impossibilis exte ehz in 1o suo instanti q omis-
sione dtritionis, sed tanty q peccato mortali ehz habituali, q autz gra in
1o suo instanti non possit componi q omissz dtritionis, provenit ex lege
extrinseca Dei nolentis infundere iustificationis grz sine auxilio effi-
cazi ad dtritionz qui certe efficax Dei providentia, ergo ex extrinseca & auxi-
lia intrinsece indiffra dferenz, requit nra libertati adversari.

Inde arguty
illud aptiori & scilicet odest. homo habet positz in sua libertate tran-
sire de peccatore in non peccatorz & iustz. g ea libertas q ejusmodi ipsius
pars seu principiz intrinz dicit odest q mutat illa & carentia muta-
tionis. Sed gra habitualis nonest impossibilis q carentia illius
mutationis seu transitus: g non est gars vel principiz dbituenz illius
libertatis: non igitr est causa effective influens intrinz nobis liberz,
qua exercemus libertatz transeundi de peccatorio ad iustz.

ita si esset in peccato
tacite, vel dtritio
illa instans esse
gratia, omittendo
dtritionz exigibat
dtritionz exigente
peccatz mortale q
gra habitualis
q est impossi-
bilis

16

Rursus hominis libertatis qua habet ut liber ad habendam
vnionem habendæ eandæ libertatis: ut omnibus est manifestum sed homo
habet libertatis ad habendæ & non habendæ gratiæ iustificantis & nemo
peccatis gratiæ iustificantis est liber ad habendæ & non habendæ eandæ
gratiam: & ista gratia non est inadæquate libertas, sive pars vel additio
libertatis ad habendæ ipsa gratiæ & iustitiæ: quia ista non est con-
tritionis, seu dispositionis & impetrationis sua principium.

17 Vltimo id
arguitur sic formo. Negetur momento, quo homo liber ad gratiæ
iustificationis adquirendæ tenetur sub gravi peccato illa adquirere
seu procurare: sed quod adest illud præceptum non præexistit pro tunc
priori sive ut principium Contritionis procurabilis eadæ gratiæ: adquirendi
præcedit in nobis pro signo libertatis in actu 1° Contritæ & potentiæ
obedire actui peccare, est possibile cum vnoquoque illius libertatis ex-
tremo: gratia autem iustificans non est possibilis cum peccato mortali
actuali, actu ista nego cum gravi illius præcepti transgressione & lege
iustificamur Contriti libera gratia habituali impetrante, & tunc cum gra
non præcedit vnum principium Contritionis principium.

Actio 2 Arguta Contraria.

18 Primus Deus apud Joan. 1. 4. dicitur prior dilexisse nos, quia
nos ipsi dilexerimus. Sed prior ea dilectio Divina nec extendi, nec ex-
carceri potest, nisi gratia influxum Charitatis seu gratia amicitia & prior
est ista, quia nra dilectio. Contra ex Scilio Franciscano Cap. 406.
Definiente Contritis fieri in nobis gratia influxum Spiritus Sancti: & influxus
gratia Sanctificantis.

18 Ad arguta nego min: Deus enim multis aliis mo-
dis prior dilexit nos, nempe priori tate æternitatis: & priori tate
alterius donorum gratia habitualis distinctorum, ut Christi actualis auxiliorum gratia;
& priori tate ipsius nra dilectionis, ut adeo prædefinitæ & actualis proce-
dentis quæ non forte ab eis nos iustificantis & deinde priori tate
intentionis, intendit Ille amari a nobis, ut nobis conferat habitum
gratia & Charitatis. Ad confirmatis omnia respondere debemus influ-

sionẽ Spiritus Sancti Sage pro collat grã auxiliantis usurpari;
scilicẽ ibidẽ docet per infusionẽ Spiritus S.ti fieri ut Velimus ã peccato gur-
gari, nec ut Velimus credere & sperare: quę quidẽ Volitiones in nullius ab-
hitu dã diuersis procedere à Charitate & grã habituali

2° officiunt Authorates
D. Thomæ 1.2. q. 113 art. 8 dicentis infussionẽ grã priorẽ esse motu voluntatis
indeb. Mirandi certe sunt, qui ita argumentari Volunt quasi dñt infussionẽ grã
de collat grã auxiliantis cũ in gradiate. Sed instant: Doctor Mag. q. 28. de Verit.
art. 8 affirmasse, Attritũ odine causæ naaliũ esse ante infussionẽ grã, et ordine
causæ gratis infussionẽ grã esse ante Attritũ, at de grã actuali ea mutua pri-
oritas intelligi non potest, ut omnibus indubitatũ est. Itaq; atq; Vehemen-
tius Mirandi sunt arguẽdi isti, qui nimiũ ing. de priorit. grã
in genere causæ efficientis allegant, & gloriantur Patronũ habere D. Thomam,
qui priorit. tantũ in genere causæ formalis disertissime docet. fa-
temur igitur priorit. grã habitualis sup. Attritionẽ ut moralẽ inform-
matã & eandẽ grã: sicut enim in physicis. Lutimur Exemplo et dicendi. D. T.
forma substantialis, quæ posterior est entitative quã grãa, & cui accidentia
dispositiua priora sunt ingenanty efficit Mag. Caccidentia naalia, atq;
ita priori dici debet, potius ratione subiecti, qd intrẽ subsistit, &
causat, quã ratiõe alterius, aut eius accidentis, ni forte dignitatis priori-
tatẽ aliquis velit: Sic in supernaalibus vel moralibus grã sanctificãs cæt.
informando suũ Attritũ, & Attritũ nobilitando dicitur prior, non q. in Attritũ
influat. Sed q. simul cũ illa vel homini illius fiat, vel cui meritum
illi tanquã excellia dignitatis grã ignoit, ut plures arbitrantur.

3.° at sufficiũt
signaalis non habet aliud principiũ intrinsecũ signaalis ã quo possit pro-
cedere nisi habitus sup.: 4° habito potest procedere: inprimis nego ans
q. loco habitus, auxilia ipsa signaalia possunt occurrere in actibus Thomistis
ipsi qualitates signaales transeuntes pro habitibus subsistentes admittere
solent. Nego cũ. q. in Vera & Catholicis Societ. Jesu. Sic quoq; Attritio
fieri possunt signaales actus.

Quarto Voy divinũ principiũ Charitatis in-
creatæ seu Spiritus S.ti in Attritione Voy nascitur Engravia intuitiva Spiritus S.ti
& cui grã habitualis post de principiũ Charitatis actualis creatæ, &
simul nasci excognitã intuitivã eiusdẽ Charitatis. nego cons. hy q. gatitur & vi-
dentia instantiã, ng. productã Dei antecedit immediatẽ scientia intuitiva &
gradue minativa ipsius Dei: at Attritus nequit procedere in nobis saltẽ immediate
intuitio Attritionis, utpote cui sit contraria. hy q. Spiritus S.tus nec dis-
junct

ad productū filij, neq; illū impetrat, sicut v̄ nra Patritia, disponit ad productū gr̄e illius q̄ impetrat. Videt Patricio relinquit Deus liberū, aggr̄ habituale, dando vel negando, utpote infinita bonitate abūdans. Sicut v̄ infusio Spiritus Sancti ad productū Filij ex q̄ Sequitur gr̄a nobis libera est, at Patri detur productio Filij ē natura, Unitate Essentiæ principij. potest supponere scientiā sui ipsius, et gratiā terminativā Patris v̄ nequit supponere eandē gr̄am in nostra, utpote mensam ex ipsa gr̄a sequutā.

22 Quinto nri DD. longe difficilius argumentantur. nititur sapē gratiæ habet diligendi Deū: sed illa dilectio disponit ad servatū habitus gr̄æ et Charitatis, et simul procedit ab illo habitu q̄ Patritio seu dilectio ejus in 1° instanti justificationis instanti potest disponere ad gr̄am, et a gr̄a effective procedere. Quā maior sunt manifeste. Min. quoad 1am pte seu efficiū disponendi probari videtur satis efficaciter, q̄tenus sicut in 1° instanti seu in infusione gr̄æ nisi precedente contritione, ita neq; in 2°. vel 3°. Deus servat gr̄am quā gratificavit Patritium nisi precedente Patritio quoad 2am pte, seu processionē Patritiomis ā gr̄a, probatur 1°. q̄ aliquin nullus actus gratificatus oriretur ā suo habitu, atq; ita frequentissime alius sua natalis fierent modo sibi gratuito utpote non ā suis habitibus, sed ab auxilijs vel intrīs, vel extrīs loco habituum subrogatis procedentes. Sec. q̄ in homine nisi no nullus actus gravis gratificatus foret dignus meritorius, siquidē ā gr̄a sanctificante non oriretur.

23 Hoc celebre argutū multa distinxit Lugo prodixē alibi disputavi Solet. Et in primis quoad priorē minoris propositionis pte aliquibus ex primis illustr. P. Prepositus d. 223. Sect 3. arbitrantibus gr̄a Habitus servari sine ullo dispositionis moralis positive influente, seu impetrante illorū servatū, sed tantū negative et subsequenter ad ejus servatū nempe cessatione defectus peccati qui defectus nonexistit pro priori ad habitū servatū, sed proposteriori, vltro ipso q̄ Virtus infusa, vel Charitatis habitus influat in actus Charitatis gratuitos.

24 Alij v̄ longe probabilius affirmant ex precedentia et dispositionis officiū: et ne multus prioritatis admittant, negant influxū Virtutis infusæ circa actus suos gratuitos: etenim ut infra sect. proxima diximus impossibile ut servatis Virtutis sive Virtus quotenus servata, habitualis libertatis nra ad negandū servatū ejusdē Virtutis et vicissim verum est principiū influens, in actū liberū ac intrīsecē possibile cum sit libera illius actus Virtus actū ut servata (salte v̄ Charitas) gr̄a, nra de alijs nihil exploratum habemus) est intrīsece incompossibilis cum sit libera actus gratuitus: utpote gravis turpis Videtur impossibili ex Charitate Justificante gr̄a.

25 Quapropter ad argutū rei negdo min. et cum 2am pte, nempe influxū habitus gr̄æ seu Charitatis

Supra a pag. 66

stantes apud AA. maxime v.o antiquos deprehendi solent. Sed q.a triplex est oppositionis species moralis Sc.t physica seu naalis & methaphysica seu essalis, Theologi RR. accuratiori nomine & sensus discrimine hanc controversia prosequuntur, sicq. dividerunt.

Est autem pugna seu oppositio moralis ea, quae meritoria etiam appellari solet; Est inquadam convenientionis inter demeritum & donum indecentia fundata, vel contrarietas: qualis est inter magnum Pontificatum & mores execrabiles, insignem barbariem, aut inter dignitatem Regiam, & famosam natalium ignominiam. Physica v.o naalis sive ex naa rei dicitur quae absolute quidq. vinci valet, non tm ab alio quam a Deo, nec sine miraculo & extraneam exigentiam in eo Sc.t fundamentum habet: talis est ea quae inter calorem & frigus inter ignem & aquam frigus substantiae, & inter duo incompossibilia loco magna excercet essalis seu methaphysica est Summa illa impossibilitas, quae nec divina potestate frustrari valet, utpote inessentialibus extremorum praedicatis existens, qualis reperitur inter lucem & tenebras, equalis communis reperitur dicitur inter assensum & dissensum inter amorem & odium. Unde manifeste patet, genus & nomen oppositionis non ex qualitate oppositorum sed ex quantitate pugnae, & gradu incompossibilitatis sumendum esse.

Quanam igitur sit earum oppositionum species seu mensura inter peccatum mortale & gratiam justificatricem disputamus, non tm inquirimus oppositam, cujusve generis inter effectus fratres gratiae & peccati; certum nobis aliquos Patres illorum effatis pugnare & peccato maxime cum habituali; siquidem haec docetur esse sanctos, justos dignos beatitudine filios haeredes ac amicos Dei qui ex gratia Unita resultant, procul dubio habent summam oppositam cum istis; ee peccatores, inimicos indignos beatitudine, filios iae, ex haeredes, & inimicos Dei. Solus progamus an ipsa gratia justificantis qualitas Unita subsit, sit incompossibilis tantum moraliter vel physice vel etiam methaphysice cum peccato mortali? Sive an effectus fratres, qui nanc omnino & semper debent praeberi a gratia sanctificativa qualitate, sit moraliter, physice, vel methaphysice incompatibilis cum peccato mortali. quippe ita omnino e effectus fratres, semper & summe nanc a gratia praebitus seu communicatus subjecta gratia, Unita seu communicata subjecto.

4 Pro Virtute, siue oppone Naturali' attꝫta pro 1ª 2ª 3ª requi-
rente fauorꝫ Dei [illegible], utpote remittat seu tollat peccatu, pugnauit
aut pugnare Vinꝫ et Scotꝫ, quꝫ sui imitantes, quibus sæpe ad physicã
oppositã sensibus ipsis inclinauerint, allegantes ehã Nominales, nec nõ
D. Bona Bentura Durandꝫ Canus & alij non multi, qui intra nros
Suffragantes Salas. Sessius Comina pauciꝫ alij. quos refert illu-
stratꝫ Rigalda d. ult. Sect. 14. & imitatur à Sect. 16 usꝫ ad
19.

5 Pro 2ª 3ª, seu vi & oppositã naturali (quã immerito animi sem-
pulosi aliqui recusant physicã appellare) pugnant Magnus
Suarez, lib. 7. Cap. 19 & 20. Bolan. lib. 2. de mist. Cap. ult. Arri-
aga d. 45 allegantes a multis D. Thomas ac ipse Salas. aliis
dubia tñ fide, sicut ehã pro 2ª 3ª q. 66 inconstantes sed lubricã nouã
significatꝫ Autꝫ præcipue Doctoꝫ lectoꝫ sæpe offendunt & fallunt.

6 Pro
3ª 2ª seu oppositã methaphysicã pugnant cũ nris P. Vargꝫ d. 204
Granadusꝫ Arriaga, Meratius & alij absꝫ frequenter moder-
ni Thomistæ.

7 Nostra autꝫ iudicia & grauibus ibus in duas decisiones
dividendꝫ ea in 1ª asserimus ex nullo Cap. apparere pugnantes has
diversas gra iustificantis species, quarꝫ una tantꝫ moralis, altera ehã
physica, et alia methaphysica cũ peccato mortali habituali cognatas.
2ª est. nobis minime stare, quanꝫ illarꝫ gratiarꝫ species in hac
pro nobis referatꝫ. Quapropter nra 3ª 4ª. Cum hij relatis sententijs ex
pte Suffragandꝫ ex pte refragandꝫ esse, ut clarius in hac disputa-
tione

Sectio 2ª Referuntꝫ, Soluuntꝫ & Refutantꝫ argumenta pro oppositione Morali' addueta Solita.

8 Primus e. peccatꝫ mortale actuale, non opponitur gratiæ cui gra, imo
nec naturali: meretꝫ enim ipsius gra expulsionꝫ, quꝫ Deus in gratiã ipsius
peccati exequitur: debꝫ de rone Supplicij, sicut ehã premij, ut meritꝫ habeat
effectꝫ, imo nec naturalꝫ connexionꝫ cũ illo. Cui 2ª aliqui habitus virtutis
voluntatis & durabilis peccati possent dici Supplicia ipsius, & premia operis
honesti, ipsius voluntatis & habitus, cui 3ª pariter est adnexa lætitia

Vin-

Vindicativa Spectat ad perfectam Superioris dominij, ut ipse non cogatur ad
quemlibet, sed possit parcere et flagellare pro libito sua. Omne peccatum
nec peccatum habituale habet effectum, imo nec naturale oppositum
gre sanctificanti. Videtur
legitima, nam ita peccati habitualis malitia consistit aut fundatur in peccato actuali
praeterito ut saepe diximus, nequit peccatum habituale, magis quam actuale op-
poni gre sanctificanti.

Damus modo ad quod dico. Negamus cons.
quam certe a peccato actuali ad habituale legitima esse non potest, quia
licet ita peccati habitualis malitia consistat in actuali non dominato, sequi ipsum actuale moraliter perseverans; at habitualitas
quae est prima et intimior pena ex peccato actuali resultans, nempe indignatio divina, potest habere maiorem oppositionem cum gratia
quam ipsum peccatum actuale, siquidem ipsa gratia excludit, et tollit quod
pena, et indignatio seu indignationis effectus, vel terminus, et
procul dubio maiorem, vel clariorem oppositionem habet pena
cum carentia eiusdem poenae, quam culpa cum carentia poenae.
Imitaturque sub eadem forma manifeste argumentum. Quippe
peccatum actuale iuxta praedictos argumentatores, non op-
ponitur gre amicitiae divinae essentialiter, imo nec naturaliter
sed tantum ex moraliquadam indecentia, at peccatum habituale
iuxta ipsos omnes opponitur essentialiter gre amicitiae divinae
et similiter quamvis peccatum actuale non opponatur essentialiter gre sanc-
tificanti poterit tamen oppone essentialiter gratiae ipsa peccatum habituale.

Secundum argumentum satis grave sic proponit P. Pegat. Sect. 26. gra aut alia gra, ne-
quit habere effectum gratiae secundarium praestantiorem, aut maiorem aesti-
mationis quam primarium, et gra continetur secundarium in primario tamquam
in causa adaequata gratiae; et gra obiectum omnino proportionatum nequit esse effectus secun-
darium gre aut gratiae alterius utcumque longe excellentioris. At gratia est physice
aut metaphorice. Ergo talis peccati, ejus effectus eius secundarius fore praestan-
tior et maioris valoris quam primarius. et &c. Min. ita probatur effectus
primarius gre est homini esse sanctum seu eius effectus secundarius est
remitti seu delleri peccatum: hic enim effectus est negativus et illa positivus.
Sed praestantius est remitti peccatum, quam positive sanctificari: quippe opera
meritoria

puri hominis iusti non sunt aqualia Remissio nec peccati Mortalis, vel proprij Vel alieni ideoq; iusta Deus & omnes Sanctj nequeunt illis dignè mereri: Et tn sunt aqualia dignitati grè iustificantis, sive positivè Sanctificationi qua Est homo iustus sibi & alteri mereri dignè potest sibi inquq quo ad intensionem grè alteri autq etiqua ad (3 gradus) & maioris obtinacis fort effectus secundarius grè, quq gloriarius.

11 Dico in primis, probabile utq in presenti placere non posse, q illa disputatio in remoto ac difficili provincia relegat, dq Ste implorate auxilij ab opinione quq Meritj nisi dignj aliena Sanctificationis prima, et possibile affirmat, quq certe falsq reputant hj moderni Thomistq, hj Vasq Suarezius Dalij quos refert ipse Rigal. d. 96 n. 4. qd autq & omnes homo iustus sibi mereatur grè influxionem, sive effectu gratq primarij grè ab ipso acquisitq, non & peccati Remissionem, instituto presenti prorsus importunum est. Siquidq homo iustus & dignè Merens sibi grè augmentj, Et gratiq utq non iustus, non peccator & non inimicus: Supponitq: Remissio peccati sicuti gratiq, ante Meritj & ante augmentj grè: nihilq omnium, si Remissio non possit esse effectus, fructus vel gremij operis nascentis ex homine iusto atq ita q ex ipsa peccati remissione: sicut hō. qui meretur augmentj Vitq sue Substantialis, 3 tn Vitq aut Securitatis Unde habet operari & mereri, minime meretur.

12 Deinde arguitur. Supponit magnus apud nos chymerq nempe datq medius inter amicum & inimicum Dei, si ens homo sit constitutus in ordine seu ordinato Supernaali vel caret gra & medijs requisitis ad finem supernaalem; et ita est peccator & inimicus: aliter enim illis non careret: Vel non caret illis mediis; atq ita est bonus Viator, & iustus aut saltem amicus, qd homo ille ponatur in ordine supernaali non potest provenire a meritis dignis alterius puri hominis licet Sanctissimi, sicut nisi auxilia perseverantia, predestinatio, Vel supernaalis providentia.

13 Eandem arguitur ideo Sufficiendo est q tale impedimentum resistens effectui formali secundario, praestat esq ne detur primarius. atq sic a re introducatur gra, absque ita ne introducatur formaliter posterius huius collatio gratiosior Vel beneficialior & maioris in eda Virtutis exigat valoris immerito

inmerito Valorꝫ: Vꝫ Anima habeat inamissibilit calorꝫ aut frꝫ caloris
non poterit agens naale introducere frigiditatꝫ, aut frꝫ aque in illa, nam
quamvis aliquam ea Anima capax sit frigoris & nova frꝫ habet bñ aliam,
quꝫ amittere impossibile vel difficile est, sicut igit̃ maior Virtꝫ effectiva
Vꝫ requirit ad introducendꝫ frꝫ in subto, in quo est resistentia magꝫ
vel naalis insuperabilis, & bñ effectus secundarius depellendi, nec ibi nec
alibi est maioris gradꝫ, quꝫ primarius informandi: sic etiꝫ desiderat ma-
ior Virtꝫ meritoria ad introducendꝫ gram formꝫ in subto in quo existit ea
resistentia, seu indignitas peccati mortalis, quꝫ ubi talis non erat, & bñ
non propterea effectus secundarius remittendi vel deglutiendi peccatꝫ est
gradꝫ eiusdem, quꝫ primarius informandi, vel quꝫ ipsa gra informatio.

Explicatꝫ
hac solutio & impugnatio: quis Valoris requirat ad merendꝫ vel impe-
trandꝫ sicut quis Virtutis effectivꝫ ad effectuandꝫ mortui resurrectionꝫ
seu mortis deglutitionꝫ, quod est effectus secundarius animam informantis
corpꝫ, quꝫ ad merendꝫ vel effectuandꝫ alicuius vivi diuturniorꝫ vitam,
seu animꝫ longiorꝫ informationꝫ, imo ebꝫ primꝫ cuiusꝫ animꝫ intro-
ductionꝫ vel substantiꝫ animatꝫ, quod est effectus primarius ipsius animꝫ.
Sicꝫ resurrectio spiritualis vel deglutitio peccati sit effectus secunda-
rius, esse sanctꝫ vel dignꝫ, vel informatꝫ a gra sicut effectus primarius,
potest ista equari, vel adquiri ab illis meritis aꝫ ille, seu plus citꝫ uteꝫ
simul sumptis nec adequari, nec adquiri potest.

Quapropter ut D
Aegid illo suo arguto dicta non exoggerit quis quꝫ moraliꝫ graꝫ ex peccato
inferat absurdꝫ illud maioris excellentiꝫ in effectu secundario, quꝫ in
primario necesse erat quemlibet homini posse mereri alicui peccatori gram
istiusmodi infusionꝫ, aut dignificatꝫ & bñ mereri uidꝫ non posse peccatoris
remissionꝫ. Sicut ut deglutio frꝫ cadaverici & mortis esset gradꝫ prior
quꝫ introductio animꝫ, requirebat ut causa, seu naalis seu meri-
toria faceret seu mereri posset infusionꝫ animꝫ in subto immatꝫ
gram habente frꝫ cadavericꝫ, & bñ illa causa nec facere nec mereri possit
deglutionꝫ gre cadavericꝫ animꝫ autꝫ & cadaver quisquis moraliꝫ
communiꝫ.

Dꝫ Arguty ergo precedentis instrumentio & ita schabet: qualitas
gra non aliter potest inducere Deꝫ ad inevitabilꝫ peccatoris remissionem,
mitigatenus rone sue bonitatis excitat in Deo, seu inducit complacentiam
sue ad ista complacentia requirit inducere ad inevitabilꝫ remissionꝫ: nꝫ
complacentia circa gram ortinor est, quꝫ displicentia circa peccatꝫ mortale

Sicut

sicut minor ē grā bonitas, quę malitia moralis utpotę quę est simplicit̃ Vltrę qđ infinita Theologi concett. ꝙ grā requirit inducere ad inevitabilē peccatorē Vernitz.

17 In primis ehiz si totus discursus cedat, tamen omnino pro impugnanda opposit̃ essentialē evadit, si enim grā essentialiter opponat̃ ꝙ peccato, non quidē movet vel inducit ad remissionē, sed ablatio remissionis peccatī qđ tm̃ fieri supponit ut dingit in omnibus qui effatū opposit̃onis sortiunt̃, neq; necesse ē, qđ grā excitet complacentiā subsequentē qua auferat peccatū sicut tm̃ assat ab instanti quo peccatū: imo neq; possibile est illa nova complacentia supponere existē grā, nec ut sepe dixi repugnat novus Dei affectus sine libertate nova; nulla autē adest libertas ex suppone grā inesse in illa complaceat.

18 Dein nego mai: qđ vna frā sage dicit̃ inducere destructū alterius Vonē Suā oppositionis independentē ā complacentia nova libera, vel excessu bonitatis Suā vltius complacentia nova sua donandi, sed tantū Vonē Suā bonitatis licet inferioris complacentia divina antecedentis, sua gratuita Voluntate quā mavult producere frā impossibilē q alia, sitq; propterea licet maiorē destruere, ut evenit in productionibus distantis frā cadaveris repellentis minori q sua bonitate assensa ofrā viventis, tantē nego min. qđ frā minor existens potest inducere complacentiā ehiz minorē, quę sit incompossibilis q maiori q frā maiorē complacentia: sicut ehiz frā minor terminat Voluntatē efficacē impossibilē q Voluntate efficaci frā maioris, ut supra Vonē diximus. Sed hīs motrabz

Sedio 3ª fundamenta oppositionis physica assentiunt, & evellunt.

19 Cuā oppositio physica dicit̃ pugnā illa quę maiorē malitiā et essentialē minor, duo argumentorū genera pro illius necessitate fierī possunt: alterū quo moralis, alterū quo essentialis impugnetur.

20 Et moralis oppositionis arguit̃ 1°. Vnica caā fralis nrę militificationis est malitia Dei, non qua ipse malus est, sed qua nos malos facit. Ut definit Tridentinum sess. 6 cap 7. at si qualitas grā indigeret favore extrō, iā nra malitia non esset Vnica sive adequata caā fralis militificationis sed tantū partialis et insuo ordine ad meritū ipsius favorē. 2°. Probat, malitia nobis inhaerens et tm malitia imperfecta Diuturna ut Augustinus authumabat imo neq; est partim intra et partim extra nobis ut errabant Canonici Colonienses inallegato testimonio a nullo ehiz refutati, sed grā indigens favore Dei extrō at tā ingressita

Cincoata utpote splenda & favor divinus prficiendae & iustitiae, qua ipse Deus iustus e, seu p voluntatē sanctē & iustissimā sanctatis negue ei iustitia nobis partis intra, & partis extra eaq; iusti sumus, utpote splendor & sola qualitas inhaerentis, sed ctis favor & nobis extre assistentis. & grā ad iustificandū & indiget favore extro.

Cui primis responderi potest, inde ut summus probari salte praesens & v necessitatis grā oppositā plus quā moralit cum peccato gloria in arguto nego min. & Unica seu adaequata causalis rōne iustificatis est Unica iustificatis grā, sed totalis dignitas aut remittatur peccatis ea autē non est favor divinus extrus, sed excelsa illa qualitas quae exte dignae est ipsius favoris vel actualis remissionis, quippe favor cuius grā nobis intra dignae est non dicitur sufficiens dignus vel dignitas sicut neq; exigit ratio ve ā priori, sed potius velut effectus, & quasi praemiis dignitatis in grā residentis. quo ctis gatto Unica causa formalis meriendi &c est opus nostrum honestus ut ā grā procedens seu ger grā illius tratis quamvis illud egere dicatur accedat divina tanquā favor meritū cumulante & perficiente. & quidē arguitis non tantis impugnat moralis, sed ctis physicā oppositionis: haec enim requirit aliam tollentis divinus nobis extis quo peccatis depellatur.

Unde ctis ortat responsio, impugnatio & affirmatio inqua praeterea negamus min. quia adultratis sibi gartem quamvis exigi grā nostra credatur indigere favore divino non est incoata vel imperfecta iustitia, neq; partis nobis extra: sicut opus suum tale rone incoatis meritis, neq; partis extis: et sicut neq; iniustitia nra est incoata, aut partialis extra ctis si meritis favore divino, & iniustitia seu peccatis ira divina indigeat, qua sit inimici & exhaeredes summi. ratio ā priori est q iustitia & dignitas, quae certe totae in nobis p grā, neq; ipsa turpis est, aut exte macculata, neq; in rone iustitiae & turpitatis sgletis ex iustitia Dei aut dei, quae nobis imputetur: sed est excellentia illa, quae efficit ut tota adaequata & tota fra sanctificat reddatq; Deo grātis subtis quod impedito, & tantis requirit, postulatis sua dignitate atq; oppositione moreli cui peccato (si ea credatur exitere), ut auferatur illud impedimentis tempe peccatis quo sublato ea ponitur in actu 2°. iustificandi ac remittendi.

Arguitur 2°.

Si ctis iustitia ingeret favore Dei ut remittatur peccatis, non esset causa formalis, praecipue 2° Unica, sed dispositio nra iustificatis ut non ctis diximus disp

tat. 2.

Ergo si gra iustificativa coremissiue favore indigeat negatur esse ca formalis
Saltz v Unica, sed tantz dispositio iustificacois.

17 In primis distinguo non incongrue
posset cz Pr Aligal. adss. hoc modo: si indigeret fabore, prabente alig dignitatz
intrz Deodo: accepta dumtaxat intrz Beatitionis dignitatz, nego: et nego similit
Sequentiz, q gra quz opposita tantz moralit effet cz peccato n dicitr habitura indi-
gentiz alterius gre intrz sed tantz extrz sicut opus meritorij est Unica merendi gra
q ad indiget alia subiecz dignitate Vel gra intra, sed tantz favore extrz accep tan-
te. Burrus distinguere possimus idz ans: si Beatitis Vel charitas indigeret seu indigeat
favore, ut homo innocens aut liber alium de a peccato alig sanctificetr, Deodo: sin
indigeat eo favore, nego. De gra autz habituali, cz dis. proxima dicebamus esse
gra, qua alig sola, sanctus, gratus, amicus nanc accepit est, ille qui a peccato
mortali abiunctz liberet et suppontr. Preterea, negari potest coa, ng Beatitio in-
digens favore, eumq Sequens dicitr sua honestate, ex facie morali illy impetrare
impetratio autz non e gra, sed dispositio boni impetrati, nisi meritj sic Beatitis, non
sit iustificacois atq remissionis gra: secus v Beatitis in gra habituali, qua cz
honestatz moralz Saltz gratz minime habeat, nec impetratio nec meritum
favorij, aut remissionis esse poterit; sequeret q ut gra significans, atq remis-
sionz exigens dicatr.

18 Verum nos Sequentibus ad illa, quz de gratis et Beatitate
in d. 7. diximus, ideo negamus cz Beatitis negatur indigere favore extro, quin
alig indigeat intro, cuius propterea dispositio et impetratio ex iustifican-
di gra effet: alteri Beatitis transit et relinquit in hac iustitia intrinq quz sit
immobilis ex se honestatis Radix dignitas et Sanctitas: at gra, quz ex se habi-
tualis et manens est, potest indigere extro favore et non intro ideoq
esse potest intra iustificandi gra dignitatq sinthra exigens sibi coexistentz
diuinz acceptationis favorz.

19 Arguitr 2°. Gra habitualis est qualitas physica: et
cui cz peccato oppositio negatur esse moralis, seu non physica, mala cza, ex
q alig peccatz est aliqd morale, et ex adverss. habet oppositionz plusquz
moralz cz gra, utpote cando, quz habet gra cz peccato: q alig si gra sit quid
physicum, potest habere oppositz moralz Scimus q physicz cz peccatis
ex q Meritz Redemeritz, bonitas ac malitia sunt denominatz moralez, et
ad oppositas Methaphore int se; qua alig oppositz peccata, quz in genere mo-
rali collocantr pugnant cz Unione Hypostatica et merita alig cz Deo pro.

20 Sed re-
plicabis. Imperceptibilis videtr diversitas Utriusq oppositionis, moralis
et physicz, in qualitate gre quz nata sua, et dignitate exigit ut duo
peccatz

peccatj remittat & repugnat grā, qui ita iustificativa sit, quatenus moralis Virtus & non physica degellendi peccatj habeat. Probari potest 1° 2° 3° Deus facit ut qualitas grā, nunquā diungatur cū peccato sicut facit, necatur cum frigore sibi physice oppositō Existat. 2° 3° similiter dicī posset Veninus hygotis aut Virtus Beatj moralis tantj oppositi cū peccato, vel calor cū frigore, vel grā vadis cū Cadaverica, lapidea aut semina. 3° ergo sanctificatus, Character Sacerdotalis, atq habitus fidei & spei habent oppositionem moralē cū peccato Mortali ut enim inducens, ut Pontificis Christiani Sacer Obij & Charholicii Dignitatis cū peccato Mortali pugnante: & tū ipsi sunt grē iustificantes & qualitas, quā tantj habeat moralis cū peccato oppositionem negant esse grā iustificans.

Hac difficultas in seguidis maxima mihi videtur, nec tū ego minime impugnat. In primis q nos duas oppositiones seu degellendi Virtutis moralis & physicā in grā ut possibiles distinguimus ex lugo. q. dist. xxx sive in genere qualitatis distinguibiles sint, ut esse vulgo supponunt. Deinde q multa sunt in qq. assignari solet moralis oppositio de qa certe disputari posset, quare physica illis non tribuatur: ēg meritj dignus & carentia omnis gratiæ: maternitas Sanctiss. Virginis, & peccatj Mortalis gravissima tentatio, qua nemo vicit aut vincet & victoria ultra, sensus omnis hominy affirmantibus & Lutere germanq aut indig & falsitas illius assertionis, seu carum provinciarum Character Sacerdotalis in subito cagaci minime ad absolvendū ā peccatis & negatio grā remissiva. Sicut q in his & similibus moralis oppositio admittitur ubi si semq aut sepe vnus extremus sit aliquid physicū; quare ubi illa oppositionis species inter aliquā grā & peccatū nō admittet possibilis?

Tanta q diversitas inter Framā oppositis videtur p se nobis. Satis enim omnes percipimus, quid sit indigere, & non indigere favore id certe & terminorum apprehensione & humanis ac sensibilibus Exemplis liquido habemus, cui etiā facili & familiari apprehensi. attingere possumus, & qualitatē opponendā esse tantj moralis cū peccato, qualiter ex se sufficiens sit ad sanctificatū, & cū ea infallibiliter inclinate in subito non impedito tangue grā cū suo effectu grāli illa tū minoris dignitatis est ad remissionē tuq peccatj ad iram: & similiter ēg qualitatē esse physice remissivā peccatj, quā ubi ex se sanctificativa est, & simul pares dignitatem habet quo ad remissionē ac habebat culpa quo ad non remissionē. Inde enim oritur aliud satis probabile, promptumq discrimen, q dicit grā moralis tantj remissiva non exigit ex sua nāa ne producatur in peccatore, nisi per decretū peccati ubi remissivi, sed ventā est cū decreto tendente in suscipientē talē, quā ea grā aliquin esse sanctificativa inclinet ad nouū & q decretū peccatj remissivi tangue ad nouā grā. At qualitas illa physice remissiva postulat ex sua nāa non produci nisi decreto remittente, seu deleru

ente

peccatu si ipsa in eo qui immediate peccator dicebatur, producenda sit. Quo etiã patto Creoli potuit produci Calor in subiecto antea frigido, & ignis in mãa sigñ p decretu Dei se ipso producens & destruens. qua etiã forte bene explicatur corruptionis & generationis comitantia, atq; rigidissimus sensus ghnlis & philii axiomatis, Generatio unius è corruptio alterius, q̃ uno decreto utrunq; gratiatur. Unde facile ut adprobatus Sti applicare solutis: Sola enim forma qua esse est sanctificativa, & remissionis non supponit, sed dignitate sicut impari gnit, aut infert dicitur à nobis gra moralit' iustificativa ac remissiva, atq; de hoc quinto infine disp. 1. tertij est disserendu.

23 Iam argutia qui pro opposit' fuere phrygia ut minori cum effali; Sive dei effalis fiunt ad unu reducunt, qd stet ex supremo Dei dominio destructis ita proponit. nulla grã qua intentionalis non sit post Deu omnino necessitare ad destruendu alia. & grã habitualis, negant Deu necessitare ad destruendu frã, seu denegatis peccatis habitualis. dist an sit ad destruendu absolute transeat: Additionalē nego. Ratio autē negandi atq; impugnandi est, q̃ nãa realis sive grã innocentiæ, sive grã sanctitatis est necessitas sine qua non ut destruantur seu impediantur grana dãna etiã specificabilia Purgatorii sub odio perseverantiæ illius innocentiæ, nec spectat ad dominiu Dei posse etiã agere ea quæ ignius effectionibus adversantur: Sicut autē crudelitas vel feritas foret in deum innocentes affligere; sic etiã idē vel simile est. Vitiu indignari etra eos, qui ẽ sancti sicut; qualis supponuntur Mario ee in sua oppositione effali grã peccato defendente illi qui grã habituali post peccatu illustrante.

24 Nego etiã cum q̃ esse in peccato non sit aliud est habere formã, quæ illa carere privariq; nonne enim attribuit homo habitualit' peccator q̃ aliqd intrinsecu sed potius quintu bonu privativ qua progt' quamvis dicatur retinere ad divinu dominiu posse inducere aliquã tranquillitatem ex suppone alterius (qd etiã tantu in sensu absoluto, & non in additionali) sicut dixi. prox. circa flexionem grã dãna ex gla Vidimus, ni tñ potinet ad illud dominiu posse ponere, omnem carentiã ex fugã grã, siquidem illius carentiã in subiecto posito inducere non est actus ipsa, quæ oppositus illi effali impugnat, peccatu habituale includit grã effalis remissivã carentiã: & non est necesse divino dominio habere libertatem infligendi grã q̃ peccato, sive illud non destruendi ex suppone illius.

25 Sed instant aliqui, si grã & peccatu opponerentur effalis haberent se sicut lux & tenebræ, deq; ita destructa divinitus grã redditur peccatu, sicut peruncta luce redderent tenebræ. facile tñ est impugnare & retorquere paritatis quippe inter Lucem & tenebras nullu est medium: sunt tñ media inter grã & peccatu ehiã effalis opposita, nempe status puræ Nãæ, & status extra amicitia, atq; etiã & alios status medios inter amicitia & inimicitia. Unde sicut amor & odium amicitia & inimicitia supponuntur effalis, ita uno deficiente, ingreditur altery, q̃ dat medium omissis dei, vel

nolitia

nobilis reflexa Utriusq; Extremi: Sic Licet opponerentur essalis gra peccatum
p̄ progterea vni alteri succederet nario: q̄ ebit de secretis ipsis, seu effectibus secun-
darijs gra oppositis cy peccato omnes procul dubio affirmari debent.

Ratio 4a Vericiunt

fundamta quibus necessitas oppositionis essalis

gr̄ probari Solet.

6 Primu est: in scriptura, scilis ꝯ Latribus gra appellatr vita, sanitas, lux,
iustitia, pulchritudo, puritas amicitia Talia id genus: peccata q̄ dicitr mors, infir-
mitas, tenebre, iniustitia, fealitas, impuritas, inimicitia; ab ista Vita ex brij
sunt oppositi q̄ dicitr importantur: g̃.

Gra vel nulla Vel essalis opponit̃ bet cy peccato:
Sed bet aliqua: g̃ essalis. Cōa omnes stant. Primi. Si alis nullis bet gra cy peccato,
quia cy quo bet cuius effectus gralis positivus: omnis cy gra catenus Legaliter obligatio-
tractu effectus secundarij, quatenus ut Vita subito statuit effectus positivus repugnantes cy
altero hui debemus est: quicquid effectus positivus ab ratio a priori negativi, aut ob effectus ge-
nericus causalis secundarij istius ꝯ propterea praecedere debet. Sed nullus ē possibilis effectus
gralis primarius ꝯpositivus gra qui habeat aliqua oppositi cy peccato nisi illi quicq; sunt
essalis: effectus enim positivi sunt de gratis de sanctis de amicis salis in altu, nempe de digna-
bile: quicquid Scripta cy peccato mortali habituali essalis repugnantia habent, q̄ proprietas
esse sanctus, ē de peculatores scelerati, esse gratus ē esse ingratus, de amicus ē esse inimicus
gradatis involvunt. g̃ &c.

8 Gra catenus est Legalitiva alterius quatenus grabet in
scripto illud de ipsa ē in abstracto: ut omnis gratus in dulte stans est. Sed gratia ab-
stracto est gra, est sanctitas, ut dignitas amicitie Divina ē catenus gra deliquitiva peccati
quatenus in scripto grabet de gratis esse sanctis, ē de dignis amicitia, sed illa secreta essalis
opponunt cy peccato: Sequitr de dignis ē esse indignis cuiusq; amicitia sunt ut dicitr na
scripturalia. g̃.

9 43 Si Deus in praesentia gra observaret peccata fieret author ipsius, ipsorum
q̄ ut Caa malis ex certa exigentia, sed ut sequalis ut illa miraculose surgeret
ad peccati habitualis servatr. Sed implicat ipsum esse authorem peccati g̃ ergo,
ut servet peccata cy gra. Catera hac similia arguta enervari, impugnarisita possunt. Sed cy sto
dicimus, eas plerumq; esse Methaphoricas locutiones, q̄ Theologia fidi accidere nequit: cy a
rigore Vsurpatas nimis probant: cy q̄ alijs locutionibus corrigunt, quas ergo observari
debent, Vt dry peccata nigredo dicitr, gra v̄ albedo ē Calor appellantr, quas carta ē essalis,
sed priscia tanta opposit invicē adversantr: cy q̄ quavis pene indebita ē addita omni-
no civilitantr: cy denig; ipse non inse, sed in alio fundam to subsistere possunt ē debent.
Dicimus deinde eas locutiones non esse nario Vsurpandas de gra ineſſe qualitatis, sed vel
ineſſe qualitatis vel ineſſe gra, ē favoris qualitas mitantis exemplis g̃: Vnde su-

pereſt

superest adversarijs Omes probandi, qualitatz secus identificare adequate obiam
gre vere. Dicimus tanqz sabi esse, si locut. Verificentur de vero, saltz secunda
rijs gre, dogs in dubitamus effalit oppoi cy peccato.

30 Ad 2. negata maiori prima
dist. 23: in subto in impedito, vendo: in impedido accidentalit incapaci, nego. licet
amor caritus repellit effectu, tralz odio habentis quatenus obtinuit amantz: sibi non invenit
vere in homine in cognoscente bontatz obiecti, neqz obtineret amantz neqz repelleret odiz,
aut istius vere, ex nullo capite repugnare obstabilit gra, qui pro suo effu, tralj primario
gratis vel sanctis prerequirat innocentiz, vel peccati habitualis carentiz, sicut amor requi-
rit bonitatis cognitz, qui quidz gra exse opponatr cy peccato ob regula generalz qua om-
nis gra exigit non esse occisiua in subto. Substantie sibi innati, i diuinz exigit ehiz ut
istis disponatr ad suscipiendz illius effu tralz: Sicut amor habet aliqz oppositum
odio et istius effu tralj sicut in habeat effalit facere ut homo ehiz ignorans obti bonita-
tz sit in actu 2. amans et odio non habens illud, ita gra pelt habere aliqz oppositum
cy peccato habituali seu effu tralj odio habiti a deo, quamuis in actu 2, nec amicis, seu ex
amicitia amatz, neqz non odio habitz homis effalit denominet.

31 Addimus ehiz duo alia
opportuna expsa: 1z in luce qui licet sit tenebris effalit opposita dicatz pluribus
in Creatis non illuminatura corpus opacu si illi imprimeretur, neqz deputatura
tenebras, secus v. in corpore bene disposito nempe perspicuo. 2z est indignitate
Naali humana vel Angelica, in ordine ad finz Naalz, qua certe homis vel
Angeli digns illius finis reddit, et impossibilis est cy indignitate opposita, sive
cy dignitate Naali aberni, si sit homo vel Angelus ille non habeat peccatz, secus
3o. si dignitas ea peccati immixtione inficiatr.

32 Ad 3. cadz applicanda est doctrina
dist. 3 maiorz in subto proxime capaci seu non impedito, vendo in alio nego. Vere
neqz vegeniri, tradidit int dignu et indignu eius amicitia licet sit, tradidisse
inter amicitia et inimicitia: quippe dignitas et indignitas sunt duo actus primi ad
exercitia opposita, qui extrius diversi generis denuntiur, qui propterea repugnan-
tes esse non debent ut multis exulj stratimo in homine qui in gura naa peccavit
essentiz vere sua subtia dignus finis Naalis et vere peccati: indignus. 2o in demo-
nibus quorz Naa exigit beatitudinz Naalz et culpa requirit: 3o in nobis qui non
actus de operis honesti, ut charitatis, meremur alia beneficia et demeremur vere
peccati Venialis: 4o in peccatore contrito et sig qui contritioni negat ec sig iustificativz
assistit. 5o. in libertate qui est gemina pia et inclinatio dignitas sig physica duo possitis
actus amoris et odij, ehis si istis impossibiles sint vere, male ex peccatis sig
homo ille gra cy peccato diungens quidz dignus absolute indignus dicendus
Rursus observari potest pro hoc et similibus argutij, gra exeeccatz habitualem non se
habere tanqz dignitatz et indignitatz, sed tanqz dignitatz effij seu praeam
indignitatis praeteritz in peccato actuali dissidentis, ab sita parantur sicut libertas
amoris et odij, odicut dominij vel potestas ad agendu, et indignandu.

Ad 4. negamus maiorẽ eamq; impugnamus q̃ si Deus grã sine
remissõe peccati infunderet, ipse non quidẽ peccati sed gr̃æ author & causa miracu-
losa foret: etenim quoties duo inter se opponuntur & in conjunguntur, miraculum
non circa prius sed circa posterius extremum versatur posset autẽ Deus supposito
ig peccato infundere grã in posteriori cuiusq; instantis. Quarum dicendi possi-
bilitas nullã esse absurdã, si Deus ex supposito peccati actualis fiat author seu
causa peccati habitualis vel gloriæ habitualitatis peccati: hæc enim tota, quã
homo peccando meruit ejus sustinẽtiæ & conservationi nariq; sit
miraculi loco ejus Deus ex meritis peccatoris ita ibi miracula operatur, ut in
ejus repentina occisione alijsq; miraculosis sæpiùs non raro obtingit, mag-
numq; miraculũ est, qd spiritus ejus corpore corruptæ, illudens obra
Evangelica malæ istius dignitatis est.

Sectio Quinta Concluditur

Nullam determinatam gratiæ speciem modo

Existentem probari.

Vidimus neq; moraliter, neq; physicè, neq; methaphysicè dari vivũ peccati
gram determinatã esse necessariã, sed quamlibet esse possibilem
seu nullã repugnantiã apparere, qd certe non alio modo ostendi potuerat,
nisi tunc ibi singularis speciei fundamentũ perlustrati ad strictiorẽ tã
tangũ necessitatẽ, aut impossibilitatẽ probantibus. Semel autẽ suppo-
sibilitate possibilibus, vel ex nullã rationẽ repugnantiæ non asserentibus
tribus illis gr̃æ speciebus. Jam concludimus, nullo expressato argumento
posse unam magis quã alteram existentem asserari, sed determinatã speciẽ
ignorari, eamq; dicentaxat sciri. Ratio est q̃ speciei gr̃æ existentis in
omnes possibiles neq; discerni à nobis potest ex scripturis aut intuitive per se,
eam enim non inspicimus: neq; ex effectibus illius; tũ q̃ quilibet possibilis
eorũ effectus produceret: tũ q̃ effectus ut habitus datus signaales non
videntur in scripturis; tũ q̃ illi effectus non magis monstrant nobis unam
quã alteram gram existentem possibilibus: neq; discerni q̃ sit ex revelatione,
seu scripturæ aut scitiorũ auctoritate, ita enim tantus docet in nobis
esse ulla ibi intẽta, quæ sit unica ulla scripturis eam gratiis, qd unicus gra-
tiarum quadraret, ig sup videtur imo si alicui nõ quadraret ut summum
excluderet gram ut talis degustiva non tñ determinaretur una ex alijs
quibus.

Objicit Arriaga nullum esse fundamentum videndi tantũ

xcedendi tanto effectu grā Existenti ut dicamus ex supō illius repugnare esse Deo non libitum peccatis: q° Excludenda est ā presenti statu grā effalis oppositā cū peccato, mala cōa, tū q° ritu exantecedenti aque acto ad salendum, atq; ad Veritatē inveniendā; Siquidē si re Vera existeret grā effalis oppositā cū peccato nobis ignorantibus, ut possibile supponitur, id° axioma Vel ans affirmaretur, equidē infeliciter atq; falaciter, ut in simili monstravi D. c. §. 1. tū q° ex illo anti tanto inferetur, nullu esse fundamē includendi in hoc statu Vel determinandi ue presentis grā effalis oppositi, q̄nō libenter esse me dicimus

Sectio Sexta

An saltem Ex aliis nostris principijs probari possit necessitas oppō. Sibinis effalis, et alia rum impossibilitas.

36 Hactenus disputatum est ex principijs Nrīs qq Vulgo probari Vel improbari Solet hac Vel illa oppositionis Species: nunc autē placuit, quasdā ibi tanquā appendix decrim inituere illius affirmative Sequelarum asserentes, impossibile omnino esse Nrm grā iustificativā, qua vim effalis oppositi cū peccato habituali Methaphisica insalibilitate Sequitur, ne habeat.

37 1ª Proratio sumitur Ex repugnantia, qua datur ut homo sit incapax accipiendi effectus formalis positivi grātandi ā grā sātis habituali proveniente.

Primus principij est essentialis Repugnantia, ut homo sit subtrum proxime incapax effectus formalis primarij positivi grātandi ā grā sātis incapacitate peccato habituali provenientē. Sicenim disputamus: Repugnat grā sanctificativa, qua non grabeat effectus sralis gratiæ Sanctificantis, ut ipsa existat in homine, ut subō proxime capaci: q° patet, tū ex Nrōrum aggrebensione, tū ex inductione Scripturarum effectus gratiarum: tū q° ea gratia Requisit non aliquos effectus sralis prestare saltem dignificabit ad amorē Gratuitū Divinū, dignus autē eius amicitia est iustus, sanctus, et grātus in altū, seu amabilis. Sed Repugnat, ut homo sit subtrum proxime seu accidentalitē Nrōne peccati habituali incapax effectus sralis Sanctificantis gratiæ, q° Repugnat gratiæ qua Nrōne peccati habitualis, non grabeat eos effectus sralis, omnis igitur grā effalis Repugnat cū illo peccato. Probatur min. Si aliqua esset proxima seu accidentalis incapacitas, ea foret formaliter ipsū peccatū habituale ut omnibus eōrum certū: Sed illud negandum talis incapacitas seu indispositio: q° &

Minor istę in qua est tota difficultas firmo 1°: peccatum habituale est carentia privativa effectus gratiæ sanctificantis: repugnat autę ut carentia alicuius effectus gratiæ sit impedimentum, proxima incapacitas cuiusdę effectus gratiæ, nę qđ tollendum est ipsum effectum gratiæ nequit esse impedimentum seu incapacitas proxima præstandi, nę gra existens in subiecto det sux effectę gratiæ: Quod enim tollitur per effectum gratiæ non existit in subto; qđ autę non existit in subto nequit pro tunc esse impedimentum & incapacitas eiusdę subti; propterea 9. pro gra effectu gratiæ illud tollente: alioquin tenebræ forent impedimentum ne lux præbeat effectę gratiæ lucidi, et frigus qđ depellit a calore effet incapacitas præstandi, ne calor reddat calidum subtum, qđ est ridiculę apertęq repugnans.

Firmo 2°. eadę progns. nulla gra potest supponere ex pte subi tanquę dispositę vel pro eius introductę. Vel gratuito effectu gratiæ illud ipsum qđ eadę gra exibet vel exhibere exigit; idcoq lux non supponit depulsionę tenebrarum sed obtinet eam; calor etię dicuntur excludere frigus eę exclusionę non supponit sed gra est gra destinata ad præbendę peccatorum remissionę, est enim Satis dignitas illius, vel potius eaa gratiæ: & gra nequit supponere ex pte subiecti remissę peccatorum: & irremissio nonest indispositio seu aliqua incapacitas præstandi, nę introducatur gra, vel negra introducta præbeat effectę sux gratiæ.

Secundo arguendo principijs nomitę a possibilitate gra exclusiva, indeq istius necessitatę & aliarum impossibilitatę ita concludit. Gra exclusiva opposita ex peccato simpliciter possibilis est, qđ ea est necessaria, ergo quævis alia repugnans. Antę nę supponamus qđ sedes 2ª & 3ª. satis expendimus & probavimus nunc esse qđ naale est, ut unaquęq debitatis, effectus gratiæ positivificat per qualitatę seu fram exclusivę inexę ex ipsis effectui gratiæ, et non per exterę Dei voluntatę, ut omnibus Theologis stantę vere inducit indubitatę est. Undę possibilis est gra gra ultimo qđ se gratiæ determinans ad effectus gratiæ positivos sanctificationis atqđ ita etię carentię peccato, ex cuius progressu, qualibę inferiori gra qua vel moraliter vel physice effet peccati depulsiva, deberet esse dispositio ad alios effectus, sive effectus depulsivę: ex qua in omni vera genere de rone impossibilitatis actionis est disponere ad perfectissimum tanquę

2ª Expositibilitate gra effectę inexę ex depulsione peccati in vel ante repugnante

tanquz ad grã Saltz V° Vbi vnus q alio caßaret potest, tq d naale est, ut
q quid cintra pfectionz dñminari valet, non determinetur tantz, ten gra-
malis pexiz q graiorq pfectior deberet disponere adperfectißimam
tanquz ad grã intrinsecã essalẽ gralis iustificacionis acremißio-
nis.

41 Sed omino Vrugnat, ut vna gra habitualis sit gra iustificativa,
q ipsa non habeat aliud officiz vel Excellentiz nisi iustificare di-
ponendo ad grã pfectiorz procedz statu viantis ebiz habitualiter iusti-
ficativz. 2° q in omni qualitatz genere ea formarz seriez Vrugnat,
alioquin sirgantes duo vel bꝰ abcedines vtriusq Vbriones, q Virtu-
nes Dei ordinz dispositionis q gra seu imfectiorij q perfectiorij in
sua specie seruantes. 2° q inhoc distinguimus dispositz pure a gra
q disponẽtia ea, non habeat aliud officiz vel Excellentiz nisi
disponere ad grã: q gra que est gra iustificativa q ipsa habere debet
q disponere ad iustificacionẽ grã. 3° q vrugnat dispositio malis
ad grã, q non requiratur abcedo gra, saltz V, q gra utilis non sit
alt gra habitualis maiori, minor nec requiritur, nec subiicit, si-
quidz homo capax est suscipiendi immediate perfectiorz grã, nec
imfectior purgat a peccato nisi q ipsa pfectiorz; et pfectior etiam
pfectionẽ baptismi, sine imfectiori iustificare 4° q d naaleje
ut dixi, existentiã bꝰ positionis q gra possibilis: Si q possibiles sunt
gra qua sint dispositiue, seu gra imfecta, q gra que sit ultima
q perfectißima gra, necesse est fateri de facto dari in nobis, rez vel
saltz duas gras habituales in nobis inhitative ymanentes: q certe
in re adeo gravi inaudita asserta non posset nonesse temerarium
firmus q sit ces inferiorez gras gentiles vrugnantes esse.

42 Tertio
principia sumatur a summa pfectõe omnis gra habitualis in-
3ª nere sanctitatis propria viatoris. Nempe, omnis gra habitualis
Ex summa perfectõe gra habitualis ab summa pfecta viatoris sanctitas, omnis ea gra e essaliter
opposita cũ peccato mortali habituali. Ea videtur legitima,
in primis q probata vel supposita gra essalis peccati exclusiva
possibilitate, illa sola potest esse summe pfecta, que summam
oppositionis pfectz seu intensionz habet: hanc autz minime habet
nisi

nisi qua maxime possibilis sortibr. Deinde, q̃ in nullo genere potest esse summa ea q̃ fectio qua dem̃ potest cũ imperfect. maculante stat; adquę obtinet illud Genus. Ꝛ probo ang omnis gra habitualis possibilis sit habitus charitatis vel formalit vel saltz radicalit, nec alit est iustificativa nisi quatenus charitatz vel identificat vel utrnaa exigit, Ideo non videtr disputandu esse ens iustitia habitualis principijs proximis vel remotis signnaale iustitia seu charitatis actualis. At charitas habitualis est summe perfecta in suo genere esse ens vel naa vel habitus cuius actus. omnibus perfectissimis & possibilis honestissimis quo quidq; est signnaales sunt & habent obiectu motiu; summu nempe Deu; 3 & 3

4

Ex perfectione actus

Ex principijs sumitr a stati iustificandi vel quę dicit actus charitatis seu contritionis sapissime. nimirq; requirit contritio esse tra effatit oppositam cum peccato mortali habituali, nec ita gra habitualis eandę stricte oppositionis. q̃ requirit contritio disponere ut disponit ad favorę gra habitualis, esse magis opposita q̃ peccati macula, quę ipsa gra: Ling alioquin magis perfecta foret dispositio ad minus perfecta. 2: ng homo minus sanctus esset qdo assurit etiq sine culpa ab amore Dei & solo gra habitu perficit, quę antea; qd est absurdu est. 3 q̃ Deus deserendo gra intuitu contritionis, non daret nobis aliq equale ipsi contritioni gratia perfecte subtilitatis, necesse est ut gra habitualis habeat ibi esse alis q̃ peccatis oppositionis.

contritionis dispositiva habitualis

Ultimu principiu, ex dictis precedentis affirmatio atq; negatio obiectio, obiectionum & responsio: Sumitr ab impossibilitate decreti liberi aduiuentis gre ad dimittendu peccatu. Nempe. Omnis gra vel supponit, vel inducit vel involuit in se stati remissionis peccati preteriti hactenus, non remissi. sed nulla gra supponit vel inducit eą stati remissis: q̃ nulla alia gratia quę illa in se non involuat: Omnis igitr est essentit opposita q̃ peccati preteriti ante remissione. Ut alias ea liquet. Mai. est per se nota. Probo minorem. Ꝛ in primis qd nulla gra eą remissionis supponat.

Quippe omnis remissio peccati tą extra q̃ intra est vera Dei amicitia ut dixim̃. Vidimus & saltz omnis remissio vera Ꝛ presens amicitia Dei est, restituens sic nos ad statu, quo vel habuimus ante peccatu vel haberemus sine peccato. At repugnat, qd gra exercexigat vel supponat antecedentz amicitię: tą q̃ nulla gra natia supponit illud qd ipsa prestare potest in primario, vel in secundario effectu: amicitię autę prestare potest omnis gra sanctificativa, liquidę omnis gra vel gratis est Dei amicus, vel saltz dicimus est ut ejus amicus sit tą q̃ Deus saltz instituit & constituit nos amicos & filios dando nobis ea dignitudinis

divis mediis eas gra dona, nec non eg sui communicationes, quas amicorum
affectiones suos propria sint: illa autz participatio & communicatio non debet ne-
cessario esse anteigia gra & charitatis nobis influxa dona intrinseca
qq, Deus communicatx & qq Deg participamus. Ifrator: g nulla gra intra sup-
ponit nisi ante se aliqua dispositio in subto nisi intrg: g sigra exigeret ante se
ut dispositio amicitiq vel peccati remissionq, haec deberet esse intra: ig g ante
gram remissivq & iustificativq daretr necessario alia remissiva & iustifi-
cativa, atq ante illg alia & alia eg infinito processu.

45 Deinde: gra reg inducit
fralg peccatorg remissionq. 1g Deus g ipsg gra infussionq exercet nobisq
amicitiq (atq ita paritr vel a fortiori eiusq remissionq) dando sit nobis bona
illa quae g peccata amittimus & qq in nra communicamus eg illo fimusq boni
intrinseci viatorg, seu apti intrinseci adfinq debitg exequendg: nequit esse
malus viator ille qui omni malo improportionis intra caret, & habet
omne vel sufficiens proportionis & aptitudinis boni, sicut e st nequit es
bonus, qui caret omni bono & habet omne, vel sufficiens ineptitudinis
intrg malq, & sicut in vore Iprehensoris nequit male se habere, seu
infelix esse, qui habet omne bonum intrg finis sui sufficientis, & caret
omni malo intrg opposito: sic in vore viatoris nequit male se habere
qui habet omne bonum intrg mediorg sufficientiq & caret omni malo
intrg illis mediis opposito. Quae certe omnia vera eg morali, eg objectiva
exemplis facile erit comprobare.

46 Secundo g eo ipso, qd gra non debeat suppo-
nere amicitiq seu remissionq, invenit subtm proxime capax ad primi
rij sui effectg prorsus inevitabilis Iferendg, nempe esse deo gratum &
divinitus esse sanctg participij divinae nae ad effectus illi essentiales
& se ipsos sine indigentia, vel laboris, vel decreti subsequentis sal-
tem liberi, afferunt in se remissionq peccati quo fralis & amus deo in-
grati ab ipso segarati, & mali viatores. g &. Tertio g repugnat gra
gratiantis sui effectg fralg positivg qdo removet obicem & gratiantis
qdo eum non removet, etiq si vita sit subto, ut videtr g eodg, & fir-
ma inducit statum infralg demonstrabitr, & effectus fralis positivi san-
ctifgrati & amici, gratiandus nanq est a gra etiq si nullus sit obicis
seu peccatg, qd removeri seu remitti debeat ig igitr independenter a quo
vg decreto subsequenti, libero gra gratiat effectg fralg sanctifgrati & amici:
Sed in illo effu seu decreto evidenter illiciditr carentia peccati ha-
bitualis quo homo tempore ingratus & inimicus est: g remissio peccati
praeteriti & habitualis non remissi pari in causalitate, & necessitate

involvit

in illo effectu grali sanctis: repugnat igitur decretis subsequens liberis peccati remissivis, seu grę libere & remissionis adiuvans.

Disputio 14. de oppositione grę sanctificantis cum peccato mortali actuali.

Sectio Prima Vellicitur sententia M. Lorca gram cum peccato actuali coniungentis.

Authoritate & singularis sensit, grę & peccatis actuali mortalis coexistere & quidq necessariis in illo 1° instanti, in quo homo sumat peccatu pinitis voluntatis desertis: ipsis secuti sunt multi & agientes cisterdientes, qui, ne suis Lorcam indefensis relinquere videantur ipsum vel explant, vel tobis viribus propugnant. At duo sunt huius opinionis status; alius, quę ipse Lorca & Reliqui passim discipuli fecere, alius autis, quo Recentior sebt. 2, allegandis, si cinfalliis antea sententia illustrabit ut illa, vel falsi probabilitate, donasse, vel potius in alijs longe diuturnitate videatur.

Lorca d. 40 de grę dę sua opinionis ita probat: exclusio & privatio grę est simpliciter effectus peccati mortalis actualis, atq propterea simpliciter posterior ipso peccato: Non enim privatio grę & peccatis sebabent sicut expulsio frigoris, et introductio caloris, quia mutuo se causant & producunt, in diverso genere causę; quippe exclusio seu privatio grę habitualis nullo modo causat. vel practice peccatis aliquidis Deus non desinit nos misericorditer liberare a nobis 1° in illo 1° instanti, quo peccando homo meretur exclusionis grę, non dus excludit grę, sed tantis postea.

Cęterum hic discursus nullis probabilitatis habet. Etenim illa coexistia nec est de rone causę, aut fra simpliciter expellentis nec de rone speciali causę meritoriae seu meritis expulsionis, non de rone causę expellentis in genere, tra omnis causa vel fra expellens aliquid est vel ipsa expulsio fratis, vel saltis causa illius expulsionis: omnis autem causa

Peccatu

debet Vel saltz gdeest coexistere suis predicatis & suis effectibus saltz pro illo instanti gro quo ab illa causantr. Eapa debet, aut saltz gdeest coexistere expulsioni gre: non debet habere coexistz ly ipsa gra. Ly q ita se habet caa Vel gra expellens vu expulsionis posteriorij seu causata. Sicut caa producens Vel gra inducens respectu productionis Vel inductionis causate & posterioribus: Ad caa producens Vel gra inducens non est impedens coexistere realit productioni Vel inductioni asserite, atqz ita negz coexistere debet carentia effectus producti Vel inducti: q peccatu expellens gra negz impedens est coexistere expulsioni seu privationi gre, negz debet ipsi gre coexistere:

4 Deinde non est de rone speciali caa merendi Expulsiua illa peccati & gre coexistentia. Ng causalitas moralis seu meritoria peccati q destructz gre sumpta in actu 1° nihil aliud e quz ipsu peccatu ut dignu illius suppliti, seu privatiua gre. Sumpta vo in actu 2° est Voluntas Divina illud malu infligens, Vel ipsa Veluti passiva infflictio & executio mali informalis & intrinseca gre privatiue existens. Ad peccatu in ipso instanti in quo exibit, & est dignu, ut propt ipsu Deus Velit hominis gra destruere alioquin non esset peccatu in eo instanti in quo exibit, & gdeest terminare odiu Dei infligentis seu exequentis illud privationis gre nocumentu, ly q ea privatio non est incompossibilis cu gra Sigui dz gra Sanctificans non est principijs aut additis requisita ad peccandum: ly q Deus Videns hominis peccatu in hoc instanti commissum pro eodz instanti displiceat aut displicere gdeest & eundz hominem; displicentia eni Vel debet Vel gdeest reperiri in Voluntate pro quovis momento pro quo reperitr Visio Mali terminantis displicentiz peccami Vi ista existat seu habeatr pro ipso posteriori, Vel ad Visionz, Vel ad ly ipsz Visiz sive dependent habita. Ly q patet Deus in eodz momento quo q distributiue meremur gra iustificantis influxionz, ex procul dubio exiquitz: q ehiz qdo nro peccato meremur gra privationz gdeest Deus ex intelligere: ly demqz q in ipso instanti, quo iusti merentr augmentu gre comparant illiz a deo.

5 Ob hec & alia multa arguta qui videri possunt apud Rigal. d. ult. Sect. 1 3. Sapientiores quidz passim notabant, mirabantr, atqz ehiz serio mimis vicu damnabant ex deconuictione peccati & gra sententiz. Idcoqz Mag. Lorca in 2. 2. d. 22 appendic. fecit & magno animi dolore invehitr in illoru malevolentia, qui ait) Cimgeritbq, qui adeo inocentem perpiscamqz doctrinz auri sunt severi reprobare! Duo autz in eius defensionz denuo adduxit: Primu, non antea Deu nos privare sua gra iustificante quz peccemus q grius peccamus quz privemur gra. Deinz inita Sequentia manifeste mala & inutilis

est

est: Mala quidē, ng ut Verificetr ans Sati erat si utrumq; simul
stingat peccare Scilicet & privari gra. inutilis autē, q Fanty inferēt pri-
oritas nāe seu causalitatis, qua peccatum antecedit Privatē gra ab isto
Causatō: evidens enim est prioritatē nāe cū simultate temporis sine dif
ficultate cohærere.

Secundō propterea nº 25. addidit ille Author, se sto
ntendo esse simultatē nāe inūgente peccatō & gra, quamvis in momen-
to temporis ea separanda sint. Simultatē autē nāe ideo probat, q peccatō
in aliquo signo Causa Vel instanti nāe procedit privatē gra, & pro eodem
signo adhuc coexibit peccato gra.

Cæterū hæc defensio adeo turbida esse
& ēq crasso Paralogismo peccare Videtur, utpote non leviter suspicer Magr
Lorca, Virū aliōquin adeo bonū, aliq sibi excogitasse Vel fecisse & a communi
longe alieno Verborū significatō, ng si adē ipse expectes, nemo non Videt
esse simul tempore ea quæ simul nāe sunt a quo quidē esse simul nāe ni-
hil aliud est, quā Vel concurrere simul ad causandū aliquid Vel
simul causari; quod autē simul Vel causant Vel causantur procul dubiō
& a fortiori existunt in eodē temporis instanti in quo eiusm causalitatis
activa Vel passiva simultatē habere dicuntur. Deinde peccatū esse ante
carentiā gra est causare illā carentiā, nulla autē causa ut causet carentiā
indiget ērā positiva oppositā ēortio Vel aditorio; hæcq nequit in-
fluere in sui carentiā dimissis efficiendē circa tūm apprehensionis error
imaginari grā adhuc existentē esse in eo priori in quo nondū expulsa
est, sic q a simili discursu dicere liceret priori & proposteriori ad peccatū
dari carentiā peccati, ita q aliud est negare prioritatē ērā Vel carentiā
aliud ipsā ērā Vel carentiā. Dicimus ēq, pro priori ad exclusionē grā
non dari ea exclusionē, ita non cadente sub prioritatē minimē v sub
ipsā exclusionē negamus enim carentiā esse ante seipsā seu causā
sui in illo peccati momento affirmamus vēritatē carentiæ seu exclusionis
existē.

Sectio 2ª

Proponitur alia explicatio conciliens cum gra peccatum.

D. Magist. Fr Antonius de S. Petro apud Salmanticenses Theo-
logus primæ & sapientia celebratissimus Theologus gratiæ sati: longas & graves
ferumnas Ordini (quarū titulis summa magnificentia suscepimus) coexistē gra
cū

Cy peccato novissime singulari argutory pondere promovere conatus est.
illius 1ª authoris Sententia 2ª. Peccatu, est causa meritoria sit privationis
grã, non posse in 1º suo instanti Cy ea privatã coexistere, sive illo supplicio puniri.

9 Primo igitur

Claritatis & Veritatis Causa Cy ipso supponimus, non ee de Rone omnis causa
meritoria Coexistã cuiq in 1º instanti Cy gramo sibi supplicio suo saltẽ omnã.
idq manifeste probatur, by ex merito 3ã privatois auxiliory actualis, qua grauis
detinã, nã ista in alio posteriori tempore, et illa ñ nisi in seq instanti infligitur
Cy ex merito Visionis B. aquã fidã Credenti. Cy ex merito Odii impassibilitatis
Subsistentis in actibus passibilitatis supponentibus, ut flagelat. seu mortis &
Martirio Cy denigã ex merito quo homo peccando dignus abhorreri vel annihi-
lari. Sily igitr in presenti disputatr, an sit de Rone Speciali Cãe meritoria
Via in peccato actuali mortali reperta, ut illa supplicio, quod ingrauiscãs
tanty privatã Visionis in 1º suo instanti non coexistat, sed potius ipsa
grã componatr adhuc? Rñ q illa affirmat. Cuius affirmandi Vrã aquã
ista principia sunt fundamẽta, videlicet Deus ocurrentia, que pro maiori questi-
onis & doctrina Modo, ita Utrahere & progenies decreui.

10 Primum fundamẽ

est: Grã Sanctificans ponenda incompossibilis ex nãa Rei, sive naalis, Cy pecca-
to mortali actuali: ig 2º Sternitr Via apparitã Capacitas, ut grã Conuiuãs
Cy peccato. Sicigitr accidat aliqua illius Diuinitionis exis Vel necessitas qualis in
Bñ B. fundamo accedere Videtr modo chiq predicta grã Cy peccato Con-
uinctio affirmanda est. Vtraq Cõa est legitima. ans suadetr 1º q aliquin
gunq Homo grã Sanctificante fieret impeccabilis, ut posita infallibili determina-
tõe ad Carentiã peccati, Cy qua sit infallibilitr ipsa grã incibitr: sicut ob eam
infallibilis Inclinationi Voluntatis Vnio hypostatica humanitatis Christi omnino im-
peccabilis dicitr Rñdeo.

11. 2º q si diuinitus Saltẽ, ut plurimi opinantr peccata actu-
alia grã Coexistere Valeant, ig Deus Revelare homini posset se conservaturu
illius grã, r chiq si ipse graviter peccet: peccatu autẽ posset Subsistere in Voluntate
Dissentiendi illi Revelationi Cy qua proterea Verbat ipsu peccatu essentialit
Inclinarete. atq ita chiq Cy ipsa grã Verbat quã infallibili Summa Veritatis
Inclinatione affirmat illa Revelatio, ig igitr aliqd Saltẽ peccatu actu inseparabile
ã grã. Non 2º est de Rone peccati mortalis esse naalit inconuingibile
Cy grã.

12 3º a
3º q oppositio grã Cy peccato est Exigentia physica qua grã postulat
Carentiã peccati, at ea exigentia Vel oppositio non est pro expulsione infallibili sed tan-
tu stringenti equalitr Vnu Violentia aliqua Vinci ñ possit, q agentis stn Creati
Deus superabilis est, qualis nimirũ physica stringentis expulsionis exis requiritr
integrati portulante Malo Reatus, et Repugnante eius motus Carentiã Vellen-
tatis

rus mixtum & in aqua vegetu frigoris & ste calore. Ratio autz est in primis q̃ gra eatenus exigit peccati carentiz quatenus exigit operatz suz, nempe beatitudinz cui peccatu obviu est: operatz autz illa non infalibiliter & stringent exigit. Deinde q̃ minime repugnat, ut gra a divina nãa tanty participet cu opposito cu peccato, cuz participat aqua cu calore: gracnz nonest adequata divinz nãi & sanctitatis participatio, ut affirmant ehz qui mutuatz gre & peccati impossibilitatz defendunt. Omnes ehz ob gre & peccati venialis impossibilitatz affirmare debent. Venio ad 1m gre gratum facienti fiendy esse probabilitery nra peccandi capacitas, qua scilicet q̃ gra infalibiliter cu peccati carentia mutuo destruerentur, ut suo in t. omnis fundamenti vone divinci videbatur.

2m fundamum.

& cui reliqua cu tota difficultatis solutio innituntr applicat difficultatz solui in nra schola celebre nempe quistionz illa, quz d. 10. sent. 2. de influxu gre habitu n. 22. tuz circa actus suz naales praceptos brevit absolvimus. Illud autz ita est: omne principiu vnius actus vel extremi nra libertatis ponit cu opposito, sed gra justificans est principiu illius actus quo observamus precepta divina vel aliqd aliud suz naale agendi, & gra justificans ponit cu actu seu extremo opposito q̃ est peccatu mortale. Coa videtur legitima. Maior est decantatissima nostra scholastica theologia. Veritz q̃ libertatis nãa. Min. autz probatur q̃ nisi gra justificans praeviat & concurrat ad suz naale actus observandi preceptz, illi actus nonesset digne meritorius augmentu gre cuiusdz sanctificantis.

Vz gra in illo instanti nonesset conservanda, nisi existente legis obedientia, ea gra servatio posterior foret ad illz obedientiz, quz propterea significare nonposset, gracnz significans vel prior vel saltem nonposterior actu significato esse debet aliquin ẽ gracnz significare dispositionz suz antecedentz nempe veritz adjunctz gre augmentz absolute ad infinitos alios intensionis gradus.

2o q. 2a omnis vera theologia, gra qua alicuius actus premiu ob. nequit ipsu significare ad augmentu suu, sive ad novu gre, vel veritz ad aliz, & sic ad ulteriorz sine fine, vnius illius actus significet: at servatio gre urgente gravi precepto & abitualis obedientia dependens ab extremis cuius obedientia meruit congrue: ergo ea gre servatio habet se tanquam dilectionis principiu observantis sicut gra productio vel dilectionis seu abitualis ea gra dignum merentis, ergo obsequiu illud obq̃ deus potuit servare gra est meritu ipsius gre servatz: homini autz libere innocenti esse observando bracepta, est obsequiu obq̃ deus potuit illi conservare gra. & c.

16 Tertiu fundamtu. Ex Trid. doctrina ata Sumitur. Auxiliu Sufficiens quo Deus hominu Semel iustificatu adiuvat ad observanda sua mandata ut gra iustificans Sed auxiliu quo adiuvamur ad observanda Mandata Et primu nata quu peccatu ipsa mandata trans gredies, atq; ita auxiliu illud in uno temporis instanti potest aq eo peccato simultatu habere gra iustificans habet prioritatu nate et simultatu temporis cum peccato. Hoc enim. sunt evidentes. Maioi Suadetur: nq Dicitu Sci. 6. Cap. 11. infert et probat Semel iustificatu posse observare Mandata Dei, exea Verba. Deus namq; sua gra Semel iustificatos non deserit, nisi ab eis prius deseratur. Homo Semel iustificatus ideo ex Trident. dicitur habere potestatu observandi precepta Dei, et hac non esse illi impossibilia observatu; q ex non privatu gra iustificante: non autu q pro signo priori ad peccatu precindatur a privatu et conservatu gra: hac enim ut precindens ab existente et non existente non magis adiuvat seu reddit hominu potentu, quu ipsa gra, ut mere possibilis et non Existens, sive eius privatio, ut Exemplo gra existentis, ex cuius vi alteriu Compraincipii Satis probari Videtur. Igitur gra iustificans ex Dicitu est auxiliu ad iuvans et ad proterua pro signo nata priori Supponitur ante peccatu Obedientiam, ut Semel iustificatus dicatur posse Divina Mandata observare:

17 Hoc igitur probationibus Theologicis ille Sententiu Suam persuadere conatur, qui est a Magistro Lorca et aliis discipulis, tu limitationis modo, quu opinionis Substantia et pertu limitatu quidu a pro gra aq peccatu societatis tantu admittit, pro ille, qui ultimu erat peccatu Et Supernaale precepta sive quo potens et Liberu est ad Supernaale opus, quo Meretur gra augmentu. Substantia his differt hic opinio, qui non Intendit duo Contradictoria, nempe gra et cuius privationis existentia in eodem temporis Extrinseca instanti, negatam in illo Uno Momento presupponi pro nata priori ad sui Expulsionis seu privationis: quu Et certum Chimerariu Genera a Lorca et aliis intenta, Sed tantu docet gra preexistere pro priori signo ante peccatu et peccatu in Uno, et isto temporis instanti Sociati, atq non nisi in proxime Sequenti ad venire exclusionem seu Carentia gra.

Sectio Tertia impugnantis precedentis Sententiæ Fundamenta

18 Principio quidu Prius fundamenti primi probati, quod a gra seu Iustificati impeccabilitate Semebatur impugnat non indiget, q ejus Vires non alia sunt, quu quæ a fundamento probati possunt, etenim

gratia

gratiæ sicet ex nãa rei determinata sit ad Carentiã peccati, negatæ libertatis peccandi destruere, nisi supponatur ex priori nãa signo ante exercitiũ peccandi. Sed gra iustificans non supponitur ante exercitiũ peccandi. Cũ etiã si determinata sit infallibiliter ad Carentiã peccati, negatæ destruere peccandi libertatis. Cõa esto legitima. Maior negãs ab adversario negatur, nec videntior esse petit quippe sola suppõ aut necessitas ex unã nexa infallibiliter cũ opere, oppõitur libertati antecedenti, & indifferenti ad opus & eius omissionẽ; idcoq; licet amor, licet amoris notitia evidens (intuitiva licet fortassis etiã intensissima amantis habitus) trahant quidem secũ effatum Carentiæ odii non propterea opponuntur libertati odii. Simili: licet calor ex nãa rei infallibiliter inducit Carentiã frigoris, & lux effaliter Carentiã tenebrarum & tri, negq; calore libertas acquirendi frigus, negq; luce potestas inferendi tenebras diminuitur. Minor autẽ infra fundamenti 2i impugnatur & stabit. Ut ergo patet manifesta gratiæ hypostatica dissimilitudo, quæ minime antecedit, utpote personæ constitutiva operationis eiusdẽ personæ: nisi ubi gratiæ ad infinitam sanctitatis divinæ participatæ recurrere.

Deinde secunda qua ã revelatæ grã cũ peccato actuali reservanda probatis sumebatur negq; opportuna negq; sufficiens est, non quidẽ opportuna q̃ vel peccatus dicitur ponere effectum & effaliter ex illa revelatæ vel non nisi stringens aut mediante alia cognitione qua cũ revelatæ infallibiliter non connectatur. Sit hoc modo (qui unice verus est ut infra monstrabitur) certe nulla effaliter vel etiam physica peccati nexio cũ grã q̃ perseverante inferri potest, nonemi potestate maior in illo, qui in cognitã aqua unicã sumitur. Sicuti 2m intendat ad versarius, ut re ipsa intendit videtur sane, vel circuly facere vel petere principium dum ait igitur peccatus cũ grã perseverante nexu probat ã revelatæ illud connectente cũ grã: quasi nimirum, non sit eadem probandi difficultas & aqua nos eadem facilitas & ratio negandi revelatæ illi connectentem, ac ipsi peccatum nexum.

Probandum preterea erat ab adversario possibile esse casu in quo Deus homini habenti usum ita revelet secretiũ cũ peccato observaturus ut homo ille dignabitur revelationis suæ non ponere alia revelationis propositæ aut notitia obscura vel infallibili habeat immediate dissentiendi libertatem, atq; etiã dissensu ipsum, seu voluntatem boni & dissentiendi trahere secum effatum ã revelatæ ipsa dependentiã hoc enim negamus eiusdem nimirum fundamentis quibus & effatum peccati cũ grã per-

Severantiã

nexionẽ negamus & impugnamus; neq; adversꝰ habet, aut habere
potest alia revelationẽ, & dependentiã illã affirmandi fundam, nisi ea qꝫ
ducitur ad affirmandũ possibilẽ nexionẽ peccati cũ grã, vel saltẽ in conexi-
onem naãlis peccati cũ carentia grã, qd certe esset regredi ad principium.

21 Rursus eadem
arguendi importunitas Exemplis & absurdis monstratꝫ simili
argumenti vim ad tollendas revelationes beneficio, posset evinci nẽsse de rone
peccati mortalis habere aliquã nexionẽ, seu naãlis seu actiã moralẽ
cũ privatione gre alicui existenti, aut ethã cũ aliquo supplicio: Supposito
etiam Dei sua potentate absoluta posse privatã gram vel aliud supli-
cium infligere, da vel finge revelationes quas homo agnoscat se minus
puniendum esse; da ethã hominẽ revelationi dissentire, atq; ita tandẽ
concludit illã peccati mortalis nexionem cũ carentia huius vel illius vel
cuiuscumq; pro tuo libito supplicij. Concludes etiam de rone peccati mortalis
esse omnẽ penitus inconnexionẽ, atq; ut ita loquar inexigentiã seu im-
possibilitatẽ cũ supplicio siquidẽ peccatum, nequit ethã morali sua digni-
tate exigere aliquo modo illud ipsum qd sibi omnino repugnat et sicut adversa-
rius illa revelat affirmabat nam differri privatã gram ad 2um instans pec-
cati, poterat etiam alia revelat eam affirmare dilationem, qua non nisi
in 3um, 4um, vel ultimo vltimæ sequenti illa pœna seu gre privatio infligatur.

22 Quæ cũ ingeni
arguendi arte & tam mirabili revelationis genio provincia, de rone
operis honesti super naãlis etiam procedentis ãgram habituali non esse
dignitatẽ vel causam meritoriã premij, & tandẽ omnis aliunde
nota, & constans nostrarũ operationũ nexio impune negari poterit
quapropter neq; apprehensio cum iudicio neq; bonitatis iudicij cũ vo-
luntatis actu, neq; premissæ cũ conclusione, neq; amor & complacentia bonã
tatis cũ gaudio neq; actus vltimi cũ habitu ãse producto vel specie nexi-
onis aliqua præcipue 1um aut saltẽ in 1o exitus instantis sortiri debe-
bit. Hæc aut absurda sunt & illã probationis formã nimis exim-
portunã esse satis ostendunt.

23 Videtur patet eorundem insufficientia
vltat Sto ronibus & explis non posse Consequentiã legitimã esse ãcasu aliquo
methaphoo. Sethã si ipse possibilis admittatur & penitus qd revelatio nis
representatẽ extraordinario ad substituat Verum naãlis, qd ditꝫ affirmari
potest explo peccati per se supponentis revelationem, qua affirmet ipsum
non-

non esse unquz, vel saltz per multum temqus remittendum illud enim peccati Vel Simpliciter Vel 2z quid irrevertissibilis exemplu negant pro Veliquis & Naalibus Sufficiens esse probatio.

Tertia autz probatio, quz ab Exigentia stingentis Expulsionis, seu ab inadequata nãa Divinz participatz apud grãm Vesidente sumenbatz facile etiz evertitur. 1o quia maior Exigentia, nempe infallibilis Expulsionis, seu maior divinã nãa participatio grã habituali est concedenda, sinra Libertatis aut prasentis providentia, non sit contraria: sed straria nonelt, ut Nz 2z & 3. fundamz 2 stabit: 3o

2o etiz si grã dicatur Exigere expulsionem peccati quatemz Exigit operatz beatz non propterea sequitur non esse maiorz Exigentiz circa Expulsionz peccati: tz q calor circa operationz Calefaciendi, aut Vurendi Exigentiz minus infallibilz, bez quz circa Expulsionz frigoris, non enim semq calefacit & tñ semper Expellit frigus: & similit aqua minus infallibiliz inducit operatz Summe frigefaciendi, aut etiz remissz, quz Expulsionz summi Calorís. tz q grã exigit non solu beatitudiniz sed etiz honestatiz operatz quas urgente praccepto naalit Exigit saltz ut ipsa deinceqs conservet. tz q grã non solum est nãa exprincipiz beatarz & honestarz operationz, sed etiz in se est honestatis grã qua propterea turpitudinis grã, qualis est peccatz mortale actuale, debet naalit oppoñ, ea ilz infallibilitate. quatrã salditis grã frigiditi.

Ratio autz omniz a priori sit q expellere a subito grz Vel quasi grã opposita pertinet ad effectz fralz, sicut secundariz producere & spectat ad eaz in genere causz efficientiz, prior autz & infallibilior est effectus fralis, aut saltz esse potest & solet, quz ab eaz producitur a caa efficienti, nempe intrinseca prior quz Extrinseca inadequate ilz fificatiz prior quz adequate dictus i deoqz Unus habitus infallibiliter depellit straria, quz influat in suz actuz magis qz nariz est, ut lux depellat tenebras, & subito sic, quz ut in ipso producat calorz, & calor ipse maiori necessitate depellit frigus quz producit Vel inducit qualitatez secundaz, sicut Veritatz & Caritatz: ipsaqz tandz grã infallibilius & prius reddit nos agentiz macula habituali Munda tos, quz erumpat in Charitatis, Vel aliaz Virtutz exercitia.

Sectio Quarta prosequitur impugnatio.

Vbi an & quomodo gratia iustificans possit gratia edere actus meritorios?

27 Secundo fundamto quo decumebabat ab antecedentia grae ut illustrantis valore meritorio opera iusti supernalia, & augmentique ipsi gratiae digna, illud erat, quo ig priores Lorca Aflecba Sphet ebig pro chymerico gratiae ortus privatis Dostro. Stebantr, ut refert inter alios gravis Theologus Sillatute. in manuscriptis d. S. de iustificat. duo autem sunt huius fundamti impugnandi media, Ig supposita illa grae anterioritate negat eiusdem gratiae possibilem cum peccato vnionem. 2g vero ipsius anterioritatis, merito necessario inficiatur.

28 Primo igitur medio eo argumentamur. gratia iustificans dignificabit operatem iusti, si praesupponatur in homine tanquam principium remotum & non requisitum ipsius operationis. Ab quamvis ea gratia sit incompossibilis cum actu gravitur peccandi, Vel mexa cum operatione praecepta, potest praesupponi ut principium remotum & non requisitum. g. gratia dignificabit operatem iusti, quamvis sit impossibilis cum actu peccandi. Cona est evidens, atque ehig Maior primo galibus fidei Vel spei procedens a iusto meritorius & augmenti gratiae, etsi non nascitur immediate a gratia habituali sua a proprio suo habitu & auxiliis actualibus, neque ipsa gratia requirebat, ut patet in actibus fidei, Vel spei elicitis a peccatore. Secundo. g opera bona procedentia a persona quae indigendent ab operibus supponitur assequigna & nobilis, dignificantur ab ipsius personae nobilitate, ut ig in politicis, quae in Theologicis stans &.

29 Ig minor, inqua & tota difficultas efficacitr sic probari potest. Principium quod est remotum & minime requisitum (quale re vera est omne remotum, ut ostendi in tractu de fine destinato) alicuius operationis potest esse impossibile cum vno libertatis extremo (ut peccato) & nexu cum alio salva tota ratione libertatis, ut affirmant omnes Theologi, nisi fortasse vnus Velalterus minoris notae & obscuritatis quaestionis Vocali laborantis: illud ig exemplo gratiae definitionis divinae non actus liberos efficacit determinatis probari potest. Ratio ig a priori sit, Vel ipsa trium apprehensio, ng Vbi omnia principia proxima & immediata sunt in diffinito & cum possibilia

bilia ad quovis libertatis extremo, dator ipleta libertas proxima immediata
qua est vera progria & unica libertas, ng vbi causa immota totaet in-
differens, negnit operari nisi indifferenter absqita libere, causa enim remota
non influit ineffectum, nisi valde improgrie seu mediate, nempe medio, modo
quae causa immota g &c.

Previdit hanc difficultatz perspicax Nicolo-
gi, quam impugnaremus, ingeniz & duo praecipua responderet dolivercas vi-
debit. 1z, gra habitualz non pendere effalit a scientia media, aut opere
conditionate futuro, siquide illa deferri vdarit, sive praevideatr, sive improvi dentr
operatis bonestas futurisa, saltz si Deus necessitatz imponat adamus praecep-
tum, atqiba ea gratia simul cu precepto est necessitas ang, seu ea praede-
finitio, qua effalit scientia media bonestas operationis supponit, tdemque
tantz est suppositio vel necessitas dsequens.

Vere haec non arguto minime-
quadrant: tz q negnos arguimus ad praedefinitionis paritate, sed non
a priori, ex certis & ons principijs remotis omni, cas indubitata: negs assignata illa
differa et plus quam mere realis, siquide gra eogt possit deferri independenter a scien-
tia media & sine praecepto libere operandi, non habet maiorz impossibilitatem
in peccato actuali, qua effalit pendenter a scia media obedientiae, tz q isto gra pro-
ducti per alium vel effalit vel omissi pendentz a praedefinita obedientia, post alt
tz perinz praedefinitz immediate: tz q homo potens libere vitare praedefinitz,
poterit etiz libere impedire gra: hac igitr ita producta vel decreta et suppo-
sitio tantz dsequens. tz q Sicut Deus potest deferre gra habitualz independen-
denter a vero dsensu conditionalis praecognito, salte necessitando ad actz praecepti,
sic potest habere praedefinitz amoris seu obedientiae independent a libero no
dsensu, salte necessitando, ad illz amoris praedefinitz q Sicut praedefinitis, qua ne
existitz nisi dependent a dsensu conditionate futuro, seu gra cognito, est suppo-
sitio vel necessitas tantz dsequens; ita gra qua non existit, nisi dependent
ab eodz dsensu conditionalis praecognito, & absolute praedefinito, non est suppositio
vel necessitas ang, sed dsequens.

2z autz, qd ille author nobis ogicit strenuously
physica praedeterminatis: haec enim destrueret libertatz nrz, etiz si deferret
praeluente scientia media & etiz si remota tantz operatz praedeterminatz
praecedent: g etiz gra habitualis libertatz tolleret ad actz praeceptz, utpote
non minus iz illo gra connexa, qua physica praedeterminatio.

Caterum ea ita
manifeste nullaest nascitr enim ex antecedenti, qui hypothesim chy-
mericz involvit, quivge praedeterminatio extra gria nda habet praedeterminare immediate

Voluntatꝭ ad vnꝫ operatꝭ atq; ita tollere immatꝭ libertatꝭ et indifferentiam oppositi ipsi operationi. Etenim prædeterminatio necessitat divina Voluntas sicut prædeterminans differens nobis auxilia vel aliud principium immatꝭ, sed entitas Velentitas accidentalis, nec necessitat actio, auxilium vel habitus productiva ut omnibus est manifestꝭ; ea enim actio nec debet, nec potest esse magis gra connexa cꝫ vno motu operere, quꝫ trusꝫ principium actionis productivus necessitat dignitas aliqua, excellentia vel sanctitas, sicut gra habitualis, qua homo sanctus sit vel dignus habendi auxilia, ut est effectus, et ostat ejꝫ exemplo prædeterminatio ad malum, quo posito foret turpitudo et macula tota soli Deo libera. ꝫ nisi prædeterminatio sit actualis deterministio creata, qua Deus prædeterminet nrꝫ Voluntatꝭ ipsa est pura Chymera, ut patet satis superflua et multo grato Deali prædita. Undi prædeterminatio ea remota, et data ꝫ scientia media, simul destruunt, et in destrueret nrꝫ libertatꝭ.

34 Sectio 8ª An Gra Justificans debeat physicè præcedere opera meritoria augmenti ejusdem græ?

Quæstionem Vemus negative cꝫ Gra Ommiori apud Rigal. d. 20 indeꝫ simul producimus cꝫ Objectandi medio, qd initio sectionis proximi jam promisimus. Asserta ꝫ ita probamus. Et gra dignificat operatꝭ satis ꝫ qd ipsis coexistat, et extitutꝭ est ejꝫ sine libertate Velocitatꝭ bene operandi, sed gra hominis obedientis coexistit bonæ operationi, et extitutꝭ erat ejꝫ sine libertate Vel occasione bene operandi quamvis ipsa physicè pro signo priori operatꝭ nec proxime nec remote præcedat, ꝫ gra hominis justi non debet physicè præcedere operatꝭ, ut ipsius Valore meritorio dignificet. Ita communiter sunt indubitata probo maiorꝫ. Ideo x omnes Theologos gra quꝫ se habet modus premij saltꝫ queat nequit augere ipsius premii, seu dignificare ejus Valore meritorio augmenti græ, ꝫ sequeretur processus infinitus Valoris meritorij et premij Existia rerum ita; cum enim premii esset dignitas illustrans operationis ad aliud, et illud ad ulterius sine fine, at hoc absurdum minime sequitur, si sola ea gra, qua ejꝫ sine libertate bene operandi existeret habeat ex ita sua, dignificare operatꝭ honestatꝭ, ut evidens est quisque ea gra omnino finita et ea ejꝫ quæ ante remuneratꝭ suggonebatur. Unde proceditur infinitus processus excludendo a Virtute meriti dignificativa omnis ea gratia quæ incipit existere tanquꝫ novus figurꝫ operationis premii, et sine qua minime existeret. ꝫ et

35 2º cogressive qd gra in momento proximo existere et modo existitatꝭ potest dignificare operationis honestatꝭ ꝫ non requiritur physica in eodem instanti

eodz instanti præcedentia. Et an. grā Existens unius Virtutis seu exig exitit operat honesta et operatiū dignificativa, saltz v si auxilia, quibus immanet educitr operatio existant et sperantr amore operationis propt gram præsertim ad dignificandz enim minus requiritr quā ad producendz: sic Verbū divinū gd specialit non influit in operat Xpi eas tñ dignificat: sic nobilitas humana non producit actiones Civiles vel militares, eas v illustrat. Sed grā hominis Iusti Existit ex obedientia et Virtute illius existit ipsa obedientia operatiua: ng q homo gratiae filius Deiformis operat, atq modo non dz mereatr cateri auxilijs suscipit auxilia potest operari, ideoq operans obij sanctitatz, maxime si obiitq Deus grā definiat operatz ut contendu sit obeam ebig tacq gr definire, quibus grā definire dicitr. q &

Verbo grā pro priori non requiritr ad dignificandz operantis quatenus per illā debet dignificari et sanctificari ipse bñ operans, ut vidimus est. Sed pro signo priori antecedatz gravis gratia tñ debet homo esse dignificatus et sanctificatus, sanctus enim est qui liber et incontaminatus ab omni macula et labe est, ut cum d. Dionisio omnes theologi definiunt. ille autz qui præceptu grave obediendi habet ut præscindit ab obedientia et inobedientia ebig præscindit ā carentia macule et maculā, ertenz gravis nāe valdz mlcula peccatz actualis grave, utpote finis nri impedimentu, vel indignitas q nec debet pro signo priori requiri grā equitz in hoc effectu fratri sancti cuncta et veraci fundamenta efficacz bene instantia, ut videranti patebit.

Ex quo infero 2 authori qui haltenus impugnavimus nullu fugisse præsidiu in illa grā dignificantis antecedentia: ng hac requisita existimetz ita patis aperte in sede primo ostendimus eam sedi posse salva ebig et libertate nra et incompossibilitate grā cu peccato, si vi illa physica præcedentia non requiratr sed sufficiat moralis, qualz in 1a et 2a præsertim assertionis probat explicuimus, ig nihil tandz remanet, quo ea grā peccati quinctio promoveri possit.

Intero v. præsenti instituto importatung esse vocatz illā quæstionē, an ste grā habitualis, qui pone obedientia urgente gravi præcepto observatz, dicenda sit in rigore premiu, et obedientia illa meritoria premiu? a parte negativa stare videtr fabri Doctor loquendi modus, qui tz in Iuridicis, quā in theologicis ea duntaxat grā vocat premiu, quā ita existit pone operis boni, ut sit gratiae augmentu sup eam grā q ex excellentia, quā ig ante habebatr vel quā independenter ā præsenti libertate habenda foret. Cateri vocatr quidz premiu tritz, vel 2um gd gratiae sorte, aut ebig si placet simplicit tale, qd non dicatr habuisse q suam

existz

Exmerito sive existura nisi fuisset libertas & exercitij bene operandi. &

39 Infero 3° genuinum sensum
Vbor. Trident. s. 6. c. 11. sup. dtō nos allegatorum. nempe iustitia, seu gra habitualis
est trāō, dignitas, vel exigō obsequ Deus semel sua gra iustificatos non deserit, sed ad
iuvat, donatq potestate servandi Salutaria Mandata, quatenus sit obsequ iustifi-
cabij in proximo momento existentis Deus affert homini auxilia sufficientia, quj suo pecca-
to deseritur ille non est. Ceteris gra Sanctificabis, ut existens in Deo instanti, sicut
dignitas & exigno & stringentis acceptabij, ut in hoc instanti detur auxilia efficalia,
sic dignitas maior & infallibilis acceptabij ut homo peccare potens possit etiq servare
Salutaria Mandata, sive ut ipsi auxilia sufficientia detur.

40 Quidr autq. Deus prius de
sero ab hominibus sua gra iustificatis, quj ipse eos deserat, ty 2° a gra iustificans
non pellat vel tollat nisi Exmerito, seu peccato ipsius hominis resistentis, & inobedientis
gre auxiliantj a Deo datæ, prout dignitas gre iustificantis, ut haltenus ut sed proxi-
mo instanti perseverantis, quo modo proveratur ceteras, nisi obstaret peccatj. ty. 2°. Sic licet sentit
scopus Augustin. ex quo Vbailla fere omnia desumpsit Vasquez & Dominicus Gravina Vero
haltenus iustificati non privantur auxilio sufficienti, seu medijs requisitis ad sa-
lutarj actus, atq ita ad Salutaria Mandatorum observantia, nisi ipsi prius deserant
Deum & quidq temporis ejus priorit. tate. qd autq Deus neq ejus post peccatum ea auxilia
seu media sufficientia neget hominj id certe infallibile non est sed valde con-
tingens ut patet in peccatoribus qq. pœnitentia finalis opportunitas ne dabit neq
sufficientia: Deus enim facienti qd e inse non denegat sua gra, idq semper
infallibiliter omittenti v. g. nonnisi sæpe: Deque plura in Concordia disq. 6.

Sectio 6ª quam tandq oppositionem habeant gra sanctificans & peccatum actuale mortale?

41 Suppono in primis peccatum dici posse mortale, primo radicaliter nempe gravis, ut
gravitet & sub pœna mortis spiritualis prohibeatur. 2° proxime seu actualiter seu libera, qua
prohibere gravitet advertens agnoscatur: 3° actualiter sive in actu 2° propositum ut ex
ipsa gravitate a Deo prohibita. Quarto autq non procedit de peccato radicaliter mortali illud
enim multq habere videtur oppositionis cum gra Sanctq invincibilis a Creatura, ty q aliq enim
mortale debeatq esse amittere gram quovis peccato blasphemiæ vel sacrilegij, etiq cum
imperfectissima. Vel fere nulla libertate omisso, imo etiq quovis peccato mortali tali, ty quia
plures operatæ mala quæ poterant gravitet prohibere & tñ gravitet non prohibentes, ut men-
dacium Oziæ in aure Radij, & in possibilis exigua carnis mortificatio in die Jejunij.

42 Suppono
dein peccatum letale ex gra bifariq posse disparari 1° ut peccatum supponatur gre signo priori, &
gradu detrahi vel tollatur gre posteriori: 2° ita ut gra prius in aliquo signo suppositi,
& peccatum imitatur vel simpliciter in posteriori. Suppono demum, ty gram, quq peccatum duo

duobus modis desiderari posse 1° quoad in abstracto seu pro gra ygualitate gra intra
Verbi subto. 2° in concreto, pro effectu gratis Sancti & grati.

Assertio 1ª peccatu mortale proxime tale, etiam veniale sino omissu habet in primis offalu oppositionu cu gra
concreto seu effectu gratis primario illius: Deinde habet oppositionu saltu naaliu cum
ipsa gra in abstracto Purgata, tandu & Videtur habere cu eo abstracto seu accidenti
gra effalu oppositionis. 1ª assertiu pars p 1ª q in modo omnu loquendi non dicitur
ille, qui turpissime operatur utqui Deu ipsu odio habet, quamvis aliquin habeat prin-
cipiu sufficiens, quo possit honestissime in alio instanti operari, neq gratu Deo dicitur
qui hec tra intra turpitudinis & ingratitudinis qua digmus ẽ ut odio habeatur. tra
Vulgata Sanctitatu in concreto accepta, vel sanctificatiu definitio Sanctitatu appellat
primitatu alicuius habe immaculatu. Cu q ille qui erraret pro aliquo signo priori,
quamvis susciperet liberalit vel conservatu vel 1ª productionu habitus sapientie
seu naaliu dnu infusu, minime diceretur sapiens: 2° neq Sanctus &c. tq 3° ille
suo peccato actuali ẽt omnino impeditus ad amandu Deu quoviu gra conservatu ha-
beret, qui autu intra Sanctu vere turpitudinis impeditus est ad finu suu, atq ad
honestissimu mediu, nequit esse bonus gratus aut Sanctus, sicut e contra qui in-
trinsece & ratione & dispositus ad ipsu finu nequit non esse gratus Sanctus & bonus Vi-
ator. 2ª assio

2ª assertionis pars p 1° Excaudenti q gra nequit naaliter existere
in subto incapaci ad recipiendu effectu primariu, sive q effect ocossa, sive q da-
nesq producu, neq observari. Exigit nisi in subto capaci illius perfectionis de quo
ipsa dati; ideoq postulat primimq effectu gratis dispositionis: ut patet de luanion
potente naaliter existere in corpore opaco, & volitione in nesciente, talibus pluribus
ecclesiis latalibus peccatu est subtu incapax recipiendi effectu primariu gra, ut mu-
per Vidimus. 2. 2ª peccatu latale habet plenissimu dignitatu, ut amittatur ea pro
qua homo peccans, illo saltu cessante, foret gratus & amicus Deo: hoc etiu ipsa
gra propter peccatu destruendi ab Valde naaliter intimus & naaliu ergua a solo Deo
pro exigentia peccati existentis dirigendi, & frustrari potest, an autu ea oppo-
sitio dicenda sit physica vel tantu moralis, quaestio genitus vocalis: aggrediatur
si placet mixta; est enim moralis quatenus meritoria, physica quatenus ipsa
& in genere meriti actus singulis omniu maalissima est, & dicitur in forma
peccati, ut physice existentis, atq infra gra physica exigentes existere
in subto sui effectus gratis proximo capaci.

3ª assertionis pars inde licet aliqua ex
formidine: usuadere potuit, q peccatu mortale dicitur dignitas amissionis
gre: at dignitas, movet ad voluntatu exercitionis boni, vel mali: non posset
autu movere ad gre amissionu, siquidem afferret gre destructionu; inquit sage
diximus repugnat nova voluntas in Deo sine nova libertate: huc acce-
dunt quo ad vere causa meritoria vulgo dici solent, ea velle revinguere
in Deo libertatu sive ad vindicandu sive ad remunerandu, quo ipso nos
attingimus dispositive ad 2. initio. Rursus Deus dicitur primu deferre a

nobis

que ipse nos defleras: primo Videtur enobis offendi que non privare sua gra iustificativa. Secundo Libertas ad novos decretos primadoy privati.

46 Assertio 2ª si gra habitualis supponatur pro priori repugnat saltem naturalis libertas adpeccandum mortaliter proposteriori. D. 1.° ex Joannis 1. 3. Omnis qui natus e ex deo peccatum non facit, quoniq semen ipsius in eo manet, et non potest peccare quoniq ex deo natus e: 2.da Lex ordinaria, que in rerum naturis fundatur, nulli qui habet nativitatem, naturam vel semen dei, peccare dedit. Respondet Pugal. d. tract. n. 231 in eo loco tantum docere gra non posse esse principium peccandi egregie quidem. Sane que habet quilibet habitus infusus, quilibet adquisitus imo etiam albedo & calor, 2.° q. 1.° vere, quia gratia prior reddit hominem iustum & sanctum, etenim in subto proxime capaci illius effectus formalis positivi, qui in illo instanti necessarius est saltem naturaliter ut dictum est formalis negativus, nempe peccatum & culpa. 3.° Repugnat, ut aliqua gra subto permixta effectiva exigat vere sui effectus formalis carentiam alicuius imperfectionis in subto, quod ipsa vere sui exigat imperfectionem vel imperfectionis exigentiam illius gra quod patet ex inductis, ex vere a priori gra que a Deo quia ipsum subtum exigit carentiam imperfectionis: Undequaquam aqua ab extra calefieri & grave detineri posset, si ex ea aqua, nec a gravi, nec ab eorum perfectionibus exigitur. 4.° Si homo vere gra exigit non peccare, sequit vere sui, vel naturalis sua libertatis exigere peccatum, aut exigentiam frustrare.

47 Assertio 3ª repugnat Quia divinitus ut pro priori habeatur gra & pro posteriori mortaliter peccetur probari solet satis probabiliter ex praecedenti, q. si Deus violenter inferret exigentiam naturalis gre, ad peccatum contrarium esset auctor specialis & supernaturalis peccati, nec in ullo ordine excusatus haberet. Quinetiam probamus q. homo pro priori habens gratiam est simpliciter iustus, sanctus bonus & gratus ut modo dicebamus ex tract. 1. ex disp. 22. & ex 23. sect. 1. ad 2.um pro posteriori careat ea effectu in ordine instantis simpliciter in iustitia turpis & malus. Ad ea quae 3.° scripta effluit de Lugo d. 2. sect. 2.

Disp. 15 De Venialibilitate Unius peccati sine alio.

Sectio Prima An peccatum Veniale possit partialiter remitti?

1 Quatuor ut ita moveri videtur Cardinalis de Lugo d. 2. de panit. sect. 2. qui possibilitatem dimidiatae illius donandi affirmat contra tactum & negat in dd. nos autem ita illum ipsum probamus 1.° q. Unum peccatum Veniale remittitur sine alio: nq in gratia tenus sauciam sapere nequit existimari, neq retractamus omnia ita Venialia sed po-

tuit

potius in raro plura amplectemur extra Sacramentu, cũ similiꝫ de uno dolemus, qdo aliud dimittimus, obligaremur Veletia agrotaremus, duru autꝫ videredibile videtꝫ, nemine extra Sacramtũ privilegiu, sive sua satisfactõe liberari, vel ab uno cũ minimo peccato veniali, nisi liberetur ab omnibus cũ maximis, aliquin raro vel forsan nunquꝫ extra Sacramtũ pro uno cũ peccato veniali satisfaceret uiro. nec homini vulgi, utpote peccatis venialibus plerumqꝫ nimis abundanti, & cũ venialiter unu peccatu inadequate ipso inadequate remanente. Probo cog q unu veniale sæpe equivalet decẽ aut quatuor vel uniꝰ vel diverꝫ speciei: ejusdꝫ dispositio vel satisfactio, qua sufficeret ad solũ remissionẽ totalẽ unius peccati minoris, sufficiet cũ ad remissionẽ gradualẽ partialẽ maioris.

2° peccatu veniale

2 remanens habitualiter, quatenus privat aliqua gra subsequẽ augmento & amicitia, saltus potentioris, habendo nisi illud peccatu præcessisset, ut explicui. d. 2. l. 7. potest q & solet tingere, ut homo qui peccato uno veniali, dignus fuisset carere intuitione amicitiæ, nempe auxiliorꝫ favoris, vel valoris meritorii, aut etiã, de inscitia sb pœnitentia, non sit cũ dignis nisi privat ut septem.

3° non magis & indivisibiliter

3 culpa veniali, cujus ve habitualitas, seu macula, quꝫ pœna respondens ejusdꝫ culpæ. Sed pœna unius culpæ venialis simili remittitur partialiter, nonnisi quavis indulgentia, aut quavis satisfactione donatur nobis quavis pœna culpæ licet maxima veniali respondens. cũ tñ ipsa culpa venialis sæpe remittitur inadequate.

Corricies. Una culpa venialis est in se indivisibilis et carens partibus, & vel tota, vel nihil ejus tollitur. Sed ans tralis, dado: virtualis, nego. equivalet enim dignitati & indignatio intensa ut 4. dnabus quarum singulꝫ sint duplicis gradus, nã cæteris paribus voluntas sadendi levis deus hominem magis quã culpa est quꝫ dura voluntas sadendi duos homines scelestos & iniquos.

Replicabis:

Semel remissa una qualiscũqꝫ culpa, non est qui alia pte substituat, seu qui novã & minorẽ culpã reponat: nã homo ipse ut suppono non peccat denuo venialiter: & Deus nequit infundere culpã minorẽ loco majoris sublatæ ponendo in illa nullo exigente, dicta ut author & culpa partialis remanere non potest. Deo. Deus quidẽ culpã aliã minorẽ, sed pristina culpa habitualitatẽ minorẽ substituere nempe minus irascendo quã antea: qd autẽ aliquantulũ arbitrio irascatur, non fit a Deo authore sed a Deo punitore, nec extra veram exigentiam, ipsa enim culpa actualis meritaret, ut Deus gratia magis vel minus irasceretur ꝛ minorẽ vel majorem remissionis dispositã, vel culpa satisfactã qdcũqꝫ offensa humana exemplo explicari potest.

Act. 2. An peccata venialia sine mortalibus remitti possint?

Defacto venialia sine mortalibus in remitti dicit S. Gregorius sia vel ejusmodi remissio fit ex gratia infusa & amicitia Dei, qua omnibus mortalibus pariter opponitur culpa nullus peccatoris actus si ad Dei inimicitiã in liberum & acute Deo charitate amicitiam & gratiosos operantes. Circa potestatẽ autẽ absolutam ra-

stio

dubitandi ea peccata et eorum remissiones omnino ineo differunt, et sicut peccatum mortale poterat esse a principio seu primitus sine veniali, sic ehiz separatum ab isto postea remanere posset. Ostratur gratitate remissionis panarum potest tollendo dolorem, pana sequens culpa veniali sine pena sensus culpa mortalis, atqz ehiz pena damni salvo dicto hoc eo modo: dicerno ego tibi offerre statim, si a mortalibus emunderis; ehiz ipsa Culpa levis sine gravi dolorem valet.

7 Assertio tertia negativa sit, q remissio culpa venialis debet fieri q recuperatz tanti boni, quanto malo illa culpa se sequendo attulit seu meruit afferre: at culpa veniali q se attulit vel afferre meruit privatz augmento amicitie qd adquirendo erat, si ea culpa non praecessisset: q repugnat ut ipsa remittatur, nisi recuperetur illud amicitia augmentum, ehiz nisi tollatur peccatum mortale ut ponit oppositum cum ipsa amicitia.

8 Ostratur peccatum veniale attulit quando indignitatem auxilium et favoris subsequentium attulit ehiz quecunque diminutum valorem meritorii in operibus postea honeste elicitis ut alibi d. 20. sect. 7. et in tertio de merito latius firmare spero ratione quo sit dignus esse minus merendi eum qui culpa sua dominus meriti, seu merendi facultatem tempore q peccatum veniale non remittitur, nisi hoc valore meritorio relibrato, atqz ita nisi sublatis mortalibus omnem valorem impedientibus.

9 Tandem rem dubitandi restat esse quid remissio distinctum a tota remissione venialium esse modum iustificandi seu amicitia divina atqz ita cum separabili abeunte sicut extrinseca veritibus ostrat. Ad affirmatam dicimus ans quod pena sensus; unus enim dolor qui sensibilia instrumenta extorquent abalii separari potest: negamus tu de pena damni, ne temporalis ab eterna separari, non potest temporalis autem propria e venialium, sicut mortalium eterna: nisi mera pena damni acceptam non pro ipsa eterna vita privata temporali sed pro illius privationis effectu veniat pati, nempe pro acervo dolore ex illa privata cognita orto: sic enim pena damni non minus quam sensus venialis potest in venialibus ehiz si in mortalibus permaneat; illa tandem remissionis additionalis species nobis obscura, non tamen remissio quo additionata remissio promissio vel voluntas, qualis ehiz de mortalibus sub dilectione attritionis velattritionis circa peccatorem data in eo, quo absoluta remissio fit, aut fieret q mortalium donata

Sectio 2a An unus mortale sine alio remitti valeat?

10 Suggerunt aliqui in hac providentia mortalium remissionem quoque dividi q omnes faciunt quintam iustificationis fraum q filiationis et amicitiae dei affirmant divisibiles esse magnus suarez d. 10. de partit. et alii pp. qui affirmat possibile esse donatum extrinsecum et etiam illi qui arbitrantur gratiam esse divinitus impossibile cum mortali habituali, quae similitudo Rivad. sect. 2. 8. negant et vasq d. 107. cap. 5. credit qui extra donationis impugnatores maxime vero qui impossibilitatem ejus gratiam

cum

cy mortali habituali tuentur.

Assertio 1ª Si possibilis foret donatio extrinseca pure talis seu qua simul amicitia extra non sit dividi quidq; posset vna remissio ab alia ebq; intrinsecalibus. Videtur quia Theologi tenent quod ab exemplo humanarum remissionum quæ admixta amicitiæ legi habere nolent, tum præcipue a priori, q; pura remissio nihil aliud tenat quam cessare irasci vel non infligere pœnas quas ob omnia peccata sibi Deus supponit posse omnes ires ob omnia mortalia sine amicitiæ restauratæ depositione, dicendus ebq; est posse deponere ires ob vnum peccatum eq ob aliud retinendo.

Assertio 2ª absolute loquendo nulla est possibilis ebq; inter extrinsecam mortalis donatam divisio. Ratio eq repugnat Extra remissio quæ ebq; non sit amicitia et hæreditas Dei, ut dicit S. Thomas amicitiam autem omnia mortalia ejicit = inde infero 1. repugnare ebq; remitti partialia peccata mortalia ipso remanente in rone mortalis minoris = infero 2. non repugnare remissa partialia mortalia hoc ipso remanente in rone venialis: etenim sicut mortalia sine venialibus possunt et solent remitti sic ebq; posterat mortale in veniale velut mutari, seu potius posset gravis indignatio Dei cessare permanere, q quidq; amicitiam divinam non est cy venialibus seu cy ira levi incompossibilis. Quantus hac partitio, secundum sententiam Culæ mortalis remissio aliquo modo stringat affirmare non possumus, cum q peccata saltem mortalia omnino solent intra et extra sacram dicuntur, cy q exigua peccati habitui particulæ, seu severantiæ levis inaudita apud Theologos sit videtur, illud in asserere possumus, sic in vno nro actu devenire malitias mortales et venialis, et adeo aliquibus modo stingere, ut remisso mortali emaneat veniale cy illo identificatus quo ad ebq; exitum seu exercitium, possunt enim morales unitas perseverantiæ distingui atq; ita non minus separari quam a principio actibus distinctis illa unita fuissent.

Assertio 3. repugnat divisio eodo actu internam sive ipsa fiant cy effatis oppositis cy mortali, ut nos arbitramur sive cy minori dubitet prædicto juvior pars est manifesta omnibus et tenens. Posterior quæ etiam est habet Pipal. et nonnullos alios oppositionis vel physicæ vel moralis fautores, ebq; repugnat ut tra positiva præbeat effectum tralis negativum nisi præbeat positivum, sive ut operatio secundaria sive primaria, ut est pœnitere et deputatum S. Latius exercitium repugnat ut gra intrinseca præbeat effectum non iniustificandi nisi destruendo iustitiam: at nullum effatis oppositis cy iniusto omni, sicut calidum cy omni incalido, et quies cy omni impetu repugnat, ut iustitia præbeat effectum tralis negativum, alicuius non iniusti, nisi præbeat positivum iusti, atq; ita depellendo omne iniustum.

Disp. 16 An peccatum possit remitti ante vel in ipso tempore quo committitur?

Sectio Prima

Assertiones circa remissa peccata mortalia

Assertio 1ª Nequit mortale remitti ante quam omittatur. Ita est 2ª 2æ tract. d. 7. de pœnitentia n° 226. qui primus de hoc puncto dubitasse videtur quem sequitur Pipal

diz. ult. Sch. 20 P. 1. Deus postquã peccatũ omittitr Vel observat ipsũ in rõne habitualis, Vel non observat. Si servet: q illud non est remissũ antecedenter. Si non servat q tũc tantũ remittit illud, qdo posterat libere observare. Sed tantũ poterat illud observare in rõne habitualis postquã est omissũ, non enim potest esse habituale antequã sit actuale q non potest Deus mortale remittere ante 1 Deũ Existẽs.

2 2° Donatio illa anteriõr Vel extra vel intra eã. non intra nõ omnibus constat, nihil enĩ intus dari potest in homine qd remittat peccatũ postea nisi gratia remittendum: aliquin de facto omnia iustus haberet donata peccatũ mortalis futuri; siquidẽ habet bonũ gratiã intus impossibile cũ peccato futuro. Nec extra ipsa vita tantũ effectũ divina Voluntas (ne adversi. diguitant) cedens iuri indignandi 2t peccatoris: nec autem illud non existeret ante peccatũ, utpote in ipso peccato existens, & tale, quo homo dignus sit, ut tres irã non quidẽ anteriorẽ, quã certe non mereretr sed tantũ posteriorẽ.

3 3° a Cũ ergo sit Deus extra donare peccata, ut obiã adverti posset, non propterea ea donatio esset divina quamvis ipsa divina Voluntas divina sit: d. licet venialia de facto q extra decretũ tanquã efficax remissiva in sacramẽto penitentiæ remittit adverti. obiã dicentes, non propterea Deus de facto dicitr remittere venialia antequã ipsa omittantr, aliquin nunquã in sacramẽto remittentr q divina Voluntas cedens iuri indignãdi aliquis non dicitr donare peccata antequã ipsa omittatr.

4 Sequunt: Deus supposita scientia Veletiã ante scientiã peccati absolute futuri potest cedere iuri indignandi prout peccatũ non erit, potest non cedere, quã homo qui cessionẽ anteriorẽ facere solet, sed cessio iuris ad donatio q dist. Maior. Cessione activa, seu pure intentionali, concedo: passiva externa realĩ Vel obiectiva nego. Paritas autẽ hominis cedentis, aut etiã condonantis ante debiti Vel offensæ nulla est q homo dicitr cedere iurẽ ab illo tempore quo se obligat ad non irascendũ, Vel exigendũ satisfactũ aut debitum: Sed Deus, aliquin ipse qui ab æterno suis decretis se obligat, de facto etiam dicenter peccatorẽ ante omissa peccata donare. Tantũ igitr dicitr Deus cedere Vel donare qdo non exequitr illud malum, qd homo merebatr, illeautẽ tantũ Vel gravius male meretr post peccatũ.

5 Asserio 2ã potest remitti mortale in ipso quo omittitr instanti, remissũ. quia Deus nulla iurã libere excurcat nulla pœna propriæ culpæ aut sibi liberã infligat ni Deo remissa, qua faciat Deus, ut homo peccans sit iustus gratiæ Vel bonus, prior dilusioni pars est manifesta, q sit ira Vel pœna Deo libera est libere etiã potest oret mitti Vnde q gratia habitualis & eius sententia potest non obstante peccato mortali actuali servari pro posteriori eius dẽ instantis signo, dicit etiã Deus remittere illud in ipso omissionis momento cũ remissione quæ omittit in observatẽ illius doni qd statim cessante peccato actuali habitẽ effectum gratiæ sanctificantis integrũ qũ remissionis omnia cabit. ideo etiã dicimus &

habilibus infusis quâ in pœna peccati amittuntur in 1° peccati momento. poste
rior autẽ pars Satis colligitur ex dictis d. 13. sect. ult. Et ratio est q̃ leviter
inuisibus & malus nequit simul esse omnino uisibus & bonus, aliquin de lege ordi
facto uisibus ubi si veniabile peccet dicitur habere uisibus, qua vel
delectat vel degenerat, nariõ ea peccata venialia inuisibilia, q̃ affirmari nefas
est.

n. 3 Et q̃ peccata sit impeditiua adamen
3 Et q̃ hudiy nariy
3 nequit
& bonus & sanctus
sicut est nequit ee in
uisibus qui cupiuit ee ad
sequendy duo fiiy y
mediã ad ey pducenda

Sectio 2ª quid de remiss. venialium?

In primis venialia antequã dimittantur remitti non possẽ ex grauiori ca-
tmortalia asserit Satis Vniuersi ab omniy identitatẽ stare potest sugert
igitur difficultas de ipso dimissionis momento. Sit igitur assertio 1ª Venialia
remitti non possunt sine peccatoris retractatu, ut aliqui maiori ly probabili-
tate, quã de mortalibus arbitrati sunt; repugnat omnino, ut in eodẽ instan
ti Veniale dimittat & remittatur. Conclusio videtur grauida: siquidẽ in eodem
instanti retractari non potest affectus burgis qui supponit existens; nullus
enim potest elici affectus honestus impossibilis ex illo.

Assertio 2ª absolute loquendo
in eodẽ momento potest dimitti & remitti veniale remisse impedi-
ente omne malum q̃ tunc & portea Deus indignat sua libere exequi opera
peccatoris potest. Patet est: q̃ malum illud libere a Deo infligibile, est priuat.
Vel alicuius gra iustificantis aliquin augenda, vel amicitia maioris, vel
auxilionũ, vel Valoris meritorij, at hæc omnia potest Deus in eodẽ mo-
mento differre; Valet enim dare quamlibet iustificandi gra, atq̃ fauxi-
lia, q̃ homo intensissime tunc operetur.

Assertio 3ª. nõ potest in Deus remittere
in eodẽ instanti veniale remisse impedientẽ omne malum debitum. quippe
non potest in eo momento dare cum seruore Caritatis cui ipsa veniale
opponitur: nonenim Valet homo simul preferre intensionẽ seu affectionẽ
amicitiæ Diuinæ creaturarum Vanitati & simul postponere: ideoque
ubi in eo instanti, nequit tollis incapacitas intrinseca seu feruens amandi.
tandẽ nequit videtur posse Deus in eo momento peccati dare gloriosum ultimæ
perfectissimæ sanitatis atq̃ plenæ ab omni miseria liberatis manenti
non posse venialia omnino in 1° momento donari.

Disp. 17. de tra qua peccata venialia remit.
tuntur Sectio 1ª. Suggonitur
venialia permanere, & remitti ubi quoad
Culpam.

1 Supp.to Dasseri ista quamvis magna difficultas non careat Theologi
tn dnumeris est apud P. Suar. disp. 41. de Panit. sect.a 1. eg3 Zetis p ferre
videtur Scotus in 4. dist.a 21. q.a 2.a 06 3. authoratz licet aliqui in non parum
in contrariz inclinaverit, eam V.o inclinatz Simpliciter sequuntur Gregorius
Maior, & alij Pauci in 4. dist. 16. Pautz assertio 1.o apriori: qui peccat Ve-
nialiter, vel fort turpiter fervori & intensioni Divina amicitiæ bonitatz
Creatz & postea debet Satisfacere Deo proferendo fervor & intensionem
eius amicitia bonitati creatæ manet igitur ille vere peccati preteriti cum
indigentia honestatis oppositæ Sed qui ob culpz suz habet indigentiz ali-
cuius honestatis dicitur habere privatz eiusdz honestatis, atqsita malitia
formalis moralz, & qui Venialiter peccavit habet magnam aliqualz dis-
ormino a debito pœna damni & sensus. Gratiæ innocentiæ bonitas se-
mel amissa non recuperatur vel dependatur per solutz pœnæ, nonenz quis
bonus est, aut Satisfactionis bonitatz habet cooperante ad pœnas debitz, subpec-
cato Venialj amittitur innocentia bonitas, sed non recuperatur vel dependatur
2 Solz pœnz: requiritur 2.o bonitas dicta a pœna vel saltz privilegij & donatij
cedens viri exigendi Satisfactz & Veluti restitutz pro iniuria vel offen-
sa illata. 3.o peccatz Veniale vel extinguitur pœnitentia & honestate,
vel donatur remissio dicta a solut & remiss pœna.

2 2.o Veniale disponit
ad mortale ut est in ecclesia satis Vulgatu: 3.o meretur indignatz dis
a decreto pœna damni & sensus, nempe vel permissz peccati, vel
negationz maiorij auxilij vel fortiorz tentatz. Manet igitur in peccatore
3 mendacij ea cadendi gravius dignitas & istens indenoat a Voluntate
Divina subtrahente auxilia maiora proventura.

3 3.o nil apud fidelem sacra-
mentarius quz in Sacram.to pœnitentiæ remittit peccata Venialia quoad culpas
non autz ita plene quoad pœnas, ut operibus pœnalibus vel indulgentijs pote
non indigeamus. Nihil etiz magis Vulgatu quz ecclesiasticz indulgentiæ esse
remissz pœnæ temporalis a potestate ecclesiastica dataz correspondentis
culpis aliunde remissis. Indulgentias autz etiz pro Venialibus procuramus.

4 Sunt autz 2.o ista Vera, bene & doctrina duæ & in-
gentes difficultates. 1.a Transit a remissz Venialis intra Sacram.m factas: 2.a
ab illoz extra Sacram.m remissz Probis enim difficile est assignare forma
qua exire turpitudinis moralis seu Macula habitualis Venialis debere
possit

possit. Unde colligi videtur eam maculq; a quo debito pœna & reatus remissione a pœna vel solute vel donate distinguj non posse: utraq; autem difficultas seorsim Examinanda est

Sectio 2ª quænam sit ꝓpria Venialium in Sacramento remissiva?

Ita assertio sit quamvis in Sacramentis nunquam remittatur Veniale nisi cum infundatur gra sanctificans, & præcedat quoq; libera & honesta dispositio, sen dilectio licentia formalis aut virtualis peccatorum adhuc in ꝓpria remissiva Venialis nonnullis ipsa gra, aut ira retractatio, sed divina Voluntas, quæ deinceps alia satisfactionis decenniæ non exigere ut conditionis requisita vitæ ætna decidenda. Illi tñ defendunt Immunis Condonatio extra propugnatores eamq; modo Damus, licet tardius quæ d. 3. s. 1. præmissimus Supponimus autem Venialia a Sacramt. remitti, saltem ꝓ longe certius in Eucharistia & Extrema Unctione omnia & certissime in baptismo & quamvis tegua satis Virtus illa negari non poterit, saltem quo Venialia simul cum aliquo mortali alicui non remisso legitime confitemur.

Probatio 1ª hæc: in suscipiente intra Sacram. Venialia remittit Si novo reperitur intra attritio, seu alia æquivalens dispositio & gra habitualis, secus attritio nequit gra nec ullius dolorem est gra remittendi Venialia: 2ª explico min. in primis actus qui disponit ad remissa postea in sacram. sequenda ponit ex maculam Venialem & nonest gra cui expulsiva. Deinde gra habitualis non opponitur sed ponitur cum Venialibus licet intensissima sit aliquem non dispositum Culpis Venialibus quantalibet diminuendo & tempori successive delendis Imo momento multiplicatis Venialibus remittendis, tanta non aggregatis ex dispositione Sacram. & gra habitualis est gra remittendi Venialia, illa data in ultima etiam ante ipsum Sacram. & hæc non dat remissa sunt Venialia sed remittuntur postea in Sacram. Videatur Mag. Suarez lib. 7. cap. 24.

Nec inconsentaneum videtur quod Adversarii religiosorum, ut ipsius acuti Viri declinarent vel eluderent non nulli Maximi Dominici dixerunt gra ut Sacramentalis seu ꝓ Sacramt. data esse opposita cum Venialibus contra gra remittiva Satisfactory Vergentibus nihil nisi Hæc Stinet ng gr gra sit Sacram. est denominatio ipsius gratiæ Extra provenientis ab a Voluntate divina tanquam a gra Extrinseca statuente dare gra per hæc sensibilia instrumenta, atq; remittente

Elig

Culpam, quæ ipsa grã intrã usurpata remittere seu tollere non poterat.

8 Alij vo ordinantur remissionem ipsi assequi grã habitualẽ ut dato extrinseco remittendi peccata venialia. Verum hæc vera cum præcedenti omnino veniunt, qd grã dicit extrinsecã remissã illãte in voluntate Dei illi extrinsece ordinantis ad illum finem adæquate ipsa intrã, nec ordinata nec sufficiens est. = Alij nouã relationẽ fingunt grã nobis intrinsecã impossibilẽ cui ipsi venialibus quæ dicuntur remitti, at si dicere relationẽ modo loquantur omnino fauentes: cum ipsa ubique chymericus sit, ut nri Metaphysici satis demonstrant. cum quæ relatio ipsa nihil aptet, aut destruat dependentiã in grã ad entitatem, quæ ratio intrinsecã dandi vel destruendi, nisi grã habitualis aut alterius entitatis sit percipere grã degellendi venialia nequit pendere relationis degellentis, cum nemo hactenus finxit modum relationis creatæ qua una deitatis dicatur alteri destruere. Ita autem ea responsio relationis non pure & veluti speculatiue, sed practice spectetur, nihil profecto dicit, qd in sequentibus responsionibus efficacius non impugnetur.

9 4o Vasq. Murazius, Dorre, Alij discipuli affirmant, modum, quo grã habitualis infunditur in sacramento venialium remissiua, esse ordinem dependentiæ, qua referatur grã ad attritionẽ, tanquã ad meritum gratiæ & ogruo, ob quã ipsa grã datur in sacram. Sed impugnantur 1o ad dominum, nã cui grã, posset esse forma remissiua mortalium, quamuis cum illis nullum esset oppositionis essentialis vel etiã habarent qd ibi non inueniatur. Dato 2o, nã grã etiã dari in sacramento pœnitentiæ, aut baptismi præter attritionẽ peccati mortalis, ut proper meritum duntaxat & ogruo, sive pure moralis dispositionis ex se non digni. Dari etiã extra sacramentũ ob attritionẽ ut cui & veræ fas existimat vel saltem dari ipsam attritionẽ (quæ & vera sit & omnino iustificatiua) ob fidẽ & spẽ, frustra ordo illius dependentiæ nullum meritum habet ad expulsionem peccati venialis, aut saltem non maioris, quã ordo dependentiæ grã ab attritione, ut à merito de condigno extra sacramentũ. Purtus probabiliter deus ob meritum congrui dare grã habitualẽ etiã nolle donare venialia, sed exigere satisfactiones. denique istius illi dependentiæ ordo extrinsecus est, utpote ordinem in divina voluntate ordinantis attritionẽ tanquã meritũ ogruum

ad grā aut gremij.

Quinto loco, et alij RR. asserunt modū remissionis, qua grā fit expulsiva venialiū esse peculiarē productū vel unionis ipsius grā sanctificantis. ad remittendi sunt, ita quibus aliud saltē vō excellentius potest gratia tarī ab unione vel producti, quā a grā: ceteri productio & unio omnis extra vel intra municipio pura per fabulosum, quā affert ipsa grā producta, & unita ut ex termino & inducit status, sed grā ipsa non affert remissionem ex qualēs peccati venialis, quia cum eius productio, vel unio specialis. Ita q in nra schola non admittitur q homo sit magis albus, aut magis sanctus p speciales adultiones vel unionē cuiusq indivisibilis albedinis, vel grā, germanis et radicationis et soli oriantur homines) quia ut sit minus niger vel minus surdus, ita q in omnibus ista albedo nequit depellere maiorē nigredinē modo, quā antea, nisi faciendo modo magis albū, nonenim crescit effectus negativus, nisi crescente positivo: sic effectus positivus non potest per illa peculiarē unionē vel productū grā ut ipsi adversarij ita videntur quia negativus liberari a culpa venialī.

Sexto. Modus istos productionis & unionis specialis novissime ingeniosius protexit P. Aldrete assignans sit illis officiis, successibus fratis positivis, nempe determinare grā sanctificantē, ut ipsa ita reconciliet, & unibet hominē a peccato veniali, ut etiam vellet dicimus, ne cuiquā illa differat gla possessionis, ita si ab ipso homine satisfactio non exhibeatur. Verā opinionē istā ita sequentes simul impugnabimus.

Septimo tandē predicti RR. et ipse etiā Aldrete recurrunt ad gradus intrinsecē dissimiles & individuales inaequales grā sanctificantis, quibus una habeat posse remittere venialia & alia non remittere, nec non ut ista pauciora, illa plura, atq ut una, hoc, vel hyp peccata, alia vō istud vel ista depellat, ita gradus numerici vel semi specifici differentiabiles multis impugnant Lugo, et alij.

Nobis autem efficacissimus videtur argumentū quo in simili quinto, ita dixerimus disp. 5. sect. 2. nempe. Repugnat grā aut modus positivus cuius officium sit duntaxat removere, sed cuius nāa sit non praestare suum primarium effectus formalis, nisi quo removet oppositus removere eius spectat ad effectus secundarios & additionales, a quo primarios & absolutos

pendere non potest, & repugnat ꝺ̃ra, gradus vel modus, quo homo sit liber a peccato, seu dignus aut non indignus prompta possessione ejus glꝺ, nisi ille modus vel gradus praestare tunc esset formalem causam quo non esset, removenda culpa venialis, vel indignitas opposita in peccato veniali existens. At hoc implicat exterminare, aggredi modo illi vel gradui liberanti a culpa veniali, siquidꝺ decorum illius est indignitatem seu culpam removere. atq; ita eandem suggonere probabile, & sententiam affirmantem, & sententia est, ng si veniale peccatum non gracesset, procul dubio gra habitualis, per se sufficiebat sine illo gradu vel modo ad illam prompta possessionis dignitatem, sive ad omnem sanctificatem positivam quam habet virtute gradus, vel modi, ille qui venialiter peccaverat, & gloriam non satisfecit.

Sectio 3ª An extra Sacramentum Sit aliquis actus venialium intrinsecus remissivus?

14 Quaeritur 1º an extra sacramentum remittantur venialia augmentum gra habitualis, saltem ut datum probabile obsequia hominis justi. Ratio dubitandi pro parte affirmativa est, q̃ augmentum amicitiae, requiritur ad esse deposito vel saltem diminutio irae maxime ꝺ̃ vbi amicitia augetur vero obsequiorum amici, qui levius offenderat, ratio ꝺ̃ dubitandi pro parte negativa est, q̃ si gra augmentum effet venialium remissio, fere nunquam g̃ sacramenta delerentur venialia si hae solae essent, nempe eorum remissio augmentum gra datum vera honestae dispositionis, aut voluntatis suscipiendi sacramentum omnino gratia occuparet.

15 Quorundam opinio suppono, tres posse desiderari ex peccato venialis macula, permanentes: 1ª est indigª comitatus vetra ctationis: 2ª periculum vel meritum labendi de incerto venialis ad mortale: 3ª detrimentum dignitatis, seu valoris meritorii ex maiori gra, sanctitate & innocentia desumpti. Quae priores videntur apud theologos exploratae: 3ª vº fiat mihi probabilis, & authoribus bñ observata non videtur.

16 Quod g̃ peccatum veniale quoad g̃ maculam non deleri per gra, ut bene ostenditur ratio dubitandi, necnon maalis necessitas vetractandi offensas illatas ejus ab amicis, qua propterea mira liberali voluntatis condonantis privilegio tolleri non potest. 2ª vº macula contrahitur mihi gradatim, vel mixta mensura soli deo cognita

Cognitz delerí per augmentu grã ng qui sanctior, amicior, & consequentior est, maioribus auxilijs est dignior. Tertia. non videtr tolli per augmentu grã hoc ejus non posse ex se habere maiorẽ vim augendi meritu, q̃ præcessit culpa, quã si ea non præcessisset: at si culpa non præcessisset, unus gradus grã novus, tantu afferret unu gradu meriti novi, q̃ non potest. Simul alijs do culpã degerditz ex debito nobis restaurare.

Secundo quæritr: an aliquis noster absq; sit specialj grã sufficiens remittendi venialia. Resp. affirmative & primam partem, qua illg pfectionẽ accedit attritioni, q̃ficta venialia commissa detestandi, salte v̄ omnia efficaciꝰ fugiendi. Ratio est, tg ad pariter attritionis mortalis, qua vista nos est grã ipsorũ remissiva, tg & vone pfectissima satisfactionis, qualis est illa venialis attritio, pfecta autz culpa satisfactio q̃ seipsa, sine ullo favore dilectionis ipsius satisfacientis; ng præstat, ut offensor iz non possit rationabiliter odio haberi.

Quæritr 2º: An alius absq; nostr sit grã remissionis venialis. Sta negativa. Videtr mihi præferenda; quia nullus alius est pfectissimus, aut præfert fervorẽ divinæ amicitiæ omnibus alijs bonis propt ipsum Deum: Unde nullus est eã satisfactio vel retractatio, qua maiorẽ, Deus iure exigere non possit. an autz aliquis noster alius absq; attritione venialis distinctus sit in hac grã dignitate, seu impetratio infallibilis remissionis illorũ extra sacramentu, difficultas est adhuc de pœnitentia spectans, de qua videri possunt P. Suarez disp. 11. de pœnitentia nº 18 qui negavit sacramtõ pœnitentiæ vi sua specialj virtutem remittendi sola venialia, q̃ teneat attritionẽ extra sacramentum eã vone remittere, quam nos ipse disp. 12. nº 9. ejdẽ pœnitentia sacramento. asserimus Deum sacramenti esse remissivum venialium etiamsi retractatorum, nec clavibus subjectorum; deinde sequo disp. 9 de pœnit. sect. 2. & aversa q. 4. de pœnitentia sect. 5.

Dispositio ad
remissionem peccatorum in
gratia habenda.

Sectio 1ª an in illo habit. Repugnaret qualitas naalis gra habitualis justificativa & remissiva?

1 Hanc qualitatis impossibilitatem P. Suarez lib. 7. cap. 22. n. 13 fere magis subposuit, quis probavit ipsamq; adeo manifestis esse iudicavit, ut Contrarij sam impossibilitatem dixerint eandq; repugnantiæ adversus aliquos, qui eius necessitatem affirmandam arbitrantur, nos ita probamus Repugnat qualitas gratiæ habitualis effectus formalis duntaxat quo removet, si ipsis non esset gratia habitura eius quo non removeret, ut disp. prox. Sect. 2. ostendi, & salvis dogmatibus justificativa videtur posse dici, sed qualitas justificativa & donativa in statu naali non esset habitura effectus formalis quo non removeret, quia nihil eius justitiæ & illa repugnat.

2 Pro min. naa Naalis quæ ipsis esset radix, sufficiens principium operationis honestatis naalis, non minus ac de facto, naa gratia est radix sup naalis: nihil enim reperitur in operatione naali, qd superet effectum & exigentiam naa. Diuina naa per se foret digna illius benevolentia Divina, qua dilatinaretur a Deo, saltem sufficienter & sub ratione innocentia finalis ad finem suum & beatitudinem naalem, atq; vita digna qua esset amicitia naalis, non minus ac ea digna amoris gratuiti species impressas habitus, & propria habitus suas non minus ac ipsa naa ut gratia habitualis inducens digna est amicitia gratuita habitus supernaalis auxilia & tandem ipsum finis videndi Deum. Repugnat qualitas hæc addita instituta ad gratandum effectum formalem justitiæ vel amicitiæ naalis, ante existentiam peccati, seu independenter a remotione peccati etiam ut peccatum ipsum removeat.

3 Objicies. ignis vim habet licet ex se robustus & radicaliter calefactivus sit, indiget tamen qualitate naalis caloris superaddita quo homo licet sit ex se tota operativus, & radicaliter secundum amicitiæ finem naalem posse indigere qualitate honestatis naalis habitualis superaddita. Respondeo argumentum: ignis habens principia naturalia ut durat vel calefaciat, negatur indigere aliis principijs, ut ea robustior vel calefactivus sit in suo genere bona, atq; suo fini inserviens: quo homo habens principia naturalia ut liberum Deum amicum, seu peccata detestetur, non potest indigere alio principio, ut illum amor vel dolor sit bonus & finem inserviens sed homo quo ille, sive ex suis potius naalibus habet quicquid requiritur, ut existat illum amor naalis quo ultra honestus: at ille bonitatis actus, ita percipitur est

inserv

ducens in fin naal nisi eni legitimatr a peccato ipse gratiæ & deo dignus
remuneratr illius ordinis: g & &. Unde negamus cq, ut summus enim
probatr naz hominis egere aliqq qualitatibus ad opera naalia, nempe
Velocitatis Vel dispositionibus Vel speciebus, vel habitibus Vel cognitionibus.

Solvo 2am An remissio in gura naa foret beneficium naale, Vel sup er naale?

Quia fore naale atq adeo gura naa non Variata, seu puritatem non
sublata Venturæ remissionis affirmant P. Suarez lib. 7. Cap. 22. Valij
quos Allegat Rigal. d. cult. dcbr. 27 dta Barq & Alteras Catios. nobis
ctiq affirmativa placet & g 1o ne providentia naalis non detrinca
gax beneficiorum misericordiæ & gratiæ illius ordinis, posset eus Deus Vel
a nobis exoratus, Vel omnino a seipso plura gregis Carismata bona in-
debita nobis Inferre posset ctiq speciales & efficaces cogitat & nunc ad
parvos Venialis atq panam remissionis Videre: g ctiq mortalia donare
2o: q misericordiæ divinæ & culpam remissiva Virtus est hominibus
naalis cognita atq apud ipsos etiam chos satis celebrata g implorarentr
prudent ab hominibus alienaretr q naalis.

3o illa gra remissiva neq
esset sup naalis quo ad subsq, nihil enim sup naale deberet Inferre, ng
eo gratiosse, q non obstante peccato fin naalis gratificaret Vel ordinaret bo-
rum Scientiæ opera acceptaret ad fin naalis Scientiæ augmentum, provel-
dubio remitteret peccata. Eurtus neq ctiq quo ad modu Siguidq neq
homo, neq aliqd creatu, neq ipse Deus resisterit Vel malet, aut Vio lenter
se haberet ly illa donat magis satis, quæ ex alijs beneficiorum collatæ
Cuius indigna erat prop peccatis homo, quamvis g esset miseri cors
& gratiosa providentia illa non sit sup naalis, aut miraculosa con-
firmatr, ng aliquin modo ctiq miraculosa & sup naalis effet pecca-
torum remissio ctiq facta suppone, huius nostræ providentiæ super
naalis ante peccata iustificativa.

Arguunt 1o ordo naa est ordo iusti-
tiæ & equalitatis: sicut ordo gra est ordo liberalitatis. sed naa non
habet iustitiæ, nec donentr peccata: g donatio negatur pertinere ad or-
dine iustitiæ. distingo 1a maioris partis: iustitiæ tantis, nego: iusti-
tiæ & gratiæ concedo. distingo ctiam 2a ptis liberalitatis naalis Vel sup
naalis, concedo; gratuitæ sup naalis, nego.

2o sicut homini ut naale
habere oculos ipsis tu legerditis negatur nisi miraculosse illos
recupe-

perare. & chz si naaleçit habere innocentiz vel dignitatz finis &
sin primus distingo ans Miraculosse quoad subitz, nego; quoad
modz, dcdo: adversarij autz gra substantialit supernaalz con
donationi requirunt. Deinde nego cozz, tz q causa naalez retinent
physice, nec oluti retinentur. Secuz v. ne condoneter peccatz, tz q sine
oculis possumus videre finz naalz, non v. sine retnissa gnz propterea
videre ad perfectionz cuiusq providentia divina pertinere debet

Verbo, homo

ante peccatz in illo statu careret gra supernaali pure negative
posita v. privative, ng detraheret debitz & meritz carendi: z.
ad remissionz naturaz foret. ipsa supernaalis gra. Distingo antecedens
privative, proxime, nego: remote, dcdo: sicut modo pecca-
do contrahimus privationem remotz & debitum
non habendi unionem hypostaticz, quz tn
peccatorum remissioni nobis conferenda
non est. Et hac de Justificationz
tractatu sufficiant, ad dei
omnipotentis O.M. lau
dem et honorz. finis
impositus est. 23
Junij. anno do
mini.
1663.

Ch